

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.
De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : De elasticiteit van de geldhoeveelheid, door de H. P. Dieterlen — De jongste ontwikkeling van de economische toestand in België — Rentenfonds : Verslag over de verrichtingen van het jaar 1956 — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van de economische toestand van België — Statistieken.

DE ELASTICITEIT VAN DE GELDHOEVEELHEID

door de H. P. DIETERLEN,

Research-directeur aan het « Centre National de la Recherche Scientifique »
te Parijs.

I. — Kwantiteitstheorie en monetair evenwicht.

1. De aloude discussie over de *kwantiteitstheorie* van het geld (1) is nog steeds niet volledig gestild. Om ons tot een recent verleden te beperken, waren in de schoot van de Franse school de meest markante voorstander en tegenstander de betreurde Bertrand Nogaro en Charles Rist. De eerste had het bij het rechte eind op korte termijn, de tweede op lange termijn (2). De kwantiteitstheorie wordt op korte termijn bijna steeds door de feiten gelogenstraft, terwijl ze op lange termijn in grote trekken wordt bewaarheid. Ze geldt min of meer in de onderontwikkelde landen (3), terwijl ze in de ontwikkelde volkshuishoudingen nog nauwelijks te onderscheiden valt.

Voor zover het debat thans nog actueel is, heeft het terrein waarop het zich beweegt zich tegelijkertijd verengd en uitgediept : sedert Wicksell en bij de meeste hedendaagse geldtheoretici wordt het gevoerd rond het centrale begrip van het *monetaire evenwicht*. Dit is een zeer vruchtbaar begrip, te

oordelen naar het aantal en de hoedanigheid van de werken die daaraan, sedert Myrdal, werden gewijd en waarvan de studie van Prof. de Jong, die in dit *Tijdschrift* werd gepubliceerd (1), naar ons weten de beste bijdrage is.

2. Het begrip monetair evenwicht hangt samen met dat van de elasticiteit der geldhoeveelheid, d.w.z. van de gecombineerde elasticiteiten van het geldaanbod en de geldvraag.

De *elasticiteit van het geldaanbod* houdt verband met de structuur van het geld- en bankwezen. Historisch gezien, betekent de overgang van het metaal geld naar het inwisselbaar chartaal geld, en vervolgens naar het niet inwisselbaar chartaal en giraal geld, even zovele etappes van een star naar een steeds soepeler geldsysteem. Eens dat de geldschepping volledig los staat van elke band met een metaalbasis of met welke geldstandaard ook en mede door de wisselwerking van kredieten en depo-

(1) Cf. E. J. de Jong : « Statistische methoden voor het onderzoek van de monetaire toestand ». Overdruk uit maart- en aprilnummers 1956. Alhoewel deze studie hoofdzakelijk de Nederlandse monetaire theorie behandelt, die trouwens zeer merkwaardig en in het buitenland al te weinig gekend is, verwijst ze expliciet naar de belangrijkste stellingen die elders over gelijkaardige punten werden uitgewerkt. In dat opzicht moet ze als volledig beschouwd worden.

(1) Cf. Paul Lambert, « La théorie quantitative de la monnaie », Parijs, 1934.

(2) Bij afwezigheid van elke structuurwijziging.

(3) Cf. Alexandre Chabert, « Structure économique et théorie monétaire », Parijs, 1956.

sito's, moet de elasticiteit van het geldaanbod als *oneindig* beschouwd worden tegen de geldende rentevoet (1). Zij wordt slechts beperkt door de verwachte ontwikkeling der rentevoeten (2) en door de *elasticiteit van de geldvraag*, die de hoofdregulator (3) van de geldhoeveelheid is geworden.

3. Hoe gebeurt nu deze regeling? Deze vraag wordt het meest nauwkeurig beantwoord in het belangrijke werk van Don Patinkin (4) die de verspreide formuleringen van de meest vooraanstaande geldtheoretici bijeenbrengt, kritisch onderzoekt en verrijkt. De werkelijk zeer restrictieve voorwaarden van de klassieke monetaire analyse, haar over het algemeen miskend verband met de economische analyse in ruime zin zoals ze door Hicks (5) werd bepaald, worden er duidelijk in het licht gesteld. De bijdrage van de eminente professor aan de Universiteit te Jeruzalem, die zonder aarzelen de gebruikelijke, doch verkeerde dichotomie (*invalid dichotomy*) tussen geld en goederen verwerpt, bestaat erin de substitutie- en inkomenseffecten van Hicks te combineren met wat hij het effect der reële kasvoorraden noemt (*real balance effect*) (6). Wanneer het geld neutraal is, is de elasticiteit van de geldvraag volstrekt gelijk aan 1 en neemt de evenwichtskromme van de geldmarkt de vorm aan van een regelmatige hyperbool (7). Wij zullen de talrijke beschouwingen terzijde laten die de auteur ertoe leidden deze vaststelling te nuanceren, na ze nauwkeurig te hebben omschreven, daar zij het opzet van onderhavige bijdrage te buiten gaan. Doorheen gans zijn uiteenzetting houdt hij zich aan de veronderstelling van de volmaakte verwachting, want: « eens de Pandorados der verwachtingen en der onzekerheid geopend... kan om het even wat gebeuren » (8).

4. Dit « om het even wat » leent zich gewis niet

(1) Mening over het algemeen aanvaard door de theoretici en waarvan Hayek de oorsprong toekent aan Joplin (1863). Cf. *Price and production*, London, 1935. Het gaat hier om het kredietaanbod in verhouding tot de geldhoeveelheid. In de hierna volgende bladzijden zal de verhouding gemaakt worden tussen de elasticiteit en de schommelingen van het prijsniveau of van het nominaal inkomen, of wel tussen de elasticiteit en de schommelingen van de rentevoet. Deze verschillende betekenissen van het begrip elasticiteit zijn gebruikelijk. Het onderscheid mag echter niet uit het oog worden verloren.

(2) Daar de eventuele stijging der rentevoeten de banken aan verliezen op hun portefeuille blootstelt, zal het vooruitzicht van een dergelijke stijging *ipso facto* een kredietbeperking met zich brengen. Dit geldt in het bijzonder voor de Angelsaksische bankstelsels waar een gedeelte der deposito's belegd wordt in langlopende overheidsfondsen.

(3) In die zin dat de geldoverheid haar controle uitoefent, en meer in het bijzonder haar kwantitatieve controle, volgens de wijze waarop de lopende geldvraag naar haar oordeel moet worden geïnterpreteerd.

(4) Cf. Don Patinkin, « Money, interest and prices », Evaston, (Ill.), *White Plain* (N.Y.), 1956.

(5) In « Value and Capital ». Het laatste werk van Hicks, « A Revision of Demand Theory », Oxford, 1956 werd gepubliceerd na het werk van Don Patinkin, doch doet blijkbaar niets af van dezes besluiten.

(6) Dit is de invloed van de schommelingen van het prijspeil op de reële waarde der kasvoorraden en de aanpassingen die eruit voortvloeien.

(7) Don Patinkin, *op. cit.*, blz. 44.

(8) *Op. cit.*, blz. 180.

tot de nauwkeurige formuleringen waarvoor de schrijver veel talent en voorliefde aan de dag legt. Is zulks een reden om het over het hoofd te zien en om de monetaire analyse te beperken tot een kader waaruit een der wezenlijke functies van het geld wordt gesloten, die functie welke het geld juist zijn neutraal karakter ontnemt, het in ieder geval actief maakt: zijn functie van onzekerheid? Verder zullen wij meer uitleg geven over de zin die hieraan moet worden gehecht, zonder echter een positieve bijdrage te willen leveren tot de nog zeer onvolmaakte theorie der wisselvallige keuzen.

Wat men er ook over denke, er ligt een niet te ontwijken moeilijkheid in het feit dat het gebruik van het geld verbonden is aan de wisselvallige keuzen; het is uiteraard het gevolg van dergelijke keuze. Het geld verplicht als het ware op ieder ogenblik diegene die het bezit, tot de keuze tussen besteden of oppotten en, in het eerste geval, besteden om te verbruiken of om te investeren. Gegeven de steeds terugkerende gelegenheden tot besteden, is de niet-besteding evenzeer een steeds herhaalde keuze, evengoed als de geringste besteding. Het aanhouden van geld drukt een optie uit dat werkelijk wordt uitgeoefend en dat zich steeds herhaalt. Wanneer men in die zin kan spreken van inactief geld of inactieve kasvoorraden, dan gaat het hier om een door de geldbezitter gewilde inactiviteit, die het bewijs levert van zijn actief economisch oordeel. Hier moet immers een misverstand worden uit de weg geruimd: een fabriek die niet werkt, is technisch inactief; economisch is zij wel actief omdat haar uitschakeling de vorming van het inkomen beïnvloedt; zij oefent als het ware een *negatieve* activiteit uit (1). Dit is eveneens het geval met de geldoppotting: impliciteit staat iedere inactieve kasvoorraad gelijk hetzij met een fabriek die niet of in een vertraagd tempo werkt, d.w.z. met een vermindering of een kleinere verhoging van de investeringen, in volume zo er onvolledige tewerkstelling heerst, in nominale waarde zo er volledige tewerkstelling bestaat, hetzij met een vermindering of een kleinere verhoging van het verbruik naar hoeveelheid of naar waarde, hetzij met al die verschijnselen tegelijk.

Omgekeerd, brengt iedere ontpotting of, zo men het verkiest, iedere omzetting van inactieve kasvoorraden in actief geld tegenovergestelde gevolgen met zich; zij is een *positieve* activiteit, met als gevolg een ontwikkeling van inflatoire aard bij volledige tewerkstelling, zonder belangrijke prijsstijging bij onvolledige tewerkstelling. Doch het dient onderstreept dat het geld in beide gevallen actief is; het kan niet als neutraal worden bestempeld (2). A

(1) Het samengaan van beide woorden lijkt strijdig te zijn met de klassieke logica. De hedendaagse micro-fysica doet echter hetzelfde waar zij het heeft over de negatieve energie. Dit dualisme, dat ertoe leidt de aristoteliaanse logica te herzien, beantwoordt beter aan de menselijke gedragingen en aan hun dialectisch karakter.

(2) De neutraliteit van het geld is slechts wederzijdse neutralisatie van actieve effecten in tegenovergestelde richting.

fortiori speelt het krediet steeds een actieve rol : positief bij zijn aanwending, negatief bij zijn terugbetaling.

5. Uit dien hoofde en zoals de best uitgewerkte definities (1) het trouwens aantonen, wordt het monetair evenwicht statisch dan ook slechts bereikt wanneer de geldontpoting en de kredietverlening enerzijds, de geldoppotting en de kredietterugbetaling anderzijds, op een gegeven peil van het reële inkomen aan elkaar zijn aangepast (2), en dynamisch, wanneer dezelfde aanpassing geschiedt tijdens één of verscheidene achtereenvolgende perioden, rekening gehouden met de veranderingen van het reële inkomen of produkt.

In de hierna volgende uiteenzetting verwijzen we naar onderstaande vergelijking van de H. J. G. Koopmans :

$$C+S+\Delta M=C+I+\Delta L \quad (3)$$

waarin C het verbruik (consumption), S het sparen (saving), M het actieve geld (en niet de totale geldhoeveelheid), I de investeringen en L de inactieve kasvoorraden (liquiditeiten) voorstellen. In die vergelijking is C per definitie neutraal. Zo $C+I=C+S$, dan is $I=S$ en $\Delta M=\Delta L$ (4). Naar de formule van de H. Koopmans, bestaat er een verschil tussen het monetair evenwicht en het *inkomensevenwicht*. Zoals de H. de Jong (5) er de nadruk op legt, kan er monetair evenwicht zonder inkomensevenwicht bestaan, doch er kan geen inkomensevenwicht, d.w.z. $C+I=C+S$, zijn zonder monetair evenwicht. « Het inkomensevenwicht is een speciaal geval van het monetair evenwicht » (6).

In tegenstelling met het micro-economisch evenwicht van de klassieke statica, is het monetair evenwicht, zoals ieder macro-economisch evenwicht, in wezen *niet stabiel*. Iedere toevallige afwijking van een aanvankelijke evenwichtstoestand zal het systeem voeren tot een verschillende evenwichtstoe-

(1) In al wat hierna volgt en ten einde de analyse noch ingewikkeld, noch uitermate breedvoerig te maken, wordt het systeem als een gesloten geheel opgevat en de betalingsbalans buiten beschouwing gelaten. De bewegingen van deze laatste zouden trouwens onze besluiten niet wijzigen.

(2) Zulks betekent niet dat zij elkaar compenseren. Verder zal blijken in welke zin de aanpassing dient opgevat (paragraaf 29).

(3) Cf. J. G. Koopmans, « Zum Problem des neutralen Geldes », in *Beiträge zur Geldtheorie*, 1933.

(4) Cf. De Jong, *op. cit.*, blz. 5, noot 1. Zoals de H. Goedhart het onderstreept, komen hier alleen in aanmerking de *spontane* geldschepping en ontpotting enerzijds, de *spontane* geldvernietiging en oppotting anderzijds. De veranderingen van dezelfde *geïnduceerde* grootheden door inflatie of deflatie zijn daarentegen een aspect van onevenwichtigheid : cf. C. Goedhart, « Monetair evenwicht en betalingsbalansen-evenwicht als doelstellingen der economische politiek », *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, juli 1955, blz. 3.

(5) Cf. bovengenoemd artikel, blz. 6.

(6) In verband met de ontleding van het Nederlands Centraal Planbureau wijst schrijver op een andere verwarring die vaak heerst tussen monetair evenwicht en betalingsbalansen-evenwicht. In werkelijkheid zijn dit twee verschillende problemen.

stand (1). Bovendien, daar hier het enige evenwicht van betekenis het *ex-ante* - evenwicht is (Myrdal) en het *ex-post*evenwicht per definitie steeds is verwezenlijkt, wordt een evenwicht in de volle betekenis van het woord, d.w.z. de *ex-antecompensatie* der betrokken grootheden, zuiver toevallig verkregen; dit betekent dat dit evenwicht bijna nooit strikt wordt bereikt wegens de correctieve of versterkende gevolgen die zich voordoen wanneer uitgegaan wordt van een feitelijke onevenwichtigheid.

Die effecten zijn drieërlei :

— of het actieve geld (M) groeit aan en de inactieve kasvoorraden (L) verminderen; dit is het *inflatie*versterkende effect (2);

— of de actieve geldhoeveelheid vermindert en de inactieve kasvoorraden vermeerderen; dit is het *deflatie*versterkende effect;

— of de actieve geldhoeveelheid en de inactieve kasvoorraden veranderen in dezelfde richting (3); dit is, zoals verder in deze studie zal blijken (4), het *correctieve* of evenwicht-bevorderende effect.

De elasticiteit van de geldhoeveelheid vloeit voort uit het afwisselend optreden van een dier drie effecten.

II. — Geldhoeveelheid en haar motiveringen.

6. Al wie de monetaire statistieken interpreteerde, wees op de moeilijkheid om in het arsenaal der cijfers een aanvaardbaar criterium te vinden. Hiermee wordt erkend dat de desbetreffende theorieën zich niet lenen, tenzij met een grote benaderingsmarge tot statistische verificatie (5). Meer dan de cijfers zelf is hun onderling aangetrokken zijn (leur *gravitation*) betekenisvol, m.a.w. hun veranderingen de ene t.o.v. de andere, zoveel mogelijk ontdaan van toevallige of structurele wijzigingen. Zo zijn bv., om bij een hoofdgrootheid te blijven, de nominale veranderingen van de geldhoeveelheid sedert een twintigtal jaren aanzienlijk geweest. Wanneer men ze beschouwt in functie van de gewone grootheden zoals nationaal produkt en inkomen, algemeen prijspeil, toont de geldhoeveelheid afwijkingen aan, niet t.o.v. een niet te achter-

(1) Cf. Don Patinkin, *op. cit.* blz. 189. Prof. Goedhart, in vorengevoerd artikel, neemt een meer geschakeerd standpunt in : hij maakt onderscheid tussen *omkeerbare* evenwichtsverstoringen, bv. voortvloeiend uit een abnormale en tijdelijke voorraadvorming, en *niet omkeerbare* verstoringen. Die tegenstelling, welke aanvaardbaar is als nuttige benadering voor een economisch-politiek oordeel, is het niet vanuit het standpunt der analytische precisie. Rekening gehouden met de onderlinge afhankelijkheid der betrokken verschijnselen en gelet op het feit dat het geld niet neutraal is, keert het monetair evenwicht nooit juist naar zijn vroegere stand terug. Men kan dus niet van een stabiel evenwicht spreken.

(2) Laten wij erop wijzen dat het hier uitsluitend gaat om een *versterkend* effect en niet om het totaal inflatoir effect. Dit laatste zal slechts terloops in deze studie worden aangeraakt. We betwijfelen overigens of die analyse ooit grondig werd gedaan.

(3) Doch niet noodzakelijk op gelijke wijze.

(4) Cf. paragraaf 29.

(5) Cf. Goedhart, bovengenoemd artikel, blz. 4.

halen evenwicht, doch tegenover een bepaalde basisperiode. Ten opzichte van die basiscriteria zal de geldhoeveelheid nu eens groter dan eens kleiner zijn en men zal die verschillen trachten te verklaren.

Laten wij maar dadelijk bekennen dat zulks een ingewikkeld en ten dele onoplosbaar probleem is, doch niet wat de voornaamste onbekenden ervan betreft. Immers, ofschoon de niet omkeerbare veranderingen van structurele oorsprong en de toevallige en kortstondige veranderingen niet duidelijk kunnen onderscheiden worden, zijn ze voor een analyse op korte termijn niet van beslissende betekenis. De meest belangwekkende bewegingen zijn van conjuncturele aard. Zij houden verband met de *eigen elasticiteit* van de geldhoeveelheid. Het zijn derhalve de kenmerken van die elasticiteit welke nader dienen onderzocht en welke het voorwerp van onderhavig artikel uitmaken.

7. Een beginmoeilijkheid ligt in de bepaling zelf van de geldhoeveelheid. Welke grootheden moeten hieronder worden begrepen of welke moeten hieruit worden geweerd? Zullen alleen de *primaire* liquiditeiten in aanmerking komen: geld + dadelijk opvraagbare deposito's met inbegrip van de postrekeningen? De *secundaire* liquiditeiten: termijndeposito's, spaardeposito's, deviezen, dadelijk mobiliseerbaar overheidspapier, datgene wat de Engelsen « near money » heten? De *tertiaire* liquiditeiten, d.w.z. de vermogensbestanddelen die op de kapitaalmarkt kunnen verhandeld worden?

Dit hangt af van het doel van de analyse, alsook van de omstandigheden. Het is bekend welke grote betekenis op zekere ogenblikken werd gehecht aan het probleem der *tegeldemaking* van de schatkistbons, d.w.z. de plotselinge en massale aangroei van primaire liquiditeiten voortvloeiend uit de secundaire liquiditeiten. Dergelijke voorbijgaande moeilijkheden houden echter meestal verband met de niet-aanpassing der rentevoeten, met een buitensporige goedkoopgeldpolitiek. Ze kunnen overwonnen worden, hetzij door een politiek van mindergoedkoop geld (1) (zoals dit sedert 1951 in de Verenigde Staten het geval is), hetzij door een gedeeltelijke consolidatie der betrokken secundaire liquiditeiten (zoals dit in Frankrijk sedert september 1948 het geval is met de instelling van de zogenoemde « *planchers d'effets publics* »).

Omgekeerd is het niet zeker dat de postrekeningen zich juist op dezelfde wijze gedragen als de bankdeposito's, waaronder vooral de deposito's ontstaan uit debetsaldi in rekening-courant of uit welke andere kredietverrichting ook. De postrekeningen dienen vooral voor *transactie-* of *voorzorgsliquiditeiten*. De rekening-courantsaldi bij de banken worden ook gebruikt — en soms in sterke mate — voor *speculatieliquiditeiten*. Zij zijn dan ook minder constant. Wij raken hier echter een der wezenskenmerken van

het probleem aan dat zal worden behandeld en waarop wij verder zullen terugkomen (1).

Hoe ruimer het begrip geldhoeveelheid wordt gemaakt, hoe moeilijker het valt de cijfers in te delen, al was het maar om dubbeltellingen te vermijden, hoe kieser ook hun interpretatie wordt. In het hiernavolgend betoog en behalve bij uitdrukkelijke vermelding, zullen wij ons houden aan de enge betekenis van de geldhoeveelheid, d.w.z. het chartale geld plus de dadelijk opvraagbare deposito's. Dit is ook de meest gangbare opvatting.

8. Welke ook de grens zij die men aan de geldhoeveelheid stelt, de echte dichotomie van de geldhoeveelheid is niet de tamelijk formele die steunt op de liquiditeitsgraad, doch die welke de *motieven* onderscheidt waaraan de liquiditeitsvoorkeur (2) beantwoordt. Hoewel wij hier niet meer zullen blijven stilstaan bij een thema dat reeds werd afgezaagd, vooral wegens de kritiek waartoe het aanleiding gaf, lijkt ons de Keynesiaanse dichotomie tussen transactie- en voorzorgsliquiditeiten (L_1) en speculatieliquiditeiten (L_2) (3) fundamenteel, want zij beantwoordt aan twee types van gedragingen, die in zekere zin elkaar aanvullen doch in een andere zin bijna tegenover elkaar staan.

Het transactiemotief steunt, zoals bekend, op de vertraging tussen de vorming en de aanwending van het *inkomen*. Het houdt verband met het mechanisme van het inkomen. Het voorzorgsmotief houdt verband met de afwezigheid van een kapitaal dat desnoods onmiddellijk kan worden gemobiliseerd, welke afwezigheid zelf meestal gebonden is aan de aard van het inkomen. Niet alleen is de loonarbeider als zodanig geen kapitaalbezitter, doch wanneer hij van een zeker fortuin geniet, dan is hij meestal een bescheiden kapitalist, die weinig vertrouwd is met kapitaalbeleggingen, weinig geneigd tot speculeren en weinig geschikt om te ontlenen (4). Hieruit volgt dat zijn liquiditeiten beheerd worden in functie van zijn *lopende* behoeften en inkomens. De transactie- en voorzorgsmotieven zijn dan doorslaggevend.

De kapitaalbezitter daarentegen is een speculant uit roeping. Bestonden er in de XIXe eeuw renteniers die er alleen op bedacht waren regelmatig hun coupons te incasseren, dit soort is heden ten dage verdwenen. De kapitalist die thans niet waakzaam (5) is, gaat op korte tijd ten onder. Een wijs vermogens-

(1) Cf. hierna paragraaf 8.

(2) Om de redenen die we zullen uiteenzetten, lijkt ons het aforisme van Hicks, waarbij « de geldvraag zelf uiteraard steeds speculatief is » (Cf. *Valeur et capital*, Franse vertaling, Parijs, 1956, blz. 50) juist, doch iets te beknopt.

(3) Volgens de Keynesiaanse thans klassiek geworden begrippen.

(4) Het verbruikskrediet is met onze zienswijze niet in strijd, in die zin dat de aankoop van een huishoudapparaat of van een duurzaam verbruiksgoed het tegengestelde is van een speculatie. Overigens vertegenwoordigt zelfs in de Verenigde Staten het verbruikskrediet slechts een klein deel van de kredietmassa.

(5) Persoonlijk, of door tussenkomst van een Investment Trust, of van een specialist.

(1) Hetgeen niet wil zeggen: *duur* geld.

beleid is veel renderender dan de lopende inkomsten die het inkomen verschaft, daar deze inkomsten lager en soms veel lager zijn dan de valorisatie van het kapitaal die uit oordeelkundige arbitrageverrichtingen kan verkregen worden (1) of, in minder gunstige conjuncturomstandigheden, dan de geringere waardevermindering. Kortom, de kapitaalmutaties hebben op verre na de overhand op het inkomen. Bovendien rekent de kapitalist, in de volle betekenis van het woord, niet op zijn inkomen voor zijn levensonderhoud. Onder bepaalde omstandigheden, bij voorbeeld in periode van open inflatie, geldt die zienswijze zowel voor de bedrijven als voor de particulieren. De bedrijfswinst telt dan minder mee dan die speculatiewinst. Daaruit volgt dat voor de kapitalist-speculant of voor de ondernemerspeculant het lopende inkomen bijkomstig is; de valorisatie of althans de instandhouding van het kapitaal is zijn eerste bekommernis: hij redeneert in termen van kapitaal.

Daarmee is echter nog niet alles gezegd: als kapitaalbezitter die gewoon is met kapitalen om te gaan, kan hij krediet opnemen en het aanwenden. Zoals Schumpeter (2) het zegde, is hij de typische debiteur. Wij zullen eraan toevoegen dat hij ontleent omdat hij rijk is. Daar het hem niet aan secundaire liquiditeiten ontbreekt, kent hij het voorzorgsmotief niet. Vermits zijn lopende uitgaven weinig te betekenen hebben vergeleken met zijn kapitaalverrichtingen, speelt het transactiemotief in engere zin een beperkte rol. Daarentegen zijn zijn kasmiddelen strategisch speculatieliquiditeiten.

9. Bij elk goed kasbeleid (3) worden de transactieliquiditeiten als een last beschouwd; zij worden dan ook tot een minimum beperkt. Per definitie beantwoorden zij aan de lopende betalingsnoodwendigheden bij een gegeven omzetcijfer; hun omvang wordt dus bepaald door het volume van de bedrijvigheid en door het prijzenpeil, buiten welke andere beschouwing ook, zoals rentestand. Daar zij helemaal gedetermineerd zijn, zijn zij geen determinerende factor: het geld dat door de transactiekasvoorraden vloeit is *neutraal*.

Hetzelfde kan gezegd worden van de voorzorgsliquiditeiten. Micro-economisch zijn zij weliswaar onderhevig aan plotse verminderingen wanneer één der toevallige gebeurlijkheden waarvoor ze werden aangelegd, zich voordoet. Macro-economisch echter, gehoorzamen deze laatste aan de wet der grote getallen. De gedraging van de globale voorzorgsliqui-

diteiten is zo regelmatig als die van de transactieliquiditeiten, waarmee zij geheel kunnen gelijkgesteld worden.

Dit geldt althans in normale tijden. In buitengewone omstandigheden, bij voorbeeld in geval van hyperinflatie, worden de voorzorgsliquiditeiten aangetast en hebben ze een neiging zich als speculatieliquiditeiten te gedragen, d.w.z. te verdwijnen. Het voorzorgsmotief zou aldus als een hybridische categorie dienen beschouwd, die meestal dicht het transactiemotief benadert, doch desgevallend door speculatie wordt aangetast.

10. Na de geldhoeveelheid te hebben bepaald, kunnen wij thans, in het licht van voorgaande beschouwingen, de *inactieve liquiditeiten (L)* omschrijven: zij zijn in wezen voorzorgsliquiditeiten tot het ogenblik waarop één der gebeurlijkheden waarvoor zij werden aangelegd, zich voordoet en zij aanleiding geven tot een transactie en hierdoor momenteel in actief geld (*M*) worden omgezet. Zij zijn anderzijds speculatieliquiditeiten tot het ogenblik waarop de liquiditeitsvoorkeur die tot hun ontstaan aanleiding gaf, de plaats ruimt voor de omgekeerde voorkeur.

11. Waaruit bestaat echter deze laatste? Zij is *arbitrage* van primaire liquiditeiten tegen reële goederen of waarden (roerende of andere) die met reële goederen gelijk te stellen zijn. Zij veroorzaakt, naar de uitdrukking van H. Neisser, een *zuivere vraag* (reine Nachfrage) waarvoor geen onmiddellijke tegenwaarde bestaat, vermits zij toegevoegd wordt aan de lopende vraag die staat tegenover een gegeven lopend aanbod, waarop zij een opbod uitoefent. Zodoende zet zij een liquide kapitaal in geïnvesteerd kapitaal om door aanwending van een deel van het beschikbaar lopende inkomen. De transacties, gevoed door de speculatieliquiditeiten, wanneer het hierin begrepen inactieve geld in actief geld wordt omgezet, zijn dus *kapitaaltransacties* (1) met het oog op de valorisatie of de instandhouding van het kapitaal of, in meer algemene termen, op het kapitaalbeleid. Waar transactie- en voorzorgsliquiditeiten functioneel verbonden zijn met de vorming en de aanwending van het inkomen, zijn de speculatieliquiditeiten het met het kapitaal.

Deze laatste zijn slechts aan het inkomen verbonden in de mate waarin het kapitaal zelf inkomen vormt en zijn waarde gelijk is aan een toekomstig verwacht inkomen (Irving Fisher). Daarom ook zijn de speculatieliquiditeiten op veel engere wijze gebonden aan de rentevoeten dan de transactie- en voorzorgsliquiditeiten. Terwijl deze laatste weinig gevoelig zijn aan de rentevoet en er haast niet op inwerken, is dit des te meer het geval met de

(1) Dit punt is welbekend. De meest vooraanstaande theoretici op monetair gebied hebben reeds lang op het belang hiervan gewezen. Cf. Albert Aftalion: *Les Fondements du socialisme*, Parijs, 1923, blz. 128. Vanzelfsprekend ook al de latere monetaire analyses.

(2) Weliswaar in een andere analyse waarin een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de ondernemer en de kapitalist. Maar dit onderscheid, dat trouwens niet zeer realistisch is, is voor onze uiteenzetting zonder belang.

(3) Wij zullen nochtans verder zien (cf. paragraaf 31) dat goed beheerde kasvoorraden uitzondering zijn.

(1) Die transacties dienen afzonderlijk beschouwd alleen reeds omdat zij niet rechtstreeks tot de vorming van het inkomen bijdragen. In die zin, cf. F. W. Paish: « Open and Repressed Inflation », *Economic Journal*, september 1953, blz. 527-552.

speculatieliquiditeiten binnen de grenzen die wij verder zullen verduidelijken (1).

Die tegenstellingen gelden vanzelfsprekend slechts op korte termijn. Op lange termijn echter verdwijnt het onderscheid tussen kapitaal en inkomen en heeft het begrip monetair evenwicht niet veel zin meer. Volledigheidshalve en om de schakeringen duidelijker te doen uitkomen, kan men stellen dat, met betrekking tot het monetair evenwicht op korte termijn, de transactie- en voorzorgsliquiditeiten rechtstreeks van het inkomen en onrechtstreeks van het kapitaal afhangen, terwijl de speculatieliquiditeiten direct gebonden zijn aan het kapitaalbeleid waarvan zij een integrerend deel uitmaken en, indirect, aan de latere vorming van het inkomen dat van het kapitaal wordt verwacht.

In ieder geval dient onderstreept dat, terwijl de transactie- en voorzorgsliquiditeiten passief de invloed van de « omgeving » ondergaan, de houders van speculatieliquiditeiten die omgeving interpreteren, ze soms geheel scheppen en er meestal op reageren. In die zin zijn de materieel inactieve liquiditeiten, vanaf hun ontstaan tot hun verdwijning, actief en ze blijven het steeds; ze zijn meer determinerend dan gedetermineerd. Zo een verstoring van het monetaire evenwicht zich voordoet, dan moet zij in de eerste plaats aan die liquiditeiten worden toegeschreven.

III. — De individuele geldvraag.

12. Een geldeconomie, waar slechts transactie- en voorzorgsliquiditeiten zouden bestaan, wijkt niet af van de normen der kwantiteitstheorie in de zin van Tooke. De geldvraag zou zich aanpassen aan iedere verandering van de inkomens en van de prijzen, binnen de termijnen die eigen zijn aan de inertie van het stelsel en onder voorbehoud van uiteraard trage structuurveranderingen. De verwachting zou per definitie volmaakt zijn. Juister nog, er zou geen verwachting zijn. De substitutie-, inkomens- en reële-liquiditeiteneffecten zouden zich als geheel gedetermineerde « effecten » doen gelden, vrij van alle onzekerheden, exogene schokken uitgezonderd. Het economisch-monetair mechanisme zou overeenstemmen met de analyse van Don Patinkin.

We stellen echter vast dat, behalve in kalme periodes die tamelijk kort zijn, de meest oppervlakkige statistische waarneming een geheel ander beeld te zien geeft. De ontwikkeling op korte termijn schijnt de kwantiteitstheorie tegen te spreken. Zelfs in reële waarde uitgedrukt, vertoont de geldhoeveelheid aanzienlijke en tamelijk duurzame veranderingen. Daar de transactie- en voorzorgsliquiditeiten door de omvang van de bedrijvigheid en door het prijzenpeil worden bepaald, d.w.z. door het globale nominale inkomen, en daar zij tegenover

dit laatste (1) *nagenoeg* stabiel blijven, ligt de oorzaak van de veranderingen in de inactieve liquiditeiten, weerspiegeld door de veranderingen van de geldhoeveelheid in verhouding tot het inkomen, in de liquiditeitsvoorkeur en derhalve in de speculatieliquiditeiten. Zo men echter, om de hiervoren vermelde redenen, moet aannemen dat de elasticiteit van de geldvraag tegenover de prijzen en de inkomens ongeveer gelijk is aan 1 (2) wat de transactie- en voorzorgsmotieven betreft, is dit niet het geval voor de speculatiemotieven.

13. Van een elasticiteit in verhouding tot het inkomen kan geen sprake meer zijn omdat, zoals wij reeds zagen, het speculatiemotief niet aan het inkomen doch aan het kapitaal gebonden is en omdat het een wijze van kapitaalbelegging bepaalt. Het ware ongerijmd te spreken van een elasticiteit van het kapitaal tegenover het kapitaal. Wat de prijzen betreft, is het duidelijk dat hier niet, zoals bij het transactiemotief, de *actuele* prijzen, doch de *verwachte* prijzen optreden.

Welke zijn nu die prijzen? Vermoedelijk diegene waaruit een nieuwe vermeerderde of verminderde waarde van het kapitaal, dat het voorwerp is van de speculatie, zal voortvloeien. Het begrip van Hicks over de *elasticiteit der verwachtingen* (3) houdt hiermee rekening, zij het ook op oppervlakkige wijze.

14. Opgemerkt zij vooreerst dat de twee verwachtingselasticiteiten — de positieve (verhouding van de verwachte stijging tot de lopende stijging van de prijzen) en de negatieve (verhouding van de verwachte daling tot de lopende stijging) — geen symmetrische invloed uitoefenen. Een positieve elasticiteit heeft slechts een destabiliserende invloed boven de waarde 1, d.w.z. voor een verwachte stijging die groter is dan de lopende stijging, dan wanneer een negatieve elasticiteit in ieder geval een destabiliserende invloed uitoefent (4).

In een stelsel dat zekere ruimte laat aan de speculatie, bij voorbeeld in een kapitalistisch of in een onvolledig gecontroleerd collectivistisch systeem, kan men zich echter geen prijsstijging indenken die zich sporadisch in constante mate zou voortzetten. De stijging zal hetzij scherper worden, hetgeen een verwachtingselasticiteit groter dan 1 onderstelt, hetzij tot staan komen om al dan niet plaats te ruimen voor een daling, hetgeen in het ene zowel als in het andere geval een negatieve verwachtingselasticiteit insluit, althans op een gegeven ogenblik.

(1) Uiteraard en per definitie zouden ze *totaal* stabiel moeten blijven. Zo wij de term *nagenoeg* gebruiken, dan ligt dit aan de inertieverschijnselen.

(2) Mits inachtneming van het voorbehoud door Don Patinkin gemaakt en dat berust op het effect van de reële kasvoorraden.

(3) Cf. *Value and capital*, hoofdstuk XVI.

(4) In verhouding tot de lopende prijsstijging. Zo, in overeenstemming met het geval dat hier zal worden beschouwd, de negatieve elasticiteit zonder meer een einde stelt aan een haussebeweging, dan oefent zij een stabiliserende invloed uit, doch dit is slechts toevallig.

(1) Cf. paragraaf 17 hieronder.

De elasticiteiten die ons voor het oogenblik aanbelangen, nl. diegene die het monetair evenwicht in gevaar brengen, zijn hetzij positieve elasticiteiten groter dan 1 (1), hetzij negatieve elasticiteiten van om het even welke waarde. De eerste sporen ertoe aan liquiditeiten in reële goederen om te zetten; ze leiden tot een verhoging van de actieve geldhoeveelheid (M) en tot een verlaging der inactieve liquiditeiten (L). De tweede hebben het tegenovergestelde gevolg.

Daar de verwachtingselasticiteiten verband houden met subjecten die elk voor eigen rekening handelen, zullen zij niet noodzakelijk alle in dezelfde richting hun invloed doen gelden. Het opinieonderzoek is op dit gebied veelzeggend: de zienswijzen die hier aan de dag treden, zijn bijna alle verdeeld. Ze zijn het op de Beurs, want zoniet zou deze laatste slechts een « boom » of een paniekstemming kennen.

15. Nochtans zijn die zienswijzen nooit gelijkmatig verdeeld. Daarom is het dat de Beurs op en neer gaat, dat het monetair evenwicht in de gewone betekenis welke aan die term wordt gehecht, geen rekening houdt met de lopende veranderingen van C , S , I , M en L , zo lang zij geen grote omvang aannemen. Daarom is het tenslotte dat een pathologische monetaire ontwikkeling blijkt uit de brutale wijzigingen van M en L , welke het directe gevolg zijn van positieve verwachtingselasticiteiten (E_p) groter dan 1, of van negatieve elasticiteiten (E_n).

Het criterium voor die pathologische toestand is dat niet alleen E_p en E_n zich niet meer, zelfs niet bij benadering, compenseren, doch dat één van beide elasticiteitstypen verdwijnt. Niet alleen worden ΔM en ΔL niet meer aan elkaar aangepast, doch de ene schakelt de andere uit zodat, uitgaande van ons basisevenwicht (2)

$C+S+\Delta M=C+I+\Delta L$, wij kunnen schrijven
hetzij $S < I$ en $\Delta L=0$

en derhalve $S+\Delta M=I$

hetzij $S > I$ en $\Delta M=0$

en derhalve $S=I+\Delta L$

16. Op dit punt doet het beroep op de verwachtingselasticiteiten een moeilijkheid oprijzen. De analogie der termen mag geen illusie scheppen. De verwachtingselasticiteit leent zich niet tot een zo gemakkelijke aanwending als de klassieke elasticiteit van de vraag in verhouding tot de prijzen.

In plaats van een functionele, lineaire, meetbare (3) verhouding — voor zover de elasticiteiten

gekend zijn — tussen de vraag en de prijs van een goed, hebben wij een ingewikkelder verhouding die door het begrip zelf van de verwachtingselasticiteit gebrekking wordt weergegeven.

Vooreerst komt het er niet op aan te weten met hoeveel de vraag naar een goed vermeerderd of vermindert, doch wel of voor de aanwending van het beschikbare deel van zijn kapitaal, het subject reële goederen of de liquiditeit verkiest.

De elementen in de berekening zijn: de verwachte prijsverandering van de reële goederen (1), de kosten van het bezit ervan, d.w.z. grosso modo de rentevoet (2).

Zo de verwachte prijsstijging groter is, in welke geringe mate ook, dan de rentevoet vermeerderd met de bijkomende kosten (3), heeft de speculant er belang bij zijn eigen liquiditeiten te investeren, d.w.z. aan zichzelf te lenen, en zoveel mogelijk te ontlenen. Wij zullen dit de *drempel van de inflatoire speculatie* noemen (4).

Zo de verwachte prijsstijging beneden deze drempel blijft, a fortiori zo een prijsdaling wordt verwacht, heeft de speculant er belang bij zijn liquiditeiten te behouden, zijn vorige leningen terug te betalen door zijn vroegere posities af te wikkelen, zo mogelijk zijn geld uit te lenen en, rekening gehouden met de risico's of de mogelijkheden, het zelfs niet uit te lenen. Dit zullen wij de *drempel van de deflatoire speculatie* noemen.

Om de gedachten te bepalen, stellen wij dat de drempel van de inflatoire speculatie 10 pct. per jaar bedraagt (5) en dat de lopende stijging 5 pct. is, dan zal een verwachtingselasticiteit ten minste gelijk aan 2 nodig zijn om de omzetting van liquiditeiten in reële goederen te veroorzaken. Anderzijds, zal die noodzakelijke voorwaarde geheel voldoende zijn: een elasticiteit groter dan 2 zal streng rationeel gesproken geen bijkomende speculatie uitlokken.

(1) Voor de speculant, voor hem die koopt om te verkopen, of die op krediet verkoopt om terug te kopen, hebben de goederen geen ander nut dan de prijsverandering.

(2) Met inbegrip van alle bijkomende kosten: commissie-loon, verzekeringspremies, opslagkosten, aankoop- en verkoopkosten, enz.

(3) En desgevallend met een veiligheidsmarge waarbij rekening gehouden wordt met de onzekerheid, die eigen is aan de speculant, en met zijn risiconeiging. Die marge zal des te groter zijn naarmate de speculant schroomvalliger en minder zeker van zijn stuk zal zijn.

(4) Overeenkomstig Wicksell zou men kunnen zeggen dat de drempel van de inflatoire speculatie bereikt wordt wanneer de « natuurlijke » rentevoet boven de monetaire rentevoet uitgaat. Wij zullen niet meer terugkomen op de meningsverschillen waartoe het concept van de *natuurlijke rentevoet* aanleiding gaf. Onze verwijzing naar de verwachte prijs is eenvoudiger en stelt zich niet aan die betwisting bloot. De verwachte prijs kan voortvloeien uit een gewone stijging (speculatie in enge zin) of uit de valorisatie van factoren door hun produktieve combinatie (speculatie in brede zin). De gedachtengang is dezelfde in het ene als in het andere geval. De verwachte prijsstijging is de objectieve vorm van de depreciatie van de toekomst zoals de speculant zich deze voorstelt.

(5) Hetgeen, rekening gehouden met de gebruikelijke rentevoeten en de bijkomende kosten, niet buitengewoon is.

(1) Cf. N. Kaldor: « Speculation and Economic Stability », *Review of Economic Studies*, dl. VII, 1939-1940. De auteur doet eveneens de elasticiteit van de vraag optreden. Verder zullen we zien (paragraaf 15) waarom een elasticiteit, zelfs groter dan 1, geen destabiliserende invloed kan uitoefenen.

(2) Cf. hierboven paragraaf 5.

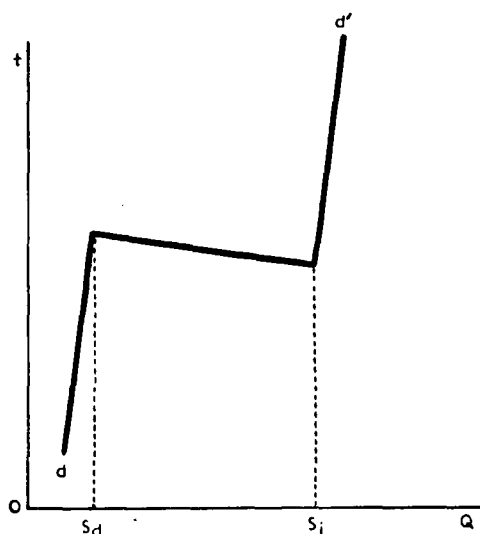
(3) Mits inachtneming van het hieronder in paragraaf 18 gemaakt voorbehoud.

17. Hieruit blijkt hoezeer de voorwaarden die de speculatiekasvoorraden beheersen, in strijd zijn met die van het neutrale geld.

Dichtbij het monetaire evenwicht en voor zover de verwachte prijsveranderingen kleiner blijven dan de kosten van afwikkeling der bestaande posities en de kosten verbonden aan het aangaan van nieuwe posities, zijn de speculatieliquiditeiten ongevoelig in die zin dat, wegens de verdeling der tegengestelde verwachtingen, ΔM en ΔL zich bij benadering compenseren. Daarentegen is de elasticiteit van de geldvraag in functie van de rentevoet hoog: een geringe verandering van het percentage kan de vooruitzichten van de speculant volledig wijzigen.

Wanneer echter een der beide drempels van de speculatie is overschreden, wordt de elasticiteit van de geldvraag nagenoeg gelijk aan nul: in geval van inflatie ontleent de speculant tegen om het even welke rentevoet daar hij er omzeggens zeker van is dat dit percentage lager is dan het rendement van de operatie; m.a.w. hij betaalt in reële termen een negatieve rentevoet. Daar in geval van deflatie iedere vervanging buiten die van reële goederen door liquiditeiten tot verarming leidt, is geen enkele rentevoet laag genoeg om haar uit te lokken en is de elasticiteit van de geldvraag eveneens gelijk aan nul.

18. Derhalve, zo wij ons bepalen tot de speculatiekasvoorraden, d.w.z. tot de onvolmaakte verwachting, zal de kromme van de geldvraag in functie van de rentevoet in het geheel niet de vorm aanemen van een regelmatige hyperbool, doch van twee verticale rechten welke door een nagenoeg horizontale rechte gescheiden zijn.

Tekenen wij op de abscis de gevraagde geldhoeveelheden (q) en op de ordinaat de renteschaal (t) aan, dan bekomen wij een ongeveer horizontale rechte die een grote elasticiteit van de geldvraag tussen de twee drempels van inflatoire en deflatoire speculatie uitdrukt; boven de drempel van de deflatoire speculatie (S_d), d.w.z. links, een inelastische en nage-

noeg onbestaande geldvraag, dus een bijna verticale en bijna aan de ordinaat rakende kromme; boven de drempel van de inflatoire speculatie (S_i), d.w.z. rechts, een eveneens inelastische geldvraag die echter kwantitatief zeer hoog is (1), dus een bijna verticale en van de X-as zeer verwijderde kromme.

19. Die voorstellingswijze, hoe « realistisch » ook, doet evenwel een bezwaar oprijzen: zij duidt drie verschillende toestanden aan die zich achtereenvolgens kunnen voordoen, doch waarvan de ene de andere uitsluit zo men zich houdt aan een statisch evenwicht op korte termijn (2). Zij heeft althans de verdienste een beperking te doen uitschijnen die haar niet eigen is en die waarschijnlijk geldt — hoewel zij meestal verwaarloosd wordt — voor iedere analyse in termen van aanbod- en vraagkrommen of van indifferentiekrommen.

Om het bekende voorbeeld van Pareto te hernemen, is het waarschijnlijk dat de vervangingsvoet tussen brood en wijn en de lijn van de relatieve prijzen die hieruit wordt afgeleid, gelden voor kleine veranderingen der betrokken hoeveelheden: 1 kg brood — 1 liter wijn; 1,2 kg brood — 0,8 liter wijn; 0,8 kg brood — 1,2 liter wijn, doch dat daarboven de verhouding niet meer lineair is en misschien zelfs zinloos wordt. De indifferentiekrommen worden verlengd derwijze dat zij het grootste deel van het diagramvlak bestrijken en de analyse derhalve duidelijker tot uiting doen komen. Zij zijn wellicht slechts geheel geldig dichtbij het optimum. Evenzo, wat de aanbod- en vraagkrommen betreft, zijn de in figuur gebrachte elasticiteiten hoe langer hoe minder betrouwbaar naarmate men zich van het evenwichtspunt verwijderd.

Zo, alle andere omstandigheden gelijkblijvend, de hoeveelheden brood en wijn waarover de verbruiker beschikt sterk veranderen, wordt een zuiver logische keuze onzeker en dit is eveneens het geval met de meeste goederen waarvoor een economische berekening in reële termen wordt gemaakt.

20. Wat de geldvraag betreft, weten wij daarentegen ongeveer wat zich voordoet niet alleen dichtbij het evenwicht, doch ook in sterk afgetekend inflatoire of deflatoire toestanden, d.w.z. die van het evenwicht verwijderd zijn. Overgaande van links naar rechts, is de kromme dd' niet minder waarschijnlijk aan haar twee uiteinden, links van S_d en rechts van S_i , dan tussen die twee punten, en historisch wordt zij vaak bevestigd. Wij zijn beter ingelicht over de gedraging van het economisch subject wat betreft zijn geldvraag dan wat betreft de vraag

(1) Geldvraag is hier synoniem van kredietvraag.

(2) Strikt genomen hebben wij hier te doen, niet met een niet lineaire kromme, doch met drie verschillende vraagkrommen overeenstemmend met verschillende gegevens. Tussen S_d en S_i is de geldvraag een afnemende functie van de rentevoet, d.w.z. van de prijs, hetgeen normaal is. Links van S_d en rechts van S_i slaat de verhouding schijnbaar om. In werkelijkheid heeft zij een andere betekenis, zoals wij in paragraaf 28 zullen zien.

naar welk ander goed ook. Zulks rechtvaardigt de ietwat ongewone voorstellingswijze die we hier hebben aangewend.

Daar elke statistische analyse ons uiteraard onwetend laat over de termijn waarbinnen het evenwichtspunt wordt bereikt en vermits dit punt wordt bepaald onder de enige voorwaarde dat de gegevens niet veranderen, is men gerechtigd hetzelfde te zeggen van de kromme die de geldvraag voorstelt en is het normaal — vermits het tenslotte alleen gaat om een virtualiteit — dat die kromme van haar ene uiteinde naar het andere gaat door een evenwichtspunt en door twee drempels waarvan de ene deflatoir en de andere inflatoir is.

Men zou eveneens kunnen zeggen — hoewel deze uitdrukking verscheidene betekenissen verkregen heeft — dat het deel van de kromme begrepen tussen S_d en S_i datgene is waar de *monetaire illusie* voortduurt, terwijl haar twee uiteinden daarentegen de afwezigheid van een monetaire illusie uitdrukken.

IV. — De collectieve geldvraag.

21. Zoals voor de vraagkromme van om het even welk goed, gaat men zonder moeilijkheid over van de individuele naar de collectieve vraagkromme, en zulks te meer daar op monetair gebied juist de collectieve vraagkromme van betekenis is. Zij is het wegens haar strategische draagwijdte en haar sociologische structuur, waarbij overigens het strategische aspect aan het sociologische verbonden is.

Om de betekenis van het woord *sociologische structuur* toe te lichten, kunnen wij bij voorbeeld zeggen dat de vraag naar echte parels zich niet in dezelfde kringen voordoet als de vraag naar aardappelen. Hoewel de geldvraag het meest universele verschijnsel is — waarbij echter dient opgemerkt dat, rekening gehouden met haar motiveringen, zij niet overal op dezelfde wijze tot uiting komt —, staat de geldvraag van de huisvrouw niet gelijk met die van de speculant en zulks is, volgens een klassiek onderscheid, nog minder het geval met de geldvraag van de firma en die van de verbruiker.

Van zuiver monetair standpunt gezien, leert ons echter de dichotomie ondernemingen-huishoudens niet veel, want de twee hiermee overeenstemmende soorten geldvraag vullen elkaar aan daar zij de ene door de andere bepaald zijn, d.w.z. onderling afhankelijk in de zin van Walras. Aan de kosten van de onderneming beantwoordt haar vraag. Evenzo drukt de vraag van het huishouden een kostprijs uit, die van zijn levensonderhoud. Vanuit die gezichtshoek beschouwd, wordt het oude onderscheid tussen inflatie door de *kosten* en inflatie door de *vraag* onvruchtbaar (1). In wezen komt het erop aan te weten welk

deel in de geldvraag beantwoordt aan het transactie- of voorzorgsmotief (L_1), d.w.z. aan de lopende bedrijfskosten zo het gaat om de onderneming, aan het levensonderhoud zo het gaat om het huishouden, en welk deel aan het speculatiemotief (L_2), d.w.z. aan de valorisatie of de instandhouding van het kapitaal, en hoe die twee typische vragen de ene op de andere reageren.

22. Iedere individuele geldvraag gehoorzaamt *tegelijkertijd* aan transactie- en voorzorgsmotieven en aan speculatiemotieven (1), doch in *verschillende graden*. De transactie- en voorzorgsmotieven kunnen als *constanten* in verhouding tot het reële inkomen van het subject worden beschouwd. Het speculatiemotief is daarentegen de wezenlijke veranderlijke (2). De collectieve vraag vloeit derhalve voort uit een bundel van individuele vragen waarin de transactie- en voorzorgsmotieven, van de laagste tot de hoogste, veranderen in functie van de overeenstemmende reële inkomens en het speculatiemotief in functie van de individuele neigingen der subjecten en der kapitalen (eigen kapitaal en krediet) waarover zij beschikken.

In een andere zin mag men aannemen dat de collectieve geldvraag een geheel van verwachtings-elasticiteiten en reactietermijnen uitdrukt, waarbij de langste reactietermijnen vanzelfsprekend gepaard gaan met de zwakste verwachtingselasticiteiten, de kortste termijnen met de sterkste elasticiteiten.

Het is natuurlijk niet mogelijk de gehele schaal van die elasticiteiten en van de hiermee overeenstemmende termijnen op te maken; dit zou overigens niet nuttig zijn. Het feit van betekenis, waardoor de collectieve geldvraag een operationeel karakter verkrijgt, is de aanwezigheid van een *dispariteit* der verwachtingselasticiteiten en der reactietermijnen. We zullen dus geen belang hechten aan de gemiddelde gedragingen, die op zichzelf zonder betekenis zijn, doch aan de uiterste gedragingen (elasticiteit van maximale en minimale verwachtingen), aan hun samenbestaan, aan de acties en reacties die hieruit voortvloeien of, dialectisch uitgedrukt, aan hun tegenstrijdige complementariteit.

23. In het middenste deel van de kromme begrepen tussen S_d en S_i zijn die dispariteiten onbeduidend. Zij worden daarentegen duidelijk merkbaar dichtbij hetgeen wij de drempels van de inflatoire en deflatoire speculatie hebben genoemd. Die drempels worden inderdaad niet gelijktijdig door al de subjecten overschreden, doch in de eerste plaats door diegenen bij wie het speculatiemotief het sterkst is en slechts nadien, en soms veel later, door de anderen, in functie van hun eigen reactietermijnen. Dank zij die vertraging, zijn inflatie en deflatie progressieve en duurzame verschijnselen die niet dadelijk ontaarden in hyperinflatie of hyperde-

(1) De verschillende redenen die de H. Emile James aanhaalt, lijken ons eveneens geldig. Cf. zijn artikel « De inflatie door de kostenstijging », in het decembernummer 1956 van dit Tijdschrift.

(1) Het gebeurt dat die motieven samenvallen zodanig dat ze zich vermengen.

(2) Cf. hierboven paragraaf 12.

flatie. Dank zij eveneens die vertraging is de speculatie renderend en wel om de redenen die hierna zullen worden verduidelijkt (1).

24. In termen van sociaal determinisme (2) kan het verschijnsel worden ontleed in een *dualistische* opeenvolging (séquence) van acties en reacties die een « wederkerigheid der perspectieven » (3) uitdrukt. Stellen wij, om de gedachten te bepalen en het probleem zoveel mogelijk vereenvoudigend, dat het economisch stelsel samengesteld zij uit twee maatschappelijke groepen : de ondernemers-kapitalisten en de verbruikers-loontrekkers (4). Men mag aannemen dat de eersten de hoogste verwachtingselasticiteit en de kortste reactietermijnen zullen hebben, de tweeden de zwakste verwachtingselasticiteit (5) en de langste reactietermijnen. Wegens hun eigen sociaal determinisme beantwoordt de verwachtingselasticiteit der ondernemers-kapitalisten aan een « economische horizont » (6), welke diep is, vermits hij verwachtingen op lange termijn inhoudt, *uitgestrekt* en *heteroog*, vermits hij ieder verschijnsel, dat de conjunctuur kan beïnvloeden, omvat. De verwachtingselasticiteit van de verbruikers-loontrekkers beperkt zich tot de kosten van levensonderhoud en tot de bestanddelen ervan. Zij is aan hun veranderingen eerst gevoelig wanneer deze een zekere *drempel* hebben overschreden en het is betekenisvol dat recente wetgevingen deze drempel hebben vastgesteld op 5 pct. van een indexcijfer dat derwijze wordt samengesteld en gemanipuleerd dat de veranderingen van het reële inkomen stelselmatig worden verzacht (7).

Het welbekende verschijnsel van de « loon- en prijs-spiraal » is hier slechts van belang wegens het licht dat het werpt op het *dualistisch* aspect van de collectieve geldvraag, op de aaneenschakeling der acties en reacties die haar bepalen.

Is die aaneenschakeling omkeerbaar? Mag men zich geen aanvankelijke loonstijging indenken, die later zonder versterking op de prijzen doorwerkt (zuivere looninflatie) of die geheel onaangetast blijft wegens een doelmatige blokkering of een afdoende kredietbeperking (zuivere deflatie van de

winsten)? Zeker niet en we zouden voorbeelden kunnen aanhalen waarin één van beide gevallen zich voordeed. Het minst wat men echter kan zeggen, is dat zij niet het meest voorkomen en zij bovendien een bewuste en voortdurende overheidstussenkomenst onderstellen, m.a.w., een politiek van teruggedrongen of bedwongen inflatie (1).

Hoewel de hypothese van een alternerend proces zich kan voordoen, waarbij niet het optreden der ondernemers-kapitalisten de reactie van de loontrekkers-verbruikers uitlokt, doch het tegenovergestelde, is het meest voorkomende geval een prijsstijging die de verwachte loonstijging *voorafgaat*, zoals zij desgevallend het begrotingstekort *voorafgaat* (2) of de directe gevolgen van een om het even welke gebeurtenis, alleen wegens het feit dat deze niet onverwacht was. Of het nu gaat om een loon-, begrotings- of zuivere geldinflatie, zij vertoont slechts ernstige gevaren wegens de maximale verwachtingselasticiteiten die zij in beweging brengt en deze zijn niet veroorzaakt door de verbruikers-loontrekkers.

25. Deze laatsten zijn nochtans niet vreemd aan het proces. Hoewel zij ontstaan hen bezwaarlijk kan worden toegeschreven, dragen zij bij tot zijn versterking. Zoals wij het reeds lieten vermoeden, heeft elke wederaanpassing van de lonen aan de prijsstijging tot gevolg de verwachtingselasticiteiten van de kapitalistische ondernemers, dus de prijsstijging, als het ware aan te wakkeren (3). Verder zijn de reactietermijnen van de loontrekkers des te korter naarmate de prijzen sneller stijgen.

Eenmaal dat de aaneenschakeling van acties en reacties der twee typische categorieën die de geldvraag bepalen (4), in beweging is gebracht, neemt het verschijnsel volgende vorm aan : enerzijds, is de verwachtingselasticiteit der ondernemers-kapitalisten een *toenemende* functie van de snelheden en van de omvang der reacties van de loontrekkers; anderzijds, is de vertraging der reactie van deze laatsten een *afnemende* functie van de verwachtingselasticiteit der ondernemers-kapitalisten. Het is duidelijk dat de samenvoeging van die twee functies een versnellende en versterkende invloed uitoefent

(1) O.i. heeft Keynes in zijn *Treatise* terecht de nadruk gelegd op de « windfall profits ». Gewis zijn die winsten, zoals de H. de Jong (vorengevoerd artikel; blz. 41) het aantoont, statistisch niet uitgedrukt. Daarentegen lijkt ons de theoretische waarde van het criterium bewezen, om de redenen die wij elders hebben uiteengezet (in *Au delà du capitalisme*, Hoofdst. XII) en in ons artikel over « Schumpeter, analyse du profit », *Economie Appliquée*, n^{rs} 3-4, 1950.

(2) Cf. Georges Gurvitch : *Déterminismes sociaux et liberté humaine*, Parijs, 1953.

(3) Naar de uitdrukking van de H. Georges Gurvitch, cf. *Vocation actuelle de la sociologie*, Parijs, 1950. Het woord « dualistisch » heeft hier de epistemologische betekenis, die de H. Gaston Bachelard eraan geeft, cf. met name : *Le rationalisme appliqué* en *La Philosophie du non*.

(4) Naar een model gelijkaardig aan dat van Kalecki.

(5) Te oordelen naar de eisen van de vakbondleiders, is die elasticiteit bijna steeds begrepen tussen 0 en 1, behalve in geval van hyperinflatie.

(6) In de zin van Tinbergen.

(7) De zorg voor stabiliteit die bij de wetgever voorzat, is trouwens begrijpelijk.

(1) Cf. hieronder paragraaf 36. Bij zuivere looninflatie zal de overheid erover waken dat de winsten in reële waarde constant blijven; bij deflatie van de winsten, dat de loonstijging geheel door de daling der winsten wordt opgeslorpt. De inflatie is in het eerste geval *bedwongen* en in het tweede *teruggedrongen*.

(2) Vooral wanneer de politieke kleur van de regering niet strookt met de belangen van de kapitalisten-speculanten. In het tegenovergestelde geval kunnen de gevolgen van het begrotingstekort duurzaam worden geneutraliseerd door afloeiende verwachtingselasticiteiten.

(3) Naar het proces dat o.m. geanalyseerd wordt door D. Holzman, « Income Determination in open Inflation », *Review of Economics and Statistics*, mei 1950.

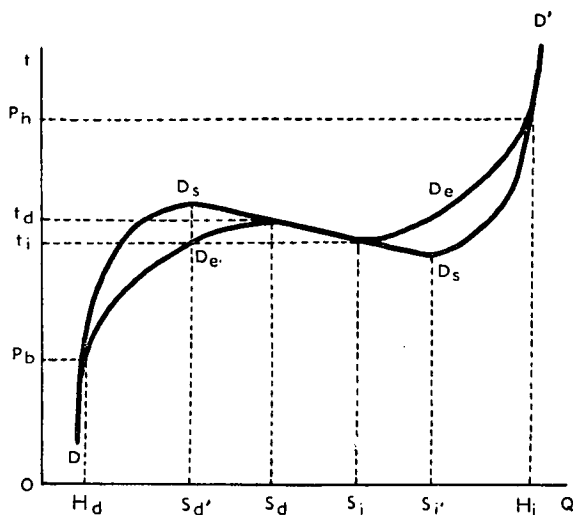
(4) Men zou er ook nog andere kunnen aanvoeren. Zulks zou de analyse weinig wijzigen, want beide categorieën zijn in het regime van industrieel kapitalisme de meest belangrijke. Doch, zoals de H. James het terecht aantoont, komen hierbij alle inkomenscategorieën te pas. Cf. bovengenoemd artikel, blz. 433.

waaruit het *exponentieel* karakter volgt van elke inflatoire ontwikkeling die niet tijdig werd bestreden, doch waaruit tevens haar duurzaam karakter voortvloeit en het feit dat de inflatie niet terstond in hyperinflatie ontgaat en slechts zeer uitzonderlijk tot dit uiterste komt.

26. Hoe moet de hyperinflatie worden bepaald? Wanneer wij de termen zelf van het proces gebruiken waarvan ze het eindpunt is, dan wordt de drempel van de hyperinflatie bereikt wanneer de verwachtingselasticiteiten *oneindig groot* en de reactietermijnen *nihil* worden, zodat de inactieve liquiditeiten tot *nul* dalen. Van dit ogenblik immers breidt zich de vlucht voor de munt uit tot de transactieliquiditeiten: de grondslagen zelf van het lopende geldverkeer, van de vorming van het geldinkomen en van zijn aanwending worden op hun beurt ondermijnd. Het geld zelf kan niet meer tot ruilmiddel dienen.

27. Bovenstaande uiteenzettingen leiden tot twee besluiten, het ene betreffende de vraagkromme en het andere betreffende de elasticiteit van de geldhoeveelheid.

Wat de kromme van de geldvraag betreft, is er niets veranderd aan het middenste gedeelte gelegen tussen S_d en S_i . In de vorm die wij haar vroeger hebben gegeven, nl. één enkele kromme, weerspiegelen de twee uiterste delen daarentegen veeleer een toestand van hyperdeflatie en hyperinflatie. Om de redenen die zoëven werden uiteengezet, zullen de eigenlijke inflatoire ontwikkeling, d.w.z. de overgang van monetair evenwicht naar hyperinflatie, en omgekeerd de eigenlijke deflatie, beter voorgesteld worden door de exponentiële ontwikkeling van twee losse krommen: de ene (D_e) is die der ondernemerskapitalisten, voorlopend op de andere, (D_s), van de verbruikers-loontrekkers.

In die herziene vorm (1) vergt het diagram de hiernavolgende commentaar: gaande van links naar rechts, zijn 5 zones op de abscis aangetekend:

— tussen O en H_d ligt de zone van de bij uitstek

(1) Daar hij op dezelfde wijze werd opgevat als fig. I, gelden hier dus eveneens dezelfde opmerkingen. Cf. paragraaf 19.

pathologische hyperdeflatie, waar de geldvraag naar nul gaat, niet omdat het geld niet wordt gezocht, doch wel omdat het te veel gevraagd wordt en het in de betekenis van de wet van Gresham als het ware uit de omloop werd *verdreven* (1).

— tussen H_d en S_d ligt de deflatoire zone, waar de geldvraag vermindert omdat het krediet minder wordt gezocht en de kredieten verder worden terugbetaald;

— tussen S_d en S_i is er een zone die rond het monetair evenwicht ligt, waar het speculatiemotief neutraal is en waar ΔL en ΔM zich aan elkaar aanpassen (wij zullen op dit laatste punt terugkomen) (2);

— tussen S_i en H_i ligt de inflatoire zone, waar — en zulks is geenszins paradoxaal — de geldvraag stijgt wegens een vlucht voor de munt: kredietinflatie en gelijktijdige omzetting van inactieve liquiditeiten in actief geld, waarbij eerst de speculatieliquiditeiten der ondernemerskapitalisten (bijv. speculatie op voorraden) en vervolgens de voorzorgsliquiditeiten der verbruikers-loontrekkers worden betrokken (vlucht in de reële goederen). Daarom gaat de kromme D_e opwaarts op geheel haar lengte tussen S_i en H_i , waar dit voor de kromme D_s slechts het geval is vanaf S_i . Vanaf dit punt begint een ieder, volgens zijn middelen, te speculeren. Nog is de drempel van de hyperinflatie niet bereikt, vermits er nog inactieve liquiditeiten overblijven, nl. een deel der voorzorgsliquiditeiten; dit is echter de voorbode;

— vanaf H_i bevinden wij ons in volle hyperinflatie, en de geldvraag, synoniem geworden van vlucht voor de munt (3), neemt verticaal toe.

28. Op het vorige diagram waren de rentevoeten op de ordinaat aangetekend. Doch uit de nieuwe voorstellingswijze, zoals zij hier gecommenteerd werd, blijkt dat die rentestand pas een rol speelt in de nabijheid van het monetair evenwicht, d.w.z. tussen t_d en t_i die op de abscis overeenstemmen met de zone begrepen tussen S_d en S_i . Binnen die grenzen doen zich de speculatieve spanningen nog maar sporadisch voor, zodat de rentevoet t_i als het ware een pre-inflatoir effect heeft, omdat hij de geldvraag tot S_i zal doen stijgen; de rentevoet t_d zal een pre-deflatoir effect hebben, vermits hij de geldvraag tot S_d zal terugbrengen.

Buiten die twee grenzen, d.w.z. links van S_d en rechts van S_i , of indien men het verkiest, boven t_d en beneden t_i , moet worden aangenomen dat de rentevoet machteloos wordt (4) en dat de prijsverwachtingen in ieder geval de overhand halen, onder voorbehoud van de matigende en vertragende invloed — binnen H_d en H_i — die door de vertraging van D_s

(1) Omdat de gelddopping een maximum heeft bereikt en de kredietvraag nihil is.

(2) Cf. paragrafen 29 en 30.

(3) De geldvraag wordt alsdan gelijk met de vraag naar zuiver speculatief krediet.

(4) De inelasticiteit van de geldvraag in verhouding tot de rentevoet drukt juist die machteloosheid uit.

tegenover D_e wordt uitgeoefend. Veeleer dan een renteschaal, die alsdan haar betekenis verliest, zou op de ordinaat tussen t_d en P_h prijsstijgingsverwachtingen dienen aangetekend die boven P_h oneindig worden verondersteld, en tussen t_i en P_b prijsdalingverwachtingen die onder P_b (1) oneindig worden verondersteld. Wij zullen bij dit punt niet langer blijven stilstaan en slechts herhalen dat dergelijke voorstellingswijze de gedachten grosso modo bepaalt, doch dat op dit gebied iedere poging tot strenge formulering tot een mislukking leidt of het wezen zelf van het verschijnsel moet prijsgeven.

V. — De elasticiteit van de geldhoeveelheid.

29. Ten einde de elasticiteit van de geldhoeveelheid — het voorwerp van onderhavige studie — duidelijker in het licht te stellen, moeten wij nochtans onze analyse iets verder doordrijven.

Daar het probleem van de deflatie en de hyperdeflatie thans weinig actueel is, laten wij het buiten beschouwing; alleen zij eraan herinnerd dat het met het probleem van de inflatie slechts zichtbaar overeenkomt binnen de algemene trekken waartoe wij ons hebben bepaald. Zodra wij echter nader toekijken, treden daarentegen specifieke verschillen te voorschijn. Zo het juist is dat, bij voorbeeld, de lonen zich met vertraging aan de daling of de stijging van de prijzen aanpassen, doet de vermindering van de totale koopkracht der loontrekkers-verbruikers zich wegens de werkloosheid nagenoeg onmiddellijk voor; een deel van de werkkrachten, diegenen die de ondernemingen wenssen te behouden omdat zij anders het gevaar lopen ze later niet terug te kunnen aanwerven, worden daarentegen begunstigd. Alleen zij aangestipt dat de aanpassing der inkomens veel ingewikkelder is bij een daling dan bij een stijging, zoals dit eveneens met de liquiditeiten het geval is.

In het inflatiestadium en tot aan de drempel van de hyperinflatie waar de kasvoorraadfunctie verdwijnt, is het verloop der kasvoorraden vrij eenvoudig en wij moeten niets toevoegen aan hetgeen wij reeds hierover hebben gezegd. Alleen willen wij er de nadruk op leggen — want dit punt wordt soms onopgemerkt voorbijgegaan — dat de nominale uitzetting der liquiditeiten en hun vermindering in reële waarde kenmerkend zijn voor het inflatoire stadium, m.a.w. de prijzen stijgen sneller dan de geldhoeveelheid.

30. In een toestand dichtbij het monetair evenwicht leidt het onderzoek tot meer verrassende vaststellingen. Daar de prijzen bij onderstelling stabiel blijven of niet in sterke mate veranderen, moet geen enkel onderscheid worden gemaakt tussen de nominale en de reële veranderingen van de geldhoeveel-

(1) Onder t_i bereikt de rentevoet snel het minimum waar hij, om technische redenen, niet verder kan dalen. In tegenstelling met sommige theoretici, menen wij met Keynes dat de rentevoet niet tot nul kan vallen en ze zelfs niet asymptotisch kan benaderen.

heid. Naar het oordeel van de verstokte aanhangers van de kwantiteitstheorie zouden de enige waarschijnlijke veranderingen diegene zijn welke met het volume van de bedrijvigheid verband houden. Gesteld echter dat er een zeker parallellisme tussen beide variabelen bestaat, dan heeft het niets euclidisch in zich. Het zou overigens alleen kunnen verklaard worden door een simplistische, verminkte opvatting van de geldfunctie, juist diegene die de theoretici van de kwantiteitstheorie voorstaan en volgens welke de schommelingen van C en I , meer bepaald van hun nominale waarde, geheel en onmiddellijk zouden bepaald worden door die van de geldhoeveelheid.

Wanneer men echter, met Keynes, de verbruiksfunctie op *zeer korte termijn* en in *normale* omstandigheden als constant beschouwt, kunnen zich steeds omstandigheden voordoen waarin de gegevens van het verbruik zich plotseling, zij het ook tijdelijk, wijzigen onafhankelijk van de veranderingen van de geldhoeveelheid, ja zelfs in tegengestelde richting van deze laatste. Het gaat hier natuurlijk om een vrij ongewone gebeurlijkheid: beweren dat zij ook maar in enige mate het monetair evenwicht beheerst, zou overdreven zijn. De neutraliteit van C , die de vergelijking van de H. Koopmans onderstelt, is dan ook een waarschijnlijke benadering.

De *ex ante*-ongelijkheid van I en S , m.a.w. de onevenwichtigheid der inkomens, vooral te wijten aan de onstabieleit van I (1), is daarentegen het gevoelige punt: moest het monetair evenwicht zich tot die twee termen beperken, het zou nooit worden bereikt (2). Het proces van aanpassing door het onverwachte sparen of de onverwachte investering dat door de Zweedse school wordt bepaald, drukt niets anders dan een chronische onevenwichtigheid van het *ex ante*-inkomen uit. Dat het monetair evenwicht niet alleen mogelijk is, doch vaak benaderd wordt, is te danken aan het correctieve effect (3) uitgeoefend door de veranderingen van ΔM en ΔL (4), hetzij dat $I = S + \Delta M$, hetzij dat $S = I + \Delta L$.

Volgt hieruit dat ΔM en ΔL elkaar uitsluiten, zoals dit het geval is (5) in een kenmerkende toestand van inflatie of deflatie? Geenszins. In de vergelijking van de H. Koopmans komen ΔM en ΔL naast elkaar voor. Indien $I > S$, dan is $\Delta M > \Delta L$. Omgekeerd, indien $S > I$, dan is $\Delta L > \Delta M$ (6). Men kan zich de opbrengst van een transactie in T_0 indenken, die in T_1 (ΔL) wordt opgepot, terwijl een transactie

(1) Zoals bekend is de zogenaamde *autonome* investering uiteraard onstabiel.

(2) Of alleen toevallig.

(3) Cf. hierboven paragraaf 5.

(4) Ten onrechte zou men in dit verband mogen spreken over voorziene veranderingen, want zij zijn natuurlijk niet *samengebundeld*. Daar het om één enkele inkomensperiode gaat, kunnen zij evenmin als *geïnduceerd* worden beschouwd. Zij zijn *spontaan*, in de zin die de H. Goedhart aan dit woord geeft. Cf. hierboven paragraaf 5.

(5) Cf. hierboven paragraaf 15.

(6) Overeenstemmende verhoudingen ontstaan zo ΔM en ΔL negatief zijn. Op dit punt, cf. paragraaf 33 hieronder.

Y op hetzelfde ogenblik door een krediet gefinancierd wordt (ΔM), zodat M (1) en L tegelijkertijd, doch niet gelijkmatig toenemen.

31. In die zin ook is het monetair evenwicht strijdig met deflatoire of inflatoire toestanden. Wij zagen reeds dat in een deflatoire toestand de geleidelijke verdwijning van de geld-(en krediet)vraag de vermindering van M uitdrukt samen met de vermeerdering van L (oppotting), de relatieve toeneming van de geldhoeveelheid in verhouding tot het lopende inkomen, het overschot van de besparingen op de investeringen, de daling van de totale vraag.

In een inflatoire toestand drukt de toeneming van de geld-(en krediet)vraag de stijging van M uit samen met de vermindering van L (vlucht voor de munt), de relatieve vermindering van de geldhoeveelheid in verhouding tot het lopende inkomen, het overschot van de investeringen op de besparingen, de stijging van de totale vraag.

Terwijl echter de veranderingen van M en L aan elkaar *tegengesteld* zijn in deflatoire en inflatoire toestanden, zijn die veranderingen in een evenwichtstoestand normaal ongelijk, doch *gelijkgericht* (2). Het is geheel normaal, in het bijzonder bij het einde van een inflatieperiode, zoals de H. Jean Gabillard die beschreven heeft (3), dat M en L tegelijkertijd stijgen, de eerste in functie van de ontwikkeling der bedrijvigheid en de tweede door het weder op peil brengen van de inactieve liquiditeiten, zodat de geldhoeveelheid relatief veel sterker toeneemt dan de bedrijvigheid.

Het criterium van de diagnose is in alle gevallen de prijstendens. Zolang de prijzen niet stijgen (4), is de toeneming van de geldhoeveelheid op zich zelf niet inflatoir. In dit verband rijzen twee vragen op: draagt die aangroei een grens in zich? Houdt hij mettertijd een inflatiegevaar in?

32. De toeneming van de inactieve kasvoorraden wordt alleen begrensd door hun kosten, door het rendement voortvloeiend uit hun omzetting in secundaire of tertiaire liquiditeiten en, tenslotte, door de maatregelen van de monetaire overheid.

De eerste beperking welke verband houdt met de kosten, is in werkelijkheid uiterst vaag. Gewis zijn de kosten van de kasvoorraden, zelfs in een stelsel van

papiermunt en van goedkoop geld, soms niet te verwaarlozen. Doch, behalve voor de banken die hiermee hun bedrijf uitoefenen en de grote maatschappijen die een groot bedrag aan kasmiddelen beheren, zijn de kosten ervan niet nauwkeurig berekend. Een deel der inactieve kasvoorraden beantwoordt noch aan het voorzorgsmotief, noch aan het speculatiemotief: het zijn liquiditeiten aangehouden uit *gemakzucht* (1).

De tweede grens, die voortvloeit uit de mogelijkheid om primaire liquiditeiten in renderende secundaire of tertiaire liquiditeiten om te zetten, wordt bepaald door de mobilisatiemogelijkheden en de risico's van waardevermindering die hieraan verbonden zijn. Om redenen die in onderhavig artikel niet breedvoerig dienen onderzocht, werd de uitbreiding van de secundaire liquiditeiten veeleer in de hand gewerkt en deze van de tertiaire liquiditeiten ontmoedigd (2). De tijdsomstandigheden hebben echter de grenzen, niet de juridische, doch de « operationele », die eertijds één liquiditeitstype van het andere onderscheidde, onzeker gemaakt. De ervaring leert ons dat het risico niet groter is voor de secundaire liquiditeiten (zij kunnen gedeeltelijk worden te gelde gemaakt ondanks de institutionele hinderpalen) dan voor de primaire liquiditeiten die blootgesteld zijn aan de verhoging van de verplichte reserves, daar waar zij bestaan, en aan hun willekeurige invoering, waar dit nog niet het geval is.

Daar, per slot van rekening, geen enkele andere starre grens dan die willekeur (3) aan de inactieve kasvoorraden kan gesteld worden, mag aangenomen worden dat hun stijgingsmarge theoretisch *onbegrensd* is. Hieruit volgt dat aan de elasticiteit van de geldhoeveelheid, die bepaald wordt door de toeneming van inactieve liquiditeiten in een evenwichtstoestand, evenmin een theoretische grens kan gesteld worden: bij een gegeven activiteits- en prijzenpeil en in een evenwichtstoestand, kan de geldhoeveelheid zich onbepaald uitbreiden (4). Hoewel het begrip *liquiditeitsoverschot* niet moet worden uitgesloten, kan men er niet met zaakkennis over spreken en nog minder het meten.

33. De elasticiteit moet echter in beide richtingen worden verstaan: *uitbreiding* en *inkrimping*. Zo de geldhoeveelheid zich onbepaald kan uitzetten (zonder inflatie), blijkt uit bovenstaande uiteenzetting dat zij niet onbepaald kan worden verlaagd.

Daar de transactieliquiditeiten bepaald worden door de omvang van de bedrijvigheid en het prijspeil, kunnen zij uiteraard (5) niet worden verlaagd.

(1) Ten einde iedere verwarring te voorkomen, herinneren wij eraan dat bij de H. Koopmans het symbool M het *actieve* geld aanduidt.

(2) Daarom is het, zoals Prof. de Jong, bovengenoemd artikel, blz. 4, het schrijft, dat « het monetair evenwicht kan bestaan *zonder* constantheid van de geldvoorraad ». Daarom ook is het dat de K van Marshall, die alleen rekening houdt met de transactie- en voorzorgsliquiditeiten, een te beperkt begrip is.

(3) Cf. Jean Gabillard, *La fin de l'inflation*, Parijs, 1953.

(4) Het gaat hier vanzelfsprekend om het algemene prijspeil. De veranderingen van een afzonderlijke prijs ten gevolge van de technische vooruitgang (Davidson), de toeneming van de produktiviteit of, in de tegenovergestelde betekenis, ten gevolge van een knelpunt, tasten het monetair evenwicht niet aan. Evenmin beïnvloedt de verkrapting der liquiditeiten in een bepaalde sector dit evenwicht voor zover de liquiditeiten elders toenemen.

(1) Er bestaan eveneens *prestigieliquiditeiten*.

(2) Althans in die landen die een langdurige inflatie hebben medegemaakt en grotendeels ten gevolge van deze laatste.

(3) Hiermee is de willekeur van de theoreticus, zowel als die van de verantwoordelijke overheid, bedoeld.

(4) Wij zeggen niet *oneindig*. In feite weten wij hierover niets.

(5) Behalve bij daling van het algemene prijspeil en hiermee evenredig, dus in bescheiden mate.

Dit geldt eveneens voor de voorzorgsliquiditeiten, doch in mindere mate, vermits in een duidelijk afgetekende inflatoire conjunctuur de houders ervan er belang bij hebben ze te verlagen. Alleen de speculatieliquiditeiten bezitten een totale elasticiteit want zij kunnen in geval van deflatie stijgen tot het maximum dat met de omvang der geldmiddelen verenigbaar is en in geval van inflatie daarentegen geleidelijk tot 0 dalen.

Aangezien die liquiditeiten in werkelijkheid van de ene hand in de andere overgaan, en bijv. de speculant die zijn voorraden verhoogt dit alleen kan doen zo hij een koper vindt aan wie hij geld overmaakt, kan men zich afvragen hoe die liquiditeiten worden opgeslorpt. Dit geschiedt door opbod, door prijsstijging en door aangroei der behoeften aan transactieliquiditeiten die hiermee gepaard gaan. De verdwijning der speculatieliquiditeiten is voltooid wanneer, rekening gehouden met de prijsstijging, zij geheel de gedaante van transactieliquiditeiten hebben aangenomen.

34. Het staat vast dat hierdoor een inflatoir effect wordt veroorzaakt, onverminderd de invloeden die aan andere oorzaken zijn toe te schrijven en die de beweging hebben uitgelokt. Hier komen wij aan het tweede probleem : het inflatiegevaar verbonden aan de inactieve kasvoorraden of, volgens een geijkte uitdrukking, de *potentiële inflatie* (1). Dit gevaar, dat op het eerste gezicht evenredig is aan de ontwikkeling van de inactieve kasvoorraden, is moeilijk te becijferen. Meer nog dan door de relatieve hoeveelheid der inactieve kasvoorraden en in het bijzonder de speculatieliquiditeiten, wordt het bepaald door de min of meer grote snelheid waarmee deze laatste, desgevallend, in actief geld worden omgezet. Tevens gaat het bijna steeds gepaard met een kredietinflatie door het bankwezen dat de speculatie nieuwe middelen verschaft in vaak veel grotere hoeveelheden dan de aanvankelijke speculatieliquiditeiten.

Laten wij voor het ogenblik geen rekening houden met die bijkomende onbekende en laten wij aannemen dat het hier uitsluitend gaat om de reeds bestaande inactieve liquiditeiten. Zo deze laatste in één enkele omzetperiode van het inkomen (2) in actief geld overgaan, zou het inflatoire effect evenredig zijn aan de verhouding $\frac{L}{Y}$ zoals ze zich in het begin van de periode voordoet, of, hetgeen op hetzelfde neerkomt, $\frac{L}{M}$, daar de actieve geldvoorraad M

(1) Cf. De Jong, bovengenoemd artikel, blz. 10.

(2) Over dit begrip, cf. De Jong bovengenoemd artikel, blz. 12. Voor een grondige discussie, cf. J.W. Angell, *The Behavior of Money : Exploratory Studies*, New-York, 1936; « The Components of Circular Velocity of Money », *Quarterly Journal of Economics*, feb. 1937; D. H. Robertson, *Banking Policy and the Price Level*, London, 1926; A.C. Pigou, *Industrial Fluctuations*, blz. 136 e.v. 152; Schumpeter, « Das Sozialprodukt und die Rechenpfennige », *Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialforschung*, 1917-1918, blz. 627.

per definitie gelijk is aan het inkomen Y voor elke inkomensperiode (1).

Veronderstellen wij, bijv., dat de inactieve liquiditeiten één derde van de geldhoeveelheid bereiken, hetgeen niet buitensporig is (2), dan zou de inflatie bijna 50 pct. bedragen en de drempel van de hyperinflatie zou in enkele maanden bereikt zijn (3).

De ervaring leert ons daarentegen dat de overgang van een evenwichtstoestand naar de hyperinflatie uiterst traag is; hij is niet in maanden, doch in jaren te berekenen en zulks ondanks de meest rampspoedige omstandigheden die de inflatie kunnen versnellen. Zo komt het dat in een land als Frankrijk, waar de herinnering aan de inflatie na de eerste wereldoorlog nog lang niet uitgewist was, de inflatie die in de zomer van 1936 een aanvang nam en daarna nagenoeg ononderbroken aanhield, pas in september 1948 in een dreigende hyperinflatie ontaardde, d.w.z. na twaalf jaar getekend door oorlogsdreiging, invasie, bezetting, bevrijding en wederopbouw, en wanneer geen enkele ernstige anti-inflatoire maatregel in deze periode werd getroffen. In 1948 en vervolgens na de post-Korea-inflatie, in oktober 1951, volstonden relatief weinig ingrijpende maatregelen (4) om de stijging te stuiten.

35. Daarbij kwam dat gedurende die lange periode de kredietinflatie in verband met de schatkistbehoefte, de bezettingskosten, de kosten van de wederopbouw en, inzonderheid in 1950 en 1951, de zuivere speculatie (5) een veel grotere rol speelde dan de reeds bestaande inactieve liquiditeiten; die kredietinflatie vermenigvuldigde de totale geldhoeveelheid in een mindere mate dan de lopende prijsstijging en de ontwikkeling van de bedrijvigheid, doch in veel sterkere mate dan de inactieve liquiditeiten die aan de vooravond van de oorlog konden vastgesteld worden.

Men kan tot in het oneindige discussies voeren

(1) D.w.z. voor een functionele periode die moeilijk nauwkeurig kan berekend worden, doch die in ieder geval kleiner is dan een jaar. Volgens de berekeningen die wij voor Frankrijk hebben gedaan en die analoge berekeningen voor de Verenigde Staten bevestigen, zou die periode ongeveer drie maanden belopen. Cf. ons boek *Quelques enseignements de l'évolution monétaire française de 1948 à 1952*, Parijs, 1954; F. Machlup « Period Analysis and Multiplier Theory », *Quarterly Journal of Economics*, nov. 1939, blz. 1-27. In dezelfde zin, J. Zijlstra, « De omloopsnelheid van het geld en haar betekenis voor geldwaarde en monetair evenwicht », Leiden, 1948; De Jong, aangehaald art., blz. 38-39.

(2) Cf. de in ons aangehaald boek bevatte ramingen.

(3) In vergelijking met diegene die in België in 1944, in Italië in 1947, in Duitsland in 1948 getroffen werden.

(4) Zo de inactieve kasvoorraden bijv. fr. 50 miljard of fr. 150 miljard vertegenwoordigen en zo die inactieve liquiditeiten in actief geld worden omgezet, zal het totaal van dit laatste van fr. 100 miljard tot fr. 150 miljard stijgen, d.i. met 50 pct. Daar anderzijds het nationaal inkomen of produkt bij onderstelling gelijk blijft, zal het indexcijfer van het algemeen prijspeil van 100 tot 150 klimmen.

De duur van enkele maanden heeft betrekking op de toelichtingen die in bovenstaande noot 1 werden gegeven.

De drempel van de hyperinflatie werd in § 26 bepaald.

(5) Wat laatstgenoemd punt betreft, de verslagen van de « Conseil National du Crédit » verstrekken hierover ruime inlichtingen.

over de diepere oorzaken van de inflatie. Die oorzaken lagen niet, althans wat Frankrijk betreft, in de inactieve kasvoorraden. In het algemeen kunnen wij haast zeggen dat deze nooit een specifieke oorzaak van inflatie zijn.

Waar is echter dat in een inflatoire ontwikkeling de tendens tot omzetting van inactieve liquiditeiten in actief geld het de centrale bank moeilijker maakt de toestand in handen te houden. Tijdens de boomperiode 1955-1956 werd de toestand sneller beheerst in de Duitse Bondsrepubliek, waar het geld schaars was, dan in Groot-Brittannië, waar de ondernemingen over ruime zelffinancieringsmarges beschikten.

Welke ook de zone zij waarin de veranderingen zich voordoen : in de nabijheid van het monetair evenwicht, d.w.z. in de zone waar de veranderingen van M en L gelijkgericht zijn, of in de inflatoire en deflatoire fase binnen de respectieve drempels van de hyperinflatie en de hyperdeflatie waar de veranderingen van M en L tegengesteld zijn, het is waarschijnlijk dat de veranderingen van M sterker zijn dan die van L .

In de inflatoire fase is ΔM gelijk aan de geldontpotting ($-\Delta L$) vermeerderd met de nieuwe kredietverlening die, alle overige omstandigheden gelijk blijvend, door de inflatie wordt aangewakkerd; ΔM is dus groter dan $-\Delta L$. In de deflatoire fase is $-\Delta M$ gelijk aan de geldoppotting (ΔL) vermeerderd met de kredietterugbetalingen die door de deflatie veroorzaakt worden; $-\Delta M$ is dus groter dan ΔL .

Dichtbij het evenwicht en afgezien van de veranderingen die eigen zijn aan het volume van de bedrijvigheid en van het inkomen ($C+I$ en $C+S$), is iedere uitbreiding van de geldhoeveelheid toe te schrijven aan een toeneming van het kredietvolume (ΔM), waarvan slechts een deel de inactieve liquiditeiten doet aangroeien (ΔL); ΔM is dus groter dan ΔL . Omgekeerd, wordt iedere vermindering van de geldhoeveelheid veroorzaakt zowel door de kredietterugbetalingen ($-\Delta M$) als door een verkrapping der liquiditeiten ($-\Delta L$), doch — al was het maar wegens de kosten van het krediet — de geldbezitters zullen hun kasvoorraden verlagen door eerst hun kredieten geheel of gedeeltelijk terug te betalen; de waarschijnlijkheid is dus zeer groot dat $-\Delta M$ groter zal zijn dan $-\Delta L$.

Daarentegen, indien, zoals hierboven gezegd (1), $S > I$, zal door het correctieve effect van L en M (2), ΔL groter worden dan ΔM , hoewel desgevallend $-\Delta M$ normaal groter zal zijn dan $-\Delta L$.

36. Het grootste inflatiegevaar schuilt overigens niet in de *bijkomende* vraag (of de *zuivere* vraag in de zin van Neisser (3)), die door de omzettingen van inactieve liquiditeiten in actief geld bij de lopende vraag wordt gevoegd en die — wij herhalen

het nogmaals — tamelijk matig blijft, doch wel in de hiervan *indirect afgeleide vraag* (1), onverschillig of het gaat om *multipliereffecten* (geïnduceerd inkomen), *versnellings-effecten* (geïnduceerde investering of, meer algemeen (2), om de progressieve en exponentiële verhoging der verwachtingselasticiteiten. Hierdoor is het zeer waarschijnlijk dat de omzetting van inactieve liquiditeiten in actief geld meer dan evenredige effecten zal voortbrengen (3).

Tevens zien we hoezeer niet alleen die effecten, doch ook de verandering die er de oorzaak van is, aan de kredietpolitiek gebonden zijn. Behalve bij een radicale geldhervorming, die met een maximum politieke middelen wordt ondernomen, zoals zulks met de Duitse geldhervorming van 1948 het geval was, kan geen enkel voorbeeld worden aangehaald waarin de geldblokkeringsmaatregelen niet gedeeltelijk door de gelijktijdige kredietuitbreiding werd ongedaan gemaakt, hetgeen overigens wenselijk kon zijn. Evenzo kan geen enkel voorbeeld worden aangehaald waarbij, zoals in Italië in 1947, een krachtadige politiek van kredietbeperking de omzetting van inactieve liquiditeiten in actief geld niet snel heeft tot staan gebracht, zonder dat het nodig was tot formele blokkering der primaire liquiditeiten over te gaan (4).

37. De doelmatigheid van de kredietpolitiek, meer bepaald van de klassieke instrumenten der kwantitatieve controle (discontovoet, *open market policy*, verplichte reserves), onderstelt dat de geld- en kapitaalmarkten hun regelende rol intact vervullen. Zo is het vereist dat aan de onderlinge afhankelijkheid der rentevoeten niet wordt getornd, hetgeen niet meer het geval is wanneer leningen tegen een preferente rentevoet in afwijking van die geldend op de vrije markt worden toegestaan. Het is eveneens noodzakelijk dat de sociale misnoegdheid die iedere kredietbeperking verwekt, niet ondraaglijk zij, hetgeen weinig verenigbaar is met de mystiek van volledige tewerkstelling. Te recht of ten onrechte keren sommige landen de monetaire orthodoxie de rug toe uit afkeer voor haar discipline. Meer is niet vereist om aan deze laatste iedere waarde te ontnemen.

Desondanks en niettegenstaande de uiterlijke schijn, ware het voorbarig te besluiten tot een onherroepelijke *seculaire inflatie*. Bovendien, en voor zover men hierover kan oordelen, beperkt de techniek der bedwongen inflatie die hiermee gepaard

(1) Cf. onze studie « Déflation primaire, déflation secondaire », *Revue Economique*, januari 1953, blz. 1-30.

(2) Cf. hierboven paragraaf 25.

(3) Cf. onze studie « Inflation propagée, inflation amplifiée », *Revue Politique et Parlementaire*, november 1955.

(4) De behandeling van de secundaire liquiditeiten stelt ingewikkelde problemen die we hier niet hoeven aan te raken. Het is immers duidelijk dat het probleem zich stelt in de mate van de tegeldemaking der secundaire liquiditeiten die kunnen te gelde gemaakt worden. Na die tegeldemaking zijn de secundaire liquiditeiten primaire liquiditeiten geworden welke in de geldhoeveelheid opgenomen zijn, zodat we tot ons probleem terugkeren.

(1) Cf. paragraaf 30.

(2) Dat bij veronderstelling wordt uitgeoefend, vermits wij ons stellen in de nabijheid van het evenwicht.

(3) Cf. hierboven paragraaf 11.

gaat, niet in het minst de elasticiteit van de geldhoeveelheid. Integendeel, die doelmatig toegepaste techniek vertraagt onbepaald de exponentiële versnelling van de inflatie, hetgeen betekent dat zij bijdraagt tot een onbepaalde toeneming van de geldhoeveelheid, die meer dan evenredig is aan de prijsstijging. Tegelijkertijd begunstigt zij de ontwikkeling der kasvoorraden en maakt ze deze laatste onbeweeglijk. Zij neemt het tegen het beginsel zelf van de liquiditeit op, vermits zij op min of meer indirecte en bedekte wijze er de aanwending van beperkt en de

ontpotting op grote schaal tracht te voorkomen. De elasticiteit waartoe zij ruimte laat, gaat slechts in één richting : het gelijktijdig weigeren van iedere krachtdadige kredietbeperking en elke open inflatie onttrekt de geldhoeveelheid, in reële termen uitgedrukt, aan de enige twee factoren die haar kunnen bedwingen. Heeft het begrip van het geldevenwicht nog zin ? Het valt in ieder geval niet onder de betekenis waarnaar in die studie verwezen werd. De geldhoeveelheid die hiermee overeenstemt, vergt een andere typologie.

DE JONGSTE ONTWIKKELING VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND IN BELGIE

Gelijk in de vorige onder deze titel verschenen artikelen, wordt in onderhavige uiteenzetting hoofdzakelijk de ontwikkeling van de industriële en handelsbedrijvigheid in België beschreven; een volgend artikel van het *Tijdschrift* zal gewijd worden aan de ontleding der monetaire en financiële verschijnselen.

Sedert het midden van 1956 zijn in de Belgische economische toestand twee belangrijke wijzigingen ingetreden: het centrum der industriële expansie heeft zich verplaatst naar de verbruiksgoederenindustrie, met name naar de textielnijverheid; terzelfder tijd is het saldo der transacties met het buitenland voor de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie minder gunstig geworden.

In de jongste maanden steeg de vraag niet meer in de zware nijverheid, waarin zich — volgens het klassieke schema — vóór de andere bedrijfssectoren de fundamentele bewegingen van de industriële en handelsbedrijvigheid openbaren. Over het algemeen blijkt de industriële conjunctuur tot stilstand gekomen te zijn, doch het uitblijven van belangrijke speculatieve posities in de vorm van buitensporige voorraadvorming of prijsstijging vermindert het gevaar voor een afgetekende teruggang.

In vergelijking met het eerste halfjaar van 1956 verslechterde de handelsbalans aanzienlijk — het percentage waarmee de invoer door de uitvoer wordt gedekt, viel van 101 op 92 pct. —, doch tijdens de jongste maanden deed zich een stabilisatie van de toestand voor. De coëfficiënt 92 is niet ongunstig, daar hij volstaat om het evenwicht der lopende rekening te verzekeren. Daar echter de nettokapitaalafvloeiing tegen het vroegere tempo aanhield, dienden de wisselreserves aangesproken, hetgeen neerkomt op een wijziging van de aard der vorderingen op het buitenland. In tegenstelling met de toestand gedurende de vorige periode, heeft de betalingsbalansontwikkeling tot een krappere geldmarkt aanleiding gegeven.

De ommekeer van de handelsbalans in het tweede halfjaar van 1956 vloeit voort uit een lichte teruggang van de uitvoer gepaard aan een merkelijke toename van de invoer. Deze laatste is echter blijkbaar slechts ten belope van ongeveer één derde te wijten aan de niet toevallige vergroting van de binnenlandse vraag; de belangrijkste factoren van de uitbreiding der aankopen in het buitenland waren de slechte oogst, het opdrijven van de voorraden van voedingsmiddelen door de particulieren, de stagnatie van de steenkoolproductie en de prijsstijging der petroleumproducten, de belangrijke aankopen van vliegtuigen

en vliegtuigonderdelen. Al die factoren hebben eveneens bijgedragen tot de vergroting van het handels tekort tegenover de dollarzone vanaf de maand november, in weerwil van het hoge peil van de uitvoer naar die zone. De ommekeer van de Belgische positie in de Europese Betalingsunie komt in de eerste plaats voor rekening van de stijging van het tekort tegenover West-Duitsland en in de tweede plaats aan sommige minder afgetekende bewegingen.

De opwaartse druk op de binnenlandse prijzen hield aan. In enkele industrietakken blijkt het gemiddelde uurloon (rekening houdend met de inkrimping van de arbeidsduur) in 1956 sneller gestegen te zijn dan de kleinhandelsprijzen en de fysieke produktiviteit. Dit ongunstig verschil verdwijnt echter in de meeste sectoren, behalve in de steenkolenmijnen, wanneer het jaar 1953 als referentieperiode wordt genomen.

Uit een vergelijking van de gewerkte arbeidsuren met het aantal tewerkgestelde arbeiders blijkt dat, hoewel het jaargemiddelde van de arbeidsduur per arbeider in de verschillende industrieën tegenover 1955 enigszins verminderde, deze teruggang niettemin merkkelijk beneden de wettelijke inkrimping van de wekelijkse arbeidsduur van 48 tot 45 uur blijft. In de meeste textielbedrijven nam de reële arbeidsduur per arbeider zelfs toe. Dit betekent dat in ruime mate overuren werden gemaakt.

*
**

TENDENSEN DER WERELDCONJUNCTUUR

Al de industrielanden van West-Europa evenals de Verenigde Staten zagen het stijgingspercentage van hun reëel nationaal produkt in vergelijking met het voorgaande jaar teruglopen. In Nederland en Frankrijk trad slechts een geringe vertraging in; in Duitsland, Italië, Zweden, het Verenigd-Koninkrijk en de Verenigde Staten, echter een meer afgetekende.

De minder snelle ontwikkeling van de overeenstemmende nationale bestedingen had zowel betrekking op het verbruik als op de brutokapitaalvorming. In de Verenigde Staten, Duitsland, Italië en, in mindere mate, in Nederland stegen de investeringen procentueel merkkelijk minder snel dan in 1955, toen deze categorie van bestedingen veruit de belangrijkste factor van de economische expansie was. In het Verenigd-Koninkrijk en in Frankrijk daarentegen, is het ontwikkelingstempo der investeringen niet verzwakt.

In geen enkel der beschouwde landen, met uitzondering van Nederland, werd een versnelling van de voorraadvorming waargenomen; te dien opzichte deden zich weinig speculatieve bewegingen voor, zodat de wereldconjunctuur weinig kwetsbaar bleef.

Ook wat het particuliere verbruik betreft, maakte Nederland een uitzondering op de algemene tendens; in tegenstelling met dit land werd overal een vertraging en in Zweden zelfs een vermindering van het verbruik waargenomen. Het stijgingspercentage gaf

in Frankrijk en in Italië een lichte inkrimping te zien. In de Verenigde Staten, Duitsland en het Verenigd-Koninkrijk liep het echter meer afgetekend terug. Het gaat hier nochtans om globale cijfers over het jaar in zijn geheel, waaruit de tendenswijzigingen die zich in het tweede halfjaar van 1956 kennelijk hebben voorgedaan, niet kunnen afgezonderd worden.

De indexcijfers van de industriële produktie opgenomen in tabel I bevestigen de expansievertraging; de activiteit neemt echter in 1957 in verschillende

Tabel I.

Indexcijfers van de industriële produktie

Basis 1953 = 100

Maandgemiddelden	België (L.E.S.O.)	Verenigde- Staten	West- Duitsland	Frankrijk	Nederland	Verenigd- Koninkrijk	Zweden
1950	93,4	83,6	72,0	87,9	85,0	94,2	97,0
1951	106,0	89,6	85,2	98,6	89,0	96,7	101,0
1953	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1954	105,5	93,3	111,7	108,6	110,0	106,6	104,0
1955	115,8	103,7	128,4	118,6	118,0	112,4	111,0
1956	122,4	106,7	138,4	129,3	124,0	113,2	113,0
1957 Januari	122,6	108,2	135,0	136,4 ²	128,0	114,0	118,0
Februari	127,8	109,7	140,5	142,0 ²	119,1	118,1 ²	122,0
Maart	128,0 ¹	110,4 ²	138,9 ²		126,0 ²	117,8 ²	
April		108,2 ²	147,6 ²				

¹ Programma.
² Voorlopig cijfer.

landen verder uitbreiding, terwijl een stabilisatie intreedt in de Verenigde Staten en in het Verenigd-Koninkrijk, waar de woningbouw en de automobielenijverheid een minder gunstige periode doormaken.

Dit relatief kalme conjunctuurverloop vindt zijn weerspiegeling in de evolutie der grondstoffenmarkt. De fundamentele tendensen die vóór de maand juli 1956 overheersten — neerwaartse evolutie voor de industriële grondstoffen en opwaartse tendens voor de landbouwprodukten — werden slechts tijdelijk door de gevolgen van de Suezcrisis geneutraliseerd.

De hausse die door de gebeurtenissen in het Midden-Oosten werd op gang gebracht, heeft niet de omvang bereikt van de beweging die ten tijde van de Koreaanse oorlog werd waargenomen: het produktievermogen werd sedertdien, wat de grondstoffen betreft, merkbaar opgevoerd en de Amerikaanse regering heeft geen nieuwe aankopen voor de strategische voorraadvorming meer verricht. Sedert het begin van 1957 werd de invloed van de internationale politieke spanning op de wereldnoteringen der grondstoffen weer opgeslorpt en de prijzen vielen geleidelijk terug op een meer met hun statistische positie overeenstemmende peil. Op 20 mei lagen de drie reeksen gezamenlijke indexcijfers, Reuter, Moody en Agefi, nagenoeg op het peil dat bij het begin van juni 1956 was bereikt. Tegenover begin december liep het Moody-indexcijfer, dat in ruime mate op basis der metalen is samengesteld, met 6,1 pct. terug en beide andere met ongeveer 8 pct.

De invloed van de politieke crisis in het Midden-Oosten openbaarde zich niet alleen op de grondstoffenmarkten, doch eveneens in de handels-

Tabel II.

**Stijgingspercentages
van de in- en uitvoerwaarde**

Land	Van het tweede halfjaar van 1956 in verhouding tot het eerste halfjaar van 1956		Van het eerste kwartaal van 1957 in verhouding tot het eerste kwartaal van 1956 ¹	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
Duitsland	+ 13,5	+ 13,1	+ 21,5	+ 21,4
Frankrijk	+ 3,4	+ 2,6	+ 23,8	+ 9,9
Nederland	+ 7,9	+ 3,5	+ 25,7	+ 13,2
Verenigd-Konink- rijk	- 3,1	- 0,6	+ 7,5	+ 2,0
B.L.E.U.	+ 7,9	- 2,6	+ 16,5	+ 9,9
Verenigde-Staten	- 1,6	+ 7,2	- 0,4	+ 25,2
Japan	+ 15,4	+ 16,4	+ 53,2	+ 18,0

¹ Eerste vier maanden voor Duitsland, Frankrijk en het Verenigd-Koninkrijk; eerste twee maanden voor de Verenigde Staten.

balansen der Europese landen. Reeds in het tweede halfjaar van 1956 was de invoer van die landen toegenomen ten gevolge van de slechte oogst en in sommige onder hen ook onder invloed van fundamentele inflatoire spanningen. Het duurder worden der grondstoffen en de aankoopwoede die omstreeks het einde van het jaar de produkten van

eerste noodwendigheid trof, hebben deze tendens versterkt en terzelfder tijd een nieuwe ontwrichting van de wereldhandel veroorzaakt : de Verenigde Staten hebben hun handelsoverschot merkelijk opgedreven wat met name weerspiegeld wordt in een verslechtering van de handelsbalans der Europese landen.

Deze ontwikkeling, die in tabel II tot uiting komt, heeft sommige landen ertoe genoopt een meer restrictieve economische politiek te voeren of — dit is het geval voor Frankrijk — nieuwe rechtstreekse invoerbepalingen op te leggen. Ze heeft anderzijds nogmaals de aandacht gevestigd op het dollarprobleem, waarvoor nog geen duurzame oplossing werd gevonden. De versterking van de verstoring van het handelsevenwicht dreigt een latere expansie van het internationaal ruilverkeer in de weg te staan.

*
**

BUITENLANDSE VRAAG

De uitvoer van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie heeft, naar waarde gemeten, in de maand maart — laatste beschikbaar cijfer — al de vroegere maxima overtroffen. Dit is ook het geval

voor het gemiddelde van het eerste kwartaal van het jaar, hoewel het prijsindexcijfer wellicht niet meer steeg.

Tabel III.

Belgisch-Luxemburgse uitvoer

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Waarden (miljoenen franken)	Indexcijfers 1 van het volume	Indexcijfers van de prijzen	Indexcijfers van de ruilvoet
		Basisjaar : 1953 = 100		
1951	11.056	97	120	111
1955	11.580	127	97	100
1956 Jaar	13.177	136	103	104
1 ^o kwartaal ...	12.721	126	102	103
2 ^o kwartaal ...	13.905	135	104	105
3 ^o kwartaal ...	12.494	122	102	104
4 ^o kwartaal ...	13.588	131	104	103
1957 1 ^o kwartaal ...	13.978			
April	13.429			

¹ De jaarlijkse indexcijfers van het volume werden verbeterd ten einde rekening te houden met de verschillen tussen de percentages der posten in het totaal van de uitvoer gedurende de basisperiode en de berekeningsperiode. De maandindexcijfers zijn steeds voorlopige cijfers.

Sedert 1955 nam de uitvoer van de B.L.E.U. een snellere uitbreiding dan die van de meeste andere landen.

Tabel IV.

Samenstelling van de Belgisch-Luxemburgse uitvoer

(Maandgemiddelden in miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Voornaamste produkten	1948	1955	1956			
			1 ^o	2 ^o	3 ^o	4 ^o
			kwartaal			
Produkten der hoogovenbedrijven	1.430	2.471	2.768	3.171	2.951	3.113
Metaalfabrikaten	1.196	2.120	2.216	2.506	2.222	2.288
Non-ferro metalen	550	1.068	1.250	1.353	1.127	1.243
<i>Metaalproductie en -verwerking</i>	<i>3.176</i>	<i>5.659</i>	<i>6.234</i>	<i>7.030</i>	<i>6.300</i>	<i>6.644</i>
Textielprodukten	1.145	1.950	2.093	2.028	1.957	2.400
Voedingsmiddelen	83	250	222	299	254	294
Landbouwprodukten	188	255	355	351	249	358
Papier en boeken	71	154	178	185	174	204
Huiden en leder	47	104	108	110	103	116
Rubber	35	72	90	95	70	96
Hout en meubelen	25	75	71	97	96	97
Tabak	1	11	14	14	15	17
Diamanten	161	468	676	611	477	608
<i>Verbruiksgoederen</i>	<i>1.756</i>	<i>3.339</i>	<i>3.807</i>	<i>3.790</i>	<i>3.395</i>	<i>4.190</i>
Groeveprodukten	50	65	54	88	82	81
Ceramiëk	32	29	33	35	33	37
Glas en spiegelglas	139	285	332	355	314	298
Cement	84	95	50	94	117	86
<i>Bouwmaterialen</i>	<i>305</i>	<i>474</i>	<i>469</i>	<i>572</i>	<i>546</i>	<i>502</i>
Minerale oliën	92	308	373	462	424	381
Brandstoffen	123	526	423	551	461	445
Scheikundige produkten	590	879	972	989	921	924
Diversen	135	395	443	511	447	502
<i>Brandstoffen en diversen</i>	<i>940</i>	<i>2.108</i>	<i>2.211</i>	<i>2.513</i>	<i>2.253</i>	<i>2.252</i>
<i>Totaal</i>	<i>6.177</i>	<i>11.580</i>	<i>12.721</i>	<i>13.905</i>	<i>12.494</i>	<i>13.588</i>

Verschillende aanwijzingen wettigen de mening dat de concurrentiële positie van het Belgische bedrijfsleven niet is verslechterd of zelfs is verbeterd : de verhoging der lonen en der groothandels-prijzen lag over het algemeen op hetzelfde en in sommige gevallen op een lager peil dan in het buitenland, terwijl het aandeel der afgewerkte produkten in de gezamenlijke uitvoer toeneemt, vooral in die sectoren waarin een zeer scherpe internationale concurrentie gevoerd wordt.

Het indexcijfer van de ruilvoet heeft in het tweede kwartaal van vorig jaar een maximum bereikt; het liep enigermate terug in de loop van de twee volgende kwartalen, onder invloed van de stijging der invoerprijzen. De evolutie van dit indexcijfer verliep niet volgens het klassieke schema : in plaats van gedurende het eerste stadium van de hoge conjunctuur een minder gunstige en nadien een betere ontwikkeling te vertonen, gaf het in 1955 en in de eerste maanden van 1956 een verbetering te zien, om in het midden van het jaar een ommekeer te ondergaan. Dit wijst erop dat het begin van de hoge conjunctuur niet gepaard is gegaan met een algemeen vastere stemming op de grondstoffenmarkten.

De verschillende industriesectoren waren in enigszins uiteenlopende mate bij de algemene uitvoerbeweging betrokken. Uit de indeling van de uitgevoerde produkten in metaalprodukten, verbruiksgoederen, bouwmaterialen, brandstoffen en diversen komt de verschuiving van het centrum van de hoge conjunctuur naar de verbruiksgoederen duidelijk tot uiting.

In de ijzer- en staalnijverheid gingen al de beschikbare hoeveelheden gemakkelijk van de hand, doch de stijging van de prijzen bij de uitvoer naar de landen buiten de E.G.K.S. nam bij het begin van 1957 een einde.

De buitenlandse afzet van de metaalverwerkende bedrijven bewoog zich enigszins boven het gemiddelde peil van 1955, met uitzondering van een vermeerdering in het tweede kwartaal van vorig jaar, die ten dele aan seizoenomstandigheden (afzet van automobielen) toe te schrijven was. Gedurende de eerste maanden van 1957 trad in de uitvoer van machines en elektrische apparaten een belangrijke stijging in vergeleken met dezelfde periode van vorig jaar.

De aangroei van de totale leveringen van verbruiksgoederen is in de eerste plaats op rekening te stellen van de textielprodukten die sedert het vierde kwartaal van vorig jaar een werkelijke boomerperiode doormaken. Gedurende de eerste drie maanden van het lopende jaar steeg de textieluitvoer naar waarde met 13 pct. tegenover dezelfde periode van het voorgaande jaar.

De verruiming van de buitenlandse afzetgebieden der papiernijverheid was in verhouding even belangrijk als de uitbreiding van de uitvoer der textielprodukten.

Wat de bouwmaterialen betreft, gaven het glas en het spiegelglas in het tweede halfjaar van vorig jaar een teruggang te zien ingevolge de moeilijkheden in de Amerikaanse automobielnijverheid.

In weerwil van de stagnatie in de steenkoolproductie bleef de uitvoer naar de traditionele cliënten op een bevredigend peil gehandhaafd. Ook de Suezcrisis heeft de gezamenlijke waarde van de uitvoer van vloeibare brandstoffen praktisch niet beïnvloed.

De geografische verdeling van de uitvoer van de B.L.E.U. heeft in haar geheel geen belangrijke wijzigingen ondergaan. Een nieuwe expansie van de afzet in Nederland werd ten dele teniet gedaan door een lichte teruggang van de leveringen aan Duitsland, Frankrijk en het Verenigd-Koninkrijk.

Tabel V.

Geografische spreiding van de Belgisch-Luxemburgse uitvoer

(Maandgemiddelden in miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Land van bestemming	1948	1955	1956			
			1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e
kwartaal						
Nederland	954	2.397	2.662	2.965	2.775	3.151
West-Duitsland	272	1.361	1.294	1.451	1.290	1.318
Frankrijk	572	1.158	1.323	1.533	1.276	1.504
Verenigd-Koninkrijk	555	744	944	871	701	846
<i>Totaal</i>	<i>2.353</i>	<i>5.660</i>	<i>6.223</i>	<i>6.820</i>	<i>6.042</i>	<i>6.819</i>
Andere landen van Europa	1.677	2.277	2.100	2.505	2.381	2.468
<i>Totaal Europa</i>	<i>4.030</i>	<i>7.937</i>	<i>8.323</i>	<i>9.325</i>	<i>8.423</i>	<i>9.287</i>
Verenigde Staten	371	1.015	1.303	1.255	1.149	1.323
Canada	54	120	124	265	232	227
Latijns-Amerika	577	549	532	553	546	567
Afrika	635	992	1.157	1.203	973	974
<i>waarvan : Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi</i>	<i>238</i>	<i>551</i>	<i>631</i>	<i>659</i>	<i>499</i>	<i>566</i>
<i>Andere landen van Afrika</i>	<i>397</i>	<i>441</i>	<i>526</i>	<i>544</i>	<i>474</i>	<i>408</i>
Azië	355	751	1.032	1.080	986	1.023
Oceanië	75	147	159	129	99	96
Diversen	71	69	91	95	86	91
<i>Eindtotaal</i> ...	<i>6.168</i>	<i>11.580</i>	<i>12.721</i>	<i>13.905</i>	<i>12.494</i>	<i>13.588</i>

Wat Duitsland betreft, is daarbij in de eerste plaats een minder levendige vraag naar ijzer- en staalprodukten gemoeid.

In verband met de andere Europese landen dient in het tweede halfjaar van 1956 de uitbreiding aangestipt van de afzet van staal, schepen en, in mindere mate, van zijde naar de U.S.S.R.

In de uitvoer naar de overzeese landen wordt een stabilisatie van de handel met de Verenigde Staten waargenomen na de snelle opgang ervan gedurende de voorgaande periode. De afzet in dit land heeft hoofdzakelijk betrekking op diamant, metaalprodukten en, in mindere mate, op textiel- en glasprodukten.

De inkrimping van het handelsverkeer met Afrika werd wellicht beïnvloed door de wankele politieke toestand in sommige landen van dit continent.

*
**

BINNENLANDSE VRAAG

In verschillende bedrijfssectoren was de binnenlandse vraag tijdens de jongste maanden de belangrijkste expansiefactor. Het stijgingspercentage der investeringen bleef hoger dan dit van het verbruik, doch het verschil tussen beide percentages kromp sedert het tweede semester van vorig jaar ogenschijnlijk in overeenkomstig de op internationaal plan waargenomen tendens.

Volgens de voorlopige berekeningen der Afdeling voor Toegepaste Economie van de Vrije Universiteit te Brussel zou het bruto nationaal produkt tegen courante prijzen in 1956 met 5,7 pct. zijn gestegen,

nl. van fr. 476,4 miljard tot fr. 503,5 miljard. Na uitschakeling van de prijsstijging zou de toeneming nog slechts 2,2 pct. bedragen, tegen resp. 5,2 en 3,1 pct. gedurende de beide voorgaande jaren. De vertraging van het expansietempo is toe te schrijven aan het feit dat de nieuwe vooruitgang meer afhangt van een vergroting van het bestaande produktievermogen en van een verhoging van de produktiviteit dan van het opnieuw in bedrijf nemen van inactieve produktiefactoren.

De vraag naar verbruiksgoederen werd in de hand gewerkt door de stijging der bezoldigingen en der winsten, evenals door het groeiend bedrag der dividenden. De winsten door de Belgische en Kongolese aandelenvennootschappen in het tweede halfjaar aangegeven, stegen van fr. 10.884 miljoen in 1955 tot fr. 13.975 miljoen in 1956; de betaalbaar gestelde dividenden bedroegen resp. fr. 6.270 miljoen en fr. 7.839 miljoen. Volgens de eerste aanwijzingen houdt deze tendens in 1957 aan.

Het particuliere verbruik tegen courante prijzen zou in 1956 fr. 326,9 miljard bereikt hebben tegen fr. 313,8 miljard gedurende het voorafgaande jaar. Tegen constante prijzen zou het stijgingspercentage evenals tijdens de twee voorgaande jaren 2,5 pct. bedragen hebben. Wellicht heeft de internationale spanning in het vierde kwartaal tot speculatieve aankopen van produkten van eerste noodwendigheid aanleiding gegeven; voor het jaar in zijn geheel nochtans, waren bij de toeneming der bestedingen hoofdzakelijk de duurzame goederen en de ontspanning betrokken. Het verbruik van voedingswaren nam nog enigszins toe, doch er werd een lichte inkrimping van de aankopen van boter en bier vastgesteld.

Tabel VI.

Verbruikspeil ¹

Maandgemiddelden	1955		1956	
	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
I. Verbruik van voedingsmiddelen en van tabak :				
Indexcijfer van het voedselverbruik (1953 = 100) (a)	103	106	107	110
Vlees (nettogewicht gereed voor het verbruik) (duizenden tonnen) (b)	32	33	33,5	33
Bier (duizenden tonnen) (c)	12,8	13,6	13,3	13,0
Sigarillo's (miljoenen stuks)	42,0	47,4	43,5	52,2
Sigaretten (miljoenen stuks)	70,2	73,8	70,7	77,2
II. Aankopen van duurzame verbruiksgoederen :				
— Metaalfabrikaten (indexcijfers 1953 = 100) (d) ...		116 ²		132,7 ²
— Volume van de textielafzet in de grote warenhuizen (Indexcijfers 1953 = 100) (e)	106	118	114	126
III. Toerisme-uitgaven				
Aantal overnachtingen in België (duizendtallen)	543,6	1.378,4	580,8	1.478,6

¹ Bronnen : a) Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek.

b) Nationaal Instituut voor de Statistiek.

c) Ministerie van Financiën. Het gaat hier om het verbruik van grondstoffen en meelstoffen welke voor de belasting werden aangegeven.

d) Fabrimetal.

e) Verbond van de Belgische Textielnijverheid.

² Gemiddelde van het jaar.

Het tabaksverbruik steeg daarentegen gevoelig, bijzonder wat de sigarillo's en de sigaren betreft. De fundamentele expansie der uitgaven voor toerisme hield verder aan.

De aankopen van duurzame verbruiksgoederen stegen in de loop der jongste maanden verder tegen een snel tempo. De afzet van textielprodukten nam gedurende het tweede halfjaar van 1956 sterke uitbreiding; dit was ook het geval voor de metaalfabrikaten, inzonderheid dank zij een meer actieve verkooppolitiek.

In de ontwikkeling van het afbetalingskrediet, dat grotendeels bestemd is ter financiering van de verkoop van duurzame verbruiksgoederen, trad in het tweede halfjaar van 1956 een vertraging in, daar de beperkingen van overheidswege op het benzineverbruik opgelegd, de vraag naar automobielen heeft geremd.

**Bedragen der afbetalingskredieten
toegestaan ter financiering van de afzet
van duurzame verbruiksgoederen ¹**
(Miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Totaal	Auto- mobielen, motor- rijtuigen	Huis- houd- artikelen
1954 2 ^e halfjaar	2.419,5	1.220,6	931,5
1955 1 ^e halfjaar	2.624,4	1.480,0	922,1
2 ^e halfjaar	2.716,4	1.394,0	1.048,6
1956 1 ^e halfjaar	2.838,3	1.594,7	1.018,5
2 ^e halfjaar	2.838,6	1.353,3	1.173,7

Het indexcijfer der verkopen in de grootwarenhuizen met menigvuldige afdelingen overschreed al de vorige maxima.

Tabel VII.

Indexcijfers van de verkoop aan de verbruiker
(Maandelijks verkoop : basisjaar 1953 = 100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Warenhuizen			
	Voeding	Kleding	Meubilering	Totaal
1954	113	102	105	106
1955	120	111	108	114
1956 Jaar	133	120	114	124
1 ^e kwartaal ...	135	104	111	112
2 ^e kwartaal ...	121	119	117	116
3 ^e kwartaal ...	115	109	115	115
4 ^e kwartaal ...	159	147	115	152
1957 1 ^e kwartaal ...	128	104	125	115

Volgens de voorlopige gegevens berekend door de Afdeling voor Toegepaste Economie van de Vrije Universiteit te Brussel, steeg de brutokapitaalvorming tegen constante prijzen in 1956 met ruim 6 pct. Volgens een eerste raming van het Ministerie van Economische Zaken op basis der investeringsgoederentransacties, beliep de investeringsaan groei voor dezelfde periode 13 pct.

Ingevolge een meer restrictieve kredietpolitiek blijken de investeringen in woningen zich op een hoogtegrens te bewegen in tegenstelling met de industriële bouwbedrijvigheid die door de overheid werd aangemoedigd.

De investeringen van de openbare sector werden in 1956 reeds beïnvloed door de Wereldtentoonstelling van 1958 die tot grote openbare werken noodzaakt, inzonderheid met het oog op de verbetering der verkeerswegen. Anderzijds voeren de Regering en de lagere overheid werken uit tot verbetering van 's lands uitrusting op gebied van waterwegen, haveninrichting, spoorwegen en snelwegen.

Tabel VIII.

Investeringspeil

	1955		1956	
	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
A. Gebouwen :				
Woningen ¹	16.005	15.693	16.206	16.278
Andere gebouwen ¹ ..	2.469	2.952	2.676	3.261
B. Uitrusting :				
Aankopen van metaalfabrikaten (index 1953 = 100)	122 ²		139,3 ²	
C. Overheidssector : (in miljoenen op 31 december)				
Reële investeringen .		7.950		10.150
Vastleggingen		7.710		8.130

¹ Aantal eenheden.

² Het gaat hier om de gezamenlijke waarde van de aankopen op de binnenlandse markt gedurende het jaar.

De investeringen in industriële uitrustingsgoederen lagen op een bijzonder belangrijk peil dank zij de toegenomen mogelijkheden van zelffinanciering. Na een lichte inkrimping in het tweede halfjaar van 1956 vertoonden de staatsuitgaven gedurende de eerste maanden van 1957 een gevoelige stijging. Hoewel de welvaart een inkrimping der toelagen en der uitgaven voor de opslorping van de werkloosheid met zich bracht, stegen anderzijds de last van de overheidsschuld en de nieuwe investeringsuitgaven,

Tabel IX.

Gecomptabiliseerde Staatsuitgaven

(Miljarden franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Maandgemiddelden	Gewone uitgaven	Buitengewone uitgaven	Totaal
1954	6,6	1,4	8,0
1955	6,7	1,3	8,0
1956 Jaar	6,9	1,3	8,2
1 ^e kwartaal ...	8,2	1,5	9,7
2 ^e kwartaal ...	6,8	1,0	7,8
3 ^e kwartaal ...	6,7	1,4	8,1
4 ^e kwartaal ...	6,0	1,2	7,2
1957 1 ^e kwartaal ...	9,1	1,5	10,6

inzonderheid ingevolge de werken voor de Wereldtentoonstelling 1958.

De snelle stijging van de binnenlandse vraag en de spanningen op het gebied der prijzen hebben de Regering ertoe gebracht aan het Parlement een bijzondere heffing op de winsten voor te stellen; dit ontwerp werd op 12 maart 1957 door het Parlement goedgekeurd.

Deze heffing treft de inkomens van de jaren 1956-1957 die een bepaald bedrag overschrijden; de belastingvoet bedraagt 5,5 pct. De opbrengst van deze taks, die op fr. 1.500 miljoen wordt geraamd, zal gestort worden op een bijzondere, van de gewone rekening-courant van de Schatkist verschillende rekening bij de Nationale Bank. Het doel van deze maatregel bestaat er dus in onmiddellijk een gedeelte van de koopkracht der volkshuishouding te steriliseren. Later zal deze reserve ten belope van 30/55en aangewend worden voor sociale doeleinden en de overige 25/55en voor algemene economische doeleinden, zoals het wetenschappelijk onderzoek, de verbetering van de uitrusting der universitaire laboratoria en de opzoekingen inzake kernenergie.

In geval van verslechtering der economische conjunctuur in 1957 mag de Regering de uitzonderlijke taks afschaffen of althans het percentage ervan verlagen.

Een ontleding van de toeneming van de *invoer* van de B.L.E.U. is van wezenlijk belang voor een diagno-

Tabel X.

Belgisch-Luxemburgse invoer

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Waarden (miljoenen franken)	Indexcijfers van het volume 1	Indexcijfers van de prijzen
		Basisjaar 1953 = 100	
1951	10.626	97	109
1955	11.850	122	96
1956 Jaar	13.635	136	99
1 ^e kwartaal ...	12.668	124	99
2 ^e kwartaal ...	13.584	130	98
3 ^e kwartaal ...	13.198	125	98
4 ^e kwartaal ...	15.091	143	101
1957 1 ^e kwartaal v	14.730		

¹ De jaarlijkse indexcijfers van het volume werden verbeterd ten einde rekening te houden met de verschillen tussen de percentages der posten in het totaal van de invoer gedurende de basisperiode en de berekeningsperiode. De maandindexcijfers zijn steeds voorlopige cijfers.

se van de economische toestand. Daar de aankopen in het buitenland van het eerste tot het tweede halfjaar van 1956 met fr. 6,1 miljard of met 7,7 pct. stegen, en de uitvoer terzelfder tijd enigszins inkromp, zou men inderdaad kunnen menen dat de

Tabel XI.

Samenstelling van de Belgisch-Luxemburgse invoer

(Maandgemiddelden in miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Voornaamste produkten	1948	1951	1955	1956	
				1 ^e	2 ^e
halfjaar					
<i>Algemeen totaal</i>	7.285	10.600	11.850	13.126	14.145
<i>Productiegoederen</i> (excl. auto-onderdelen, enz.)	4.305	7.150	7.576	8.289	9.029
voor de landbouw en de voedselbedrijven	905	1.055	912	1.004	1.175
waarvan : graangewassen	539	614	477	518	684
andere	366	441	435	486	491
voor de metaalnijverheid, behalve auto-onderdelen ...	987	1.422	1.878	2.246	2.333
voor de textielnijverheid	674	1.621	1.211	1.296	1.257
voor de houtnijverheid	146	181	240	138	255
voor de diamantnijverheid	142	275	417	485	529
voor de ledernijverheid	98	152	116	135	113
voor de papier- en grafische bedrijven	73	160	127	113	150
voor de tabaksnijverheid	54	82	74	77	80
voor diverse productiesectoren zonder onderscheid ...	1.226	2.202	2.601	2.795	3.137
waarvan : brandstoffen	311	359	474	486	737
minerale oliën	205	351	649	811	808
scheikundige produkten	125	243	306	353	382
diversen	585	1.249	1.172	1.145	1.210
<i>Verbruiksgoederen</i> (incl. auto-onderdelen, enz.)	2.253	2.570	2.956	3.199	3.276
Goederen andere dan voedingsmiddelen gereed voor het gebruik	1.043	1.520	1.950	2.140	2.095
waarvan : textielprodukten	295	370	424	453	459
voertuigen, automobielen, rijwielen + auto-onderdelen	359	495	735	922	740
andere	389	655	791	765	896
Voedingsmiddelen gereed voor het verbruik	1.210	1.050	1.006	1.059	1.181
<i>Uitrustingsgoederen</i>	727	880	1.318	1.638	1.840

binnenlandse vraag al te sterk door inflatoire spanningen werd vergroot.

Een belangrijk gedeelte van de toeneming is nochtans op rekening te stellen van toevallige factoren : de invoer van vaste en vloeibare brandstoffen steeg gedurende de beschouwde periode met fr. 1,5 miljard, inzonderheid ten gevolge van de stagnatie in de Belgische steenkoolproductie en de verhoging van de vracht en van de prijzen; de slechte oogst verklaart de stijging ten belope van fr. 1 miljard van de graanaankopen; tenslotte dient vermeld dat de invoer van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen van het ene halfjaar tot het andere van fr. 421 miljoen tot fr. 1.132 miljoen toenam. Gesteld dat een gedeelte van de aangroei van het resterende invoervolume na verwerking opnieuw wordt uitgevoerd, mag aangenomen worden dat de niet toevallige expansie van

de binnenlandse vraag slechts ten hoogste voor één derde de verhoging van de aankopen in het buitenland heeft veroorzaakt.

Op het einde van het jaar en bij het begin van 1957 weerspiegelde de invoer eveneens de toeneming van de voorraden voedingsmiddelen door de particulieren aangehouden in het vooruitzicht van een verandering in de internationale politieke toestand.

Wegens de aard der extra-aankopen heeft de geografische indeling van de invoer, in het bijzonder tijdens het derde kwartaal van het jaar, belangrijke wijzigingen ondergaan. Gedurende die periode hebben de Verenigde Staten aan de B.L.E.U. vliegtuigen en een grotere hoeveelheid brandstoffen geleverd. De drie buurstaten van België hebben eveneens de leveringen van een uitgebreide reeks produkten opgevoerd. Tenslotte dient, wat de over-

Tabel XII.

Geografische spreiding van de Belgisch-Luxemburgse invoer

(Maandgemiddelden in miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Land van herkomst	1948	1955	1956			
			1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e
			kwartaal			
Nederland	599	1.568	1.706	1.676	1.704	2.034
West-Duitsland	407	1.642	1.821	2.011	2.002	2.280
Frankrijk	631	1.474	1.476	1.586	1.586	1.846
Verenigd-Koninkrijk	706	1.005	1.049	1.120	1.056	1.185
<i>Totaal der vier buurlanden ...</i>	<i>2.343</i>	<i>5.689</i>	<i>6.052</i>	<i>6.393</i>	<i>6.348</i>	<i>7.345</i>
Andere landen van Europa	1.581	1.520	1.530	1.570	1.747	1.987
<i>Totaal Europa ...</i>	<i>3.924</i>	<i>7.209</i>	<i>7.582</i>	<i>7.963</i>	<i>8.095</i>	<i>9.332</i>
Verenigde Staten	1.304	1.306	1.550	1.728	1.501	2.030
Canada	102	207	126	210	191	241
Latijns-Amerika	792	604	668	672	728	769
Afrika	687	1.354	1.459	1.628	1.499	1.579
waarvan : <i>Belgisch-Kongo en Ruanda</i>						
<i>Urundi</i>	<i>534</i>	<i>973</i>	<i>981</i>	<i>1.076</i>	<i>958</i>	<i>1.029</i>
<i>Andere landen van Afrika</i> .	<i>153</i>	<i>381</i>	<i>478</i>	<i>552</i>	<i>541</i>	<i>550</i>
Azië	269	839	1.009	962	839	784
Oceanië	185	330	270	419	344	355
Diversen	22	1	4	2	1	1
<i>Eindtotaal ...</i>	<i>7.285</i>	<i>11.850</i>	<i>12.668</i>	<i>13.584</i>	<i>13.198</i>	<i>15.091</i>

zeese leveranciers betreft, de teruggang van Azië en Oceanië vermeld ten gevolge van de sluiting van het Suezkanaal en van de seizoenbewegingen, evenals de uitbreiding van de invoer van hout en gietijzer uit de U.S.S.R.

* *

PRODUKTIE

Volgens het algemeen indexcijfer van de industriële bedrijvigheid gepubliceerd door het Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek van de Universiteit te Leuven, blijft de industriële produktie verder lichtjes stijgen na haar snelle opgang gedu-

rende de jongste twee jaar. Zoals reeds vermeld, werd de invloed van de conventionele vermindering van de wekelijkse arbeidsduur op de omvang der produktie grotendeels opgevangen door overuren; anderzijds hield de stijging van de produktiviteit verder aan, zonder dat nu reeds kan nagegaan worden of het tempo ten gevolge van de invoering van de 45-uren-week versnelde.

De stagnatie in de steenkoolproductie op een ogenblik dat de Belgische Volkshuishouding een beroep moet doen op belangrijke invoer, vormt een tegenstelling met de snelle expansie der textielnijverheid. In de ijzer- en staalnijverheid werd nieuwe vooruitgang geboekt, naarmate het produktie-apparaat werd vergroot. In de metaalverwerkende bedrijven

verbeterde de activiteit nog slechts in zeer geringe mate; de fundamentele tendens der andere industriële sectoren komt ingevolge de invloed van seizoenfactoren in de indexcijfers der jongste

maanden niet tot uiting. Niettemin handhaaft de activiteit zich blijkbaar nabij het maximum in de bouwnijverheid en in de aanverwante bedrijven, hoewel de vraag in levendigheid afnam.

Tabel XIII.

Indexcijfers van de industriële produktie

(Basis 1953 = 100)

Bron : Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek.

Maandgemiddelden	Algemeen indexcijfer	Brandstoffen en energie	IJzer en staal	Non-ferro metalen	Metaal-fabrieken	Scheikundige nijverheid	Bouw-materialen	Textiel-nijverheid	Voedsel-nijverheid	Diversen
1955	116	103	129	113	125	117	118	110	107	110
1956 Jaar	122	104	140	120	135	129	124	118	109	116
1 ^e kwartaal	120	108	141	121	130	133	105	115	101	114
2 ^e kwartaal	127	109	142	120	144	131	135	116	114	120
3 ^e kwartaal	116	93	133	116	128	127	128	111	109	112
4 ^e kwartaal	126	107	145	123	137	124	127	131	111	118
1957 Januari ...	123	102	152	126	134	107	114	125	99	121
Februari ...	129	106	151	125	147	109	110	129	101	124
Maart ... v	127	104	152	124	142	120	120	126	106	123

*
**

In de loop der jongste maanden heeft de steenkoolvoorziening van de industrie en van de huishoudelijke sector de Belgische volkshuishouding voor ernstige moeilijkheden gesteld. Niet alleen diende het hoofd geboden aan een zeer grote vraag

voortvloeiend uit het hoge bedrijvigheidspeil, doch tevens moest afgerekend worden met de buitengewone behoeften veroorzaakt door de moeilijkheden op de petroleummarkt.

In de maand oktober bleek de toestand zeer

Tabel XIV.

Afzet van Belgische steenkool en briketten op de binnenlandse markt

(Maandgemiddelden in duizenden tonnen)

Bron : Belgisch Kolenkantoor — « Cobechar ».

Verbruik	1951	1955	1956 (jaar)	1956				1957 1 ^e kwartaal
				1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e	
Huishoudelijk en Staatsverbruik	618	468	473	524	450	387	529	513
<i>Nijverheid :</i>								
Cokes- en gasfabrieken	527	581	602	619	632	558	601	598
Elektrische centrales	295	294	269	290	290	225	272	284
Spoorwegen	151	124	103	124	117	104	68	86
Allerhande bedrijfstakken	487	367	376	373	386	330	411	346
Totaal ...	1.460	1.366	1.350	1.406	1.425	1.217	1.352	1.314
Eindtotaal ..	2.078	1.834	1.823	1.930	1.875	1.604	1.881	1.827

ernstig. Nochtans verliep de winter zonder grote moeilijkheden dank zij de grotere invoer van Amerikaanse steenkolen en de zeer gunstige weersomstandigheden.

De steenkoolproduktie heeft de snelle aangroei van de binnenlandse behoeften niet kunnen volgen. De uitvoer, die grotendeels in het kader van langlopende contracten plaatsheeft, werd zoveel mogelijk gedrukt, terwijl de invoer en inzonderheid die uit de Verenigde Staten en de Duitse Bondsrepubliek gedurende het laatste kwartaal van 1956 en de eerste twee maanden van 1957 verdubbelde in

vergelijking met de vorige overeenstemmende periode. Aangezien de in België ingevoerde Amerikaanse steenkolen wegens de stijging der vrachtprijzen merkkelijk duurder waren dan de Belgische brandstof, werd het prijsverschil ten laste genomen door een vereveningskas gespijsd door verschillende industriële sectoren.

Na de gevoelige inkrimping van de steenkoolwinning in het derde kwartaal van 1956 ingevolge het terugtreden der mijnwerkers en de beroering verwekt door de ramp te Marcinelle, gaf de voortbrenging een herstel te zien; het tevoren bereikte

Tabel XV.

Belgische steenkoolin- en -uitvoer

(Duizenden tonnen)

Bron : Belgisch Kolenkantoor — « Cobechar ».

Maandgemiddelden	Invoer 1			Uitvoer						
	totale invoer	waarvan		totale uitvoer	E.G.K.S., waarvan					Andere landen
		Duitsland	Verenigde Staten		totaal	Italië	Duitsland	Frankrijk	Nederland	
1951	167	27	108	169	130	49	—	46	32	39
1954	308	166	21	492	375	48	13	132	178	117
1955	300	102	65	612	439	15	49	124	246	173
1956 Jaar	397	97	165	404	306	8	20	117	157	98
1 ^e kwartaal	275	64	119	388	279	9	5	117	142	109
2 ^e kwartaal	318	77	115	503	384	8	35	140	196	119
3 ^e kwartaal	392	115	131	352	257	9	23	98	123	95
4 ^e kwartaal	604	133	295	373	303	6	17	111	165	70
1957 1 ^e kwartaal	531	144	221	343	276	4	16	108	143	67
April	446	144	192							

1 Incl. de invoer door het Groothertogdom Luxemburg.

peil werd echter niet geëvenaard. Sedert de opschorting van de aanwerving van Italiaanse arbeiders in februari 1956, doet zich nog steeds een scherp tekort aan arbeidskrachten gevoelen. De aan-

komst van Griekse arbeidskrachten en de terugkeer naar de mijn van een zeker aantal werknemers maakten op het einde van het jaar enig herstel van de arbeidersbezetting mogelijk.

Tabel XVI.

Steenkoolbalans van de B.L.E.U.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Invoer		Uitvoer		Handelsbalans	
	Hoeveelheid	Waarde	Hoeveelheid	Waarde	Hoeveelheid	Waarde
	Hoeveelheid in duizenden tonnen Waarde in miljoenen Belgische franken					
1951	205	162	157	147	— 48	— 15
1954	330	238	454	326	+ 124	+ 88
1955	314	235	601	440	+ 287	+ 205
1956 1 ^e kwartaal	290	235	359	305	+ 69	+ 70
2 ^e kwartaal	319	248	474	413	+ 155	+ 165
3 ^e kwartaal	420	336	347	308	— 73	— 28
4 ^e kwartaal	627	552	335	310	— 292	— 242
1957 Januari			236	232		

Tabel XVII.

Steenkoolnijverheid

Bron : Directie van het Mijnwezen.

Periode	Productie per werkdag	Productie per maand	Dagrendement (in kg per arbeider, onder- en bovengrond samen)	Voorraad (duizenden tonnen)
	(maandgemiddelden)			(einde periode)
1951	97,9	2.471	739	225
1954	96,3	2.437	784	2.815
1955	98,6	2.498	826	371
1956 Jaar	96,9	2.463	841	179
1 ^e kwartaal ...	100,6	2.616	833	377
2 ^e kwartaal ...	104,3	2.573	860	275
3 ^e kwartaal ...	84,9	2.151	829	218
4 ^e kwartaal ...	97,9	2.512	841	179
1957 1 ^e kwartaal .	96,5	2.444		213

Op 1 oktober 1956 werden de lonen der mijnwerkers met ongeveer 11 pct. verhoogd; anderzijds, werd aan alle arbeiders een eindejaarspremie van fr. 3.000 toegekend. De stijging van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen leidde op 1 januari 1957 in de steenkolenmijnen tot een nieuwe loonsverhoging van 2,5 pct.

De loonsverhogingen uitten zich driemaal in stijgingen van de steenkoolprijzen; in vergelijking met de maand oktober 1956 bedraagt de gemiddelde prijsstijging ongeveer 12 pct.

In het kader van de E.G.K.S. werd het vereveningsstelsel volledig hervormd. Van 1 januari 1957 af genieten de rendabele mijnen de perekwatie niet meer; zij vertegenwoordigen bijna 45 pct. van de nationale produktie. De niet integreerbare mijnen worden van 10 februari 1957 af van het genot der perekwatie uitgesloten. Het totale bedrag van de financiële hulp gaat op dit ogenblik naar de steen-

kolenmijnen die op het einde van de overgangsperiode (d.i. op 10 februari 1958) het hoofd zullen kunnen bieden aan de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt.

De marginale mijnen uit de Borinage blijven verder een speciale hulp genieten vanwege de E.G.K.S. en de Belgische Staat.

*
**

Ingevolge de zeer levendige vraag vanwege de hoogovenbedrijven bleef de apparatuur der cokesfabrieken volledig bezet. Wegens de ontoereikende voorziening met Belgische steenkolen dienden zeer dure Amerikaanse steenkolen van vaak weinig bevredigende hoedanigheid gebruikt.

Tabel XVIII.

Bedrijvigheid in de cokesfabrieken

(Duizenden tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Totale produktie	Leveringen	
		aan het buitenland	in het binnenland
1951	509	41	494
1954	512	74	455
1955	550	64	477
1956 Jaar	606	76	516
1 ^e kwartaal	590	71	511
2 ^e kwartaal	597	75	501
3 ^e kwartaal	612	85	511
4 ^e kwartaal	625	74	541
1957 Januari	628	73	555
Februari	577		
Maart	638		

De achtereenvolgende verhogingen van de steenkoolprijs hebben tweemaal een aanpassing van de cokesprijzen met zich gebracht.

*
**

Gedurende het laatste kwartaal van 1956 en de eerste maanden van 1957 steeg de totale voortbrenging van elektrische energie in België met nagenoeg 10 pct. t.o.v. de vorige overeenstemmende periode. De toeneming beliep 12 pct. bij de producenten-verdelers, die in de eerste plaats op het particuliere verbruik afgestemd zijn. Deze ontwikkeling wettigt de mening dat België, wat het peil van het huishoudelijk elektriciteitsverbruik betreft, een gedeelte van zijn vertraging tegenover de buurlanden aan het inlopen is.

Om aan het steenkooltekort het hoofd te bieden, hebben de elektrische centrales hun toevlucht genomen tot een intensieve aanwending van minderwaardige steenkolen en tot residuprodukten van petroleum; de levering van deze laatste werd door de Suezcrisis gehinderd.

Het Beheerscomité der Elektriciteitsbedrijven heeft verder naar eenmaking der tarieven gestreefd.

Van 1 januari 1957 af is een nieuw nationaal tarief van kracht geworden, waarbij een verlaging van de maximumprijs per kWh werd ingevoerd voor zowat 1.130 gemeenten waar de prijs nog hoger lag dan de nieuwe maximumprijs, evenals een

Tabel XIX.

Produktie van elektrische stroom

(Miljoenen kWh)

Bron : Bestuur van de Nijverheid — Directie : Elektrische Energie.

Maandgemiddelden	Centrales van de producenten-verdelers		Centrales van de industriële zelfproducenten
	Gemeenten-regie-bedrijven	Particuliere maatschappijen	
1951	33	429	330
1954	35	442	404
1955	33	464	436
1956 Jaar	36	508	443 ¹
1 ^e kwartaal	42	529	458 ¹
2 ^e kwartaal	32	473	426 ¹
3 ^e kwartaal	29	460	408 ¹
4 ^e kwartaal	42	572	480 ¹
1957 1 ^e kwartaal	43	572	465 ¹
Januari	45	617	485 ¹
Februari	40	543	445 ¹
Maart	42	554	465 ¹

¹ Van 1956 af, nettoproduktie tegen vroegere brutocijfers voor de individuele centrales.

automatisch trapsgewijs afnemend tarief; de abonent moet daartoe dus geen aanvraag indienen.

Het Comité heeft eveneens beslissingen getroffen in verband met de coördinatie der uitrusting.

*
**

De moeilijkheden bij de voorziening met ruwe petroleum hebben de bedrijvigheid der petroleumraffinaderijen merklijk geremd; de hoeveelheid in bewerking genomen ruwe petroleum lag in het

Tabel XX.

Petroleumraffinaderij

Bron : Ministerie van Financiën. Dienst der Accijnzen.

Maandgemiddelden	Verwerking ruwe petroleum (duizenden kiloliters)	Produktie		
		Lichte oliën (duizenden kiloliters)	Stookoliën	
			Fuel-oil (duizenden tonnen)	Andere (duizenden tonnen)
1953	308	78	112	66
1954	365	95	126	75
1955	453	118	143	97
1956 Jaar	522	134	164	117
1 ^e kwartaal	528	140	169	123
2 ^e kwartaal	603	142	201	137
3 ^e kwartaal	489	132	152	117
4 ^e kwartaal	467	121	133	91
1957 1 ^e kwartaal	375	105	124	66

laatste kwartaal van 1956 en de eerste drie maanden van 1957 nagenoeg 17 pct. beneden die van de vorige overeenstemmende periode.

De Suezcrisis heeft de structuur van de handel in geraffineerde petroleumprodukten der B.L.E.U. gewijzigd : de invoer nam sterk toe, terwijl de uitvoer stabiel bleef.

De langere transportweg voor de ruwe petroleum uit het Midden-Oosten, de gevoelige stijging der petroleumvracht evenals de gestegen vraag naar Amerikaanse petroleumprodukten hebben de prijzen beïnvloed, die van september tot maart met ongeveer 20 pct. stegen. In het begin van de maand maart echter begon zich een prijsdaling af te tekenen onder invloed van de ommekeer der vrachtprijzen en de gunstige vooruitzichten in verband met de herneming van het verkeer langs Suez.

Medio maart werd de laatste der maatregelen opgeheven die de Regering einde november had getroffen om het verbruik van minerale oliën te beperken.

*
**

Met de oprichting van de organismen die in België belast zullen worden met de voortbrenging en de industriële aanwending van de kernenergie, is een aanvang gemaakt en ze nemen geleidelijk grotere uitbreiding. De inspanningen op dit gebied zijn des te meer noodzakelijk, daar de studies met betrekking tot de expansie op lange termijn van de Belgische economie een toenemend tekort aan traditionele energiebronnen in het vooruitzicht stellen.

Na de stichting van het « Syndicat d'Etude de l'Energie Nucléaire » (S.E.E.N.) in 1954 en van het « Syndicat d'Etude des Centrales Atomiques » (S.Y.C.A.) in 1955, werden in het jaar 1956 de « Société Coopérative Electronucléaire », het « Bureau d'Etudes Nucléaires » (B.E.N.) en de « Société Belge pour l'Industrie Nucléaire » (Belgo-Nucléaire) opgericht.

De « Société Electronucléaire » heeft zich de oprichting en de uitbating van de proefcentrale voor kernenergie ten doel gesteld, waartoe het initiatief werd genomen door het S.E.E.N. en het S.Y.C.A. en waarvan de uitvoering die reeds was aangevat met het oog op de Wereldtentoonstelling van 1958 moest worden uitgesteld, daar de plaats die voor de oprichting ervan was gekozen diende opgegeven.

Het B.E.N. kreeg de taak van adviserend ingenieur bij de uitwerking van ontwerpen voor kerncentrales. Het neemt eveneens deel aan de studies voor de oprichting van het « Centre d'Etudes et d'Application de l'Energie Nucléaire » te Mol.

Het Centrum te Mol heeft de vorming van specialisten tot doel en richt laboratoria op die in de verschillende domeinen van toepassing der kernenergie gespecialiseerd zijn; in mei 1956 heeft het de eerste in België opgerichte reactor in bedrijf gesteld.

De rol van de « Société Belgo-Nucléaire » bestaat erin de Belgische constructeurs te richten bij de

ontwikkeling van de Belgische industrie der kernenergie. Ze stelt in het bijzonder belang in de bouw van de eigenlijke reactoren evenals in de fabricage en de behandeling der splijtbare stoffen.

*
**

De produktie der *hoogovenbedrijven* neemt verder uitbreiding dank zij de verruiming van het gevestigd produktie-apparaat en de vergroting der arbeidersbezetting. Na de expansie der jongste twee jaar, vertegenwoordigt het thomasstaal, waarvan de kwaliteit merkkelijk verbeterde, nog 83 pct. van de totale staalproduktie tegen 84 pct. in 1955 en 87 pct. in 1954. De Belgische ijzer- en staalnijverheid lijkt zich dus meer en meer te richten naar de voortbrenging van martinstaal en elektrostaal die de aanwending van een grote hoeveelheid schroot vereisen.

Tabel XXI.

Bedrijvigheid in de ijzer- en staalnijverheid

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Periode	Produktie			Aantal arbeiders
	Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt staal	
	(maandgemiddelden) (duizenden tonnen)			(einde periode)
1951	404	417	325	50.536
1955	449	492	366	52.955
1956 Jaar	480	532	397	55.792
1 ^e kwartaal ...	476	532	408	53.747
2 ^e kwartaal ...	481	535	397	55.117
3 ^e kwartaal ...	471	510	373	55.744
4 ^e kwartaal ...	492	552	411	55.792
1957 Januari	503	576		55.925

In vergelijking met de overeenstemmende periode van 1955 steeg de voortbrenging van ruw staal in het tweede halfjaar van 1956 met bijna 7 pct. Gedurende de eerste vier maanden van 1957 bedroeg de expansie 5 pct. tegenover dezelfde maanden van het jaar voordien. In de jongste jaren hield de aangroei van de Belgische staalproduktie nagenoeg gelijke tred met die van de gezamenlijke lidstaten der Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

In weerwil van de toeneming der produktie konden de behoeften niet binnen de normale termijnen gedekt worden. De binnenlandse staalvraag handhaafde zich op een zeer hoog peil. De bestellingen uit het buitenland en vooral uit de dollarzone waren eveneens zeer belangrijk. De nieuwe inschrijvingen voor rekening van West-Duitsland maken daarentegen een uitzondering op de algemene tendens. In de loop der eerste maanden van 1957 hebben de Verenigde Staten, het Verenigd-Koninkrijk en sommige landen uit het Verre-Oosten het tempo hunner aankopen vertraagd, doch het blijkt voorbarig die tendenswijziging als een conjunctuur-

teruggang te beschouwen. De staalbehoefte, inzonderheid voor de scheepsbouw, blijven inderdaad zeer belangrijk.

De schrootprijzen evenals die van het wit gietijzer en der ertsen bleven tot in de lente van 1957 opwaarts gericht.

De vaste vraag en de verhoging der produktiekosten hebben aanleiding gegeven tot een stijging der verkoopprijzen. De Belgische tariefprijzen, pariteit Seraing, die sedert januari 1956 op fr. 5.250 per ton voor het handelsstaal en op fr. 5.750 voor de zware en middelzware platen gehandhaafd bleven, werden in januari 1957 resp. op fr. 5.500 en fr. 6.150 gebracht. De minimumnoteringen vastgesteld door de bedrijven die de Conventie van Brussel afsloten en toepasselijk op de afzet in de landen die geen deel uitmaken van de E.G.K.S., werden voor de meeste produkten verhoogd. Het handelsstaal, behalve ronden voor beton, steeg van fr. 5.650 per ton in september 1956 tot fr. 5.900 einde 1956 en bleef nadien ongewijzigd; de zware en middelzware platen van fr. 6.370 per ton tot fr. 6.750; de minima voor de scheepsplaten en de profielstukken voor schepen werden in maart 1957

opnieuw verhoogd; wat de andere produkten betreft, gingen de reële prijzen meer en meer de hierboven vermelde minima benaderen.

Tabel XXII.

Uitvoer van ijzer- en staalprodukten

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Maandgemiddelden	Waarden (miljoenen franken)	Hoeveel- heden (duizenden tonnen)	Eenheids- prijzen (franken per ton)
1951	2.420	383	6.319
1955	2.471	444	5.565
1956 Jaar	3.001	481	6.239
1 ^e kwartaal	2.768	462	5.991
2 ^e kwartaal	3.171	509	6.230
3 ^e kwartaal	2.951	469	6.292
4 ^e kwartaal	3.113	485	6.419
1957 Januari	3.550	540	6.574

De eenheidsprijs bij de uitvoer volgde met een normale vertraging de stijging der noteringen. Van het derde kwartaal van 1954 tot het laatste kwartaal

Tabel XXIII.

Geografische spreiding van de uitvoer van ijzer- en staalprodukten

(Maandgemiddelden in duizenden tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Bestemming	1948	1951	1955	1956			
				1e	2e	3e	4e
				kwartaal			
Verenigde Staten	10,6	43,3	19,4	38,1	35,8	33,9	45,1
Midden- en Zuid-Amerika	37,8	44,9	36,6	30,5	29,9	32,8	39,9
E.B.U.-landen	—	244,8	341,3	347,3	370,2	326,5	319,1
waarvan : Nederland	44,1	64,8	67,2	64,8	73,5	57,9	68,7
Scandinavische landen	40,7	53,9	46,3	33,1	40,2	36,6	34,7
West-Duitsland	0,5	1,4	86,9	76,6	73,0	61,2	53,3
Verenigd-Koninkrijk	18,3	19,3	19,2	39,4	31,8	27,9	21,4
Overig sterlinggebied	n. v.	44,3	39,4	52,5	58,8	54,8	49,1

van 1956 steeg hij met 33 pct. daar waar de verhoging 117 pct. had bereikt gedurende de vorige periode van hoge conjunctuur, d.i. van het derde kwartaal van 1950 tot het eerste kwartaal van 1952. Deze betrekkelijke gematigdheid betekent een factor van stabiliteit voor de ijzer- en staalconjunctuur.

De afzet van ijzer- en staalprodukten in het buitenland nam in de tweede helft van 1956 toe, inzonderheid dank zij de vergrote leveringen aan Noord-Amerika, Indonesië en Frankrijk. De U.S.S.R. heeft eveneens, voor de eerste maal, relatief belangrijke aankopen gedaan. De afzet in West-Duitsland liep daarentegen met 18 pct. terug in vergelijking met 1955. Het gaat hier waarschijnlijk om een definitieve beweging veroorzaakt door de snelle uitbreiding van de Duitse voortbrenging. Terzelfder tijd doet zich de mededinging van dit land op de wereldmarkten, inzonderheid in het

Midden-Oosten, gevoelen. Nederland werd dan ook opnieuw de eerste afnemer met maandelijks aankopen van omstreeks 66.000 ton.

De leveringen aan Kongo, India en Canada geven eveneens een verbetering te zien. Onder de overzeese markten bleven de Verenigde Staten veruit het belangrijkste afzetgebied : de in 1956 naar dit land verzonden hoeveelheden stegen met 97 pct. in vergelijking met vorig jaar. In Latijns-Amerika zijn Venezuela en Argentinië de beste afnemers. De hoeveelheden aangekocht door Mexico, Japan en Zuid-Afrika overschrijden ruim de traditionele cijfers.

*
**

In het tweede halfjaar van 1956 en in het begin van 1957 nam de activiteit in de metaalverwerkende bedrijven verder uitbreiding, doch tegen een veel lager tempo dan gedurende de voorgaande maanden.

De tijdens de eerste twee maanden van het lopende jaar uitgevoerde leveringen en ingeschreven bestellingen bevestigen dat de bedrijvigheid zich op een hoogtegrens beweegt.

De personeelbezetting bleef nochtans steeds verder aangroeien, inzonderheid wegens de geleidelijke invoering van de 45-urenweek. Bijzonder belangrijk was de aanwerving in de sectoren der metaaltoebereiden voor het bouwbedrijf, in de elektrotechnische constructie, de vliegtuigbouw en de scheepsbouw; gedurende die periode werden anderzijds afdankingen vastgesteld in de automobielsector en in de groep draadtrekkerij, metaaltrekkerij en koudwalserij.

Het gezamenlijk bedrag der nieuwe inschrijvingen van bestellingen lag op nagenoeg hetzelfde peil als in het eerste halfjaar van 1956, daar de aangroei van de binnenlandse vraag opwoog tegen de teruggang van de aankopen vanwege het buitenland.

De uitvoer nam in het eerste halfjaar met 10 pct. toe en met 2 pct. gedurende de laatste zes maanden van het jaar. Die verbetering komt vooral op rekening van de scheepsbouw, de plaatbewerking, de metaaltoebereiden voor het bouwbedrijf, de sector der bruggen, gebinten en de zware ketelmakerij, evenals van die der pneumatische, hydraulische en drijfkrachtmachines. De montagebedrijven zagen daarentegen hun uitvoer teruglopen. In de andere sectoren werd in dit opzicht een betrekkelijke stabiliteit waargenomen. De geografische spreiding van de uitvoer weerspiegelt, enerzijds, een toegenomen afzet in de Verenigde Staten, Nederland, Frankrijk en de U.S.S.R. en, anderzijds, een inkrimping van de leveringen aan West-Duitsland en aan het Verenigd-Koninkrijk.

Nederland nam 30 pct. op van de uitvoer van metaalfabrikaten. In verhouding tot het eerste halfjaar steeg de afzet in dat land opnieuw; hierbij

Tabel XXIV.

Bedrijvigheid in de metaalverwerkende nijverheid

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Fabrimetal.

Periode	Aantal arbeiders (einde periode)	Binnenlandse markt		Buitenlandse markt	
		Verzendingen	Ingeschreven bestellingen	Verzendingen	Ingeschreven bestellingen
(maandgemiddelden in miljoenen franken)					
1951	169.402	2.529	2.514	1.656	1.878
1955	187.467	3.611	3.487	1.927	1.960
1956 Jaar	202.075	4.055	4.353	2.254	2.761
1 ^e kwartaal	193.871	3.695	4.098	2.128	3.160
2 ^e kwartaal	196.968	4.373	4.388	2.343	2.561
3 ^e kwartaal	201.434	3.994	4.265	2.304	2.579
4 ^e kwartaal	202.075	4.164	4.660	2.236	2.744
1957 Januari	202.742	4.130	4.011	2.213	3.219
Februari	203.761	4.146	4.258	2.220	2.397

waren hoofdzakelijk de halffabrikaten, het elektrisch en het vliegtuigmaterieel betrokken.

Belgisch-Kongo bleef de tweede belangrijkste afnemer, hoewel zijn aankopen lichtjes terugliepen. Het aandeel van de B.L.E.U. in de gezamenlijke invoer van metaalfabrikaten in Kongo bleef niettemin op hetzelfde peil.

De aankopen van Frankrijk stegen eveneens met 9 pct. Zij hebben betrekking op een ruime reeks produkten, waaronder inzonderheid de staalplaten met deklaag, waarvan de handel in het kader van de E.G.K.S. is vrijgemaakt, het spoorwegmaterieel, de textiel- en landbouwmachines.

De verkopen aan de Verenigde Staten, het vierde buitenlandse afzetgebied, stegen in het tweede halfjaar van 1956 met 23 pct. in vergelijking tot het eerste : zij omvatten hoofdzakelijk produkten der draadtrekkerijen, wapens en munitie.

De afzet in West-Duitsland liep gedurende dezelfde periode met 16 pct. terug; hij omvat een groter percentage afgewerkte produkten. De terug-

gang van de afzet in het Verenigd-Koninkrijk bereikt niet minder dan 35 pct.

De leveringen aan de U.S.S.R. weerspiegelen daarentegen de geleidelijke uitvoering der belangrijke in 1955 afgesloten bestellingen : ze zijn sedert de eerste helft van het jaar meer dan verdubbeld.

Onder de hierboven niet vermelde overzeese landen waren India en Liberia de beste afnemers; het eerste kocht vooral rollend materieel aan, het tweede schepen. In de uitvoer naar Zuid-Amerika deden zich geen belangrijke wijzigingen voor.

Uit een overzicht van de verschillende sectoren blijkt dat er zich uiteenlopende ontwikkelingen hebben voorgedaan.

Onder de bedrijven van eerste verwerking, konden de ijzergieterijen, de vormstaalgieterijen, de smederijen en de aanverwante bedrijven hun activiteit op een gunstig peil handhaven. In de draadtrekkerijen, de nagelmakerijen, de schroevenfabrieken en de metaaltrekkerijen stegen de verzendingen in het begin van 1957; tijdens de beschouwde periode

werden belangrijke bestellingen ingeschreven. De koudwalserijen en de klinknagelfabrieken maken een moeilijke periode door. De bedrijvigheid der galvanisators bleef op hetzelfde peil wegens de toegenomen mededinging op de wereldmarkt.

De producenten van toebehoren voor het bouwbedrijf en, in mindere mate, de sector der bruggen, gebinten en ketelmakerijen kenden een bevredigend arbeidstempo, doch sedert de laatste maanden van 1956 vertoont de vraag een neerwaartse tendens.

Evenals in de andere industrielanden vond de scheepsbouw baat bij een zeer vaste vraag naar verschillende scheepstypes. De genoteerde bestellingen verzekeren voor verschillende jaren een hoge bedrijvigheid.

Het aantal gemonteerde autovoertuigen nam belangrijk toe, doch de afzet tijdens het laatste kwartaal van het jaar onderging de invloed van de moeilijkheden op het gebied van de benzinebevoorrading. De nieuwe van februari af ingeschreven bestellingen wettigen nochtans de mening dat het hier slechts gaat om een tijdelijke teruggang verschillend van die welke in de Verenigde Staten en in het Verenigd-Koninkrijk werd waargenomen.

Wat het rollend materieel betreft, hielden de structurele moeilijkheden aan; een bestelling van 2.350 wagons werd door de N.M.B.S. overgemaakt. De constructeurs van motorrijtuigen, scooters en

bromfietsen, die zeer onder de buitenlandse concurrentie te lijden hadden, werken in vertraagd tempo.

Het hoge investeringspeil in de meeste landen en de toenemende toepassing der elektroniek stelden de belangrijke sector der elektrotechnische constructie in staat zijn expansie voort te zetten. Ook de fabrikanten der verschillende types van industriemachines vonden baat bij de investeringsconjunctuur.

(*
**

De voortbrenging van de *non-ferro metaalnijverheid* nam enigszins uitbreiding in het tweede halfjaar van 1956 en in het begin van 1957, met uitzondering van de sectoren van het ruw koper en het aluminium. Het stijgingspercentage lag enigszins hoger in de tak der halfafgewerkte produkten. De tinnijverheid ondervond de gunstige invloed van de instelling van de Internationale Tinraad op 29 juni 1956. De zinkfabrikanten hebben voor de eerste maal hun vooroorlogs bedrijvigheidspeil overschreden; dit feit onderstreept de expansievertraging der *non-ferro metaalnijverheid* ingevolge de protectionistische politiek van sommige traditionele cliënten.

De noteringen der *non-ferro metalen* kenden een uiteenlopende ontwikkeling. Het koper gaf een langdurige daling te zien die de prijsstijging der jongste

Tabel XXV.

Bedrijvigheid in de non-ferro metaalnijverheid

Bron : Union des Industries des Métaux non ferreux.

Periode	Productie (maandgemiddelden in tonnen)					Half- fabrikaten	Aantal arbeiders (einde periode)
	Ruwe produkten						
	Koper	Lood	Zink	Tin	Aluminium		
1951	11.846	5.887	16.741	835	117	16.470	17.102
1955	13.076	6.898	17.661	879	201	16.542	16.079
1956 Jaar	14.072	8.521	19.224	871	228	16.604	15.909
1 ^e kwartaal	13.853	8.471	18.788	885	249	17.407	16.151
2 ^e kwartaal	14.492	8.601	19.078	832	238	16.175	16.023
3 ^e kwartaal	14.054	8.358	19.239	790	221	14.817	16.125
4 ^e kwartaal	13.888	8.652	19.791	976	203	18.017	15.909
1957 1 ^e kwartaal	12.991	8.989	20.399	831	220	16.968	16.110

jaren heeft ongedaan gemaakt : te Brussel viel de prijs van het elektrolytisch koper van fr. 53,5 per kg in het midden van april 1956 op fr. 34 in het begin van mei 1957, na een licht herstel in augustus-september.

De teruggang van het zink te Londen heeft van november 1956 tot februari 1957 voor een prijsstijging plaats gemaakt; sedertdien overheerste een lichte neerwaartse tendens die zich in het begin van de maand mei zelfs scherper aftekende in het vooruitzicht van een mogelijke stopzetting der Amerikaanse voorraadvooring. De loodnotering

schommelde binnen enge grenzen. Die van het tin onderging een stijging van september tot november 1956; in de loop der jongste maanden waren de bewegingen weinig afgetekend.

Hoewel het prijsbeloop niet dezelfde invloed op de bedrijvigheid uitoefent als in de andere industrieën en dit wegens de betekenis van het loonwerk, heeft het toch een directe weerslag op de uitvoerwaarde.

De totale uitvoer van *non-ferro metalen* daalde van een maandgemiddelde van fr. 1.302 miljoen tijdens de eerste helft van 1956 tot fr. 1.185 miljoen

gedurende de tweede helft ten gevolge van de minder hoge afzet in Frankrijk, Nederland, de Scandinavische landen, evenals in het Verenigd-Koninkrijk en in de sterlingzone over het algemeen. Van het eerste tot het laatste kwartaal van het jaar liep de eenheidsprijs bij de uitvoer met 15,5 pct. terug.

De afzet in het buitenland van ruw en half verwerkt koper steeg gedurende dezelfde periode van een maandgemiddelde van fr. 776 miljoen tot fr. 620 miljoen, daar de eenheidsprijs van het eerste tot het laatste kwartaal van het jaar met 16,5 pct. terugliep. Nederland en de Scandinavische landen verminderden hun aankopen.

De eenheidsprijs bij de uitvoer van het ruw zink bleef stabiel om en bij de fr. 14.500 per ton. De afzetstromingen bleven praktisch ongewijzigd; een lichte inkrimping van de uitvoer naar Frankrijk en West-Duitsland werd goedge maakt door grotere leveringen aan de Verenigde Staten en het Verenigd-Koninkrijk.

De eenheidswaarde bij de uitvoer van het ruwe lood verminderde van het eerste tot het laatste kwartaal van 1956 met 1,4 pct. De aankopen van Nederland, het Verenigd-Koninkrijk en de Scandinavische landen liepen enigszins terug.

De leveringen van ruw tin aan het buitenland bedroegen in het eerste halfjaar van 1956 gemiddeld fr. 88 miljoen per maand tegen fr. 100 miljoen in het tweede; van het eerste tot het laatste kwartaal vermeerderde de eenheidswaarde met 2,5 pct.

*
**

De versperring van het Suezkanaal heeft de *scheikundige nijverheid* ernstig gehandicapt en meer in het bijzonder de stikstofsector, die 60 pct. van zijn uitvoer op de markten van het Verre-Oosten afzette. Daaruit vloeide een activiteitsvermindering van 20 pct. voort, die eveneens de produktie van zwavelzuur beïnvloed heeft. Anderzijds verzwakte de internationale conjunctuur der stikstofmeststoffen onder invloed van de Amerikaanse mededinging; de daling der wereldprijzen tijdens de tweede helft van 1956 heeft nochtans niet onmiddellijk de Belgische afzet aangetast aangezien deze plaatsheeft krachtens vroeger afgesloten contracten. Op de binnenlandse markt wordt sedert de maand maart 1957 een geleidelijke prijsstijging doorgevoerd ten einde de verzwaring van de produktiekosten goed te maken.

Enkele sectoren zoals de zeepfabrieken, de onderhoudsprodukten en de lucifers trokken gedurende de

Tabel XXVI.

Uitvoer van scheikundige produkten

(Miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Maandgemiddelden	Nederland	Frankrijk	Verenigd-Koninkrijk	Verenigde-Staten	West-Duitsland	Andere landen	Totaal
1951	109	51	100	49	70	562	941
1955	118	61	51	57	82	510	879
1956 Jaar	127	71	49	68	72	565	952
1 ^e kwartaal	104	67	59	67	64	611	972
2 ^e kwartaal	137	70	47	71	77	587	989
3 ^e kwartaal	129	72	38	71	70	541	921
4 ^e kwartaal	136	77	50	65	78	518	924

beide laatste maanden van het jaar voordeel uit de aankoopwoede die zich van de bevolking had meester gemaakt. De voorraden die op dat ogenblik bij de particulieren werden opgehoopt, drukten in de loop der volgende maanden op de markt.

De voortbrenging van plastische stoffen werd begunstigd door de ontwikkeling van een nieuwe verpakkingstechniek en de toegenomen aanwending van flessen en holle voorwerpen in thermoplastische stoffen. De bedrijvigheid in de andere sectoren der scheikundige nijverheid onderging over het algemeen weinig wijziging. Nochtans wordt de uitvoer, inzonderheid die van de rubberindustrie, geremd door de in maart besliste verhoging van de compensatie-taksen op de invoer in Frankrijk.

*
**

De *bouwnijverheid* heeft gedurende de beschouwde periode een zeer gunstige bedrijvigheid gekend.

Terwijl de premies van de wet-De Taeye en de toegestane bouwvergunningen verminderden heeft de personeelbezetting alle vroegere cijfers overtroffen dank zij het groot aantal belangrijke openbare werken. Wegens de bijzonder zachte weersomstandigheden was de seizoeninkrimping van de activiteit in het eerste kwartaal van 1957 kleiner dan gewoonlijk op dat tijdstip van het jaar.

De beslissing de regeringsuitgaven in te krimpen door een spreiding van de programma's der openbare werken evenals de meer restrictieve politiek bij het toekennen van kredieten voor de woningbouw zijn nochtans van aard om de spanningen in die bedrijfssector te doen afnemen.

De conjunctuur in de industrie der bouwmaterialen verloopt evenwijdig met die in de bouwnijverheid. De leveringen op de binnenlandse markt vanwege de Belgische *cementfabrieken* bereikten in 1956 meer dan 3 miljoen ton tegen 2,7 miljoen

het jaar voordien. Gedurende de eerste maanden van het lopende jaar kende de bedrijvigheid eveneens een gunstig verloop. De verbetering van de leveringen aan de Belgische cliënten moet echter de teruggang goedmaken van de afzet in het buiten-

Tabel XXVII.

Productie van bouwmaterialen

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Steenlsg van porfier en zandsteen (duizenden tonnen)	Cement (duizenden tonnen)	Gewone baksteen (miljoenen stuks)	Vlkglas (basis-indexcijfer 1953 = 100)
1951	361	366	195	108
1955	338	391	190	136
1956 Jaar	v 419	389	176	152
1 ^e kwartaal ...	259	232	107	154
2 ^e kwartaal ...	495	449	192	162
3 ^e kwartaal ...	491	474	214	148
4 ^e kwartaal ...	v 432	399	190	143
1957 Januari		317	128	144
Februari		v 347	v 91	v 126
Maart		v 430		

land die meer en meer stuit op de mededinging der Poolse, Tsjechische, Israelische en Portugese concurrentie. De uitvoerprijzen waren neerwaarts gericht.

Op de binnenlandse markt daarentegen werd een stijging met fr. 42 per ton (d.i. ongeveer 7 pct.) voor het portlandcement toegestaan.

De glasfabrieken, waarvan de produktie in 1956 met ongeveer 8 pct. toenam, zagen gedurende de jongste maanden in het tempo der nieuwe bestellingen een lichte vertraging intreden. De gevoelige stijgingen der produktiekosten, te wijten aan de belangrijke aanwending van vaste en vloeibare brandstoffen, brachten een verhoging van de gemiddelde uitvoerprijs van ongeveer fr. 300 per ton met zich. In de maand april werd eveneens een prijsverhoging voor de binnenlandse markt toegestaan.

De ontwikkeling van de naar het buitenland verzonden hoeveelheid hield gelijke tred met die van de produktie. De belangrijkste cliënten zijn Nederland, de Verenigde Staten, Canada en Italië.

In de *steenbakkerijen* heeft de produktie de vraag niet kunnen volgen ten gevolge van een staking in de Kempen in de loop van de zomer, en op het einde van 1956 werden de voorraden tot een minimum herleid. Dank zij de gunstige weersomstandigheden gedurende de eerste maanden van 1957 trad de seizoenherneming van de bedrijvigheid echter vroeger in en konden sommige voorraden opnieuw aangevuld worden.

Spanningen kwamen tot uiting op het gebied der prijzen, doch een aanvraag tot verhoging werd door de Regering verworpen.

Het afzetverloop blijkt erop te wijzen dat de vraag zich meer richt naar andere produkten dan bakstenen en wel naar natuur- of kunststeen, beton en sommige andere bouwmaterialen.

In de *ceramische nijverheid* werd een sterke stijging van de activiteit in de sector van de

Tabel XXVIII.

Productie van de ceramische bedrijven

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Kwartaalgemiddelden	Vaatwerk van faience, kunst-artikelen van zandsteen en diversen (tonnen)	Vaatwerk van porselein, isolatoren (tonnen)	Bekledings-tegels van faience en zandsteen (duizenden m ²)	Kiezelalun-achtige produkten, tegels voor fabrieken, produkten van kiezel-aarde en andere (duizenden tonnen)	Dakpannen en toebehoren (tonnen)	Ceramiek voor architectuur (tonnen)	Vaatwerk in gebakken aarde (tonnen)
	1951	1.764	745	303	42	49	1.841
1955	1.255	560	386	28	50	1.991	2.096
1956 Jaar	1.292	655	378	36	47	3.477	2.364
1 ^e kwartaal	1.171	607	405	32	40	2.415	2.113
2 ^e kwartaal	1.338	657	405	37	49	2.067	2.677
3 ^e kwartaal	1.233	637	312	35	48	4.386	2.363
4 ^e kwartaal	1.425	718	388	39	51	5.040	2.304

ceramiek voor architectuur vastgesteld. In de sector vaatwerk in gebakken aarde werden eveneens grotere hoeveelheden voortgebracht. In de andere sectoren nam de bedrijvigheid geen verdere uitbreiding.

* *

Gedurende het tweede halfjaar van 1956 lag de produktie van de *textielnijverheid* 9 pct. boven

die der overeenstemmende periode van vorig jaar. Deze kwantitatief gunstige ontwikkeling hield in het eerste kwartaal van 1957 aan in weerwil van de invoering van de 45-urenweek in het begin van de maand december. De activiteit bewoog zich op een bijzonder hoog peil in de katoen- en wolnijverheid en in de breigoedindustrie.

Van 1953 tot 1955 werd de Belgische textielconjunctuur gekenmerkt door een geleidelijke ver-

Tabel XXIX.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen der textielprodukten

(Basis 1953 = 100)

Bron: Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek.

Gemiddelden	Garens van					Weefsels van				
	Katoen	Wol	Vlas	Jute	Rayon	Katoen	Wol	Vlas	Jute	Rayon
1955	102,4	86,2	101,8	98,4	100,0	105,9	94,0	98,3	101,3	94,1
1956 Jaar	97,5	87,0	97,5	98,1	90,2	104,5	94,7	95,7	102,3	94,3
1 ^e kwartaal	99,4	83,1	97,3	99,3	90,2	103,6	92,5	95,1	101,3	94,8
2 ^e kwartaal	97,8	82,6	96,2	92,5	90,2	104,4	92,5	95,0	98,9	94,1
3 ^e kwartaal	96,0	89,2	96,8	92,3	90,2	103,8	94,8	95,0	98,2	94,3
4 ^e kwartaal	96,7	93,3	99,7	108,6	90,2	106,1	99,2	97,5	110,7	94,2
1957 1 ^e kwartaal	99,1	96,5	103,3	111,8	90,2	114,5	102,4	101,7	115,4	93,4
April	100,5	98,9	102,7	101,2	90,2	116,4	103,4	102,8	105,7	94,4

hoging van de voortgebrachte hoeveelheden gepaard aan een bijna voortdurende afbrokkeling van de verkoopprijzen. De fabrikanten zagen zich inderdaad verplicht prijstoegevingen te doen ten einde hun overtollige produktie te kunnen afzetten. Dit procédé verwekte onbehagen, daar de bedrijven, in tegenstelling met de meeste andere industrietakken, verstoken bleven van de winst der hoge conjunctuur.

Hoewel de ommekeer der prijzen tijdens de laatste maanden van 1956 grotendeels voortvloeide uit een aanpassing aan de verhoging der grondstoffen, weer-

spiegelt hij nochtans ook in sommige sectoren een verbetering van de positie der fabrikanten bij de afsluiting der verkoopcontracten en een betere rendabiliteit.

Aldus hebben de prijzen der katoenweefsels, waarnaar er bij het einde van het jaar een bijzonder levendige vraag bestond, een merkkelijk sterkere stijging ondergaan dan die der katoengarens. Wat daarentegen de wol- en jutegarens en -weefsels betreft, houdt de prijsstijging hoofdzakelijk verband met de hogere kostprijs der verwerkte grondstoffen.

Tabel XXX.

Uitvoer van textielprodukten

(Miljoenen franken)

Maandgemiddelden	Totaal	Nederland	Frankrijk	Verenigd-Koninkrijk	Verenigde Staten	West-Duitsland	Andere landen
1951	2.525	574	278	394	144	189	946
1955	1.950	536	119	206	174	248	667
1956 Jaar	2.120	652	148	198	186	288	648
1 ^e kwartaal	2.093	623	129	213	206	263	659
2 ^e kwartaal	2.029	601	147	174	179	266	662
3 ^e kwartaal	1.957	636	128	158	163	267	605
4 ^e kwartaal	2.400	749	190	247	195	358	661

Het stijgingspercentage van de uitvoer van textielprodukten lag van 1955 tot 1956 enigermate beneden dit van de produktie. Houdt men daarbij ook rekening met de inkrimping der voorraden van afgewerkte produkten in de meeste sectoren, dan kan daaruit afgeleid worden dat de binnenlandse vraag de belangrijkste factor van de expansie der bedrijvigheid vormde.

Gedurende het laatste kwartaal van 1956 was de aangroei van de buitenlandse afzet van textielprodukten in verhouding belangrijker dan die van de totale uitvoer van de B.L.E.U. : terwijl de verhouding tussen beide voor de eerste drie kwartalen samen 15,5 pct. bedroeg, beliep ze gedurende het laatste kwartaal van 1956 17,6 pct.

Nederland, dat veruit het belangrijkste afzetgebied is, verhoogde zijn relatief aandeel in de textieluitvoer van 27,5 pct. in 1955 tot 30,7 pct.

in de loop van verleden jaar. Dit land koopt in België hoofdzakelijk halfafgewerkte wolprodukten, katoengarens, breigoedartikelen en kwaliteitsweefsels.

Wat de andere vier belangrijkste buitenlandse cliënten betreft, ging alleen het relatieve aandeel van het Verenigd-Koninkrijk achteruit. In weerwil van een gevoelige stijging gedurende het laatste kwartaal van het jaar vertegenwoordigden de leveringen van textielprodukten aan dat land in 1956 nog slechts 9,4 pct. der totale verzendingen naar het buitenland, tegen 10,5 pct. in 1955. De teruggang heeft vooral betrekking op het gezwingeld vlas.

West-Duitsland, dat onder de buitenlandse afnemers de tweede plaats bekleedt, zag zijn relatief aandeel in de totale buitenlandse afzet van 12,7 tot 13,6 pct. toenemen. De aankopen van dit land hebben hoofdzakelijk betrekking op wolprodukten.

De uitvoer naar de Verenigde Staten steeg met 6,7 pct. in waarde, vooral wegens de ontwikkeling van de afzet van wollen tapijten.

De uitbreiding van de verzendingen naar Frankrijk is grotendeels op rekening te stellen van de toegenomen afzet van bereid vlas en van de uitzonderlijke leveringen van vlasgarens.

De opleving der activiteit die in 1955 in de *wolnijverheid* tot uiting kwam, heeft zich in 1956 scherper afgetekend. De gunstige conjunctuur waarbij deze nijverheid baat vond, bleef niet beperkt tot België, doch openbaarde zich in al de grote verbruikslanden. Volgens het Economisch comité van het Britse Commonwealth bereikte het wereldverbruik van wol in 1956 zijn naoorlogs maximum; het overschreed met 8 pct. het peil van het voorafgaande jaar. Deze evolutie bracht een verhoging der wolnoteringen met zich, hoewel nadien de prijsoriëntering zelf wellicht het wolverbruik heeft in de hand gewerkt. Op de markt te Antwerpen steeg de prijs van de kamwol — Australisch type — merkbaar sedert maart 1956. Op het einde van april bereikte hij gemiddeld fr. 196 per kg, tegen fr. 145 op de overeenstemmende datum van 1956.

Tabel XXXI.

Productie in de wolnijverheid

(Tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Wasserijen en carbonisatiebedrijven	Kammerijen (kamwol-linten)	Spinnerijen		Weverijen
			Kamwol	Kaardwol	
1951	1.295	1.370	1.491	1.350	2.084
1955	1.561	1.570 ¹	1.996	1.474	2.371
1956 Jaar	1.966	1.813 ¹	2.219	1.559	2.574
1 ^o kwartaal ...	1.927	1.762 ¹	2.255	1.541	2.551
2 ^o kwartaal ...	2.111	1.775 ¹	2.123	1.540	2.548
3 ^o kwartaal ...	1.868	1.698 ¹	1.976	1.453	2.478
4 ^o kwartaal ...	1.959	2.017 ¹	2.522	1.703	2.717
1957 Januari	2.150	2.115	2.533	1.717	2.841
Februari	2.230	1.850	2.458	1.693	2.660
Maart	2.100	2.039			

¹ Incl. de productie voor buitenlandse derden.

De evolutie der noteringen te Antwerpen weer spiegelt de fundamentele tendens van de industriële bedrijvigheid in de wasserijen en kammerijen. In die stadia van de wolbereiding was het productie-apparaat praktisch maximaal bezet. De productiestijging beliep in het tweede halfjaar in vergelijking met de overeenstemmende periode van 1955 30 pct. voor de wasserijen en 20 pct. voor de kammerijen. Belangrijke bestellingen werden voor rekening van het buitenland uitgevoerd.

De kamwolspinnerijen, waarvan de productie in het tweede halfjaar van 1956 met 7 pct. toenam in vergelijking met dezelfde periode van het jaar voordien, vonden verder baat bij de expansie van de Belgische breigoednijverheid en bij een grote buitenlandse vraag. De afzet in Nederland en in

West-Duitsland, die veruit de belangrijkste afnemers zijn, nam nog toe. In het eerste kwartaal van 1957 nam de bedrijvigheid verder uitbreiding; de onmiddellijke vooruitzichten voor deze industrietak blijken zeer gunstig.

Minder voorspoedig was de ontwikkeling in de kaardwolspinnerijen. In weerwil van een toeneming van 5 pct. in 1956 blijft de produktie merkbaar beneden het maximum van de Koreaanse periode.

De tapijtweverijen bieden regelmatig groeiende afzetmogelijkheden, doch de afzet van garens voor de weverijen van kledingsstoffen lijdt onder de moeilijkheden waarmee deze sector heeft af te rekenen wegens de geleidelijke verschuiving van de vraag naar breigoedprodukten en de zeer scherpe buitenlandse mededinging op de binnenlandse markt : in 1956 vertegenwoordigde de invoer van buitenlandse weefsels en inzonderheid van kaardweefsels ongeveer 30 pct. van de binnenlandse produktie.

De tapijtweverijen vonden verder baat bij de expansie van de vraag uit de Verenigde Staten. Anderzijds, dient de toegenomen afzet in Canada, Zweden en Denemarken vermeld.

In de *katoennijverheid*, zowel in de spinnerijen als in de weverijen, benaderden de voortgebrachte hoeveelheden de maxima van 1951. De ommekeer in de bedrijvigheid was zich beginnen af te tekenen vóór de Suezcrisis, doch deze heeft de fundamentele tendens merkbaar versterkt.

Tabel XXXII.

Productie in de katoennijverheid

(Tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Spinnerijen	Weverijen
1951	8.750	6.591
1955	7.889	6.176
1956 Jaar	8.078	6.636
1 ^o kwartaal	8.442	6.499
2 ^o kwartaal	7.846	6.159
3 ^o kwartaal	7.270	6.083
4 ^o kwartaal	8.755	7.804
1957 Januari	9.331	7.726
Februari	8.654	7.444

De expansie in de spinnerijen steunt op de binnenlandse vraag aangezien de uitvoer terugliep.

In de katoenweverijen werd een krachtigere opleving van de bedrijvigheid vastgesteld dan in de spinnerijen ten gevolge van de gelijktijdige vergroting van de buitenlandse en binnenlandse vraag. Deze laatste werd aangewakkerd door de aankoopwoede in de loop van de herfst en door de verlaging, vanaf oktober, van 11 tot 1 pct. van de forfaitaire taks op de katoenweefsels. Deze fiscale vrijstelling is eveneens van toepassing op de vlas- en fibranne-

weefsels; zij blijft van kracht tot einde 1957. De toeneming van de buitenlandse vraag komt in de eerste plaats voor rekening van het Verenigd-Koninkrijk en West-Duitsland.

In de *rayonnijverheid* kwam het conjunctuurherstel vooral ten goede aan de weverijen. Het herstel werd krachtiger in het vierde kwartaal ingevolge de uitzonderlijke stijging van de buitenlandse vraag. De binnenlandse markt was nochtans reeds vóór de Suezcrisis verruimd, inzonderheid ten gevolge van de instelling, einde 1955, van compensatietaksen op de invoer van rayonweefsels uit de

oostelijke landen en van de contingentering, van juni 1956 af, van de invoer van Japanse weefsels.

Gedurende het tweede semester van het voorafgaande jaar steeg de voortbrenging van rayon garens en -vezels met 5 pct. in vergelijking met de overeenstemmende periode van 1955. De uitvoer onderging van 1955 tot 1956 een verbetering van ongeveer 15 pct. voor de garens en een vermindering van 9,6 pct. voor de rayonvezels.

De produktie van nylongarens neemt snel toe, doch er zijn dienaangaande geen officiële statistieken voorhanden.

Tabel XXXIII.

Produktie in de vlas-, jute- en kunstvezelnijverheid

(Tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Vlas		Jute		Kunstvezels	
	Spinnerijen	Weverijen	Spinnerijen	Weverijen	Kunstgarens	Kunstvezels
1951	1.020	677	5.603	3.823	874	1.406
1955	731	592	6.504	3.513	905	1.749
1956 Jaar	763	601	6.381	3.221	917	1.814
1 ^e kwartaal	783	628	7.326	3.371	938	1.817
2 ^e kwartaal	726	577	6.234	3.295	912	1.808
3 ^e kwartaal	675	540	5.556	2.835	826	1.642
4 ^e kwartaal	865	659	6.409	3.384	993	1.988
1957 Januari	851	681	6.911	3.218	1.078	2.052
Februari	839	656	6.199	3.002	960	1.847

De *jutenijverheid* geeft een sterke tegenstelling met de andere textielsectoren te zien; haar bedrijvigheid liep vooral in de weverijen belangrijk terug. Die ongunstige ontwikkeling is niet eigen aan België maar komt in al de Westeuropese landen tot uiting. Zij hield in de loop van de eerste maanden van 1957 verder aan.

In de spinnerijen liep de produktie in de tweede helft van 1956 met 7 pct. terug in vergelijking met dezelfde periode van 1955. De uitvoer verminderde naar waarde van 1955 tot 1956 met 7 pct. Wat de binnenlandse afzet betreft, werd de toeneming van de verkopen aan de tapijtweverijen teniet gedaan door de teruggang van de vraag vanwege de juteweveerijen. De inkrimping van de bedrijvigheid van deze laatste is in de eerste plaats toe te schrijven aan de teruggang van de fabricage van gewone verpakingsartikelen. Bovendien doet zich de mededinging van India en Pakistan op de buitenlandse markten en zelfs in België sterker gevoelen.

De activiteitsverbetering in de *vlasnijverheid* nam een niet zo grote omvang aan als in de katoennijverheid. De spinnerijen konden hun produktie opdrijven dank zij de opleving van de binnenlandse vraag. De afzet in het buitenland daarentegen bleef stabiel op zijn vroeger peil. De inkrimping van de afzet in Groot-Brittannië en in mindere mate in West-Duitsland kon goedge maakt worden door de uit-

zonderlijke verkopen aan Frankrijk. Dit land, dat gewoonlijk vlagarens naar België uitvoert, heeft zich voor de eerste maal sedert verschillende jaren op onze markt bevoorrad; het nam onder de buitenlandse cliënten onmiddellijk de derde plaats in. De zonder twijfel voorbijgaande afwezigheid der Franse concurrenten heeft de spinnerijen in staat gesteld hun verkopen aan de Belgische weverijen op te voeren. Gedurende het eerste kwartaal van 1957 verslechterden echter de vooruitzichten: de uitvoerbestellingen liepen terug, terwijl Frankrijk opnieuw de compensatietaks van 15 pct. invoerde die voor de vlagarens einde 1954 was geschorst.

De weverijen vonden baat bij een ruimere binnenlandse vraag. De uitvoer, die hoofdzakelijk naar de Verenigde Staten is gericht, handhaafde zich op zijn vroeger peil.

De fundamentele expansie van de *breigoednijverheid* heeft zich gedurende de beschouwde periode voortgezet. De toeneming van de afzet in het buitenland trekt vooral de aandacht: zij bereikte in 1956 niet minder dan 33 pct. Deze verbetering is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de uitbreiding van het Nederlandse afzetgebied, dat meer dan 88 pct. opsloopt van de gezamenlijke uitvoer van breigoedartikelen.

In de *kleding- en confectienijverheid* werd, zowel voor het binnenland als voor het buitenland, een toenemend bedrag bestellingen geboekt. Ook in die

Tabel XXXIV.

Breigoed en confectie

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Indexcijfer van de industriële bedrijvigheid Basis 1953 = 100	Breigoed	Confectie
1955	118,4	100,5
1956 Jaar	136,0	106,2
1 ^e kwartaal	124,1	107,8
2 ^e kwartaal	126,5	111,5
3 ^e kwartaal	134,2	96,6
4 ^e kwartaal	159,3	109,0
1957 Januari	143,1	v 98,8
Februari	v 139,9	

sector betekent de vraag vanwege Nederland een krachtige steun voor de bedrijvigheid.

*
**

De toestand in de *ledernijverheid* heeft in de loop der jongste maanden geen fundamentele wijziging ondergaan : de slapte houdt aan in de sector van het zwaar leder, terwijl de takken van het licht leder en het schoeisel hun bedrijvigheid zagen toenemen, vaak in weerwil van een inkrimping der personeelbezetting.

Tabel XXXV.

Productie van afgewerkt leder en schoenen

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Zwaar leder (tonnen)		Licht leder (duizenden vierkante voeten)	Geheel ledere schoenen (duizenden paar)
	Zoolleder	Technisch leder		
1951	558	124	3.084	611
1955	345	108	3.202	693
1956 Jaar	264	100	3.723	754
1 ^e kwartaal ...	319	94	3.708	816
2 ^e kwartaal ...	276	100	3.543	783
3 ^e kwartaal ...	239	106	3.462	667
4 ^e kwartaal ...	221	102	4.179	753
1957 Januari	242	129	4.579	779
Februari	283	139	4.064	848

De prijzen van het gelooid leder stegen van september 1956 tot februari 1957 met ongeveer 1 pct. Bij de ruwe vellen werd eveneens een prijsstijging waargenomen, terwijl de prijzen van het schoeisel gedurende de winter op een stabiel peil bleven.

De in- en de uitvoer van schoenen evenals de uitvoer van gelooid leder namen in vergelijking met 1955 merklijk toe. Sedert twee jaar wordt een langzame, doch geleidelijke vermindering vastgesteld van de Belgische invoer van Nederlandse schoenen, gepaard aan een geleidelijke toeneming van de Belgische afzet met bestemming naar Nederland.

De afzet van schoeisel op de binnenlandse markt was gedurende het winterseizoen niet zeer levendig,

doch de bestellingen namen sedert de maand februari toe met het oog op de zomerbevoorrading. Daaruit vloeide een toeneming voort van de productie van schoenen en van zoolleder. De producenten van licht leder vonden eveneens baat bij een uitbreiding van de afzet van lederen artikelen, marokijnwerk en reisartikelen.

*
**

Na de vertraging in het derde kwartaal van 1956, die in zekere mate aan seizoenfactoren te wijten was, kende de *papier-* en kartonproductie in het volgende kwartaal een sterke opleving, om gedurende de eerste maanden van het lopende jaar maximumcijfers te bereiken. Hoewel de aankoopwoede veroorzaakt door de internationale gebeurtenissen ten dele aan deze evolutie ten grondslag ligt, wordt anderzijds een merklijke aangroei van de uitvoer waargenomen die voor het jaar 1956 20 pct. bedroeg : naar zekere papierkwaliteiten van Belgisch fabrikaat bestaat er in het buitenland een sterke vraag.

Tabel XXXVI.

Productie en buitenlandse handel van papier en karton

(Tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Productie	Invoer	Uitvoer
1951	27.159	11.636	7.701
1955	26.823	18.870	8.380
1956 Jaar	28.070	18.936	9.676
1 ^e kwartaal ...	29.965	18.740	9.337
2 ^e kwartaal ...	27.257	18.174	9.938
3 ^e kwartaal ...	25.678	18.502	8.961
4 ^e kwartaal ...	29.465	20.327	10.470
1957 1 ^e kwartaal v	32.978		10.726 ¹

¹ Januari 1957.

Aangezien de invoer eveneens gevoelig toeneemt, blijkt dat een merklijk gedeelte van de snelle aangroei der papierbehoefte door buitenlandse fabrikanten wordt gedekt. Er zouden dus op de binnenlandse markt ruime uitbreidingsmogelijkheden bestaan voor de Belgische papier- en kartonproducenten. Deze breidden trouwens hun productiecapaciteit uit.

De drukking op de kostprijzen werd gedurende de eerste maanden van 1957 gevolgd door een nagenoeg algemene prijsverhoging. Het contingentingsakkoord dat met de Nederlandse fabrikanten werd afgesloten, werd voor een jaar verlengd.

*
**

De uitbreiding van de bedrijvigheid der *diamantnijverheid* was afhankelijk van de mogelijkheden inzake bevoorrading met ruwe stenen.

Het stijgingspercentage van de gezamenlijke uitvoer van diamant, dat in 1955 32 pct. bedroeg, beliep in 1956 27 pct.

De leveringen vanwege de centrale organismen te Londen, speciaal wat de juweelstenen betreft, liepen gedurende de eerste helft van 1956 merkelijk terug en in weerwil van de groeiende betekenis van andere leveranciers, inzonderheid Liberia, vloeide daaruit een tijdelijke toeneming van de werkloosheid voort die zich uitstrekke tot de diamantzagers en zelfs tot de diamantslijpers.

In het begin van het tweede halfjaar deed zich te dien opzichte een verbetering voor, doch op dat ogenblik vertraagde de afzet van industriële stenen wegens de voorlopige stopzetting van het aanleggen van veiligheidsvoorraden in de Verenigde Staten.

De bedrijvigheid werd over het algemeen beter verzekerd in het vierde kwartaal, dank zij een merkelijke stijging der bevoorrading en een vastere vraag uit hoofde van de eindejaarsfeesten.

De voor 1957 beschikbare gegevens maken gewag van een nieuwe vermindering van de leveringen van ruwe juweelstenen door de Diamond Trading Corporation. De voorziening met industriële stenen door de « Industrial Distributors Ltd. » lag, op enkele uitzonderingen na, nooit op een dergelijk hoog peil. De bedrijvigheid kon dan ook op een nagenoeg normaal peil gehandhaafd blijven.

De werkloosheid blijft vrij belangrijk : het gaat hier om een probleem van reklassering in andere bedrijfstakken, probleem dat in het bijzonder bemoeilijkt wordt door de hoge gemiddelde leeftijd van de werklozen : de twee derden hiervan zijn meer dan 55 jaar oud en 75 pct. meer dan 50 jaar.

De prijzen van ruwe steen te Londen werden, evenals in het begin der beide voorafgaande jaren, in januari 1957 officieel verhoogd : de stijging die verschilde naargelang de kwaliteit bedroeg ongeveer 5 pct. voor de juweelstenen en 8 pct. voor sommige types van industriële stenen.

De Verenigde Staten vormen nog steeds het belangrijkste afzetgebied van de diamantnijverheid. Het aandeel van België in de Amerikaanse invoer van geslepen stenen, d.i. ongeveer 60 pct., steeg echter niet meer tegen het tempo der voorafgaande jaren. De afzet in de Verenigde Staten loopt zelfs in evenredigheid terug ten gunste van de uitvoer naar de E.B.U.-landen.

Deze evolutie en het feit dat de in dollars betaalbare invoer van ruwe steen uit Liberia sterk toenam, doen de nettodollarontvangsten van de diamantnijverheid inkrimpen.

*
**

De algemene ontwikkeling van het verbruik kwam de *voedselbedrijven* ten goede, in het bijzonder gedurende het tweede halfjaar van 1956, toen de verkopen in de grote warenhuizen met meer dan 7 pct. toenamen. Gedurende de eerste maanden van 1957 vielen de aankopen nagenoeg terug op het peil dat gedurende de overeenstemmende periode van 1956 werd bereikt, daar waar men zich, na de

speculatiegolf, aan een meer afgetekende inkrimping had kunnen verwachten. Het blijkt dus dat de verbruikers blijvend een grotere voorraad dan vroeger zullen aanhouden.

Tabel XXXVII.

Voedselbedrijven

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Maandgemiddelden	Duizenden man-uren	Indexcijfer van de industriële produktie I.E.S.O. (basis 1953 = 100)	Uitvoer van voedingsmiddelen (miljoenen franken)
1951		93	404
1955	10.941	107	250
1956 Jaar	11.074	109	267
1 ^e kwartaal	10.358	101	222
2 ^e kwartaal	10.436	114	298
3 ^e kwartaal	11.252	109	254
4 ^e kwartaal	12.251	111	294
1957 Januari	8.650 ¹	99	275
Februari	7.754 ¹	101	

¹ Die cijfers zijn niet vergelijkbaar met de vorige wegens een verandering van de referentieperiode.

De uitvoer van voedingsmiddelen steeg met 7 pct. in 1956. Die ontwikkeling kwam het meest de industrie van de melk in dozen of in poeder ten goede evenals die van de malt, de chocolade, de groentenconserven, het bier, de veekeuken en de gezouten, gerookte of gedroogde vis. De uitvoer van zaden en plantaardige olie liep daarentegen terug.

De voortbrenging en het verbruik van *margarine* nemen steeds verder toe sedert betere kwaliteiten op de markt werden gebracht; de verkopen hebben gedurende de beschouwde periode een nieuw maximum bereikt.

Het verbruik van *groentenconserven* nam belangrijk toe; de fabrikanten konden van maart 1956 tot maart 1957 hun voorraden met 18 pct. verminderen, terwijl ze nagenoeg dezelfde hoeveelheden als vroeger voortbrachten.

De *brouwerijen* konden hun bedrijvigheid handhaven dank zij de ontwikkeling van de uitvoer naar de aangrenzende landen. Te oordelen naar de bij de belasting aangegeven grondstoffen lag de voortbrenging gedurende de eerste maanden van het lopende jaar merkelijk hoger dan die van de overeenstemmende periode van 1956.

De toestand van de *landbouw* verslechterde in sommige sectoren, daar de geoogste hoeveelheid in 1956 beneden die van het voorgaande jaar lag. De inkrimping van de produktie was vrij afgetekend voor de broodgranen en de suikerbieten, doch de vooruitzichten voor 1957 zijn beter.

Voor de oogst 1955-1956 bedroeg de inmenging van binnenlands graan door de maalterijen 612.000 ton, terwijl de toegestane subsidies fr. 275 miljoen bereikten. Voor de oogst 1956-1957 is een

inmenging van 450.000 ton voorzien en een toelage van fr. 302 miljoen. De gemiddelde richtprijs werd vastgesteld op fr. 470 per 100 kg tegen fr. 450 voor de voorgaande oogst. De maalterijen verkeren in een vrij benarde toestand wegens het te hoge aantal molens die onderling een zeer scherpe concurrentie voeren. De Regering heeft dan ook een Ministeriële Commissie voor de Rationalisatie der Maalterijen opgericht, belast met de studie van de bijzondere omstandigheden van die sector.

Op de markt van het *rundvlees* heerste er over het algemeen in 1956 een zeer vaste stemming. Sommige hoewel tijdelijke onevenwichtigheden tussen vraag en aanbod hebben aanleiding gegeven tot prijsafwijkingen die de Regering ertoe genoopt hebben maatregelen te treffen om de daaruit voortvloeiende cumulatieve stijgingen tegen te gaan. In de loop van de eerste maanden van 1957 trad enige ontspanning in : de markt kende een ruime bevoorrading, terwijl in de vraag een ontspanning intrad.

De *varkensmarkt* bleef gedurende de beschouwde periode relatief gedrukt, met uitzondering van een lichte opleving gedurende het laatste kwartaal van vorig jaar. Ze werd gekenmerkt door een zeer overvloedig aanbod en door de moeilijke afzet der spekvorraden.

De *boter*productie steeg in 1956, doch liep gedurende het eerste kwartaal van 1957 gevoelig terug. De prijzen werden dan ook vaster en overschreden de richtprijzen; aldus werd de relatieve zwakte gecompenseerd waarvan de prijzen gedurende het grootste gedeelte van het voorgaande halfjaar hadden blijk gegeven.

De *suikerbieten*oogst leed onder de ongunstige weersomstandigheden die het gewicht en het *suiker*gehalte der bieten hebben aangetast, wat een daling van de produktie van ruwe suiker met 15 tot 20 pct. zal teweegbrengen.

*
**

VERVOERWEZEN

De expansie der economische bedrijvigheid legt steeds grotere inspanningen op aan de transportsector, waarin zich de overbelastingproblemen, vooral wat het verkeer in de zeehavens betreft, steeds duidelijker openbaren. Evenals dit het geval is met de energie, gaat het hier om een vraagstuk op lange termijn, dat van nu af aan een grondige studie noodzakelijk maakt.

Het vervoer van goederen en reizigers per *spoor* werd begunstigd door een zeer actieve vraag die de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen ertoe aanspoorde haar inspanningen voort te zetten op het gebied van de modernisering der stations, de elektrificatie van het net en de vernieuwing van het rollend materieel.

De aanhoudende aangroei van het verkeer in de *binnenlandse vaart* doet problemen rijzen in verband met de aanpassing van het Belgische waterwegen-

Tabel XXXVIII.

Binnenlands goederenvervoer

(Duizenden tonnen)

Bronnen : Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Spoorweg	Binnenscheepvaart	Totaal	Binnenscheepvaart in pct. van het totaal
1951	3.772	1.570	5.342	29
1955	3.028	1.881	4.909	38
1956 Jaar	3.055			
1 ^e kwartaal ...	2.799	1.527	4.326	35
2 ^e kwartaal ...	3.200	2.046	5.246	39
3 ^e kwartaal ...	2.880	2.051	4.931	42
4 ^e kwartaal ...	3.342	2.130 ¹	5.472	38
1957 1 ^e kwartaal .	2.918			

¹ Oktober en november.

net. Ten einde deze het hoofd te bieden, heeft het Parlement, in de loop der eerste maanden van 1957, kredieten goedgekeurd voor de verwezenlijking van een programma voor de modernisering van een belangrijk gedeelte van het net. De kredieten die voor de uitvoering van het geheel der werken werden voorzien en over een periode van tien jaar zijn verspreid, belopen fr. 11 miljard.

Ingevolge de stijging van de kostprijs verhoogden de vrachtprijzen van 15 april af.

De *zeescheepvaart* in de haven van Antwerpen heeft al de vroegere maxima overtroffen. Het aantal in de haven binnengekomen schepen steeg van 13.731 in 1955 tot 15.585 in 1956 en deze tendens handhaaft zich gedurende het lopende jaar. Te oordelen naar de statistieken der eerste maanden zullen de resultaten van 1957 nog beter uitvallen.

De uitvoering van het programma van uitbreiding der haveninrichtingen, dat door het Parlement in juni 1956 werd goedgekeurd, werd aangevat op 1 april 1957, toen met het graven van een vijfde havendok een begin werd gemaakt.

Tabel XXXIX.

Goederenvervoer ter zee in de Antwerpse haven

(Duizenden tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Invoer en entrepot	Inwaartse doorvoer	Uitvoer	Uitwaartse doorvoer
1951	921	340	774	395
1955	1.143	296	844	390
1956 Jaar	1.377	488	860	419
1 ^e kwartaal ...	1.254	427	862	475
2 ^e kwartaal ...	1.320	427	943	421
3 ^e kwartaal ...	1.412	563	840	402
4 ^e kwartaal ...	1.522	536	795	380

In maart 1957 heeft de Gemeenteraad van Antwerpen besloten drie haventarieven te verhogen; het eerste betreft de havenrechten die door de zeeschepen dienen gekweten, het tweede betreft de liggeden voor de droogdokken en het derde houdt verband met de kosten van aanwending van de vlotende hijstoestellen in de dokken en op de Schelde.

Evenals in de zeehaven van Antwerpen, nam ook in die van Gent het verkeer toe.

*
**

PRIJZEN EN LONEN

De voortzetting van de hoge conjunctuur betekende een steun voor de opwaartse tendens der prijzen die zich bij het begin van 1954 voor de groothandelsprijzen en in het midden van 1955 voor de kleinhandelsprijzen had beginnen af te tekenen. Deze beweging vertraagde van bij het begin van 1957 ten gevolge van de daling van de meeste belangrijke grondstoffen en de geleidelijke verdwijning van de gevolgen van de crisis in het Midden-Oosten op de vrachtkosten. Behoudens enkele onregelmatige bewegingen betreffende sommige wel bepaalde produkten, overheerste op de wereldmarkten in de lente een licht neerwaartse tendens zowel voor de industriële produkten als voor de landbouwprodukten.

Het gezamenlijk indexcijfer der groothandelsprijzen berekend door het I.E.S.O. steeg van juni 1956 tot april 1957 met 5,7 pct.

De stijging der gezamenlijke *industriële* produkten bedroeg gedurende dezelfde periode 7,5 pct. Bij de meest gevoelige stijgingen waren de steenkool- en staalprodukten betrokken. De stijging, die aanvankelijk beperkt bleef tot het minst gevorderde stadium van de fabricage, heeft zich vervolgens uitgebreid

peil gehandhaafd, evenals die van het schroot, nadat deze ten gevolge van het verbod van de Amerikaanse uitvoer gestegen was.

De meeste non-ferro metalen volgden verder de neerwaartse beweging die in de lente van 1956 was begonnen. Het herstel van het lood en van het zink in de herfst, veroorzaakt door de Suezcrisis, was van korte duur. Voor de ganse beschouwde periode handhaafde het tin nochtans zijn positie en onderging het aluminium een stijging van meer dan 4 pct.

De toeneming van het wereldverbruik van ruwe wol en de vaste vraag naar katoenweefsels veroorzaakten in de betrokken sectoren een prijsverhoging. Het vlas en de synthetische vezels bleven gedrukt, terwijl de jute een gedeelte heeft prijsgegeven van de gunstige positie die het op het einde van het jaar 1956 innam.

De lichte stijging van de *landbouw- en voedingsprijzen* in 1956 heeft in de loop van het eerste kwartaal van 1957 plaats gemaakt voor een afgetekende daling. De prijzen van de maïs, de cacao, de zuivelprodukten, de eieren en zelfs het vlees ondergingen gevoelige dalingen ten dele wegens seizoenomstandigheden.

Deze beweging heeft het indexcijfer der kleinhandelsprijzen beïnvloed, dat in februari 1957 niet verder meer steeg. Tijdens de periode juni 1956-april 1957 bleef de totale toeneming beperkt tot 2,5 pct. voor het algemeen indexcijfer, tot 1,2 pct. voor de voedingsmiddelen, tot 3,1 pct. voor de niet-voedingsmiddelen en tot 6,6 pct. voor de diensten. Deze laatste gaven een voortdurende stijging te zien onder de gezamenlijke invloed van de loonsverhogingen en van de toegenomen vraag.

De prijzen van het grootste gedeelte der in het indexcijfer opgenomen produkten stegen, doch in uiteenlopende mate. De stijging was het sterkst voor het rund- en het kalfsvlees, de olie, het zout, sommige kledingstukken, de zeep en de steenkolen. De

Tabel XL.

Indexcijfer der groothandelsprijzen

(Basis 1953 = 100)

Bron : Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek van de Universiteit te Leuven.

Periode	Algemeen indexcijfer	Nijverheidsprodukten	Voedselprodukten	Landbouwprodukten
1955	98,7	100,7	93,8	92,2
1956 Jaar	101,8	104,5	96,4	94,4
1 ^o kwartaal ...	101,4	103,6	97,3	95,9
2 ^o kwartaal ...	100,5	103,5	95,1	91,5
3 ^o kwartaal ...	100,9	103,8	95,0	93,2
4 ^o kwartaal ...	104,1	107,1	98,0	97,1
1957 1 ^o kwartaal ...	105,0	109,3	95,3	91,1
April	105,5	111,1	93,5	90,8

tot de halfafgewerkte produkten die in de loop der laatste maanden nog sterker opliepen. De staalprijs heeft zich gedurende de jongste weken op een stabiel

Tabel XLI.

Algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen

(Basis 1953 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken.

Periode	Algemeen indexcijfer	Voedselprodukten	Niet-voedselprodukten	Diensten
1955	100,8	101,6	99,2	101,0
1956 Jaar	103,6	104,2	101,5	105,5
1 ^o kwartaal ...	102,5	103,4	100,3	103,2
2 ^o kwartaal ...	103,3	103,9	101,1	104,2
3 ^o kwartaal ...	103,9	104,1	102,0	106,5
4 ^o kwartaal ...	104,9	105,5	102,5	108,0
1957 1 ^o kwartaal ...	106,0	106,1	103,8	110,0
April	106,1	105,5	104,6	111,5
Mei	106,3	105,7	104,5	111,5

betrekkelijke stabiliteit van het algemeen indexcijfer sedert februari dekt tegengestelde bewegingen, nl. een inkrimping van de prijzen van talrijke voedings-

middelen, een lichte stijging van de andere produkten en een meer afgetekende verhoging der diensten.

*
**

De spanning op de arbeidsmarkt, de stijging van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen en de tekenning van hogere produktiepremies hebben van sector tot sector uiteenlopende loonsverhogingen teweeggebracht die echter over het algemeen sterker waren in de industrieën die het meest bij de hoge conjunctuur baat vonden.

Bij de loons- en weddeverhogingen die uit de toeneming van de kosten van levensonderhoud voortvloeiden, waren een groot deel der bezoldigingen betrokken. De stijging van de kleinhandelsprijzen in januari tot boven het kritische punt van 105,06 heeft aanleiding gegeven tot loonaanpassingen in de sectoren waar het volume der bezoldigingen het belangrijkste is, nl. de basisindustrieën en de openbare en parastatale sectoren. De aanpassingen vonden plaats binnen van de ene conventie tot de andere verschillende termijnen, doch over het algemeen gedurende het eerste kwartaal van 1957.

De lonen der mijnwerkers werden bovendien in oktober 1956 met ongeveer 11 pct. verhoogd ten einde de afstand te herstellen die er volgens het na de bevrijding aanvaarde beginsel moet bestaan tussen de bezoldigingen uitgekeerd door de steenkoolmijnen en die der andere categorieën van werknemers.

De invloed van de loonsverhogingen werd enigszins getemperd door de verhoging — van fr. 5.000 tot fr. 6.000 per maand — van het bedrag waarop de bijdragen voor de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid worden berekend. Terzelfder tijd werden de loonkosten verzwaaard aangezien de werkgeversbijdragen voor de gezinstoelagen met 1 pct. verhoogd werden.

De werkweek van 45 uur werd meer algemeen toegepast. Er zijn geen statistieken betreffende de wekelijkse arbeidsduur voorhanden, doch volgens een telling van het Ministerie van Arbeid zou op 31 ok-

tober 1956 de arbeidsduur voor nagenoeg 1.100.000 werknemers uit de particuliere sector beneden 48 uur per week gelegen hebben.

*
**

WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID

De arbeidsmarkt werd gekenmerkt door een haast algemene stijging van de personeelbezetting en door de aanhoudende spanningen in de industrieën die door de conjunctuur het meest begunstigd werden, nl. de hoogovenbedrijven, de metaalverwerkende bedrijven, de bouwnijverheid en onlangs nog de textielnijverheid. Sedert het einde van 1956 is nochtans een zekere ontspanning ingetreden: het aantal tewerkgestelde arbeiders groeit in de basissectoren nog verder aan, doch de spanningen op de arbeidsmarkt nemen geleidelijk af.

Het tekort aan arbeidskrachten blijft echter nog steeds een ernstige handicap voor de steenkoolproductie. In weerwil van een lichte verbetering op het einde van 1956 lag het aantal in de steenkoolmijnen ingeschreven arbeiders in maart jl. ongeveer 4.700 eenheden beneden het cijfer van de overeenstemmende periode van 1956. De behoeften aan ondergrondse arbeiders belopen 5.000 eenheden.

De Regering heeft getracht dit tekort aan mijnwerkers te verhelpen door buitenlandse arbeiders aan te werven. Een met Spanje gesloten akkoord voorziet de tewerkstelling in België van 4.500 Spaanse mijnwerkers. Ook in Griekenland vond aanwerving plaats.

De werkloosheid viel tot op haar laagste peil sedert 1948. Deze beweging kwam alle bedrijfssectoren ten goede evenals alle categorieën arbeiders, doch in het bijzonder de vrouwelijke arbeidskrachten. Dit verschijnsel is niet alleen op rekening te stellen van het gunstige conjunctuurverloop, doch vooral van de toepassing van bijzondere maatregelen waardoor het recht van de vrouwelijke werklozen op werkloosheidsvergoeding wordt beperkt.

De teruggang van de volledige werkloosheid was sterker dan die van de gedeeltelijke werkloosheid,

Tabel XLII.

Daggemiddelden der gecontroleerde werklozen

(Duizendtallen)

Daggemiddelden	Totaal	Geheel werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
		Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen
1950 Juni	208,3	157,5	117,2	40,3	50,8	35,5	15,3
1955	172,4	116,5	75,1	41,4	55,9	39,1	16,8
1956 Jaar	144,8	91,1	61,4	29,7	53,7	40,0	13,7
1 ^e kwartaal	247,1	130,0	91,3	38,7	117,1	97,5	19,6
2 ^e kwartaal	121,9	88,7	57,8	30,7	33,3	19,3	14,0
3 ^e kwartaal	94,6	68,6	44,4	24,2	26,0	16,0	10,0
4 ^e kwartaal	115,5	77,3	52,2	25,1	38,2	26,9	11,3
1957 1 ^e kwartaal	144,0	94,5	67,9	26,6	49,5	39,4	10,1
April	102,0	78,3	55,7	22,6	23,7	14,7	9,0

alhoewel de eerste gevoelig geremd werd door de vermindering van het aantal door de provinciën, de gemeenten en de overheidsinstellingen tewerkgestelde werklozen. Het daggemiddelde der door de overheid tewerkgestelde werklozen liep van 26.600 eenheden in het tweede halfjaar van 1955 terug tot 9.100 eenheden gedurende dezelfde periode van het volgende jaar en tot 3.500 gedurende het eerste kwartaal van 1957. Deze evolutie vloeit, enerzijds, voort uit het feit dat wegens de toegenomen behoeften van de private nijverheid minder machtigingen tot aanwerving aan de overheid werden toegestaan en, anderzijds, uit de nieuwe wetsbepalingen waarbij de overgang van door de

overheid tewerkgestelde arbeiders naar andere betrekkingen vergemakkelijkt wordt.

Krachtens het ministerieel besluit van 20 maart 1956 ontvangt de door de overheid tewerkgestelde werkloze van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid een « vergoeding » die overeenstemt met het loon dat normaal voor dergelijk werk wordt uitgekeerd en niet meer een loon zoals dit voordien het geval was. De werkloze die voor de overheid en de overheidsinstellingen werkt, valt dus niet binnen het kader der bezoldigden, doch blijft onderworpen aan de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid waarvan hij de plaatsaanbiedingen moet aanvaarden.

RENTENFONDS

VERSLAG OVER DE VERRICHTINGEN VAN HET JAAR 1956

I. — ALGEMENE BESCHOUWINGEN

De rentenmarkt kenmerkte zich in 1956 door ruimere schommelingen dan in de vorige jaren.

Zulks blijkt uit onderstaande tabel :

	Portefeuille van het Rentenfonds op het einde van de maand		Omvang van de schommelingen
	Hoogste cijfer	Laagste cijfer	
	(In miljoenen franken)		
1950	5.234	3.629	1.605
1951	5.707	4.857	850
1952	4.561	3.673	888
1953	4.414	3.404	1.010
1954	5.244	3.213	2.031
1955	5.757	4.321	1.436
1956	6.237	3.693	2.544

Drie hoofdfactoren hebben de evolutie van de rentenmarkt tijdens het jaar 1956 bepaald.

Allereerst werd ze beïnvloed door de herhaalde en belangrijke emissies van de Staat, de provinciale en gemeentelijke overheid, alsook van diverse instellingen van openbaar nut. Anderzijds kon ze niet ont-

snapen aan de stijgende tendens van de geldkoers, welke in perioden van hogeconjunctuur normaal is en die in alle landen tot uiting kwam. Tenslotte heeft de markt de gevolgen gedragen van de internationale spanning die het tweede semester van 1956 heeft gekenmerkt en haar hoogtepunt bereikte aan het einde van oktober en begin november bij het losbreken van de vijandelijkheden tussen Israël en Egypte en bij de ontschepping van de Britse en Franse strijdkrachten in de zone van het Suezkanaal.

Na gedurende de eerste vijf maanden van het jaar vrij bevredigend te zijn gebleven, werd de stemming van de markt geleidelijk — doch gevoelig — flauwer tijdens de maanden juni tot november, om tenslotte een belangrijke inzinking te vertonen op het ogenblik dat, op 5 december, de Nationale Bank haar discontovoet met één half percent verhoogde. Enkele dagen later gaf de markt blijk van een merkwaardig herstel en de kooptendens ging opnieuw overheersen (1).

Wat de evolutie van de koersen tijdens het jaar 1956 betreft, deze blijkt uit volgende voorbeelden :

(1) De kooptendens bleef aanhouden en is zelfs toegenomen tijdens de eerste twee maanden van 1957.

	Maandelijks gemiddelde januari 1956	Uiterste noteringen				Maandelijks gemiddelde december 1956
		Laagste		Hoogste		
4 pct. Geünificeerde	95,723	89,50	18-12	95,80	27-1	90,738
4 pct. Bevrijding	93,588	88,75	28-12	94,45	2-8	89,508
4 ½ pct. Belgische lening 1952/1962	101,926	98,25	7-12	102,40	4-5	98,683
4 ¼ pct. Belgische lening 1954/1974, 1 ^o reeks	95,857	90,—	7-12	97,25	4-6	90,622
4 pct. Belgische lening 1955/1975	92,728	86,—	6-12	93,70	18-5	86,552
4 pct. Schatkist 1947	105,480	104,—	6-12	105,85	22-5	104,711
2 pct. Loten 1953	1.031,571	1.014,—	6-12	1.051,—	15-6	1.015,333
4 pct. Preferente N.M.B.S.	495,476	468,—	7-12	506,—	17-5	470,833
4 pct. R.T.T. 1950	103,823	101,—	18-12	104,25	21-2	101,308
4 pct. Gemeentekrediet, 1 ^o reeks	94,200	88,65	10-12	94,35	9-4	89,022

De daling der koersen was dus zeer belangrijk vooral met betrekking tot de langlopende effecten. Er valt echter op te merken dat het hier geen specifiek Belgisch verschijnsel geldt. Over het algemeen liepen de overheidsfondsen nog sterker terug in de andere landen.

Anderzijds, zijn de rendementspercentages van de langlopende overheidsfondsen op de buitenlandse markten zowel als op de Belgische gestegen. Onder voorbehoud van de moeilijkheid om voor diverse landen de werkelijke rendementspercentages met elkaar te vergelijken uit hoofde van de uiteen-

lopende leenvoorwaarden (fiscaal stelsel, terugbetalingspremie, uitgifteprijs, enz.), mag worden aangenomen dat de werkelijke opbrengst van de Belgische overheidsfondsen einde 1956 nagenoeg halfweg tussen het bijzonder hoge rendement van de Duitse en het betrekkelijk lage rendement van de Amerikaanse overheidsfondsen lag.

II. — EMISSIES EN TERUGBETALINGEN VAN LENINGEN

De openbare machten en de parastatale instellingen hebben in 1956 de in onderstaande tabel vermelde leningen bij openbare inschrijving geëmitteerd :

Leningen	Emissie- data	Nominaal in miljoenen franken	Nominale rentevoet in pct.	Duur	Emissie- prijs	Gemiddeld rendement voor de inschrijver in pct.
Belgische Staat 1956/1971	9-1	5.436	4,25	10-15 jaar	97,50	4,63
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen 1956/1971	12-3	800	4,25	10-15 jaar	97,50	4,63
Tentoonstelling 1958	21-3	1.200	2,—	4 jaar	100,—	4,60
R.T.T. 1956/1971	23-4	1.200	4,25	10-15 jaar	97,70	4,60
Stad Antwerpen 1956/1971	7-5	750	4,25	10-15 jaar	97,—	4,675
Kongo 1956/1971	28-5	2.100	4,25	15 jaar	97,70	4,53
Nationale Kas voor Beroepskrediet 1956/1971	1-6	150	4,25	5 jaar	100,—	4,25
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen 1956/1970	8-6	1.600	4,25	14 jaar	97,70	4,55
Belgische Staat 1956/1973	25-6	3.500	4,25	11-17 jaar	97,50	4,629
Gent 1956/1971	27-8	450	4,50	10-15 jaar	98,50	4,783
Brussel 1956/1972	24-9	600	4,50	11-16 jaar	97,—	4,903
Provincie Luik 1956/1971	8-10	350	4,50	10-15 jaar	97,—	4,92
Stad Luik 1956/1970	8-10	650	4,50	9-14 jaar	97,—	4,95
Stad Antwerpen 1956/1970	22-10	750	4,50	9-14 jaar	97,—	4,95
Belgische Staat 1956/1967	12-11	4.704	4,50	10 ½ jaar	97,—	4,874
		24.240				

Bij voormelde leningen kwamen op 6 augustus 1956 nog de effecten van de vijfde reeks van de Muntsaneringslening, ter notering opgenomen voor een bedrag van fr. 2.060.904.000 en terugbetaalbaar voor de helft op 1 januari 1961 en voor de andere helft op 1 januari 1962.

Daarenboven werd van 6 februari 1956 af een bedrag van fr. 1.225.085.000 in de notering opgenomen, dat de effecten vertegenwoordigt van de derde reeks obligaties welke door de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade tussen 1 oktober 1955 en 30 september 1956 aan de gesinistreerden werden afgeleverd.

Tenslotte werd in bovenstaande tabel geen rekening gehouden met de plaatsingen in 1956 van de instellingen van openbaar nut aan hun loketten of door directe overdracht.

Het nominaal bedrag van fr. 24,2 miljard dat in de tabel van de openbare emissies voorkomt, dient met fr. 4,3 miljard verminderd, welke som het totaal van de in 1956 terugbetaalde leningen uitmaakt, onverminderd de contractuele delgingen op verschillende leningen door inkoop ter beurze of periodieke uitlotingen.

Terugbetalingen van leningen in 1956

2-1 tot 30-3 3 pct. Stad Dendermonde 1898, vervroegde terugbetaling	350.500
2-1 tot 30-6 3 pct. Gemeente Merksem 1893, vervroegde terugbetaling	28.500
3-1 tot 31-3 2,5 pct. Stad Binche 1894, opnaamstelling	178.500

3-1 tot 31-3 3 pct. Lodolinsart 1895, opnaamstelling	99.000
1-2 tot 30-4 3 pct. Aalst 1891, vervroegde terugbetaling	111.000
1-4 3 pct. Berchem 1893	42.000
3-4 tot 30-6 3,5 pct. Monceau-sur-Sambre 1898, vervroegde terugbetaling	178.000
2-5 tot 1-6 4,5 pct. Regie van Telegraaf en Telefoon 1951/1961, terugbetalingsvermogen	20.393.000
15-5 4 pct. Stad Antwerpen 1946/1956, bedrag dat in omloop bleef	420.000.000
1-6 4,5 pct. Nationale Kas voor Beroepskrediet 1951 op 5 of 10 jaar	150.000.000
1-7 4 pct. Spoorwegen 1946/1956	1.550.000.000
1-9 4 pct. Gent 1946/1956	450.000.000
1-10 4 pct. Stad Brussel 1946-1956	550.000.000
15-10 4,5 pct. Provincie Luik 1951/1956 ...	250.000.000
15-10 4,5 pct. Stad Luik 1951/1956	400.000.000
2-11 4,5 pct. Stad Antwerpen 1951/1956 ..	600.000.000
	4.391.380.500

Het nettobedrag van de nieuwe middelen die op de kapitaalmarkt werden opgenomen bedraagt dus fr. 19,9 miljard, tegen fr. 14,2 miljard in 1955.

Om het nettobedrag vast te stellen, dient rekening gehouden met de terugbetalingen en met het saldo van de schommelingen van de portefeuille van het Rentenfonds :

	1955	1956
	(in miljarden franken)	
Brutobedrag van de emissies	14,8	24,2
Terugbetalingen	— 0,6	— 4,3
	14,2	19,9
Saldo van de beursverrichtingen waarvan het Rentenfonds wederpartij was	+ 0,5	— 1,4
	14,7	18,5

III. — EVOLUTIE VAN DE RENTENMARKT

De volgende tabel geeft een korte samenvatting van de schommelingen van de portefeuille van het Rentenfonds gedurende het jaar 1956 :

	Algemeen boeksaldo	Saldo der verrichtingen met beding van wederinkoop	Werkelijk saldo	Schommeling	
				+	-
In miljoenen franken					
29-12-1955	3.533,3	1.000	4.533,3		
29-3-1956	2.965,1	900	3.865,1		668,2
28-6-1956	3.330,4	800	4.130,4	265,3	
28-9-1956	3.869,8	800	4.669,8	539,4	
27-12-1956	5.129,8	800	5.929,8	1.260	
				2.064,7	668,2
				+ 1.396,5	

De schommelingen van de portefeuille worden hierboven toegelicht. Wij herinneren eraan dat het minimumbedrag bereikt werd op 17 mei 1956 (fr. 3.559 miljoen) en het maximumbedrag op 7 december 1956 (fr. 6.548 miljoen).

In de loop van de vorige jaren onderging het volume van de portefeuille van het Rentenfonds de volgende schommelingen :

	(in miljoenen franken)
1949	— 761
1950	+ 1.353
1951	— 276
1952	— 824
1953	— 580
1954	+ 1.491
1955	— 489
1956	+ 1.396

De tabel van de middenkoersen in 1956 van de voornaamste soorten leningen wordt in bijlage gepubliceerd en er wordt aan herinnerd dat de in de « algemene beschouwingen » opgenomen opgave de uiterste noteringen voor enkele renten aanduidt.

IV. — OMZETTEN

De algemene omvang van de beursverrichtingen op de rentenmarkt vertoont volgend beeld :

	(Nominale waarde, in miljoenen franken)		Verschil
	1955	1956	
Aangeboden effecten	14.580	14.717	+ 137
Gevraagde effecten	15.291	13.323	— 1.968
	29.871	28.040	— 1.831

Op verzoek van het Ministerie van Financiën werden er wijzigingen aangebracht aan de rubrieken B en D van de officiële notering met ingang van

31 juli 1956; het Rentenfonds heeft tevens de verdeling moeten wijzigen van de effecten waaruit zijn portefeuilles A en B bestaan.

Met inachtneming van deze aanpassingen is de algemene toestand van de portefeuille van het Fonds op 31 december 1956, vergeleken met die op 31 december 1955, de volgende :

	(Nominale waarde, in franken)	
	31 december 1955	31 december 1956
Portefeuille A (1) ...	2.977.528.245,—	3.612.354.557,50
Portefeuille B (2) ...	1.555.753.539,—	2.317.493.698,—
	4.533.281.784,—	5.929.848.255,50
Afgestaan met beding van wederinkoop ...	1.000.000.000,—	800.000.000,—
Boeksaldo	3.533.281.784,—	5.129.848.255,50

Zoals hierboven gezegd, verhoogde de nominale waarde van de portefeuille in 1956 met fr. 1.396 miljoen, tegen een vermindering met fr. 489 miljoen tijdens het vorige jaar. Het bedrag van de verrichtingen met beding van wederinkoop met organen van openbaar nut werd in 1956 met fr. 200 miljoen verlaagd.

Op 31 december 1956 controleerde het Rentenfonds op de beurzen van Brussel, Antwerpen, Gent en Luik de notering van 213 leningen met een totaal nominaal kapitaal van fr. 214,5 miljard.

De portefeuille van het Rentenfonds vertegenwoordigt 2,76 pct. van het kapitaal in omloop. In 1955 was deze verhouding 2,25 pct.

Door het Rentenfonds werden alleen reeds voor de Beurs te Brussel voor ongeveer 14.400 effecten gemiddeld per dag verhandeld.

(1) Leningen ten laste van de Staat.

(2) Door de Staat gewaarborgde leningen; leningen van het Gemeentekrediet, van de provinciën en de gemeenten; leningen van Belgisch-Kongo.

**V. — FINANCIERING
VAN DE VERRICHTINGEN**

Zoals in 1955 werden de verrichtingen van het Rentenfonds op de markt van de overheidsfondsen in 1956 voornamelijk gefinancierd door daggeldleningen (call money) en bijkomstig door het disconteren van kasbons bij de Nationale Bank.

Volgende bedragen werden einde kwartaal opgesteld :

	(in miljoenen franken)	
	Call	Kasbons
30 december 1955	2.235	730
6 april 1956	1.904	449
29 juni 1956	1.374	1.361
28 september 1956	2.188	1.110
28 december 1956	2.315	2.310

*
**

VI. — BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING OP 31 DECEMBER 1956

Balans op 31 december 1956

Resultaten op 31 december 1956

ACTIVA		CREDIT	
	Boekwaarde		
Overheidsfondsen :		Opbrengsten uit overheidsfondsen	151.166.637,47
In portefeuille	5.330.972.350,96	Saldi op volledig geliquideerde posten van effecten	4.382.269,25
Onder beding van wederinkoop afgestane effecten	732.502.500,—		<u>155.548.906,72</u>
	Totaal ...		
	6.063.474.850,96		
Verkoop van effecten, te liquideren	83.705.168,—		
Renteprorata op 31 december 1956 op overheidsfondsen in portefeuille	106.516.736,55		
Renteprorata op 31 december 1956 op gediscoteerde kasbons	5.735.874,95		
	<u>6.259.432.630,46</u>		
PASSIVA		DEBET	
Op termijn te betalen bedrag — wederinkoop (verrichtingen onder beding van wederinkoop)	732.502.500,—	Interesten op kortlopende leningen :	
Kortlopende leningen	2.631.000.000,—	a) Daggeldverrichtingen	37.602.032,50
Verdisconteerde kasbons	1.998.000.000,—	b) Voorschottenrekening bij de Nationale Bank	181.506,—
Nationale Bank, voorschotrekening	1.737.770,16		<u>37.783.538,50</u>
Aankoop van effecten, te liquideren	23.229.700,—	Interesten op verdisconteerde kasbons	27.879.041,70
Opgelopen renteprorata op kortlopende leningen	105.247,20	Min herdisconto	5.735.874,95
Algemene reserve :			<u>22.143.166,75</u>
Op 31 december 1955 ...	796.693.790,18	Courtages	19.231.124,15
Op 31 december 1956 ...	76.163.622,92	Algemene kosten	227.454,40
	<u>872.857.413,10</u>		<u>79.385.283,80</u>
	<u>6.259.432.630,46</u>	Winstsaldo op de algemene reserve over te schrijven	76.163.622,92
			<u>155.548.906,72</u>

In de hierboven weergegeven balans komt een algemene reserve voor van fr. 873 miljoen.

Deze reserve steunt op de boekwaarde van de overheidsfondsen in portefeuille, die fr. 487 miljoen hoger is dan de beurswaarde op 31 december 1956. Rekening houdend met deze minderwaarde bedraagt

de werkelijke reserve fr. 386 miljoen tegen fr. 656 miljoen op 31 december 1955, fr. 584 miljoen op 31 december 1954, fr. 430 miljoen op 31 december 1953 en fr. 280 miljoen op 31 december 1952.

25 maart 1957.

De voorzitter,
M. WILLIOT.

*
**

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Portefeuille « A » :												
3 pct. Belgische, II	95,850	96,121	96,273	96,397	96,623	96,792	96,897	97,100	97,150	97,150	97,150	95,330
3 ½ pct. Belgische 1937	88,430	88,433	88,433	88,592	88,747	88,983	89,045	89,184	89,142	89,017	89,010	87,311
3 ½ pct. Belgische 1943	89,988	89,911	89,919	89,926	90,068	90,185	90,211	90,336	89,812	87,993	87,280	84,647
4 pct. geünificeerde schuld	95,723	95,523	95,607	95,686	95,628	95,642	95,700	95,700	95,415	94,893	94,850	90,738
4 pct. Bevrijdingslening	93,588	93,540	93,590	93,794	94,065	94,047	94,190	94,327	94,087	93,719	92,840	89,508
4 ½ pct. Belgische 1951/1966	100,778	100,854	101,026	101,305	101,600	101,540	101,295	101,193	100,572	99,886	99,100	97,278
4 ½ pct. Belgische 1952/1962	101,926	101,814	101,869	102,171	102,394	102,302	101,690	101,363	101,250	101,071	100,555	98,683
4 ½ pct. Belgische 1952/1964	101,028	101,061	101,619	101,765	102,078	101,614	101,042	100,802	100,330	100,106	99,265	96,719
4 ½ pct. Belgische 1953/1973	99,876	100,033	100,352	100,355	100,360	100,323	100,362	99,947	98,735	94,965	96,950	92,900
4 ½ pct. Belgische 1953/1968	100,011	100,009	100,100	100,418	100,568	100,176	99,869	99,729	98,712	97,982	97,082	93,525
4 ½ pct. Belgische 1954/1972	99,797	99,928	100,057	100,239	100,142	99,869	99,781	99,709	98,572	97,495	96,120	91,172
4 ¼ pct. Belgische 1954/1974, I	95,857	96,057	96,545	96,815	97,073	97,233	97,038	96,940	95,722	94,982	94,840	90,622
4 pct. Belgische 1955/1975	92,728	92,852	93,214	93,413	93,565	93,564	93,590	93,447	92,135	91,189	90,790	86,552
3 ½ pct. Schatkistcertificaten 1942, I ...	114,840	114,907	114,978	115,113	115,050	115,028	115,045	115,011	114,955	114,947	115,000	114,730
4 pct. Schatkistcertificaten 1943/1963 ...	108,521	108,450	108,433	108,257	108,160	108,054	108,159	108,272	107,977	107,828	107,680	105,910
4 pct. Schatkistcertificaten 1947/1957 ...	105,480	105,611	105,671	105,747	105,728	105,607	105,435	105,502	105,510	105,402	105,375	104,711
4 pct. Schatkistcertificaten 1948/1958 ...	108,023	108,061	108,126	108,318	108,257	107,969	107,802	107,640	107,665	107,893	107,835	107,550
4 pct. Schatkistcertificaten 1949/1960 ...	104,021	104,221	104,145	103,950	103,942	103,626	103,473	103,527	103,322	103,306	102,977	101,358
4 pct. Schatkistcertificaten 1954/1959, I	100,314	100,280	100,240	100,200	100,131	100,100	100,078	100,115	100,032	100,000	99,995	98,494
4 pct. Belgische lotenlening 1933	1.098,523	1.098,333	1.098,190	1.102,372	1.102,578	1.101,145	1.098,952	1.107,181	1.101,250	1.110,913	1.104,300	1.083,111
4 pct. Belgische lotenlening 1941	1.004,428	1.004,761	1.001,047	999,894	1.000,947	1.001,666	1.000,571	1.002,590	1.001,650	996,217	990,600	978,500
2 pct. Belgische lotenlening 1953	1.031,571	1.034,095	1.030,523	1.033,897	1.041,105	1.048,714	1.044,285	1.048,047	1.046,300	1.044,871	1.029,300	1.015,333
4 pct. Oorlogsschade 1923	529,190	531,952	532,761	529,000	527,368	1.052,684	1.059,333	1.063,454	1.063,250	1.063,217	1.063,850	1.058,055
4 pct. Belgische Spoorwegen 1955, II ...	92,800	92,835	93,147	93,392	93,742	93,850	93,840	93,697	92,457	91,117	90,415	86,541
4 pct. pref. Belg. Spoorwegen, Belg. tr.	495,576	499,190	501,190	503,894	504,473	500,523	497,950	498,159	492,050	487,347	485,250	470,833
Portefeuille « B » :												
2 pct. Wederopbouw, I	1.046,666	1.050,476	1.040,142	1.035,421	1.034,263	1.034,952	1.035,000	1.035,863	1.032,050	1.026,218	1.017,700	1.011,944
2 pct. Wederopbouw, III	1.063,238	1.075,047	1.058,047	1.047,947	1.051,315	1.053,666	1.056,857	1.056,636	1.052,800	1.046,260	1.028,800	1.013,000
3 pct. Buurtspoorwegen, J.-J., IV	70,355	70,625	70,687	70,781	71,261	73,187	73,250	73,314	72,792	72,127	71,628	69,328
3 ½ pct. Regie T.T. 1943	91,269	91,275	91,258	91,376	91,443	91,414	91,475	91,766	91,382	91,173	93,622	93,511
4 pct. Regie T.T. 1950	103,823	104,190	104,200	104,115	104,078	104,071	104,014	103,840	103,722	103,580	102,989	101,308
4 ½ pct. Regie T.T. 1952, I	102,440	102,430	102,638	102,831	102,947	102,945	102,850	102,836	102,765	102,471	101,500	99,333
4 ½ pct. Regie T.T. 1953, I	100,645	100,773	101,061	101,200	101,200	101,019	100,842	100,850	100,120	98,991	97,680	95,766
4 ¼ pct. Regie T.T. 1954/1974, I	95,866	96,278	97,157	97,926	97,713	97,361	97,097	96,997	95,870	94,497	93,650	89,725
4 ½ pct. Belgische Spoorw. 1954/1972 .	99,888	100,050	100,050	100,028	100,073	99,950	99,757	99,752	98,680	97,452	95,745	91,597
4 ½ pct. N.M.K.N. 1951	101,992	102,035	102,000	102,015	102,086	102,232	102,100	102,036	101,830	101,328	100,475	99,116
4 ½ pct. N.M.K.N. 1952/1962, I	102,480	102,461	102,509	102,650	102,792	102,730	102,702	102,868	102,590	102,360	101,150	99,369
4 ½ pct. Waterbedeling 1953	100,176	100,200	100,200	100,215	100,447	100,450	100,450	100,450	99,675	98,378	96,837	93,544
4 pct. Kongo 1936	94,800	94,800	94,800	94,800	94,810	94,850	94,850	94,854	94,367	91,478	90,402	88,144
4 pct. Tienjarige koloniale schuld 1950, II	98,850	98,790	98,614	98,542	98,694	98,795	99,254	99,300	99,050	98,852	99,522	98,137
4 ¼ pct. koloniale schuld 1954/1974 ...	97,488	97,366	97,433	97,621	97,536	97,407	97,271	97,090	95,605	93,930	93,255	88,711
4 pct. Kongoschatkistcertificaten 1950, I	102,797	102,945	102,880	102,900	102,844	102,778	103,088	103,247	103,395	103,184	103,415	101,983
4 pct. Gemeentekrediet, I	94,200	94,200	94,190	94,307	94,318	94,300	94,295	94,213	94,010	92,945	91,972	89,022
4 pct. Gemeentekrediet, IV	94,707	94,583	94,521	94,444	94,528	94,445	94,430	94,600	94,410	93,713	92,900	89,911
4 ½ pct. Gemeentekrediet 1952	101,692	102,161	102,492	102,428	102,478	102,461	102,204	102,145	102,112	101,989	100,975	99,488
4 pct. Belg. Spoorw. 1937, niet gewaarb.	909,380	910,476	910,190	910,894	912,000	912,000	913,047	915,181	910,950	901,869	893,402	864,666
4 pct. Antwerpen 1919	96,900	96,900	96,900	96,940	97,000	97,000	97,000	97,000	96,966	96,900	96,900	96,900
4 pct. Antwerpen 1931	95,500	95,500	95,500	95,500	95,500	95,500	95,500	95,500	95,440	95,137	95,068	93,430
4 ½ pct. Antwerpen 1953/1968, I	99,800	99,826	99,942	100,100	100,136	100,215	100,200	100,138	99,270	97,956	96,925	94,286
4 pct. Antwerpen 1955	92,750	92,750	92,795	92,865	92,915	92,921	92,864	92,850	91,892	90,808	89,960	85,900
4 pct. Brussel 1930	94,000	93,956	93,900	94,000	94,000	94,000	94,000	94,000	93,129	90,373	89,811	87,390
4 ½ pct. Brussel 1952, I	101,750	101,750	101,784	101,800	101,800	101,752	101,735	101,650	101,650	101,602	100,592	99,455
4 ¼ pct. Gent 1954/1974	95,271	95,300	95,300	95,373	95,444	95,573	95,638	95,650	94,722	93,221	92,400	88,380
4 ½ pct. Luik 1951	102,028	102,176	102,435	102,360	102,089	102,000	102,004	102,034	102,017	102,081	—	—
2 pct. Brussel 1905	74,722	75,062	74,222	71,468	70,643	70,958	691,777	692,444	702,125	698,777	692,142	687,000

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIE

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons aprilnummer 1957 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

De bankevolutie in Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi*, n° 3, maart 1957, blz. 93-106.)

Decreet op de bankcontrole in Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi*, n° 3, maart 1957, blz. 107-117.)

de STRYCKER C., L'évolution du marché des changes. (*Centre d'Etudes Bancaires, Bruylant, Brussel*, 1957, 20 blz.)

La lettre de change et le billet à ordre. Leur emploi comme moyen de paiement durant la période 1872-1955. (*La Revue Belge des Sciences Commerciales, Brussel*, n° 2, februari 1957, blz. 19-35.)

Règles et usances uniformes relatives aux crédits documentaires (revision 1951) et commentaires de la Commission de technique et pratiques bancaires de la Chambre de Commerce Internationale. (*Société Belge de Banque, Brussel*, 1957, 29 blz.)

2. BEURS- EN SPAARWEZEN

BASYN, J., Moet men het spaarwezen en de onroerende beleggingen aanmoedigen? (*V.E.V.-Berichten, Antwerpen*, n° 8, 30 april 1957, blz. 863-867.)

Consommation et investissements au sein de l'économie belge. (*Bulletin d'Information, Comité National de l'Epargne Mobilière, Brussel*, n° 46, april 1957, blz. 2-7.)

La Caisse d'Epargne du Congo Belge et du Ruanda-Urundi. (*Bulletin de l'Institut d'Emission de l'Afrique occidentale française et du Togo, Parijs*, n° 21, april 1957, 9 blz.)

MASOIN M., L'Epargne, une vertu ou un besoin? (*Bulletin d'Information, Comité National de l'Epargne Mobilière, Brussel*, n° 46, april 1957, blz. 20-27.)

Projet de loi relatif aux fonds communs de placement. (*Bulletin d'Information, Comité National de l'Epargne Mobilière, Brussel*, n° 46, april 1957, blz. 9-19.)

WILDIERS F., De gemeenschappelijke beleggingsfondsen. (*V.E.V.-Berichten, Antwerpen*, n° 8, 30 april 1957, blz. 919-921.)

3. PRIJZEN EN LONEN

HUILMAND R., Naar nieuwe loonbasis in de zeevisserij? (*V.E.V.-Berichten, Antwerpen*, n° 8, 30 april 1957, blz. 939-941.)

Salaires des ouvriers dans les industries de la Communauté. Principales modifications intervenues au cours des années 1945-1956. (*Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Luxemburg*, 1956, 37 blz.)

Salaires des ouvriers dans les industries de la Communauté. Principales tendances de la politique salariale dans chacun des pays. (*Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Luxemburg*, 1956, 121 blz.)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

Budgets du Congo Belge et du Ruanda-Urundi pour l'exercice 1957. (*Bulletin mensuel de la Banque du Congo Belge, Brussel*, X, n° 3, maart 1957, blz. 83-86.)

DE BETHUNE E., De gemeentefinanciën na de jongste wijzigingen in de wet van 24 december 1948. (*Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiek Recht, Brussel*, n° 1, januari 1957, blz. 22-27.)

De coördinatie van de overheidsinvesteringen. (*Maandschrift van de Algemene Directie voor studiën en documentatie, Brussel*, IX, n° 4, april 1957, blz. 28-32.)

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT

La Caisse d'Epargne du Congo Belge et du Ruanda-Urundi. (*Bulletin de l'Institut d'Emission de l'Afrique occidentale française et du Togo, Parijs*, n° 21, april 1957, 9 blz.)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN

BALLMANN W., Die Stellung Deutschlands in der Weltbank. (*Wirtschaftsdienst, Hamburg*, n° 4, april 1957, blz. 204-210.)

de STRYCKER C., L'évolution du marché des changes. (*Centre d'Etudes Bancaires, Bruylant, Brussel*, 1957, 20 blz.)

ROUX R., La constitution de la Société Financière Internationale. (*Revue de Science Financière, Parijs*, n° 2, april-juni 1957, blz. 202-237.)

The International Monetary Fund. (*Skandinaviska Banken, XXXVIII*, n° 2, april 1957, blz. 29-33.)

8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX

MEADE J., Negotiations for Benelux : An Annotated Chronicle 1943-1956. (*Princeton University, Princeton, 1957, 89 blz.*)

9. SCHUMAN-PLAN

COPPE A., Lessons for a Common Market. (*Publication Department of the European Community, Cambridge, 1957, 21 blz.*)

La Belgique dans la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier. (*Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Luxembourg, 1956, 2 blz.*)

Salaires des ouvriers dans les industries de la Communauté. Principales tendances de la politique salariale dans chacun des pays. (*Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Luxembourg, 1956, 121 blz.*)

Salaires des ouvriers dans les industries de la Communauté. Principales modifications intervenues au cours des années 1945-1956. (*Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Luxembourg, 1956, 37 blz.*)

WIGNY P., Un témoignage de la Communauté des Six. (*Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Luxembourg, 1957, 121 blz.*)

10. ALGEMEEN

De buitenlandse handel van de B.L.E.U. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, n° 18, 4 mei 1957, blz. 173-175.*)

De economische toestand van België in het eerste kwartaal 1957. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XII, n° 17, 27 april 1957, blz. 157-163.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publikatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan ervan te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — Algemene economische wetgeving
- II. — Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving
- III. — Landbouw
- IV. — Nijverheid
- V. — Arbeid
- VI. — Binnenlandse handel
- VII. — Buitenlandse handel
- VIII. — Verkeerswezen
- IX. — Prijzen en lonen
- X. — Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)
- XI. — Oorlogsschade

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Wet van 30 januari 1957

tot tijdelijke wijziging van het Wetboek der registratierechten met het oog op het bevorderen van de inbreng door vennootschappen van één of meer takken van hun bedrijvigheid in andere vennootschappen (Staatsblad, 10 april 1957, blz. 2.530).

Enig artikel. — In het koninklijk besluit n° 64 van 30 november 1939 houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten bekrachtigd bij artikel 2 der wet van 16 juni 1947, wordt een artikel 302ter ingelast, dat als volgt luidt :

« Art. 302ter. — De bij artikel 115 bepaalde rechten worden onderscheidenlijk tot 0,50 pct. en tot 1,20 pct. verlaagd voor de inbrengsten door vennootschappen van de goederen die één of meer takken van hun bedrijvigheid uitmaken, aan een andere vennootschap die een soortgelijk maatschappelijk doel nastreeft, wanneer bedoelde inbrengsten worden vastgesteld bij akten welke uiterlijk op 31 december 1957 aan de formaliteit der registratie worden voorgelegd en ertoe strekken de produktiviteit te verbeteren, de werkloosheid te bestrijden of het bedrijfsleven te rationaliseren.

» De Minister van Economische Zaken levert daartoe een bewijsstuk af, waarvan de modaliteiten van uitreiking door de Koning worden geregeld.

» Onderhavige bepalingen zijn evenwel niet van toepassing, zo de vennootschap welke de inbreng doet of die aan dewelke hij gedaan wordt, opgericht werd na 1 januari 1955. »

Koninklijk besluit van 16 maart 1957

tot vaststelling van het tuchtreglement van het Instituut der bedrijfsrevisoren (Staatsblad, 6 april 1957, blz. 2.435).

Wet van 27 maart 1957

betreffende de gemeenschappelijke beleggingsfondsen en tot wijziging van het Wetboek der zegelrechten en het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen (Staatsblad, 13 april 1957, blz. 2.614).

Artikel 1. — Worden voor de toepassing van deze wet gemeenschappelijke beleggingsfondsen geacht, de onverdeelde hoeveelheden roerende waarden beheerd of geadmistreerd in om het even welke vorm voor rekening van eigenaren in het onverdeelde, wanneer de rechten van dezen vertegenwoordigd zijn door order- of toondereffecten of door effecten die publiek geëmitteerd werden of worden.

Worden Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen geacht, de in België beheerde of geadmistreerde fondsen.

Art. 2. — Alleen de door de Bankcommissie erkende vennootschappen mogen één of meer Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen beheren of administreren en beroep doen op het publiek met het oog op de deelneming aan dergelijke fondsen. Deze vennootschappen worden hieronder als vennootschappen van beheer aangeduid.

Op advies van de Bankcommissie stelt de Koning de voorwaarden van de in het vorig lid bedoelde erkenning vast.

De Koning mag aan de Bankcommissie het recht verlenen afwijkingen van hierboven reglement toe te staan.

Is nietig elk in de reglementen van beheer voorkomend beding dat tot doel heeft de vennootschap van beheer blijvend bevoegd te verklaren om de houders van certificaten te vertegenwoordigen op de algemene vergaderingen van de Belgische en Kongolese vennootschappen waarvan de effecten in het fonds zijn opgenomen.

Art. 3. § 1. — De machtiging van de Bankcommissie is vereist voor :

1° De verspreiding, de uitgave of het aanplakken door de vennootschappen van beheer van alle om het even bescheiden,

verslagen of geschriften in verband met de door hen beheerde of geadmireerde fondsen;

2° De wijziging der rechten van de eigenaren in het onverdeelde van deze fondsen.

§ 2. — De Bankcommissie stelt per reglement aan de Minister ter goedkeuring overlegd en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt, de verplichtingen en verbodsmatregelen vast waaraan onderworpen zijn de oprichting en het beheer of de administratie van de Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen en de openbare emissie van de effecten ter vertegenwoordiging van de rechten van de eigenaren in het onverdeelde.

§ 3. — Het of de bij toepassing van § 2 van dit artikel uitgevaardigd(e) reglement(en) mag (mogen) onder meer coëfficiënten van risicospreiding bepalen en wijzigingen aan deze coëfficiënten aanbrengen zonder dat deze veranderingen toepasselijk zijn op de reeds opgerichte fondsen; deze reglementen mogen het opnemen van bepaalde waarden in een gemeenschappelijk beleggingsfonds niet opleggen.

§ 4. — De Bankcommissie mag afwijkingen toestaan van de door dit artikel voorziene reglementen.

Art. 4. — De Bankcommissie controleert de naleving van de naar luid van artikels 2 en 3 genomen reglementen.

Op advies van de Bankcommissie bepaalt de Koning de modaliteiten van deze controle.

Art. 5. § 1. — In geval van niet-naleving van deze wet en van de voor haar uitvoering genomen reglementen, mag de Bankcommissie :

1° Elk beroep om aan een Belgisch gemeenschappelijk beleggingsfonds deel te nemen schorsen;

2° De bij artikel 2 bepaalde erkenning intrekken.

§ 2. — Bij intrekking van de erkenning neemt het mandaat van de vennootschap van beheer van rechtswege een einde. De Bankcommissie neemt de nodige maatregelen voor het toekomstig beheer of de invereffeningstelling van de door deze vennootschap beheerde of geadmireerde fondsen.

Art. 6. — Onverminderd artikel 108 van titel V van boek I van het Wetboek van koophandel is elk openbaar beroep in om het even welke vorm met het oog op de deelneming aan een niet-Belgisch gemeenschappelijk beleggingsfonds onderworpen aan de machtiging van de Bankcommissie.

De Bankcommissie mag het bedrag en de duur van het beroep op het publiek beperken; zij bepaalt de voorwaarden aan welke vervulling de toekenning en de handhaving van haar machtiging onderworpen zijn.

De Bankcommissie kan haar machtiging intrekken in geval van niet-naleving van de door haar gestelde voorwaarden.

Art. 7. § 1. — Tegen de bij toepassing van artikels 2, leden 1, 5, §§ 1 en 6, leden 1 en 3, genomen beslissingen van de Bankcommissie kan bij de Minister van Financiën in hoger beroep worden gegaan.

§ 2. — Het hoger beroep dient aangetekend binnen de vijftien dagen na de aanzegging van de beslissing; het wordt per bij de post aangetekende brief tegelijkertijd aan de Minister van Financiën en aan de Bankcommissie aangezegd.

§ 3. — Het hoger beroep schorst de bij toepassing van artikels 5, §§ 1 en 6, lid 3, genomen beslissingen.

§ 4. — Wanneer de Minister van Financiën in hoger beroep uitspraak doet, heeft hij de machten welke aan de Bankcommissie zijn toegekend door de beschikking bij welke toepassing de beslissing waartegen in hoger beroep werd gegaan, genomen werd.

§ 5. — De beslissingen van de Minister van Financiën en van de Bankcommissie zijn met redenen omkleed en worden per bij de post aangetekende brief aangezegd.

§ 6. — De Bankcommissie mag de bij toepassing van artikel 5 en van artikel 6, lid 3, genomen en definitief geworden beslissingen in het *Belgisch Staatsblad* bekendmaken.

Art. 8. — De Koning bepaalt de retributie aan de Bankcommissie te storten door de erkende vennootschappen van beheer, alsmede degene die haar verschuldigd is voor het onderzoek van de bij artikel 6 bedoelde aanvragen tot machtiging.

Art. 9. § 1. — Worden gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met een geldboete van fr. 50 tot fr. 10.000 of met slechts één van deze straffen :

1° Zij die Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen beheeren of die beroep doen op het publiek met het oog op de deelneming aan dergelijke fondsen in overtreding van artikels 2 en 5;

2° Zij die beroep doen op het publiek met het oog op de deelneming aan gemeenschappelijke beleggingsfondsen in overtreding van artikel 6, leden 1 en 3;

3° Zij die artikel 3, § 1, overtreden;

4° Zij die met een bedrieglijk inzicht de in artikels 2, 3 en 4 bedoelde reglementen of de in artikel 6, lid 2, bedoelde voorwaarden of beperkingen niet naleven;

5° Zij die wetens en willens onjuiste of onvolledige inlichtingen aan de Bankcommissie verstrekken of die met een bedrieglijk inzicht de verificaties waaraan zij zich moeten onderwerpen verhinderen of weigeren inlichtingen te geven die zij gehouden zijn te verstrekken.

§ 2. — De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk VII en van artikel 85, zijn toepasselijk op de door deze wet gestrafte overtredingen.

Art. 10. — Voor de toepassing van de inkomstenbelastingen gelden volgende bepalingen :

1° De Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen worden niet aangemerkt als exploitaties bedoeld in artikels 25 en 27 van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen;

2° De inkomsten toegekend aan bezitters of houders van effecten tot vertegenwoordiging van rechten van eigenaar in het onverdeelde in een Belgisch gemeenschappelijk beleggingsfonds worden aangemerkt als reeds aangeslagen in de mobilienbelasting in de mate waarin zij voortkomen uit inkomsten bedoeld in artikels 14 tot 19 van dezelfde samengeordende wetten, gewijzigd en aangevuld door de wet van 21 juni 1927 en in dezelfde mate als reeds belaste inkomsten in de zin van artikel 52 van bedoelde samengeordende wetten, wanneer de begunstigden de eigendom van bedoelde effecten hebben gehad gedurende het ganse maatschappelijk of boekjaar in de loop waarvan zij deze inkomsten hebben genoten;

3° De effecten tot vertegenwoordiging van de rechten van eigenaar in het onverdeelde in een gemeenschappelijk beleggingsfonds die in een nijverheids-, handels- of landbouw-exploitatie belegd zijn, worden aangemerkt als hebbende een waarde ten minste gelijk aan hun terugbetalingswaarde vastgesteld overeenkomstig de statuten van het gemeenschappelijk beleggingsfonds.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 15 december 1934 bedoelde private spaarkassen waarvan de voornaamste en hoofdzakelijke activiteit bestaat in het beheer van spaardeposito's, noch op de bij koninklijk besluit van 7 januari 1936 bedoelde ondernemingen, waarvan de activiteit zich beperkt tot het bedrijf van hypothecaire leningen, noch, wat de verzekeringsondernemingen betreft, op de vorengenoemde effecten die begrepen zijn in de portefeuille tot vertegenwoordiging van de wiskundige reserves betreffende de verzekeringstakken die onder controle staan van de Staat en waarvoor deze ondernemingen een afzonderlijk beheer moeten voeren;

4° Worden als tegen een zoals in 3° voorzien bepaalde prijs verwezenlijkt beschouwd, de meerwaarden vastgesteld ter gelegenheid van de omzetting van roerende waarden belegd in een nijverheids-, handels- of landbouwexploitatie, in effecten tot vertegenwoordiging van rechten van eigenaar in het onverdeelde in een gemeenschappelijk beleggingsfonds.

Art. 11. — De Bankcommissie publiceert elk jaar een verslag over de toepassing van deze wet.

Art. 12. — Zij die vóór de inwerkingtreding van deze wet Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen beheerden of beroep deden op het publiek met het oog op de deelneming aan dergelijke fondsen, zijn gehouden de bepalingen ervan na te leven binnen een termijn van één jaar na haar inwerkingtreding.

In het bij het vorig lid bedoeld geval zijn de bepalingen van de wet in verband met de intrekking van erkenning toepasselijk op de weigering van erkenning.

Art. 13. § 1. — In artikel 18, lid 1, van het Regentsbesluit van 26 juni 1947 houdende het Wetboek der zegelrechten, bevestigd door de wet van 14 juli 1951, worden de woorden : « 0,70 pct. » vervangen door de woorden : « 0,30 pct. ».

§ 2. — In artikel 121, ingelast in het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde takken door artikel 12 van de wet van 13 juni 1951, worden na de woorden « of van certificaten van obligatiën » de woorden gevoegd : « effecten geëmitteerd door in België of in Belgisch-Kongo gevestigde natuurlijke of rechtspersonen ter vertegenwoordiging of als tegenwaarde van om het even welke aandelen, obligaties of openbare fondsen uitgaande van derde vennootschappen, gemeenschappen of overheden of hoeveelheden van dergelijke aandelen, obligaties of openbare fondsen ».

Art. 14. — Met uitzondering van artikel 13 treedt deze wet op 31 december 1961 buiten werking.

Koninklijk besluit van 4 april 1957

ter uitvoering van artikel 302ter van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (Staatsblad, 10 april 1957, blz. 2.531).

Artikel 1. — Om vermindering als bedoeld in artikel 302ter van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten te genieten, moeten de betrokken vennootschappen, ter verkrijging van een bewijsstuk waarin verklaard wordt dat de voorgenomen inbreng strekt tot het verbeteren van de produktiviteit, het bestrijden van de werkloosheid of het rationaliseren van de economie, bij de Minister van Economische Zaken een aanvraag indienen.

Dat stuk moet vóór de inbreng zijn verkregen. Bij de registratie wordt het aan de akte gehecht.

Wet van 12 april 1957

betreffende het muntstatuut (Staatsblad, 18 april 1957, blz. 2.767).

Artikel 1. — De frank, Belgische munteenheid, is gevormd uit 19,74824173 milligram goud met een gehalte van 900 duizendsten fijn metaal.

Art. 2. — Alle vóór de inwerkingtreding van deze wet geslagen goudmunten hebben niet langer wettelijke koers tussen particulieren en worden niet langer tot betaling in de openbare kassen aanvaard.

Art. 3. — De biljetten van de Nationale Bank van België moeten, niettegenstaande elke andersluidende overeenkomst, door openbare kassen en particulieren als wettelijke munt worden aanvaard.

De voorgaande bepaling mag niet ingeroepen worden door de Nationale Bank van België ten opzichte van de houders van haar biljetten.

Art. 4. — De Nationale Bank van België is tijdelijk vrijgesteld van de verplichting haar biljetten in speciën terug te betalen.

De Koning kan, bij besluit waarover in Ministerraad is beraadslaagd, aan die vrijstelling een einde maken.

Ook kan hij, in dezelfde vormen, andere voorwaarden inzake inwisseling en betaling der biljetten van de Nationale Bank van België bepalen.

Art. 5. — Totdat bij toepassing van artikel 4 de inwisselbaarheid der biljetten van de Nationale Bank van België opnieuw is ingevoerd, is de Bank gehouden haar verrich-

tingen in vreemde munt, in gemunt goud en in goudstaven uit te voeren op basis van de in het eerste artikel aangegeven wettelijke waarde van de frank.

Dit artikel doet geen afbreuk aan de toepassing van artikel 6 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944, waarbij de Koning gemachtigd wordt tot het bepalen van de voorwaarden inzake aankoop en verkoop van goud en buitenlandse munt en de Nationale Bank van België ontheven wordt van de verplichting tot het handhaven van een kasvoorraad in goud en buitenlandse deviezen welke ten minste met 40 pct. van haar verbintenissen op zicht overeenstemt, gewijzigd bij de wet van 28 juli 1948.

Art. 6. — Artikel 7, tweede lid, van het koninklijk besluit n° 29 van 24 augustus 1939 betreffende de bedrijvigheid, de inrichting en de bevoegdheden der Nationale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 mei 1939, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De Bank is gehouden een kasvoorraad in goud te hebben die ten minste gelijk is aan een derde van het bedrag van haar verbintenissen op zicht. »

Artikel 30 der statuten van de Nationale Bank van België zal met vorenstaande bepaling in overeenstemming worden gebracht.

Art. 7. — Opgeheven worden :

1° artikel 6 van de wet van 20 juni 1873 op de checks en andere betalingsbriefjes en het aanbod van gerede betaling;

2° de artikelen 1, 4, 7, 8 en 9 van de wet van 30 december 1885 goedkeurende de akte van 12 december 1885 waarbij België bijtreedt tot de overeenkomst rakende het muntwezen, op 6 november 1885 te Parijs gesloten tussen Frankrijk, Griekenland, Italië en Zwitserland, alsmede tot de er aangehechte schikking en verklaring;

3° het koninklijk besluit van 2 augustus 1914 betreffende de biljetten der Nationale Bank, bekrachtigd bij de wet van 4 augustus 1914;

4° het koninklijk besluit van 25 oktober 1926 betreffende de muntstabilisatie, evenals de tweede volzin van het eerste lid van artikel 10 van het koninklijk besluit n° 29 van 24 augustus 1939 betreffende de bedrijvigheid, de inrichting en de bevoegdheden der Nationale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 mei 1939;

5° de muntwet van 30 maart 1935 gewijzigd bij het koninklijk besluit n° 273 van 31 maart 1936;

6° de besluitwet van 10 mei 1940 houdende schorsing van de terugbetaling der briefjes van de Nationale Bank van België;

7° de artikelen 1 tot 5, 8 en 9 van de besluitwet n° 5 van 1 mei 1944 waarbij de Koning gemachtigd wordt tot het bepalen van de voorwaarden inzake aankoop en verkoop van goud en buitenlandse munt en de Nationale Bank van België ontheven wordt van de verplichting tot het handhaven van een kasvoorraad in goud en buitenlandse deviezen welke ten minste met 40 pct. van haar verbintenissen op zicht overeenstemt;

8° het besluit der in raad vergaderde Ministers n° 6 van 1 mei 1944 genomen ter uitvoering van de besluitwet van 1 mei 1944 betreffende de voorwaarden inzake aankoop en verkoop van goud en buitenlandse munt.

Art. 8. — De Koning is gemachtigd deze wet te coördineren met alle andere monetaire bepalingen der vorige wetten, betreffende de wettelijke goudmunten en de deelmunten evenals de biljetten, van de Nationale Bank van België.

Daartoe kan hij :

1° de volgorde en de nummering van de te coördineren artikelen wijzigen, ze onder andere bepalingen hergroeperen en de verwijzingen wijzigen einde ze met de nieuwe nummering te doen overeenstemmen;

2° zonder afbreuk te doen aan de beginselen neergelegd in de te coördineren bepalingen, en rekening houdend met de impliciete wijzigingen die zij mochten hebben ondergaan, de redactie ervan wijzigen met het oog op hun overeenstemming en op eenvormigheid in de terminologie.

De coördinatie zal volgend opschrift dragen :

« Gecoördineerde wetten tot vaststelling van het muntstatuut van België. »

II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN),
MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Financieel Verdrag

tussen de Franse Republiek, de Verenigde Staten van Amerika en het Verenigd-Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland, enerzijds, en de Bondsrepubliek Duitsland, anderzijds, ondertekend op 26 mei 1952, te Bonn (tekst geamendeerd overeenkomstig Bijlage III van het Protocol tot het beëindigen van het bezettingsregime in de Bondsrepubliek Duitsland, ondertekend op 23 oktober 1954, te Parijs) (Staatsblad, 14 april 1957, blz. 2.630).

Wet van 14 juli 1956

strekkende tot het verlenen van de Staatswaarborg voor de terugbetaling van een door de « Association intercommunale pour l'exploitation du circuit de Francorchamps » op te nemen lening (Staatsblad, 26 april 1957, blz. 2.994).

Enig artikel. — De Minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd de Staatswaarborg te verlenen voor de terugbetaling van de hoofdsom en de betaling van de interesten van een lening, maximaal ten bedrage van fr. 5.250.000 terugbetaalbaar in twintig jaar, op te nemen bij de Naamloze Vennootschap « Gemeentekrediet van België » door de « Association intercommunale pour l'exploitation du circuit de Francorchamps », voor de financiering van dringende verbeteringswerken aan het circuit.

Wet van 30 januari 1957

tot tijdelijke wijziging van het Wetboek der registratierechten met het oog op het bevorderen van de inbreng door vennootschappen van één of meer takken van hun bedrijvigheid in andere vennootschappen (Staatsblad, 10 april 1957, blz. 2.530). (Zie tekst, rubriek I.)

Koninklijk besluit van 8 februari 1957

betreffende de toekenning van een toelage om de verbetering van zwijnenhokken en het bouwen van gierputten en mestkuilen aan te moedigen (Staatsblad, 17 april 1957, blz. 2.734).

Wet van 1 maart 1957

houdende toekenning van een speciaal krediet, te brengen op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken voor het dienstjaar 1957, bestemd tot het verlenen van een toelage aan de Samenwerkende Vennootschap voor Ondergrondse Vergassing (Socogaz) (Staatsblad, 3 april 1957, blz. 2.346).

Er wordt een speciaal krediet van fr. 5 miljoen toegestaan, te brengen op het artikel 25 van de begroting van Economische Zaken voor het dienstjaar 1957 « Uitzonderings-toelagen », bij littera 3 (nieuw), « aan de Samenwerkende Vennootschap voor Ondergrondse Vergassing (Socogaz) ».

Wet van 9 maart 1957

die de planning aangeeft van de toe te kennen begrotingskredieten met het oog op het verwezenlijken van een programma van werken om zekere waterwegen bevaarbaar te maken voor schepen van 1.350 ton of meer (Staatsblad, 12 april 1957, blz. 2.582).

Artikel 1. — Worden van nationaal belang en dringend verklaard, de werken tot modernisering of tot aanleg van de hierna opgesomde waterwegen, om ze bevaarbaar te maken voor schepen van 1.350 ton of meer :

- 1° Het kanaal van Charleroi naar Brussel, alsmede de hoofdvertakking van Seneffe naar La Louvière;
- 2° Het kanaal Nimy-Péronnes;
- 3° De Samber, tussen Monceau en Namen;
- 4° De Maas, tussen Luik en de Franse grens;
- 5° De ringvaart rond Gent;
- 6° De Bovenschedde;
- 7° Het kanaal van het Centrum.

Art. 2. — De Minister van Openbare Werken en van Wederopbouw is ertoe gemachtigd alle nodige schikkingen te treffen met het oog op de vastlegging van het geheel der uitgaven — aankopen van onroerende goederen inbegrepen — die betrekking hebben op de uitvoering van een beperkt programma, strikt noodzakelijk om de scheepvaart met schepen van 1.350 ton toe te laten op de waterwegen onder het eerste artikel opgesomd, programma dat zich uitstrekt over een tijdperk van tien jaar, lopende van 1957 tot 1966.

Art. 3. — Te beginnen vanaf 1957, zullen ieder jaar op de begroting van buitengewone ontvangsten en uitgaven minimum de in hierna volgende tabel (in miljoenen franken) opgegeven vastleggingskredieten alsmede de erop betrekking hebbende betalingskredieten worden uitgetrokken :

Jaar	1957	1958	1959	1960	1961
Vastleggingskredieten	1.000	1.250	1.250	1.250	1.250
Jaar	1962	1963	1964	1965	1966
Vastleggingskredieten	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Koninklijk besluit van 23 maart 1957

tot regeling van het verlenen van de Staatswaarborg op de terugbetaling van de hypothecaire leningen, die toegestaan worden voor het aankopen of het bouwen van volkswoningen, kleine landeigendommen of daarmede gelijkgestelde woningen (Staatsblad, 8-9 april 1957, blz. 2.498).

Artikel 1. — De Staatswaarborg wordt, onder de bij dit artikel bepaalde voorwaarden, verleend voor de aflossing van de hoofdsom, interesten en bijkomende kosten van de hypothecaire leningen, die door de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom en hun erkende vennootschappen, toegestaan worden, voor het

aankopen of het bouwen van volkswoningen, kleine landeigendommen of daarmee gelijkgestelde woningen.

Deze organismen doen driemaandelijks aan de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin en aan de Minister van Financiën de lijst van de leningen geworden, die zij onder deze waarborg hebben toegestaan.

Art. 2. § 1. — De Staatswaarborg voor goede afloop wordt enkel verkregen wanneer, op het ogenblik van de toekenning van de lening :

1° De geldopnemer, noch zijn echtgenoot, een veroordeling tot een criminele of correctionele straf hebben opgelopen.

De Minister van Volksgezondheid en van het Gezin mag nochtans, in geval van veroordeling tot een correctionele straf, van deze voorwaarde afwijken op voorstel van het leningorganisme.

2° De geldopnemer, noch zijn echtgenoot, een andere woning geheel en al bezitten, in eigendom of in vruchtgebruik.

Van deze voorwaarde wordt afgeweken wanneer deze woning door de burgemeester van de gemeente of door de Koning onbewoonbaar is verklaard als ongezond. Is de woning uiteraard ongezond, dan zullen de geldopnemer en zijn echtgenoot zich tegenover de leninginstelling verbinden, wanneer zij eigenaars of vruchtgebruikers van de woning zijn, deze binnen een termijn van één jaar vanaf de toekenning van de lening buiten gebruik te stellen.

In geval van ongezondheid wegens overbevolking, zullen de geldopnemer en zijn echtgenoot zich verbinden hun rechten op het gebouw binnen een termijn van één jaar van de toekenning van de lening af te verkopen en onmiddellijk de verkoopprijs aan te wenden voor de gedeeltelijke terugbetaling van de lening.

Art. 3. — De terugbetaling van de lening moet gewaarborgd zijn door de inschrijving in eerste rang van een hypotheek op het gebouw waarop de lening betrekking heeft.

Art. 4. — In geval van levensverzekering met enige premie, tot dekking van de terugbetaling van de lening, mag deze, met inbegrip van deze levensverzekeringspremie en eventueel verhoogd met het bedrag van de door de openbare besturen verleende premieën, niet meer bedragen dan 100 pct. van de verkoopwaarde wanneer het het aankopen van een volkswoning of van een kleine landeigendom of wanneer het het bouwen van met volkswoningen gelijkgestelde woningen betreft, of 90 pct. van de verkoopwaarde indien het het aankopen van een met volkswoningen gelijkgestelde woning geldt.

Bij ontstentenis van een dergelijke levensverzekering, wordt dit bedrag van 100 pct. tot 90 pct. verminderd, en dit van 90 pct. tot 80 pct.

Wanneer de aankoopprijs van een volkswoning, een kleine landeigendom of een hiermede gelijkgestelde woning lager is dan de verkoopwaarde, worden deze bedragen berekend volgens de aankoopprijs.

Na de verkoop van het gebouw, is het door de Staat aan het leningorganisme ter uitvoering van de waarborg te betalen bedrag gelijk aan het verschil tussen het door deze instelling geleden verlies en het verlies dat deze zou hebben geleden in de veronderstelling dat de lening tot 70 pct. van de verkoopwaarde of van de aankoopprijs van het goed, volgens het bij vorig lid gemaakt onderscheid, zou beperkt zijn. De raming van de bedragen die, in deze veronderstelling, op de hoofdsom zouden zijn terugbetaald, wordt opgemaakt door de werkelijk terugbetaalde bedragen te verminderen in de verhouding die bestaat tussen 70 pct. en het percentage van de lening ten opzichte van de verkoopwaarde of, eventueel, van de aankoopprijs.

Art. 5. — De instelling die de lening verleent, laat overgaan tot de expertise van het goed, voor de aankoop of de bouw waarvan de lening aangevraagd wordt en bepaalt de verkoopwaarde van dit goed.

Art. 6. — Zolang zij niet op algemene wijze bepaald werd, bij toepassing van artikel 3 van de wet van 29 mei 1948, gewijzigd bij de wet van 27 juni 1956, is de met de volkswoningen en kleine landeigendommen gelijkgestelde woning, voor de toepassing van dit besluit, die woning waarvan de verkoopwaarde, noch de aankoopprijs, fr. 450.000 overschrijdt, wanneer zij gelegen is in een gemeente van de agglomeraties Antwerpen, Brussel, Charleroi, Gent en Luik, zoals zij

bepaald worden bij de reglementaire beschikkingen betreffende de toekenning van de premieën voor het aankopen van volkswoningen, en die waarvan de verkoopwaarde, noch de aankoopprijs fr. 400.000 overschrijdt, wanneer zij in een andere gemeente gelegen is.

Deze waarden worden respectievelijk op fr. 500.000 en fr. 440.000 gebracht, zo de geldopnemer twee of drie kinderen ten laste heeft, en op fr. 550.000 en fr. 480.000, zo hij vier of meer kinderen ten laste heeft.

Art. 7. — De Dienst der Registratie en Domeinen kan gelast worden de door de Staat in uitvoering van zijn waarborg betaalde sommen te innen.

Art. 8. — Het Regentsbesluit van 16 augustus 1948 waarbij de Staat ertoe gemachtigd wordt de terugbetaling te waarborgen van sommen verschuldigd op de hypothecaire leningen toegestaan door kredietvennootschappen die onder de Algemene Spaar- en Lijfrentekas ressorteren, of door de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom, voor het bouwen van goedkope woningen of kleine landeigendommen, wordt afgeschaft.

Art. 9. — Dit besluit heeft uitwerking op 1 januari 1956.

Art. 10. — Onze Minister van Volksgezondheid en van het Gezin, Onze Minister van Landbouw en Onze Minister van Financiën zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Wet van 26 maart 1957

houdende de begroting van het Ministerie van Landsverdediging voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 3 april 1957, blz. 2.347).

Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden uitgaven betreffende het Ministerie van Landsverdediging, zijn kredieten geopend die de som van fr. 11.018.705.000 belopen.

Koninklijk besluit van 29 maart 1957

Eindakte der Financiële en Monetaire Conferentie van de Verenigde Naties en bijlagen, ondertekend op 22 juli 1944 te Bretton Woods - Benoeming van een plaatsvervangende gouverneur van het Internationale Muntfonds (Staatsblad, 6 april 1957, blz. 2.430).

Artikel 1. — De heer Williot, M., directeur-generaal van het Bestuur der Thesaurie en Staatsschuld, wordt, met ingang van 15 mei 1957, voor een termijn van vijf jaar, tot plaatsvervangende gouverneur van het Internationaal Muntfonds benoemd, ter vervanging van de heer Vanheurck, J., voornoemd.

Art. 2. — Onze Ministers van Buitenlandse Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit.

Wet van 30 maart 1957

waarbij nieuwe voorlopige kredieten komende in mindering van de begrotingen voor het dienstjaar 1957 geopend worden (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.306).

Wet van 30 maart 1957

houdende de Rijksschuldbegroting voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 11 april 1957, blz. 2.546).

Artikel 1. — Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden (...) uitgaven betreffende de rijksschuldbegroting, zijn kredieten geopend die de som van fr. 15.979.437.000 belopen.

Art. 2. — Het werkelijk bedrag der leningen die de vereniging zonder winstoogmerken « Bond der Kroostrijke Gezinnen van België » gemachtigd is uit te geven onder staatswaarborg, voor zijn Studiefonds, wordt van fr. 57.250.000 op fr. 67.250.000 gebracht.

De interest- en de delgingsvoorwaarden der nieuwe lening van fr. 10.000.000 zullen door Onze Minister van Financiën worden goedgekeurd.

De interest is ten laste van de Schatkist.

Wet van 30 maart 1957

houdende de begroting van pensioenen voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 11 april 1957, blz. 2.554).

Enig artikel. — Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden (...) uitgaven betreffende de begroting van pensioenen, zijn kredieten geopend die de som van fr. 13.016.480.000 belopen.

Wet van 30 maart 1957

houdende de begroting der kwade posten en terugbetalingen voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 12 april 1957, blz. 2.584).

Enig artikel. — Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden (...) uitgaven betreffende de begroting der kwade posten en terugbetalingen, zijn kredieten geopend die de som van fr. 459.811.000 belopen.

Wet van 30 maart 1957

houdende de begroting van het Ministerie van Financiën voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 14 april 1957, blz. 2.642).

Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden uitgaven betreffende de begroting van het Ministerie van Financiën, zijn kredieten geopend die de som van fr. 5.455.063.000 belopen.

Wet van 30 maart 1957

houdende de begroting van het Ministerie van Middenstand van het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 15-16 april 1957, blz. 2.678).

Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden uitgaven betreffende de begroting van het Ministerie van Middenstand, zijn kredieten geopend die de som van fr. 113.353.000 belopen.

Koninklijk besluit van 1 april 1957

waarbij de Nationale Maatschappij voor de kleine Landeigendom ertoe gemachtigd wordt, onder Staatswaarborg, een lening van fr. 333 miljoen aan te gaan (Staatsblad, 10 april 1957, blz. 2.533).

.....
Gelet op de wet van 15 april 1949, gewijzigd door de wet van 27 juni 1956, tot instelling van een Nationaal Fonds voor de huisvesting, inzonderheid haar artikels 4 en 6;
.....

Artikel 1. — De Staatswaarborg wordt gehecht aan een nieuwe lening van een werkelijk bedrag van driehonderddrieëndertig miljoen frank, uit te geven door de Nationale Maatschappij voor de kleine landeigendom.

Art. 2. — De lening zal uitgegeven worden per sneden en tegen de voorwaarden welke vooraf door de Minister van Financiën zullen goedgekeurd worden.

Ministerieel besluit van 1 april 1957

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 12 april 1957, blz. 2.617).

Koninklijk besluit van 4 april 1957

ter uitvoering van artikel 302ter van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten Staatsblad, 10 april 1957, blz. 2.531). (Zie tekst, rubriek I).

Ministerieel besluit van 11 april 1957

houdende wijziging van het ministerieel besluit van 1 september 1952 waarbij uitstel wordt verleend voor de betaling van de accijnzen (Staatsblad, 18 april 1957, blz. 2.769).

Gelet op de wet van 19 maart 1951 (1) inzake accijnzen, namelijk op artikel 41;

Gelet op het ministerieel besluit van 1 september 1952 (2) waarbij uitstel wordt verleend voor de betaling van de accijnzen, namelijk op artikel 4;

Gelet op het advies van de Raad van State,

Artikel 1. — Onder de titel « A. — Accijnzen », van de tabel in artikel 4 van het ministerieel besluit van 1 september 1952, wordt onmiddellijk vóór de post « Fabrikant van glucose » de navolgende post ingelast :

Rechthebbenden :

Fabrikant en importeur van mineraal water en van gashoudende of schuimende limonade.

Voor de fiscale bandjes en capsules.

Uitstel. — Datum waarop de termijn aanvang neemt :

Naar gelang het bestelbulletin gedurende de eerste of de tweede helft van een maand bij de ontvanger is toegekomen, mag de betaling tot de 15^e of de laatste dag van die maand worden uitgesteld.

Art. 2. — Dit besluit treedt in werking op 1 mei 1957.

Wet van 11 april 1957

houdende de begroting van buitengewone ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 20 april 1957, blz. 2.838). Erratum (Staatsblad, 26 april 1957, blz. 2.995).

TITEL I. — Buitengewone uitgaven.

Artikel 1. — Vastleggingskredieten zijn geopend ten bedrage van fr. 9.513.842.000, onderverdeeld overeenkomstig de bij onderhavige wet gevoegde tabel I.

Mogen met ingang van 1 januari 1958 gebruikt worden, de door onderhavige wet toegestane vastleggingskredieten welke op 31 december 1957 nog niet waren aangewend.

Art. 2. — Betalingskredieten voortspruitend uit verplichtingen aangaan in uitvoering van de door onderhavige wet

en vroegere wetten verleende machtigingen, zijn geopend ten belope van fr. 13.500.237.000, onderverdeeld overeenkomstig de bij onderhavige wet gevoegde tabel I.

Mogen met ingang van 1 januari 1958 gebruikt worden, de door onderhavige wet toegestane betalingskredieten welke op 31 december 1957 nog niet waren benut.

Art. 3. — De totalen der vastleggingskredieten en der betalingskredieten vermeld in hoger aangehaalde artikelen 1 en 2 zijn, zoals hierna, per Ministerie en volgens de aard verdeeld :

Hoofdstukken en ministeries	Buitengewone uitgaven	Vastleggings- kredieten	Betalings- kredieten
	(in duizenden franken)		
I. — Dienst der Rijksschuld.			
Totalen voor hoofdstuk I ...		500.415	
II. — Kredieten betreffende de voor- schotten.			
Totalen voor hoofdstuk II ...		1.321.052	
III. — Kredieten betreffende de parti- cipaties.			
Totalen voor hoofdstuk III ...		41.354	
IV. — Kredieten betreffende de beleg- gingen.			
A. — Nieuwe beleggingen :			
1. Werken en leveringen door de hoofd- besturen beheerd :			
Totalen voor cijfer 1 van de sectie A van hoofdstuk IV ...	5.631.544		9.362.695
2. Subsidien aan ondergeschikte bestu- ren :			
Totalen voor cijfer 2 van de sectie A van hoofdstuk IV ...	3.233.000		1.900.200
Totalen voor de sectie A van hoofdstuk IV (1 + 2) ...	8.864.544		11.262.895
B. — Herstelling van het openbaar en ermede gelijkgesteld domein :			
Totalen voor de sectie B van hoofdstuk IV ...	649.298		373.521
Totalen voor hoofdstuk IV (A + B) ...	9.513.842		11.636.416
V. — Andere buitengewone uitgaven.			
Totalen voor hoofdstuk V ...			1.000
Totalen voor de buitengewone uitgaven ...	9.513.842		13.500.237

Art. 4. — De Koning bepaalt, binnen de perken van elk van de machtigingen opgenomen in de tabel I van onderhavige wet, het bedrag dat aan de overeenstemmende rubriek van het dienstjaar 1958 dient gehecht, als zijnde noodzakelijk voor de verwezenlijking van het doel waarvoor het krediet werd verleend.

III — LANDBOUW

Koninklijk besluit van 8 februari 1957

betreffende de toekenning van een toelage om de verbetering van zwijnenhokken en het bouwen van gierputten en mestkuilen aan te moedigen (Staatsblad, 17 april 1957, blz. 2.734).

Bericht

betreffende de samenstelling van het tarwemeel (Staatsblad, 20 april 1957, blz. 2.869).

Bij toepassing van de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 20 september 1956 betreffende de inmenging der inlandse tarwe, dienen de nijverheidsmolens vanaf maandag 22 april 1957, te 6 uur 's morgens, 60 pct. inlandse tarwe in hun gemaal te mengen.

Deze machtigingen mogen aangewend worden overeen- komstig lid 2 van de artikelen 1 en 2 hierboven.

TITEL II. — Buitengewone ontvangsten.

Art. 6. — Voor het dienstjaar 1957 worden de buiten- gewone ontvangsten geraamd op de som van fr. 701.167.000, overeenkomstig hierbij behorende tabel II.

Wet van 12 april 1957

tot wijziging van artikel 140 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (Staatsblad, 20 april 1957, blz. 2.861).

Artikel 1. — In artikel 140, eerste lid, van het koninklijk besluit van 30 november 1939, n° 64, houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bekrachtigd bij de wet van 16 juni 1947, wordt een 3° toegevoegd, dat als volgt luidt :

« 3° 1 pct. voor de schenkingen, met inbegrip van de inbrengsten om niet, gedaan aan instellingen van openbaar nut of aan rechtspersonen die in het 2° bedoeld zijn, zo de schenker of de inbrenger zelf een instelling van openbaar nut of een dezer rechtspersonen is. »

Art. 2. — Voorgaand artikel is van toepassing op de sedert 1 juli 1950 gedane schenkingen of inbrengsten.

De rechten geheven boven het tarief van 1 pct. zijn vat- baar voor teruggaaf. De vordering tot teruggaaf verjaart na twee jaar te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet.

Wet van 12 april 1957

houdende de begroting van het Ministerie van Justi- tie voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 22-23-24 april 1957, blz. 2.911).

Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden uitgaven betref- fende het Ministerie van Justitie, zijn kredieten geopend die de som van fr. 1.742.915.000 belopen.

Wet van 16 april 1957

houdende de begroting van de Diensten van de Eerste-Minister voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 19 april 1957, blz. 2.798).

Voor de aan het dienstjaar 1957 verbonden uitgaven betreffende de begroting van de diensten van de Eerste- Minister, zijn kredieten geopend die de som van fr. 45.095.000 belopen.

IV — NIJVERHEID

Ministerieel besluit van 1 april 1957

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 13 april 1957, blz. 2.617).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 4 april 1957

betreffende de uitvoer van varkensvlees naar de Duitse Bondsrepubliek (Staatsblad, 12 april 1957, blz. 2.590).

VIII — VERKEERSWEZEN

Wet van 9 maart 1957

die de planning aangeeft van de toe te kennen begrotingskredieten met het oog op het verwezenlijken van een programma van werken om zekere waterwegen bevaarbaar te maken voor schepen van 1.350 ton of meer (Staatsblad, 12 april 1957, blz. 2.582). (Zie tekst, rubriek II.)

Ministerieel besluit van 13 april 1957

betreffende de vrachten en huurprijzen, alsmede hun toepassingsvoorwaarden, voor elk door bemiddeling van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart gesloten bevrachtings- of huurcontract (Staatsblad, 21 april 1957, blz. 2.887).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Ministerieel besluit van 30 maart 1957

tot vaststelling van de maximumverdelingsmarges der steenkolen en steenkool- of bruinkoolbriketten (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.314).

Artikel 1. — In afwijking aan artikel 15 van het ministerieel besluit van 19 oktober 1956 tot vaststelling van de maximumverdelingsmarges der steenkolen en steenkool- of bruinkoolbriketten, en aan artikel 5 van het ministerieel besluit van 16 november 1956, blijven de voornoemde ministeriële besluiten van kracht.

Art. 2. — Onderhavig besluit treedt in werking op 1 april 1957.

Ministerieel besluit van 1 april 1957

tot vaststelling van de maximumverkoopprijs aan verbruiker van gesteriliseerde melk in flessen (Staatsblad, 3 april 1957, blz. 2.361).

Ministerieel besluit van 3 april 1957

tot vaststelling van de maximumverkoopprijs van geraffineerde suiker (Staatsblad, 5 april 1957, blz. 2.414).

Artikel 1. — De verkoopprijs aan verbruiker van geraffineerde klontjessuiker, gezaagd en verpakt in dozen van 1 kilogram, mag de fr. 14,20 per kilogram niet overschrijden.

Art. 2. — De verkoopprijs toegepast door de raffineerder voor geraffineerde klontjessuiker, gezaagd en verpakt in dozen van 1 kilogram, mag de fr. 13,05 niet te boven gaan.

Deze prijs dient verstaan : levering franco stationaire groothandelaar, inclusief accijnsrecht en exclusief forfaitaire overdrachtaks, voor levering van minimum 15 ton.

De prijsbijslag op dit ogenblik toegepast voor levering van kleinere hoeveelheden mag niet worden verhoogd.

Art. 3. — Inbreuk op de bepaling van dit besluit wordt opgespoord, vastgesteld, vervolgd en bestraft overeenkomstig de bepalingen van de hoofdstukken II en III van de besluitwet van 22 januari 1945 betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementering betreffende de bevoorrading van het land, gewijzigd en aangevuld bij de besluit-

wetten van 7 mei 1945, 14 en 18 mei, 7 en 29 juni 1946 en door de wet van 14 februari 1948.

Art. 4. — Onderhavig besluit treedt in werking de dag der bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Ministerieel besluit van 4 april 1957

inzake prijsvermindering op de farmaceutische specialiteiten (Staatsblad, 8-9 april 1957, blz. 2.497).

Artikel 1. — De van toepassing zijnde verkoopprijzen der farmaceutische specialiteiten op 19 december 1956 dienen verminderd met het bedrag van de verlaging der forfaitaire belastingen ingevolge het koninklijk besluit van 14 december 1956 tot wijziging der Algemene Reglementering op de met het zegel gelijkgestelde taksen.

Art. 2. — De toepassing van artikel 7bis van het ministerieel besluit van 14 januari 1953, houdende reglementering der prijzen van de farmaceutische specialiteiten, aangevuld door het ministerieel besluit van 27 februari 1953, is opgeheven gedurende de periode van verlaging van de forfaitaire belastingen.

Ministerieel besluit van 13 april 1957

betreffende de vrachten en huurprijzen, alsmede hun toepassingsvoorwaarden, voor elk door bemid-

deling van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart gesloten bevrachtings- of huurcontract (Staatsblad, 21 april 1957, blz. 2.887).

Ministerieel besluit van 19 april 1957

tot aanvulling van het ministerieel besluit van 1 april 1957 tot vaststelling van de maximumverkoopprijs aan verbruiker van gesteriliseerde melk in flessen (Staatsblad, 22-23-24 april 1957, blz. 2.921).

Artikel 1. — De verkoopprijs aan verbruiker van gesteriliseerde melk in flessen van een halve liter mag fr. 3,60 niet overschrijden.

Vermelde maximumprijs mag evenwel met fr. 0,15 worden verhoogd in de bij alinea 2 van artikel 1 van voornoemd ministerieel besluit van 1 april 1957 bedoelde agglomeraties.

Art. 2. — Onderhavig besluit wordt op 25 april 1957 van kracht.

Tariefmaatregel

in Belgisch binnenverkeer en gemengd verkeer. Bericht van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.315).

X — SOCIALE WETGEVING

(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 29 november 1956

houdende algemene verordening betreffende het ouderdomspensioen der zelfstandigen - Erratum (Staatsblad, 22-23-24 april 1957, blz. 2.921).

Ministerieel besluit van 7 maart 1957

tot wijziging van het ministerieel besluit van 3 december 1938 houdende coördinatie van de verschillende besluiten betreffende de rangschikking van de gemeenten inzake werkloosheid (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.312).

Koninklijk besluit van 26 maart 1957

betreffende de grenzen tot dewelke het loon der arbeiders in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de bijdrage, geïnd in toepassing van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, tot wijziging van de regels waarbij die grenzen aan de schommelingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen worden aangepast en waarbij de werkgeversbijdrage met 1 pct. wordt verhoogd (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.308).

Artikel 1. — De grens van fr. 5.000, voorzien bij artikel 3, lid 1, 1°, artikel 3, lid 3, 1°, en artikel 3, lid 9, van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, gewijzigd bij de wetten van 29 december 1953 en 14 juli 1955, wordt op fr. 6.000 gebracht.

Art. 2. — In de voornoemde besluitwet van 28 december 1944, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In artikel 3, lid 3, 1°, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1955, worden de woorden « 12 pct. of 18,25 pct. » vervangen door de woorden « 13 pct. of 19,25 pct. »;

2° In artikel 3, lid 10, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1955, wordt het cijfer « 440 » vervangen door het cijfer « 110 »;

3° In artikel 3, lid 11, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1955, wordt het cijfer « 400 » vervangen door het cijfer « 100 »;

4° In artikel 4, lid 1, littera A, 4°, wordt het bedrag « 7,5 pct. » vervangen door het bedrag « 8,5 pct. ». Hetzelfde gebeurt in artikel 4, lid 1, littera B, 4°.

Art. 3. — Dit besluit treedt in werking op 1 april 1957.

Deze inwerkingtreding wordt nochtans uitgesteld tot 1 juli 1957 voor wat betreft de verhoging tot fr. 6.000 van de grens van fr. 5.000, bedoeld bij artikel 1, doch uitsluitend voor het gedeelte der bijdrage van werknemer en werkgever dat bestemd is om overeenkomstig artikel 4, lid 1, littera B, 1°, betreffende het bediendpensioen gestort te worden.

Koninklijk besluit van 26 maart 1957

betreffende de grenzen tot dewelke het loon der mijnwerkers in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de bijdrage geïnd in toepassing van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers

en ermee gelijkgesteld, tot wijziging van de regels waarbij die grenzen aan de schommelingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen worden aangepast en waarbij de werkgeversbijdrage met 1 pct. wordt verhoogd (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.309).

Koninklijk besluit van 26 maart 1957

betreffende de grenzen tot dewelke het loon der zeelieden ter koopvaardij in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de bijdragen geïnd in toepassing van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de zeelieden ter koopvaardij, tot wijziging van de regels waarbij die grenzen aan de schommelingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen worden aangepast en waarbij de werkgeversbijdrage met 1 pct. wordt verhoogd (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.310).

Ministerieel besluit van 28 maart 1957

tot wijziging van het ministerieel besluit van 19 juli 1955, genomen in uitvoering van het besluit van de Regent van 31 december 1946 houdende toepassing van de besluitwet van 28 december 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, op de door een wervingscontract voor de binnenscheepvaart verbonden werkgevers en werknemers (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.313).

Koninklijk besluit van 30 maart 1957

tot wijziging van het besluit van de Regent van 16 januari 1945 betreffende de werking van de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid (Staatsblad, 1-2 april 1957, blz. 2.310).

Ministerieel besluit van 3 april 1957

tot vaststelling van de refertelonen met het oog op de toepassing van artikel 80 van het besluit van de Regent van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 26 september 1953 en 21 november 1955 (Staatsblad, 12 april 1957, blz. 2.588).

Koninklijk besluit van 9 april 1957

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 14 december 1956 van het Nationaal Paritair Comité van de metaalbouw, betreffende de vermindering van de arbeidsduur in het garagebedrijf (Staatsblad, 15-16 april 1957, blz. 2.684).

Koninklijk besluit van 10 april 1957

tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (Staatsblad, 15-16 april 1957, blz. 2.686).

XI — OORLOGSSCHADE

Koninklijk besluit van 25 maart 1957

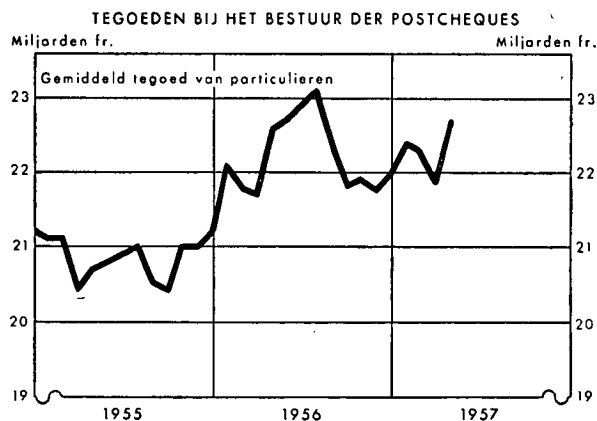
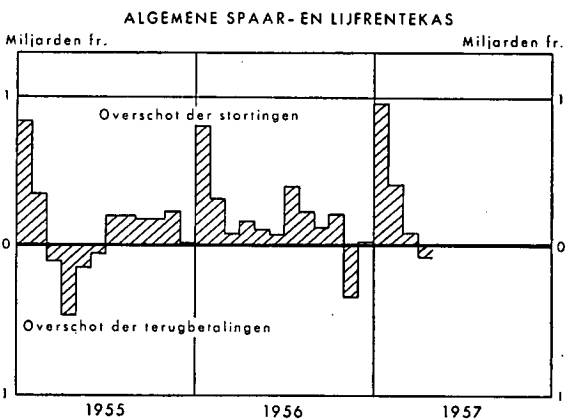
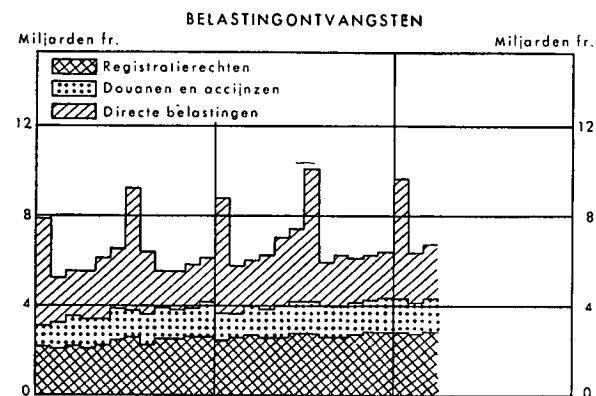
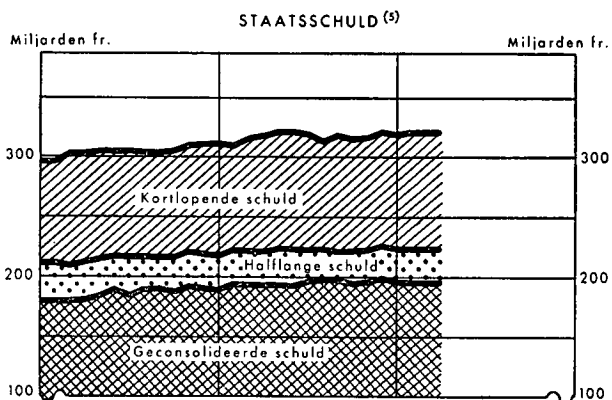
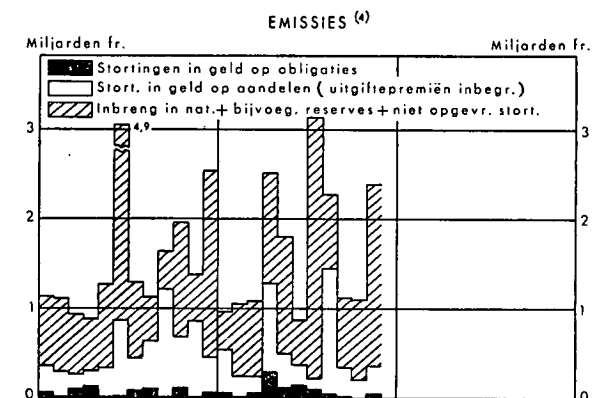
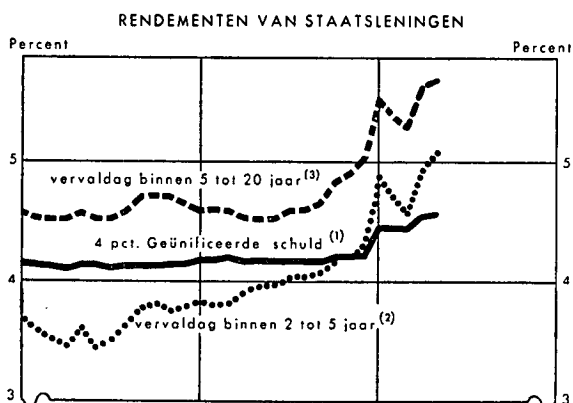
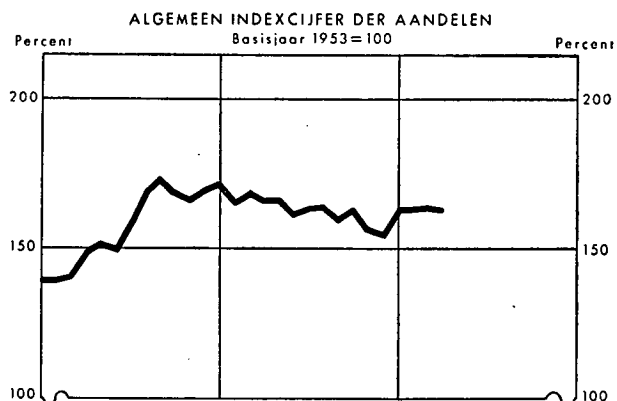
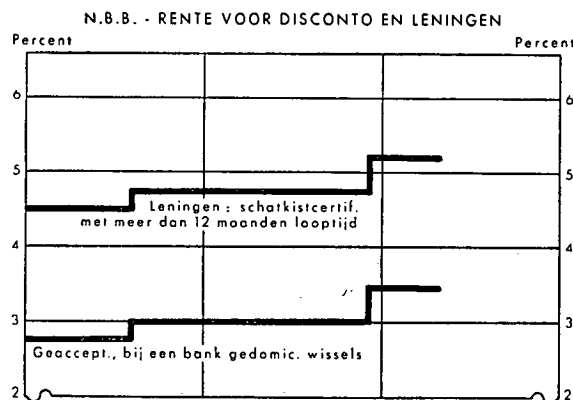
betreffende de vaststelling, inzake oorlogsschade aan boten, van de integrale vergoedingscoëfficiënt toepasselijk op heel het Rijk voor de periode van 1 januari 1957 tot 31 maart 1957 (besluit n° 28) (Staatsblad, 3 april 1957, blz. 2.361).

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

Tabel n° 65¹ betreffende de verbruiksindexcijfers, « A. Maandelijkse verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938=100 » genaamd, werd afgeschaft, daar het Nationaal Instituut voor de Statistiek sedert januari 1957 onze statistiek « Winkels met bijhuizen — Voedingswaren » overgenomen heeft.

Daarentegen publiceren wij in tabel 50 de « Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid en productie », resp. opgemaakt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek en het Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek van de Universiteit te Leuven. Onze publikatie is echter tot de voornaamste industriële sectoren beperkt.

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

(1) Rendement alleen berekend volgens de notering

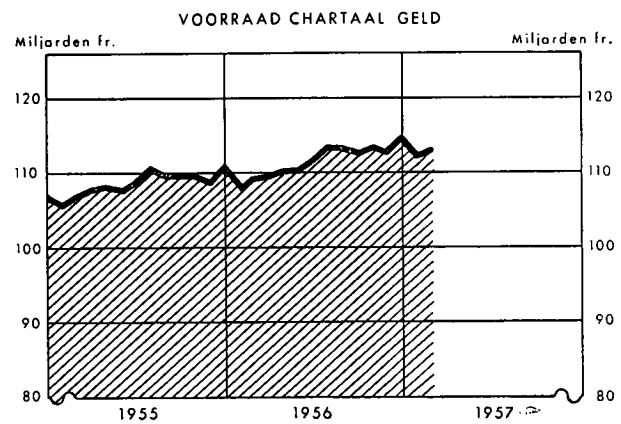
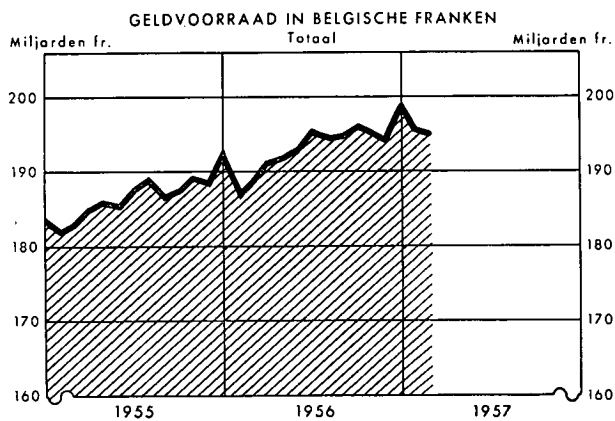
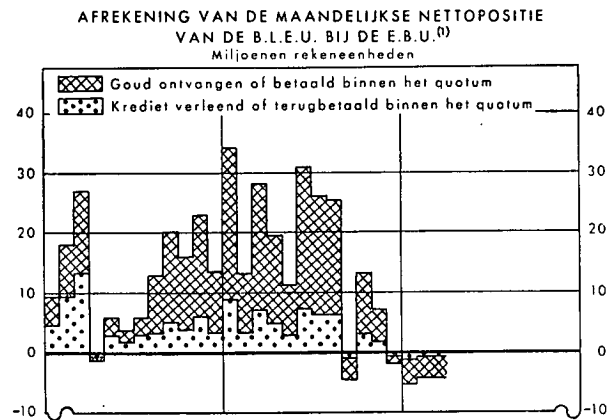
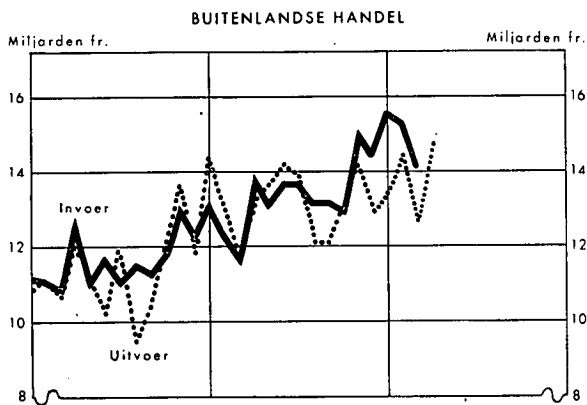
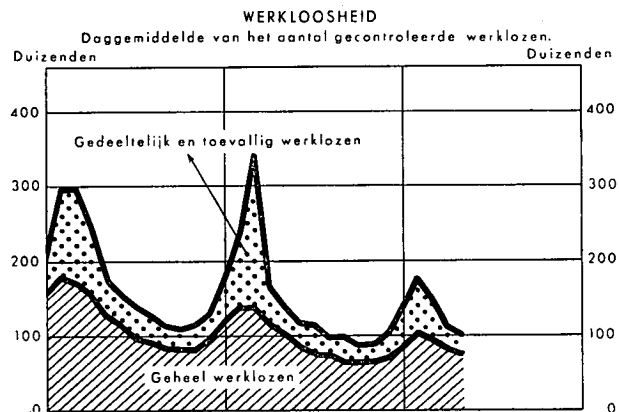
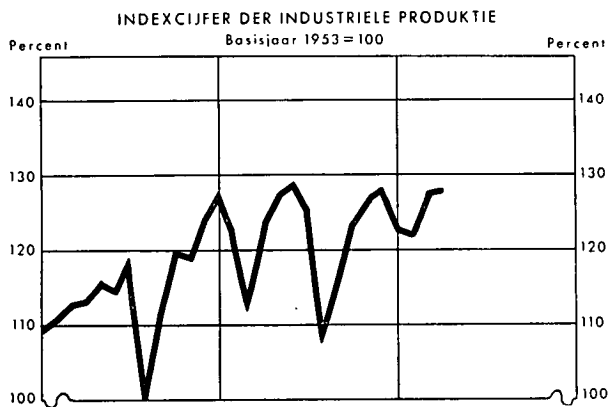
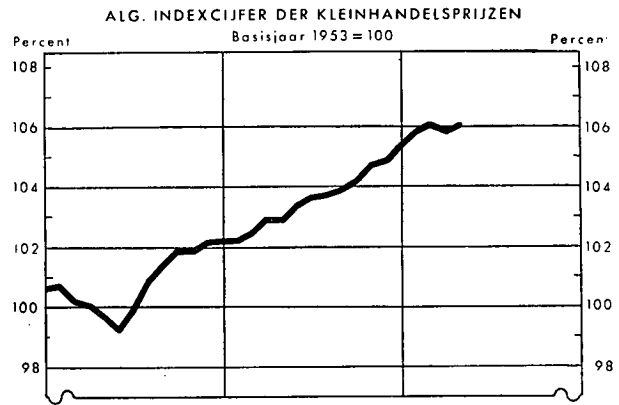
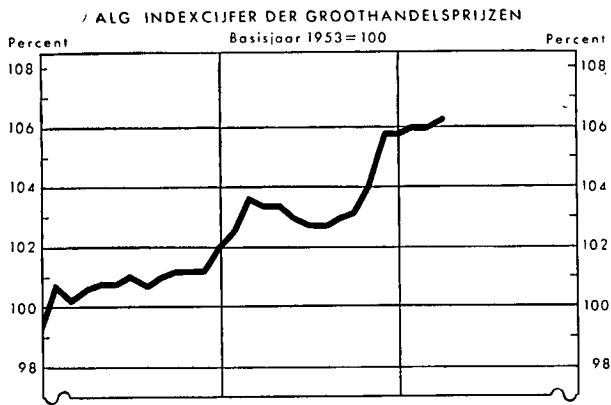
(2) Op vaste datum terugbetaalbaar (3,5 tot 4 pct. nominaal)

(3) Terugbetaalbaar met veranderlijke annuïteiten (4 tot 4,5 pct. nominaal)

(4) Emissies van Belgische naamloze vennootschappen, commanditaire op aandelen, P.V.B.A. en Kongolese vennootschappen

(5) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

(1) Excl. de bilaterale terugbetalingen

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud. zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

Ia. — OFFICIEEL RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pct.)

2

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België						
	Disconto				Voorschotten in rekening-courant en beleningen *		
	Geaccepteerd in een bank gedomicilieerd papier, warrants en bankaccepten vooraf door de Nationale Bank van België geïssueerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicilieerd papier	Niet geaccepteerd in een bank gedomicilieerd papier	Niet geaccepteerd, niet in een bank gedomicilieerd papier, promessen	Schatkistcertificaten, uitgegeven op maximum 366 dagen	Speciale schatkistcertificaten, uitgifte december 1956/januari 1957	Alle andere overheidsfondsen
1955 Gemiddelde	2,85	3,46	4,35	1	2		4,60
1956 Gemiddelde	3,04	3,79	4,54	4,79	2,1919		4,79
1956 Februari	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Maart	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
April	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Mei	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Juni	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Juli	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Augustus	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
September	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Oktober	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
November	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
December (vanaf 6) .	3,50	4,25	5,—	5,25	2,25	3,50 ⁴	5,25
1957 Januari	3,50	4,25	5,—	5,25	2,25	3,50	5,25
Februari	3,50	4,25	5,—	5,25	2,25	3,50	5,25
Maart (vanaf 21) ...	3,50	4,25	5,—	5,25	3	3,50	5,25
April	3,50	4,25	5,—	5,25	3	3,50	5,25

1 Gemiddelde in 1955 van de rentevoeten der niet geaccepteerde niet in een bank gedomicilieerde wissels : 4,46; der promessen : 4,60.

2 Gemiddelde in 1955 van de rentevoet der voorschotten op certificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd : 2,078; certificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd : 2,297.

3 Rentevoet van het certificaat plus 5/16 pct., minimum 2,25 pct.

4 Vanaf 27 december 1956.

* Quotiteit van het voorschot op 30 april 1957 :

Schatkistcertificaten uitgegeven op maximum 366 dagen	max. 95 pct.	4 ½ pct. Obligaties Lening 1952/1964 met 12 jaar looptijd	max. 90 pct.
Speciale schatkistcertificaten, uitgifte dec. 1956/jan. 1957	» 95 pct.	3 ½ pct. Obligat. Muntsaneringslen. 30 r. (paar) 40 en 50 r.	» 90 pct.
Schatkistcertificaten, uitgegeven op meer dan 366 dagen	» 90 pct.	4 pct. Schatkiste, 1950 van Belg. Kongo met 5 of 10 j. loopt.	» 90 pct.
4 ½ pct. Obligaties Lening 1951 met 10 of 15 jaar looptijd	» 90 pct.	4 pct. Koloniale Schuld 1950/1960	» 90 pct.
4 ½ pct. Obligaties Lening 1952/1962 met 10 jaar looptijd	» 90 pct.	Anderse overheidsfondsen	» 80 pct.

Alleen de effecten en overheidsfondsen « aan toonder » in Belgische franken luidend, worden in onderpand aanvaard.

Worden niet in onderpand aanvaard :

- de schatkistcertificaten met 5, 10 of 15 dagen looptijd;
- de schatkistcertificaten uitgegeven in vervanging der certificaten uitgegeven door de Emissiebank te Brussel;
- de obligaties uitgegeven door de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade.

Ib. — RENTEVOET VAN HET CALLGELD EN DE SCHATKISTCERTIFICATEN OP ZEER KORTE TERMIJN

Gemiddelden	Daggeld 1			Schatkistcertificaten op zeer korte termijn		
	1 dag	5 dagen	10 dagen	5 dagen	10 dagen	15 dagen
1955	1,35	—	—	—	—	—
1956	1,58	1,70 ²	1,80 ²	1,66 ³	1,76 ³	1,85 ³
1956 Februari ...	1,50	1,60 ⁴	1,70 ⁴	—	—	—
Maart	1,50	1,60	1,70	—	—	—
April	1,50	1,60	1,70	—	—	—
Mei	1,47	1,61	1,71	1,60 ⁵	1,70 ⁵	1,80 ⁵
Juni	1,46	1,63	1,72	1,60	1,71	1,78
Juli	1,58	1,68	1,78	1,65	1,75	1,85
Augustus	1,64	1,74	1,84	1,65	1,75	1,85
September	1,65	1,75	1,85	1,65	1,75	1,85
Oktober ...	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
November	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
December	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
1957 Januari ...	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Februari	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Maart	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
April	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90

1 In en buiten verrekening.

2 Gemiddelden van 27 februari 1956 tot 31 december 1956.

3 Gemiddelden van 7 mei 1956 tot 31 december 1956.

4 Vanaf 27 februari 1956.

5 Vanaf 7 mei 1956.

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTOKAS

4

Tijdvak	Banken — Depositorerentingen *						Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)		
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzeggig	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 100.000	fr. 100.001 tot 150.000	boven fr. 150.000	
1955	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
1956	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
1956 Februari ...	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Oktober ...	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
1957 Januari ...	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	

* Gemiddelde van vier banken.

III. — Callgeldmarkt ¹

(miljoenen franken)

Notering der edele metalen ¹

Daggemiddelden	Gelden uitgeleend door de			Ontleende gelden		
	verrekenende instellingen			niet verrekenende instellingen ³	In verrekening ⁴	Buiten verrekening ⁵
	Deposito-banken	Overige instellingen ²	Totaal			
1955	2.325	338	2.663	2.976	2.663	2.976
1956	2.428	312	2.741	2.482	2.726	2.497
1956 September ..	2.356	224	2.580	2.233	2.567	2.246
Oktober ...	2.747	302	3.049	2.132	3.049	2.132
November	3.109	353	3.462	3.829	3.460	3.831
December	2.630	336	2.966	3.301	2.960	3.307
1957 Januari ...	2.483	415	2.898	3.054	2.898	3.054
Februari ...	2.267	227	2.494	3.281	2.494	3.281
Maart :	2.730	187	2.917	3.353	2.917	3.353
April :	2.513	212	2.725	2.496	2.725	2.496
5 tot 11 ..	2.292	167	2.459	2.500	2.459	2.500
12 tot 18 ..	3.018	200	3.218	2.445	3.218	2.445
19 tot 25 ..	2.463	458	2.921	2.622	2.921	2.622
26 tot 2/5 ..	2.025	214	2.239	2.655	2.239	2.655
Mei :						
3 tot 9 ..	2.008	290	2.298	3.279	2.298	3.279
10 tot 16 ..	2.720	265	2.985	3.318	2.985	3.318

Daggemiddelden	Londen		Bombay ²	
	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in sh. en d. per oz. fijn	Zilver Omrekening in pence per oz. fijn	
1955	250/11	376/5	79	
1956	250/3	409/10½	84	
1956 Februari ...	249/3¾	391/0	84	
Maart	249/5	412/0	85	
April	249/2	421/4½	87	
Mei	249/2½	415/8½	85	
Juni	249/7½	409/9½	82	
Juli	250/6½	404/10¼	83	
Augustus ..	251/7¼	414/2½	83	
September ..	251/6¾	412/4	83	
Oktober ...	251/5¾	414/6¾	83	
November ..	251/3¼	420/3	83	
December ..	250/6¾	419/10¼	83	
1957 Januari ...	249/6¾	426/1½	87	
Februari ...	249/4¼	432/10½	89	
Maart	249/11½	421/8¼	85	
April	250/3 7/8	422/1 7/8	87	

¹ Vanaf 27 februari 1956 bevatten de cijfers, desgevallend, de uitstaande callgelden op 5 en 10 dagen.
² Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi.
³ Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
⁴ Incl. het Herdiscontering- en Waarborginstituut en de Nationale Delcredereerdienst.
⁵ Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypotheekair Krediet.

¹ Prijs van een oz. fijn goud te New-York : 85 \$ vanaf 1 februari 1934.
² Oorspronkelijke noteringen in roepieën per fine tola en per 100 fine tolas resp.

VALUTAMARKT

I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers

(Belgische franken)

10¹

Gemiddelden	1 Zwitserse frank	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank	1 Canadese dollar *		1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	\$ B.L.E.U. Argentinië Akk.	100 Italiaanse lire	100 Oostenr. schilling
				Kabel	Post										
1955	11,41	50,23	14,27	50,94		139,56	174,04	13,15	9,64	7,21	11,89	6,98	49,29 ¹	7,97 ²	—
1956	11,41	49,92	14,19	50,73		139,48	174,03	13,11	9,63	7,21	11,91	6,98	49,96 ³	7,96	—
1956 Februari ...	11,40	50,00	14,19	50,03		139,50	174,06	13,13	9,60	7,22	11,90	6,97	50,00	7,96	—
Maart	11,40	49,94	14,18	50,00		139,53	174,05	13,11	9,60	7,21	11,91	6,97	50,00	7,96	—
April	11,39	49,91	14,18	50,07		139,69	174,04	13,11	9,60	7,21	11,90	6,98	50,00	7,96	—
Mei	11,39	49,92	14,18	50,34		139,64	174,02	13,08	9,60	7,20	11,91	6,98	50,00	7,95	—
Juni	11,40	49,92	14,18	50,66		139,18	174,02	13,06	9,61	7,19	11,91	6,96	50,00 ⁴	7,95	—
Juli	11,41	49,81	14,18	50,74		139,00	174,02	13,06	9,64	7,19	11,91	6,95	—	7,96	—
Augustus ..	11,42	49,87	14,18	50,82		139,11	174,01	13,07	9,66	7,19	11,90	6,96	—	7,97	—
September ..	11,41	49,83	14,18	50,96		139,20	174,01	13,10	9,66	7,20	11,90	6,97	—	7,99	—
Oktober ...	11,42	49,79	14,21	51,14		139,65	174,01	13,14	9,65	7,22	11,93	6,98	—	7,97	—
November ..	11,42	49,95	14,21	51,81		139,54	174,02	13,15	9,68	7,22	11,93	7,00	—	7,96	—
December ..	11,44	50,14	14,25	52,20		140,08	174,01	13,17	9,70	7,23	11,96	7,03	—	7,99	—
1957 Januari ...	11,45	50,23	14,25	52,28		140,48	174,02	13,18	9,69	7,24	11,97	7,03	—	7,99	192,92 ⁵
Februari ...	11,46	50,25	14,26	52,44		140,66	174,02	13,18	9,70	7,25	11,97	7,03	—	7,99	193,05
Maart	11,47	50,25	14,26	52,54 ⁶		140,67	174,02	13,19	9,71	7,24	11,97	7,04	—	7,99	193,18
April	11,48	50,29	14,27	52,411	52,407	140,88	174,01	13,22	9,71	7,24	11,98	7,05	—	8,01	193,42

¹ Gemiddelde van 1 maart tot 31 december 1955. — ² Gemiddelde van 22 augustus tot 31 december 1955. — ³ Gemiddelde van 1 januari tot 30 juni 1956. — ⁴ Rekening afgesloten op 30 juni 1956; geen koersenotering meer te Brussel. — ⁵ Te Brussel genoteerd sedert 2 januari 1957. — ⁶ Gemiddelde van 1 tot 22 maart 1957.
* Vanaf 25 maart 1957 wordt de Canadese dollar afzonderlijk genoteerd onder de vorm van Canadese dollar te leveren per kabel en per post. Gemiddelde van 25 tot 31 maart 1957 : 1°) 1 Canadese dollar-kabel : 52,654 belgische fr.; 2°) 1 Canadese dollar-post : 52,652 belgische fr.

II. — Officiële wisselkoersen per 30 april 1957 vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 mei 1944

10²

(« Belgisch Staatsblad » van 5 september 1944, n° 22)

(Belgische franken)

Valuta	Contractuele of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Kongolese frank	—	100, —	100, —
100 Luxemburgse frank	—	100, —	100, —
100 Tsjechoslowaakse kroon	694,44225	692,50	696,50

KAPITAALMARKT

14

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		2 januari 1957	1 februari 1957	1 maart 1957	1 april 1957	2 mei 1957
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatssch. (Rente bij te rek.).						
3 ½ pct. Schuld 1937 ^{1 2}	100,—	87,—	87,—	87,—	87,—	86,90
3 ½ pct. Schuld 1943 ^{1 2}	100,—	84,25	84,25	84,25	83,90	83,20
4 pct. Geünificeerde Schuld 1 ^o reeks ^{1 2}	100,—	89,50	89,70	89,80	88,15	87,75
4 pct. Bevrijdingslening, 1945 ²	100,—	88,70	88,80	88,65	86,05	85,90
4 ½ pct. Lening, 1952-1962, op 10 jaar ²	100,—	98,50	99,30	100,05	98,70	98,55
4 ½ pct. Lening, 1952-1964, op 12 jaar ²	100,—	96,40	97,35	98,35	96,50	96,70
4 ½ pct. Lening, 1953-1973, op 20 jaar ²	100,—	92,30	93,35	94,25	91,70	91,75
4 ½ pct. Lening, 1953-1968, op 15 jaar ²	100,—	93,10	94,—	94,90	92,75	92,15
4 ½ pct. Lening, 1954-1972, op 18 jaar ²	100,—	91,10	93,65	94,45	90,70	90,30
4 ¼ pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 1 ^o reeks ²	100,—	90,—	90,20	90,85	89,30	89,05
4 ¼ pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 2 ^o reeks ²	100,—	88,55	89,30	90,15	88,05	87,80
4 pct. Lening, 1955-1975, op 20 jaar ²	100,—	86,10	87,40	88,10	86,—	85,75
4 ¼ pct. Lening 1956-1971, op 15 jaar ²	100,—	91,—	91,20	91,15	89,75	89,95
4 ¼ pct. Lening 1956-1973, op 17 jaar ²	100,—	90,50	90,50	90,90	89,10	89,—
3 ½ pct. met ten hoogste 15 j. loopt. Schatkiste. 1942, 1 ^o r. ^{1 2}	100,—	115,—	115,—	115,—	114,90	114,90
4 pct. Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943, ^{1 2}	100,—	105,30	105,55	106,—	105,90	105,80
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1947 ²	100,—	105,—	105,05	105,05	105,—	104,95
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1948 ²	100,—	107,80	107,80	107,80	107,65	107,35
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1949 ²	100,—	100,90	101,30	101,70	101,15	100,85
4 pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	98,30	99,40	99,70	98,65	98,45
3 ¾ pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	97,30	98,—	98,85	98,05	98,—
Lotenlening 1941 (4 pct. sedert 1951)	1.000,—	978,—	983,—	980,—	960,—	947,—
Lotenlening 1953 (2 pct., 5 pct. vanaf 1967) ²	1.000,—	1.017,—	1.027,—	1.015,—	1.010,—	1.008,—
2 pct. Lotenlening van de Tentoonstelling 1958 ²	1.000,—	1.008,—	1.021,—	1.017,—	1.009,—	1.007,—
II. — Indir.- en gewaarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.).						
4 pct. Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923 ^{1 2}	1.050,—	1.058,—	1.059,—	1.053,—	1.043,—	1.044,—
Len. tot Wederopb. 1 ^o schijf 1947 (5 pct. vanaf 1957) ²	1.000,—	1.012,—	1.015,—	1.008,—	1.004,—	1.001,—
Len. tot Wederopb. 2 ^o schijf 1949 (2 pct., 5 pct. vanaf 1958) ²	1.000,—	1.011,—	1.016,—	1.019,—	1.014,—	1.012,—
Len. tot Wederopb. 3 ^o schijf 1950 (2 pct., 5 pct. vanaf 1960) ²	1.000,—	1.016,—	1.042,—	1.034,—	1.016,—	1.015,—
4 ¼ pct. Lening van het Wegenfonds op 10 jaar, 1955-1965 ²	100,—	92,—	92,50	93,05	91,50	91,55
4 pct. pref. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische Schijf) ^{1 2}	500,—	469,—	474,—	478,—	481,—	478,—
5 pct. Zelfst. Kas voor Oorlogsschade - 1 ^o schijf 1953 ²	100,—	97,25	97,70	99,50	97,15	96,60
4 ½ pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^o r. ²	100,—	95,60	96,05	97,70	95,70	95,70
4 ½ pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^o r. ²	100,—	93,20	94,20	96,10	94,70	94,80
4 ¼ pct. Twintigjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1954, 1 ^o r. ²	100,—	88,80	90,—	91,—	89,—	89,—
4 ¼ pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1974 ²	100,—	88,75	89,25	90,—	88,05	88,15
4 pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1955-1975, 1 ^o r. ²	100,—	87,—	87,—	87,20	86,50	86,35
4 ½ pct. Tienjaarslen. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951 ²	100,—	98,95	99,30	100,05	98,40	98,55
4 ½ pct. Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^o r. 1952 ²	100,—	99,05	100,70	101,65	99,75	100,15
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch-Kongo, Lotenlening 1888	100,—	223,—	226,—	229,—	228,—	230,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
4 pct. Koloniale Schuld 1936	100,—	87,30	87,15	86,65	85,90	84,65
4 ¼ pct. Koloniale Schuld 1954-1974 ²	100,—	87,90	89,15	90,30	88,20	87,80
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1950 ²	100,—	102,—	103,40	103,35	102,10	101,80

¹ Effecten waarvoor een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 oktober 1944. — ² Effecten na 6 oktober 1944 gecreëerd. — ³ Koers per 31 januari 1957.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15¹

CONTANTMARKT : BELGISCHE EN KOLONIALE EFFECTEN

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Algemeen indexcijfer	Financiële en onroerende sector	Belegingsmaatschappijen (niet-gepecial.)	Holdings (vervoer en elektriciteit)	Vervoer	Glas- en elektriciteits-ondernemingen	Waterverdeling	Metaalindustrie	Metaal-verwerkende bedrijven	Non-ferro metalen	Scheepkundige nijverheid	Steenkolienmijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Bouwnijverheid	Textielnijverheid	Voedingsbedrijven	Diverse industrieën	Handel en diensten	Koloniale ondernemingen	Plantages
Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand																				
1957 1 april ...	99	101	99	101	98	97	99	98	101	99	100	101	105	98	99	100	99	100	98	101
2 mei	100	98	101	101	99	102	112	101	100	98	99	101	99	98	102	98	103	101	100	99
Indexcijfers t.o.v. het gemiddelde van 1953																				
1956 2 mei	166	142	179	176	143	145	173	160	119	223	139	140	249	181	84	172	204	162	176	143
1 juni	162	139	174	174	143	145	167	155	117	219	138	143	244	180	84	173	201	171	168	141
2 juli	163	136	176	174	144	145	170	159	120	220	140	150	237	190	84	167	217	173	166	142
1 augustus	164	138	175	175	149	146	165	170	121	229	144	154	259	188	84	172	212	190	164	148
3 september	160	138	173	168	146	144	164	169	124	221	141	135	256	190	85	169	197	190	159	145
1 oktober	163	139	180	173	150	144	163	185	126	232	144	144	246	200	89	169	201	200	160	146
2 november	156	135	172	164	142	134	159	165	120	218	140	125	240	187	93	167	188	197	157	141
3 december	155	136	169	159	144	135	160	165	117	217	135	135	233	181	93	161	180	191	156	136
1957 2 januari	163	139	180	169	151	139	157	176	119	228	141	136	240	188	96	164	191	200	166	138
1 februari	163	144	184	172	149	140	165	173	121	226	140	138	239	182	105	164	195	203	163	133
1 maart	164	145	184	172	150	139	167	176	121	220	144	147	231	182	108	168	203	206	163	135
1 april	163	147	183	173	147	135	165	172	122	217	144	148	243	179	107	168	201	206	160	137
2 mei	163	144	184	174	146	138	185	173	122	212	143	149	241	175	109	165	208	209	160	136

III. — OMZET OP DE BEURS TE BRUSSEL

15²

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen 1		Totaal 1	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1955	246	126	126	23.523	37.187	23.649	37.313
1956	246	104	111	15.451	27.653	15.555	27.764
1956 Februari	21	7	8	1.206	1.938	1.213	1.946
Maart	21	8	9	1.362	2.483	1.370	2.491
April	19	8	8	1.240	2.303	1.248	2.311
Mei	19	8	9	1.325	2.607	1.333	2.616
Juni	21	8	8	1.276	2.169	1.284	2.177
Juli	21	9	9	1.334	2.591	1.343	2.600
Augustus	22	11	12	1.208	2.188	1.219	2.200
September	20	8	9	1.086	2.122	1.094	2.131
Oktober	23	11	11	1.451	2.511	1.462	2.522
November	20	10	10	1.222	2.088	1.232	2.098
December	18	8	9	1.200	2.064	1.208	2.073
1957 Januari	22	13	13	2.184	3.180	2.197	3.193
Februari	20	9	9	1.493	2.309	1.502	2.318
Maart	21	10	11	1.601	2.456	1.611	2.467
April	20	11	11	1.268	1.982	1.279	1.993

1 Koutant- en termijnmarkt.

IV. — RENDEMENT VAN VAST RENTENDE WAARDEN OP DE BEURS TE BRUSSEL

16

(in procenten)

Begin der maand	Geünifi- ceerde schuld (rende- ment alleen berekend volgens de notering)	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar		Vervaldag binnen 5 tot 10 jaar			Vervaldag binnen 5 tot 20 jaar		Vervaldag over meer dan 20 jaar		Rentevoet mediaan (excl. de Geünifi- ceerde schuld)
		Staat	Parastat. en Steden	Parastat. en Steden (terugbe- taling op vaste datum en in vaste annuït.) 1	Vennootschaps- leningen uitgegeven		Staat	Parast. en Steden	Staat Lotenleningen		
					van 1936 tot 1938	van 1949 tot 1948			Directe Schuld	Indirecte Schuld	
		4 pct. 1e r.	8,5 tot 4 pct.	4 tot 4,5 pct.	4 tot 4,5 pct.	4,5 en 5 pct.	4 en 4,5 pct.	4 tot 4,5 pct.	8 tot 4,5 pct.	4 pct.	
1956 Maart	4,19	3,83	4,01	4,47	4,49	5,17	4,60	4,69	4,37	4,86	4,5
April	4,18	3,92	4,01	4,48	4,41	5,13	4,56	4,66	4,35	4,90	4,5
Mei	4,18	3,95	4,04	4,50	4,37	5,04	4,54	4,65	4,35	4,91	4,5
Juni	4,18	3,98	4,03	4,46	4,55	5,16	4,54	4,65	4,36	4,89	4,5
Juli	4,18	4,04	4,10	4,46	4,48	5,08	4,58	4,65	4,37	4,88	4,6
Augustus	4,18	4,04	4,09	4,48	4,43	5,02	4,60	4,65	4,37	4,88	4,6
September	4,18	4,08	4,14	4,47	4,34	5,14	4,66	4,67	4,35	4,88	4,6
Oktober	4,21	4,16	4,36	4,66	4,53	5,31	4,85	4,89	4,38	4,94	4,8
November	4,22	4,21	4,52	4,72	4,55	5,17	4,95	5,04	4,39	4,94	4,9
December	4,22	4,31	4,71	4,74	4,81	5,38	5,06	5,08	4,46	4,98	5,0
1957 Januari	4,47	4,93	5,17	5,21	4,94	5,50	5,54	5,59	4,53	5,03	5,4
Februari	4,46	4,72	5,05	5,24	4,59	5,75	5,41	5,50	4,51	5,02	5,3
Maart	4,45	4,58	g4,80	5,25	4,60	5,60	5,30	5,38	4,53	5,04	5,2
April	4,54	4,96	g5,13	5,39	4,93	5,85	5,62	5,55	g4,61	5,11	5,4
Mei	4,56	5,09	5,17	5,55	5,13	5,81	5,66	5,57	4,69	5,11	5,4

1 Vanaf januari 1957 omvat de rubriek alleen nog 4 pct. leningen door steden uitgegeven en terugbetaalbaar in vaste annuïteiten.

N. B. Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting van februari 1956, blz. 84.

g : gerectificeerde cijfers.

Retrospectief overzicht

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiften		Gezamenlijke uitgiften	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in geld		Netto-uitgiften
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	
											1	2	3	4

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1955	2.304	4.772	4.421	839	12.351	10.582	9.897	77	1.509	16.863	731,1	4.955	5.315	5.946
1956	2.461	5.442	5.160	761	25.613	12.676	12.025	28	801	18.919	245,0	9.274	4.170	4.787
1956 Januari	261	280	250	48	919	335	324	2	35	650	29,4	242	17	379
Februari	222	331	309	43	345	279	197	1	10	620	—	351	18	147
Maart	244	195	183	75	2.062	733	650	2	56	984	—	162	522	291
April	199	227	203	68	2.447	1.400	1.329	8	311	1.938	10,4	186	515	1.152
Mei	168	239	225	86	3.999	1.186	985	2	95	1.520	0,4	444	526	335
Juni	206	217	184	62	239	224	207	2	110	551	3,0	151	99	254
Juli	176	105	98	41	2.377	2.731	2.722	2	65	2.901	—	2.701	14	170
Augustus	147	67	61	29	2.416	1.179	1.110	1	30	1.276	81,9	39	67	1.177
September	187	145	129	33	284	266	236	2	4	415	51,5	132	58	230
Oktober	233	176	170	87	4.208	873	854	—	—	1.049	4,6	544	290	195
November	158	237	147	63	1.873	1.976	1.974	2	45	2.258	63,8	550	1.390	290
December	260	3.222	3.202	126	4.444	1.492	1.438	4	41	4.755	0,1	3.773	653	255
1957 Januari	—	417	344	—	—	133	112	—	—	550	—	282	54	120
Februari	—	1.040	1.024	—	—	731	630	—	—	1.771	57,9	1.363	54	295
Maart	—	425	396	—	—	890	886	1	250	1.565	258,4	394	80	1.316

B. — Kongolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1954	301	1.354	879	87	1.604	1.218	1.121	5	260	2.832	9,0	706	182	1.381
1955	314	1.104	790	108	2.918	2.445	1.928	3	225	3.774	32,0	690	737	1.405
1955 eerste 11 m. ...	272	986	685	97	2.471	2.077	1.606	1	25	3.088	30,5	450	670	1.227
1956 eerste 11 m. ...	253	1.572	837	101	3.131	2.383	2.182	1	20	3.975	13,9	709	1.126	1.218
1955 September ...	24	90	85	5	10	10	10	—	—	100	—	53	—	42
Oktober	20	41	35	14	179	146	98	—	—	187	—	73	5	55
November	22	37	30	4	19	27	27	—	—	64	—	11	2	44
December	28	105	96	11	455	368	322	—	—	473	1,0	247	64	108
1956 Januari	21	63	59	10	278	229	221	1	20	312	—	138	5	157
Februari	30	376	182	9	50	52	51	—	—	428	—	113	17	103
Maart	17	46	44	7	112	46	40	—	—	92	—	40	—	44
April	17	540	148	8	36	35	35	—	—	575	—	35	16	132
Mei	28	138	120	11	402	151	126	—	—	289	0,5	82	—	164
Juni	23	38	38	10	475	286	233	—	—	324	13,4	76	80	129
Juli	22	47	42	14	300	197	197	—	—	244	—	110	65	64
Augustus	27	193	93	15	847	738	701	—	—	931	—	49	456	289
September	21	43	38	10	576	618	567	—	—	661	—	30	486	89
Oktober	21	22	19	3	27	12	5	—	—	34	—	8	—	16
November	26	63	55	4	28	21	6	—	—	84	—	26	2	33

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld, en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

(miljoenen franken)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Omschrijving	Oprichtingen van vennootschappen						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootsch. (comm. ven. op aand.) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.)				Obligatie- uitgiften		Uitgiftesremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Stortingen andere dan in geld		Ontbin- dingen		Bedrag Kapitaalverminderingen	
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag waaren conversiebetalingen		Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	Liquidaties	Sammensmeltingen		
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde													Bedrag

1. — Naar hun geografische ligging

NOVEMBER 1956

België	41	201,6	112,2	117	35,7	34,8	62	1.867,7	1.969,1	1.966,7	2	45,0	—	63,8	549,6	1.390,4	58,4	310,1	31,5
Buitenland	—	—	—	—	—	—	1	5,0	7,0	7,0	—	—	—	—	—	—	18,0	—	—
Totalen ...	41	201,6	112,2	117	35,7	34,8	63	1.872,7	1.976,1	1.973,7	2	45,0	—	63,8	549,6	1.390,4	76,4	310,1	31,5

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 milj. en minder ...	26	11,5	10,6	113	27,3	26,4	26	22,8	12,3	11,7	—	—	—	1,3	21,1	1,3	13,6	0,1	1,0
van 1 tot 5 milj.	10	24,3	16,6	4	8,4	8,4	21	43,4	55,6	53,8	—	—	—	—	13,8	34,1	11,3	—	15,2
van 5 tot 10 milj.	2	17,8	17,8	—	—	—	6	81,5	51,5	51,5	—	—	—	—	31,5	10,0	33,5	—	15,3
van 10 tot 20 milj.	1	13,0	13,0	—	—	—	—	—	—	—	1	15,0	—	—	—	—	18,0	—	—
van 20 tot 50 milj.	—	—	—	—	—	—	3	75,0	115,0	115,0	1	30,0	—	—	50,0	65,0	—	60,0	—
van 50 tot 100 milj.	2	135,0	54,2	—	—	—	3	680,0	208,9	208,9	—	—	—	62,5	180,4	—	—	—	—
meer dan 100 milj.	—	—	—	—	—	—	4	970,0	1.532,8	1.532,8	—	—	—	—	252,8	1.280,0	—	250,0	—
Totalen ...	41	201,6	112,2	117	35,7	34,8	63	1.872,7	1.976,1	1.973,7	2	45,0	—	63,8	549,6	1.390,4	76,4	310,1	31,5

1. — Naar hun geografische ligging

DECEMBER 1956

België	64	3.139,4	3.124,0	196	82,1	77,8	125	4.433,0	1.478,1	1.423,7	4	41,0	—	0,1	3.773,1	639,2	90,9	704,8	199,7
Buitenland	—	—	—	—	—	—	1	10,8	14,2	14,2	—	—	—	—	—	14,2	—	—	—
Totalen ...	64	3.139,4	3.124,0	196	82,1	77,8	126	4.443,8	1.492,3	1.437,9	4	41,0	—	0,1	3.773,1	653,4	90,9	704,8	199,7

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 milj. en minder ...	44	18,9	17,7	179	45,7	42,9	62	565,7	28,9	26,7	—	—	—	0,1	40,3	8,3	37,3	—	1,4
van 1 tot 5 milj.	13	35,0	34,7	16	27,8	26,3	34	196,3	87,7	81,7	1	5,0	—	—	71,6	21,0	20,3	8,2	12,2
van 5 tot 10 milj.	2	19,0	19,0	1	8,6	8,6	8	71,2	58,2	50,3	2	19,0	—	—	43,4	15,3	16,5	7,0	—
van 10 tot 20 milj.	4	66,5	52,6	—	—	—	7	110,2	100,3	62,0	1	17,0	—	—	48,2	26,2	16,8	—	29,0
van 20 tot 50 milj.	—	—	—	—	—	—	10	543,9	345,1	345,1	—	—	—	—	35,6	249,5	—	44,0	97,1
van 50 tot 100 milj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,6	60,0
meer dan 100 milj.	1	3.000,0	3.000,0	—	—	—	5	2.956,5	872,1	872,1	—	—	—	—	3.539,0	333,1	—	582,0	—
Totalen ...	64	3.139,4	3.124,0	196	82,1	77,8	126	4.443,8	1.492,3	1.437,9	4	41,0	—	0,1	3.773,1	653,4	90,9	704,8	199,7

VI. — LENINGEN UITGE- 18
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELLINGEN
VAN OPENBAAR NUT¹

(op lange en halflange termijn)

Tijdvak	Openbare uitgiften in België	Leningen in het buitenland
	(miljoenen franken)	(miljoenen)
1955	14.765	\$ 50 Guldens 100
1956	24.240	Zw. fr. 60
1956 April	1.200	—
Mei	2.850	—
Juni	5.250	Zw. fr. 60
Juli	—	—
Augustus	450	—
September	600	—
Oktober ...	1.000	—
November	5.454	—
December	—	—
1957 Januari ...	—	—
Februari ...	1.500	—
Maart	—	—
April	7.501	—

VII. — BANKOPERATIES 19
VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschik- kingen over rekeningen 2	Netto- terugbetaald	Netto- voor- schotten
	(miljoenen franken)		
1955 Gemiddelde	503	87	217
1956 Gemiddelde	561	109	275
1956 Januari ...	606	644	113
Februari ...	603	40	305
Maart	500	38	397
April	446	90	189
Mei	525	18	282
Juni	488	36	351
Juli	520	64	392
Augustus	575	22	400
September	534	33	187
Oktober ...	685	217	207
November	604	16	169
December	644	87	309
1957 Januari ...	647	647	318

VIII. — HYPOTHEEK- 20
INSCHRIJVINGEN³

Tijdvak	Bedrag naar de geïnde inschrij- vingsrechten
	(miljoenen franken)
1955 Gemiddelde	1.670
1956 Gemiddelde	1.799
1956 Maart	1.885
April	1.570
Mei	1.602
Juni	2.123
Juli	1.735
Augustus	2.057
September	1.666
Oktober ...	1.771
November	2.204
December	1.934
1957 Januari ...	1.870
Februari ...	1.722
Maart	1.707

¹ Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de voortdurende uitgaven en de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar deze belopen ongeveer 1 pct. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert januari 1
1955 Maandgemiddelde	2.678	1.301	2.335	6.314	—
1956 Maandgemiddelde	2.862	1.379	2.617	6.858	—
1956 Januari	5.047	1.249	2.391	8.687	8.687
Februari	1.980	1.147	2.526	5.653	14.340
Maart	2.012	1.437	2.565	6.014	20.354
April	2.539	1.281	2.458	6.278	26.632
Mei	2.985	1.437	2.577	6.999	33.631
Juni	3.306	1.419	2.713	7.438	41.069
Juli	5.946	1.389	2.736	10.071	51.140
Augustus	1.910	1.404	2.575	5.889	57.029
September	2.431	1.361	2.553	6.345	63.374
Oktober	2.074	1.477	2.680	6.231	69.605
November	2.066	1.436	2.811	6.313	75.918
December	2.050	1.510	2.822	6.382	82.300
1957 Januari	5.455	1.408	2.753	9.616	9.616
Februari	2.241	1.385	2.685	6.311	15.927
Maart	2.459	1.416	2.810	6.685	22.612

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1956 en 1957 vóór 31 maart geïnd

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1956		Begrotingsjaar 1957		Maart 1957
	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1957
I. Directe belastingen 1	34.956	32.175	4.397	4.310	1.481
II. Douanen en accijnzen	16.609	15.600	3.851	3.621	1.416
waarvan douanen	5.536	4.900	1.496	1.384	530
accijnzen	10.163	10.421	2.095	2.172	798
bijzondere verbruikstaksen ..	677				
III. Registratie	31.408	29.706	8.244	7.694	2.809
waarvan registratie	3.044	2.600	853	690	290
erfenissen	1.487	1.250	379	350	127
zegel en gelijkgest. taksen	26.564	25.490	6.919	6.570	2.353
Totaal 1 ...	82.973	77.481	16.492	15.625	5.706
Verschil t.o.v. de budgettaire ramingen	+ 5.492		+ 867		+ 345

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

30²

Retrospectief overzicht

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatieschuld ¹	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(miljoenen franken)										
1955 ²	13.798	10.054	3.744	147.912	98.267	26.831	1.809	15.492	42.395 ³	1.884
1956 ²	13.908	10.357	3.551	159.656	104.021	32.266	2.107	17.971	42.304 ³	1.885
1955 Oktober	560	411	149	9.787	4.956	1.369	111	793	3.063	138
November	389	278	111	9.791	6.014	1.573	95	954	2.824	126
December	376	266	110	7.115	4.074	752	83	337	3.982	190
1956 Januari	113	82	31	2.482	855	291	12	165	4.018	183
Februari	200	156	44	719	1.728	402	14	198	3.287	142
Maart	1.529	1.184	345	11.309	9.037	2.343	204	1.262	3.250	142
April	2.714	2.052	662	24.500	13.012	3.566	434	1.858	3.955	182
Mei	2.813	2.173	640	40.594	31.002	7.334	298	4.292	3.119	136
Juni	1.559	1.169	390	23.077	13.733	4.355	240	2.359	3.393	151
Juli	590	449	141	16.398	13.244	7.057	75	4.584	3.898	178
Augustus	215	149	66	1.998	1.545	406	21	291	3.009	124
September	327	232	95	1.652	1.139	246	74	103	3.040	129
Oktober	553	427	126	11.343	4.625	1.882	207	1.008	3.397	152
November	334	254	80	9.050	6.203	2.276	111	1.060	3.264	143
December	351	249	102	7.938	4.044	832	134	388	4.675	224

¹ Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbelstellingen.

³ Op 31 december.

II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

31

a) Inlagen op de spaarboekjes der particulieren bij de Spaarkas¹

(Netto-spaarbedrag)

(miljoenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbetaalingen	Saldi	Tegood der inleggers op het einde van het tijdvak
1955 Maandgem.	1.135	1.015	120	52.354 ²
1956 Maandgem.	1.210	1.025	185	56.132 ²
1956 Februari	1.033	724	309	53.465
Maart	1.118	1.030	88	53.553
April	1.171	1.007	164	53.717
Mei	1.180	1.070	110	53.827
Juni	1.270	1.190	80	53.907
Juli	1.445	1.037	408	54.315
Augustus	1.227	968	259	54.574
September	1.113	983	130	54.704
Oktober	1.263	1.048	215	54.919
November	834	1.177	-343	54.576
December	1.220	1.220	—	56.132 ²
1957 Januari	1.896	936	960	57.092
Februari	1.407	992	415	57.507
Maart	1.263	1.173	90	57.597
April	1.290	1.358	-68	57.529

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas^{*}

(miljoenen franken)

Tijdvak	Wet van 1865	Gecoördineerde wetten van 1946		Bedienden (Wetten van 10-3-1925 en 18-6-1930)	Totaal
		Verplichte stortingen (arbeiders)	Vrijwillige stortingen		
1954 Maandgem.	4,7		12,3	26,3	
1955 Maandgem.	4,9	1,5	11,0	26,2	43,6
1955 Juni	6,0	1,3	10,6	26,0	43,9
Juli	5,2	1,4	10,4	26,0	43,0
Augustus	3,6	1,6	10,4	25,8	41,4
September	3,0	1,7	11,2	26,3	42,2
Oktober	4,6	1,3	10,2	27,3	43,4
November	4,5	1,0	9,9	25,9	41,3
December	4,8	0,9	11,1	28,5	45,3
1956 Januari	4,6	0,6	10,5	25,9	41,6
Februari	2,7	0,4	10,5	25,9	39,5
Maart	4,6	0,4	11,0	27,8	43,8
April	3,9	0,4	10,6	27,2	42,1
Mei	3,2	0,4	10,6	27,7	41,9
Juni	6,5	0,3	10,0	27,2	44,0
Juli	5,8	0,4	10,1	27,9	44,2
Augustus	5,5	0,3	9,6	27,9	43,3

^{*} De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnwerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 augustus 1937 en besluit van 25 februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers bedroegen respectievelijk fr 221,3 miljoen in 1955 en 238,2 miljoen in 1956. (Bron : Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.)

Het bedrag der stortingen bij de verzekeringsinstellingen erkend voor de uitvoering van de wet van 18 juni 1930 betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden, bedroeg voor de jaren 1954 en 1955 met uitsluiting van de stortingen bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, respectievelijk fr. 1.239 miljoen en fr. 1.201 miljoen.

¹ Incl. de spaarboekjes van de oorlogsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 december 1955 : 6.557.757 en op 31 december 1956 : 6.597.966.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — **DRIEMAANDELIJKS LOONINDEXCIJFER (Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)**
 Voor de voorwaarden van gebruik en de wijze van berekening : zie meinummer 1949, blz. 234

Tijdvak	Algemeen indexcijfer *	Indexcijfer per bedrijfsklasse																						
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbeving	Metaalbedrijven					Aardewerkfabrieken, steenbakkerijen	Glasbedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven			Bouwrijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Vervoer			Gas en elektriciteit
				IJzer- en staalrijverheid	Niet-ijzerhoudende metalen	Gietrijen machinebouw en metaalverwerking	Samen	Vlas, katoen, liennep en jute				Wol, tapijten, breiged	Samen	Fabrieken					Drukkerij en verwerking	Kunst- en precisiebedrijven	Havenwerkers, elepers	Spoorwegen 1	Samen 1	
a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon																								
1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	110	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114
1953 Juni	487	505	475	493	491	497	495	440	459	467	513	493	503	459	488	458	414	464	463	496	445	453	452	528
September	487	499	480	485	497	497	492	444	464	469	512	489	501	458	488	457	414	481	461	491	449	455	454	530
December	493	507	491	493	522	496	498	447	469	478	525	501	513	459	487	458	413	494	463	484	455	459	458	538
1954 Maart	494	501	485	494	513	498	498	445	478	479	524	506	515	462	485	466	428	511	495	479	450	458	457	538
Juni	503	523	495	509	533	499	507	468	486	486	530	513	521	480	494	472	440	514	497	496	459	460	460	556
September	502	516	505	499	519	507	507	465	477	480	531	508	519	496	487	473	429	516	499	493	461	461	461	554
December	507	531	507	509	529	510	512	468	497	489	536	516	526	499	485	475	428	516	503	493	472	463	465	558
1955 Maart	508	518	496	510	522	512	512	468	491	491	532	513	523	504	486	468	432	535	508	487	467	465	465	556
Juni	514	528	494	518	535	520	521	471	495	499	541	519	530	511	491	469	431	535	505	494	498	461	468	566
September 2	513																							
December	522																							
b) Indexcijfer der lonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden																								
1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	110	112	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115
1953 Juni	470	448	448	445	471	472	462	413	449	449	496	499	498	458	446	466	419	472	493	470	410	—	—	529
September	470	445	448	440	478	472	461	411	457	453	490	506	498	458	442	459	419	472	491	458	410	—	—	531
December	475	446	454	447	483	472	464	406	458	458	511	518	515	458	446	461	419	489	493	462	410	—	—	531
1954 Maart	478	458	454	452	481	474	466	408	468	463	507	524	515	462	440	465	431	499	516	459	410	—	—	539
Juni	483	465	457	462	485	477	472	428	469	467	512	523	518	476	448	472	431	502	520	468	410	—	—	553
September	484	465	464	455	483	484	473	428	469	467	513	520	516	493	447	473	432	503	510	452	410	—	—	555
December	488	467	463	464	492	488	479	426	469	474	516	530	523	493	438	472	431	503	519	465	410	—	—	555
1955 Maart	490	469	464	464	488	488	479	423	469	474	509	546	528	497	441	467	431	527	528	448	410	—	—	560
Juni	496	470	465	468	489	492	483	424	474	482	516	557	537	505	442	465	432	527	522	458	431	—	—	562
September 2	496																							
December	504																							
c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolde noch gespecialiseerde werklieden																								
1940 Maart	113	112	112	125	109	116	106	113	111	112	112	112	113	106	116	113	118	106	119	108	—	—	—	116
1953 Juni	470	451	464	465	507	473	474	475	427	432	486	501	494	456	488	423	431	430	444	501	457	—	—	485
September	469	448	464	457	505	477	473	475	432	435	483	498	490	456	481	418	431	430	443	499	457	—	—	486
December	475	449	476	466	514	476	477	475	432	442	495	516	506	456	486	424	431	452	444	495	457	—	—	486
1954 Maart	475	452	473	470	515	479	480	475	444	446	493	513	503	456	485	429	442	462	467	487	457	—	—	495
Juni	479	457	473	477	524	481	485	495	444	448	492	514	503	475	471	433	442	465	476	495	457	—	—	510
September	483	457	479	476	512	494	490	495	444	449	491	514	503	496	477	435	442	466	480	509	457	—	—	510
December	489	460	481	483	523	496	495	500	466	449	515	527	521	497	482	433	442	466	505	520	457	—	—	511
1955 Maart	493	462	484	483	518	498	495	500	469	452	521	527	524	501	483	436	442	472	508	511	457	—	—	505
Juni	497	462	487	483	516	501	496	500	471	459	518	540	529	507	478	435	441	472	504	517	479	—	—	505
September 2	498																							
December	507																							

* Het algemeen indexcijfer houdt rekening met de lonen in de steenkolenmijnen en de scheikundige bedrijven.
 1 Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.
 2 Aangezien het Nationaal Instituut voor de Statistiek voor sommige sectoren een loonindexcijfer uitwerkt, zal onderhavige publicatie voortaan alleen nog de algemene indexcijfers vermelden.

403

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agent-schappen			Totaal			
		Callgeld ¹			Effecten, overheidspapier en coupons			Oversch., chèq. wisselbr. prom., kwijtschr. enz.			Verrichtingen met het buitenland		Totaal					
		duizen-den stukken	miljard. franken		duizen-den stukken	miljard. franken		duizen-den stukken	miljard. franken		duizen-den stukken	miljard. franken						
1955 Gemiddelde	38	2,4	133,2	1,5	7,6	182,9	83,9	2,9	3,9	189,7	228,6	210,2	56,0	399,9	284,5			
1956 Gemiddelde	38	2,3	127,2	1,6	10,0	206,4	94,5	3,2	5,6	213,5	237,3	222,5	63,3	436,0	300,6			
1956 Februari	38	2,3	114,6	1,3	5,7	184,1	80,7	2,9	3,7	190,6	204,7	204,3	54,4	395,0	259,0			
Maart	38	2,3	130,2	1,5	8,6	190,8	84,5	3,3	4,5	197,9	227,8	211,8	60,9	409,7	288,7			
April	38	2,3	112,2	1,5	8,7	209,5	92,7	3,0	4,9	216,3	218,5	225,6	62,1	441,9	280,6			
Mei	38	2,1	116,1	1,6	6,2	208,0	88,9	2,9	4,6	214,6	215,8	220,4	65,6	435,0	281,3			
Juni	38	2,3	117,7	1,9	11,5	221,0	101,4	3,4	6,3	228,6	236,9	227,5	60,1	456,1	297,0			
Juli	38	2,2	115,5	2,0	9,2	211,2	103,4	3,1	6,9	218,5	235,0	219,2	57,7	437,8	292,7			
Augustus	38	2,3	112,0	1,6	8,1	200,1	93,7	3,1	5,2	207,1	219,0	215,4	60,3	422,4	279,3			
September	38	2,4	119,8	1,5	9,1	190,6	90,4	3,7	9,0	198,2	228,3	207,0	58,0	405,2	286,3			
Oktober	38	2,4	148,5	1,6	11,6	231,9	98,3	3,4	5,2	239,3	263,6	249,3	69,3	488,6	332,9			
November	38	2,1	150,7	1,6	16,2	211,5	99,2	3,5	6,9	218,7	273,0	231,8	74,5	450,6	347,6			
December	38	2,2	146,6	2,0	10,2	220,0	108,0	3,4	5,7	227,6	270,5	241,9	73,2	469,4	343,6			
1957 Januari	38	2,3	146,4	1,8	13,3	231,9	115,1	3,6	5,9	239,6	280,7	244,1	70,8	483,7	351,5			
Februari	38	2,2	110,3	1,4	8,2	213,6	97,7	2,9	4,7	220,1	220,9	222,8	62,3	442,9	283,1			
Maart	38	2,3	132,3	1,6	12,0	227,6	109,4	3,9	5,6	235,4	259,3	234,0	68,6	469,4	328,0			
April	38	2,0	124,9	1,8	15,1	230,2	109,8	2,9	4,8	236,9	254,6	247,7	71,3	484,6	325,9			

¹ Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(miljarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed *	Tegoed van particulieren *	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal-geld pct.	Omloop-snelheid ²
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1955 Gemiddelde ...	703 ¹	28,3	20,8	30,5	76,2	30,3	76,2	213,3	91	3,84
1956 Gemiddelde ...	742 ¹	29,8	22,2	32,7	81,9	32,7	81,9	229,3	91	3,91
1956 Februari	717	28,9	21,8	29,5	75,7	30,0	75,7	210,8	92	3,78
Maart	718	28,5	21,7	31,9	79,3	30,7	79,3	221,2	91	3,69
April	720	29,5	22,6	31,3	77,8	31,9	77,8	218,8	91	4,00
Mei	723	30,2	22,7	31,1	77,3	30,3	77,3	215,9	92	3,83
Juni	725	30,7	22,9	33,4	83,2	32,0	83,2	231,8	91	3,73
Juli	727	32,8	23,1	36,8	89,9	38,2	89,9	254,9	91	4,02
Augustus	730	29,6	22,4	32,5	80,6	33,2	80,6	226,9	91	3,81
September ...	734	28,8	21,8	30,0	76,2	29,4	76,2	211,8	92	3,77
Oktober	737	29,1	21,9	32,6	84,2	33,9	84,2	234,9	91	3,85
November	740	28,4	21,8	32,9	83,0	32,4	83,0	231,3	92	4,17
December ...	742	29,5	22,0	35,3	85,2	32,4	85,2	238,2	91	4,09
1957 Januari	744	31,5	22,4	40,2	103,5	42,2	103,5	289,5	91	4,55
Februari	746	29,5	22,3	31,6	80,4	32,2	80,4	224,7	92	4,08
Maart	747	29,2	21,9	33,5	83,8	32,3	83,8	233,5	92	3,92
April	748	30,0	22,7	35,7	87,8	36,3	87,8	247,6	91	4,24

¹ Op 31 december.

² Verhouding van type maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

* Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

c) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vetstoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steenkool	Bijproducten uit steenkool	Petroleumproducten	Ertsen en ruwe metalen	Groevenproducten	Algem. indexcijfer van de groep	Scheikundige producten	Scheikundige meststoffen	
<i>Aantal produkten</i>	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1955 Gemiddelde	419	378	429	343	433	551	458	283	432	446	317	337	270	324
1956 Gemiddelde	430	391	444	385	455	568	486	297	466	454	320	341	270	326
1956 Januari	426	379	442	374	445	552	459	295	464	448	321	342	272	328
Februari	430	402	446	386	447	552	459	299	470	448	324	343	278	329
Maart	429	386	449	392	446	552	467	294	465	448	324	343	278	331
April	429	388	454	401	443	552	467	288	459	448	323	342	275	332
Mei	427	380	452	403	447	556	485	288	454	450	322	340	277	327
Juni	426	378	447	384	448	556	485	288	455	455	318	340	265	323
Juli	426	400	423	381	450	556	485	292	461	457	316	340	259	322
Augustus	427	403	424	371	451	556	485	288	466	457	316	340	259	323
September	428	393	437	369	451	556	488	288	466	458	316	340	261	322
Oktober	431	390	445	370	469	612	518	292	472	459	318	340	266	322
November	439	396	459	395	480	612	518	324	482	459	321	341	273	325
December	439	394	454	399	482	612	518	335	482	458	321	341	274	325
1957 Januari	440	391	451	390	492	624	518	348	501	458	323	342	278	326
Februari	440	380	442	386	490	624	518	348	496	454	333	353	284	325
Maart	441	393	430	377	489	624	518	348	494	454	334	354	287	328

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouwmaterialen	Metalen en metaalproducten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunstmatige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaalnijverheid	Metaalfabrik.	Niet ijzerhoudende
<i>Aantal produkten</i>	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1955 Gemiddelde	386	677	489	375	405	317	485	421	244	471	460	524	408	505
1956 Gemiddelde	330	675	501	368	416	302	461	437	236	478	489	568	429	533
1956 Januari	380	668	508	363	393	302	482	387	236	476	484	560	419	556
Februari	341	669	509	368	394	302	483	428	239	477	486	561	419	567
Maart	323	679	507	366	391	304	476	430	236	477	487	561	422	561
April	309	685	507	366	392	304	476	426	236	478	487	562	426	550
Mei	273	678	496	365	401	301	468	423	235	478	486	564	427	527
Juni	300	678	496	366	419	303	452	423	235	478	484	563	428	516
Juli	323	678	496	364	422	294	457	414	236	478	484	564	427	513
Augustus	333	678	496	364	422	298	443	437	236	478	489	564	433	525
September	316	669	496	367	436	295	445	452	235	478	492	572	434	528
Oktober	337	669	496	364	436	284	443	455	237	479	495	583	436	517
November	371	673	496	381	444	323	452	492	235	479	495	583	436	521
December	373	673	496	380	452	310	453	468	236	479	497	586	439	515
1957 Januari	317	673	495	380	453	307	465	462	236	479	505	612	440	513
Februari	301	667	514	379	462	304	472	422	237	484	509	614	451	493
Maart	321	664	514	381	475	304	472	413	238	490	509	613	451	493

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN **45²**
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : 1953 = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Economische Zaken)	Verenigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Frankrijk (Statistique générale de la France)	Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek)	Verenigd-Koninkrijk (Board of Trade)		Zweden (Handelsstaten)	Zwitserland (Office fédéral de l'industrie des Arts et Métiers et du Travail)	West-Duitsland (Statistisches Bundesamt)
					Basisgrondstoffen 1	Fabrikaten 2			
1955 Gemiddelde	101	101	98	102	105	104	104	101	103
1956 Gemiddelde	103	104	102	104	107	v108	109	103	106
1956 Februari ...	104	102	103	104	106	107	109	102	106
Maart	103	102	101	104	107	108	109	102	106
April	103	103	102	106	106	108	110	102	106
Mei	103	104	103	104	107	108	109	104	106
Juni	103	104	102	104	106	108	110	104	105
Juli	103	104	101	103	106	108	109	103	104
Augustus .	103	104	103	104	107	109	109	104	105
September .	103	105	102	104	108	109	108	104	105
Oktober ...	104	105	102	105	107	v109	109	104	106
November .	106	105	103	107	109	v109	109	105	107
December .	106	106	104	107	111	v110	110	106	108
1957 Januari ...	106	106	105	108	110	v110	110	105	107
Februari ...	106	106	104	107	109	v110	109	105	107
Maart	106	106	v104	107	v109	v110		105	106
April	107	106	v104		v110	v111			v107

1 Basisgrondstoffen (exclusief brandstof) aangewend in de fabrieksnijverheid behalve voedselbedrijven.

2 Alle fabrikaten andere dan brandstoffen, voedsel- en tabakproducten.

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-HANDELSPRIJZEN IN BELGIE **46**

Basistijdvak : 1953 = 100

Bron : Min. van Econ. Zak. (Dienst van het Indexcijfer).

Tijdvak	Algemeen Indexcijfer	Voedingswaren	Producten excl. voedingswaren	Diensten
Aantal producten	65	35	25	5
1955 Gemiddelde	100,8	101,6	99,2	101,0
1956 Gemiddelde	103,65	104,2	101,5	105,5
1956 Februari ...	102,4	103,2	100,3	103,2
Maart	102,9	104,0	100,5	103,4
April	102,9	103,6	100,8	103,8
Mei	103,3	104,0	101,1	104,3
Juni	103,58	104,2	101,5	104,6
Juli	103,72	103,9	101,9	105,9
Augustus .	103,84	104,0	102,0	106,6
September .	104,13	104,4	102,2	107,1
Oktober ...	104,61	105,0	102,5	107,5
November .	104,77	105,2	102,4	107,9
December .	105,45	106,2	102,7	108,5
1957 Januari ...	105,88	106,3	103,5	109,1
Februari ...	106,12	106,2	103,9	110,2
Maart	105,92	105,8	103,9	110,8
April	106,13	105,5	104,6	111,5

PRODUKTIE

50

Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid en produktie

Basisjaar : gemiddelde 1953 = 100

Perioden	Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek							Indexcijfers van de industriële produktie Bron : Instit. voor Econom. en Sociaal Onderzoek					
	Algemeen indexcijfer	Indexcijfer der extractie-nijverheid	Indexcijfer der fabrieksnijverheid				Algemeen indexcijfer	waarvan :					
			Totaal	Ijzer- en staal-nijverheid	Metaal- verwerkende nijverheid	Spinne-rijen		Weve-rijen	Brand- stof en energie	Metallurgie	Metaal- verwerkende nijverheid	Spinne-rijen	Weve-rijen
1955 Gemiddelde	108,0	99,7	110,2	130,3	103,3	109,7	112,3	115,8	102,9	126,7	125,5	109,4	107,9
1956 Gemidd. v	113,6	99,2	117,5	141,0	109,2	114,0	121,0	122,4	104,3	136,8	134,7	114,6	115,2
1956 Januari ...	111,9	102,3	114,5	146,1	110,8	117,2	119,8	122,4	109,9	140,7	135,4	118,4	114,9
Februari ...	105,2	90,5	109,2	132,8	104,5	113,2	113,6	113,2	103,4	133,0	120,1	114,5	108,6
Maart	122,3	112,6	124,9	150,3	118,2	125,1	126,4	123,8	111,3	138,0	134,3	117,6	113,0
April	112,3	102,5	115,0	138,2	110,4	107,7	113,3	127,4	111,1	138,4	145,9	114,0	112,1
Mei	114,7	104,7	117,5	136,2	109,9	110,7	112,5	128,9	111,9	135,4	145,4	117,1	112,2
Juni	118,1	105,4	121,6	148,8	111,9	115,8	123,9	125,1	105,3	141,9	141,4	111,8	114,5
Juli	95,6	84,1	98,8	118,7	91,8	80,0	103,4	109,3	89,0	116,9	125,1	81,5	94,4
Augustus .	109,5	90,7	114,6	141,6	102,4	112,8	109,7	116,2	92,4	134,8	124,2	110,2	104,4
September v	113,7	92,5	119,5	142,0	112,4	114,0	124,6	123,4	96,2	138,4	136,2	116,4	121,4
Oktober . v	125,4	108,2	130,1	154,7	119,1	127,0	139,7	127,3	105,6	145,4	138,5	120,4	125,0
November v	120,3	102,3	125,3	142,4	108,9	127,0	139,7	129,3	109,9	141,7	137,8	133,3	138,4
December v	113,7	94,9	118,9	139,9	110,2	117,6	125,7	122,7	105,6	136,4	133,6	120,0	124,0
1957 Januari . v				157,7	115,7	129,4	137,1	122,6	101,5	146,9	133,2	127,2	126,9
Februari . v								127,8	106,2	140,4	146,9	129,5	135,5
Maart ... v								128,0 ¹					

1 Programma.

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolmijnen									Gemiddeld aantal extractie-dagen	Voorraad einde tijdvak (duis. tonnen)
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)								
	onder-grondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	Totaal			
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502	
1955 Gemiddelde	87	120	344	306	602	401	845	2.498	24,6	371	
1956 Gemiddelde	89	121	332	300	581	378	872	2.463	23,4	179	
1956 Januari	95	127	358	320	632	418	880	2.608	23,9	281	
Februari	92	123	319	282	554	372	863	2.390	23,0	449	
Maart	94	126	383	351	668	450	998	2.850	26,1	377	
April	92	125	344	324	620	391	864	2.543	23,1	316	
Mei	91	124	345	329	636	403	872	2.585	23,7	301	
Juni	90	123	380	310	594	404	901	2.589	23,7	275	
Juli	84	116	252	224	452	286	828	2.042	20,1	240	
Augustus	83	114	265	249	520	314	838	2.186	22,2	228	
September	82	114	305	275	527	341	778	2.226	22,7	218	
Oktober	85	117	370	328	616	407	924	2.645	26,4	231	
November	88	121	363	312	587	372	901	2.535	24,3	236	
December	88	120	302	296	565	372	820	2.355	22,7	179	
1957 Januari	87	119	325	297	588	377	830	2.417	23,7	210	
Februari	90	122	333	296	583	361	820	2.393	22,6	209	
Maart			350	302	592	380	897	2.521			

¹ Inbegrepen 32.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De kolmijnen van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

Bronnen : Minist. van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.) — Minist. van Financiën (Actiën).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Ruwe petroleum	Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	(duizenden kiloliters)		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	—	37	261	253	202
1955 Gemiddelde	550	4.328	129	571	453	51	449	492	366
1956 Gemiddelde	606	4.621	152	589	522	50	480	532	397
1956 Januari	600	4.444	156	609	536	51	489	542	416
Februari	561	4.451	119	600	502	51	442	493	379
Maart	609	4.528	164	592	547	51	498	560	429
April	590	4.542	155	604	594	51	474	524	390
Mei	608	4.628	157	595	622	50	476	519	380
Juni	594	4.642	155	580	593	51	493	561	422
Juli	605	4.667	120	584	552	49	451	463	320
Augustus	620	4.635	142	578	562	50	483	542	396
September	609	4.717	147	572	352	51	479	525	405
Oktober	635	4.728	177	603	559	50	511	581	440
November	608	4.732	171	599	425	50	481	536	403
December	631	4.738	159	601	418	50	483	540	389
1957 Januari	628	4.672	173	604	379	51	503	577	463
Februari	577	4.699	173	612	326		v 461	v 521	v 430
Maart	638	4.688			422				

III. — TEXTIELGOEDEREN

56¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)							Produktie van rayon (tonnen)	Produktie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)				
	vlins-guren	jute-guren	hennep-guren	katoengaren		wollen garen			vlas	jute 1	katoen	wol 2	rayon
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kamwol	kaardwol						
1955 Gemiddelde	731	6.337	193	7.378	511	1.996	1.474	2.655	592	3.513	6.176	2.371	586
1956 Gemiddelde	763	6.374	171	7.602	476	2.219	1.559	2.731	601	3.221	6.636	2.574	687
1955 December	757	7.435	182	8.668	610	2.456	1.632	2.782	679	4.021	6.953	2.563	722
1956 Januari ...	844	7.002	220	7.702	566	2.246	1.521	2.753	618	3.496	6.570	2.530	662
Februari ...	721	6.884	205	7.478	483	2.253	1.449	2.617	609	3.316	6.036	2.468	615
Maart	784	8.091	193	8.630	467	2.265	1.653	2.896	656	3.301	6.890	2.654	762
April	742	6.506	200	7.023	450	2.056	1.421	2.708	582	3.150	5.997	2.441	670
Mei	648	6.093	158	7.476	472	2.130	1.517	2.807	548	3.349	5.985	2.454	615
Juni	787	6.102	227	7.632	485	2.184	1.683	2.645	602	3.386	6.496	2.749	693
Juli	585	4.837	121	4.480	363	1.659	1.257	1.927	492	2.634	5.259	2.420	528
Augustus .	655	5.740	113	8.402	389	2.007	1.570	2.722	510	2.618	6.170	2.338	597
September .	784	6.090	142	7.703	472	2.262	1.531	2.756	619	3.252	6.821	2.676	690
Oktober ...	952	6.685	176	8.178	559	2.612	1.746	2.998	661	3.508	7.895	2.922	789
November .	795	6.255	158	8.923	529	2.585	1.692	2.999	691	3.362	8.092	2.811	833
December .	860	6.288	138	7.601	476	2.369	1.671	2.949	625	3.281	7.426	2.419	787
1957 Januari ...	851	6.911	216	8.763	568	2.533	1.717	3.130	681	3.218	7.726	2.841	813
Februari ...	839	6.199	192	8.150	504	2.458	1.693	2.807	656	3.002	7.444	2.660	813

1 Incl. de jutetapijten.

2 Incl. wollen dekens en tapijten.

IV. — DIVERSE PRODUKTEN

56²

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Bestuur der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten			Papier		Baksteen		Suiker				Brouwerijen 4	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Visserij Verkoop van vis 5	
				Primaire stikstof	Stikstof in de afgevoerde meststoffen	Samengestelde meststoffen	Papier	Karton	Gewone baksteen	i./d. dag komende steen	Produktie		Voorraad (ruwe en keraf, suiker)	In consumptie gebracht				Hoeevelh. (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)
											Ruwe suiker	Geraffineerde suiker							
1936-1938 Gem.	250 ¹	117 ²	154 ²				15,5 ¹												
1955 Gemiddelde	391	151	148	17,4	16,3	10,9	22,8	4,0	190	12,7	30,2	15,2	267	21,3	13,2	21,5	4.473	3,8	35,9
1956 Gemiddelde	389	154	184	19,6	18,9	13,3	23,8	4,3	176	10,8	25,8	16,2	182	23,6	13,1	22,0	4.934	3,7	36,0
1956 Januari ...	283	149	97	20,8	19,8	19,5	24,8	4,2	128	10,6	—	12,4	243	18,7	10,9	15,6	5.142	3,3	40,0
Februari ...	92	143	50	17,2	17,0	7,6	25,8	4,1	88	9,1	2,7	13,2	225	17,1	9,3	18,7	4.726	4,5	34,9
Maart	322	158	141	21,0	20,4	21,8	26,2	4,8	105	10,3	1,0	16,2	200	21,5	14,2	34,4	5.460	5,2	45,9
April	427	149	160	20,4	19,8	18,6	21,3	4,3	142	10,9	2,7	13,2	174	17,0	14,3	13,1	4.932	4,0	36,3
Mei	442	152	203	20,8	20,0	12,4	22,8	4,0	218	12,1	1,8	12,7	151	20,2	15,0	14,7	4.944	3,7	36,6
Juni	480	162	203	19,7	19,1	4,5	24,6	4,8	217	8,0	0,1	11,2	120	22,1	15,7	29,4	4.977	2,7	32,2
Juli	486	140	229	19,9	19,1	2,2	19,2	2,9	219	9,1	—	12,0	90	23,2	13,9	23,5	4.127	3,3	30,4
Augustus .	479	151	225	19,9	18,3	9,7	22,5	4,1	216	9,1	—	13,2	57	23,8	14,6	13,2	4.343	3,3	29,1
September .	458	161	242	19,5	18,8	14,6	23,7	4,5	207	10,4	0,2	13,9	20	24,9	12,5	29,6	4.033	3,6	32,8
Oktober ...	455	169	276	20,6	20,2	17,3	26,6	4,8	221	13,0	100,3	25,3	82	23,2	11,8	24,6	6.057	4,2	39,9
November .	376	162	229	18,8	17,6	15,3	24,8	4,5	192	14,0	151,8	28,1	48	40,6	13,0	20,4	5.085	3,4	32,7
December .	365	158	147	17,0	15,1	15,7	23,5	4,1	158	13,1	49,0	22,7	182	30,5	12,1	27,1	5.324	3,3	40,7
1957 Januari ...	317	166	155	17,3	13,4	16,8	28,1	4,6	128	13,1	2,9	16,5	160	23,9	11,4	17,3	5.552	3,7	42,4
Februari ...	347	153	125	15,6	13,6	15,1	27,2	4,3	91	10,4	—	14,2	142	17,5	12,6	16,1	5.157		
Maart	441						30,1	4,8			1,0	14,0	129	20,6	16,1	25,7	5.196		

1 Gemiddelde 1938.

2 Gemiddelde 1937-1938-1939.

3 Einde tijdvak.

4 Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

5 In de vismijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberge; in 1936-1937-1938 : enkel verkoop op de vismijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

V. — ELEKTRISCHE ENERGIE *
(miljoenen kWh)

58

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Energie.

Tijdvak	Voortbrenging 1				Invoer (5)	Uitvoer (6)	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net (7) = (4) + (5) - (6)
	Centrallen van de voortbrengers-verdelers		Centrallen van de industriële zelfvoortbrengers 2 (3)	Totaal voor België (4) = (1) + (2) + (3)			
	Gemeentebedrijven (1)	Particuliere maatschappijen (2)					
1936-1938 Gemiddelde	20,4	190	228	438	5,5	2,2	441
1955 Gemiddelde	33,1	464	436	933	21,7	10,7	944
1956 Gemiddelde	36,1	508	443	987	28,9	22,3	994
1955 December	39,5	559	494	1.093	17,0	24,9	1.085
1956 Januari	45,5	537	458	1.041	24,4	20,6	1.044
Februari	40,9	521	442	1.003	20,7	22,8	1.001
Maart	38,8	529	474	1.041	20,5	33,4	1.028
April	33,3	489	435	957	20,0	28,2	949
Mei	29,6	467	425	922	29,3	9,8	941
Juni	33,2	462	417	912	41,4	5,2	948
Juli	23,0	423	387	833	32,5	6,1	859
Augustus	30,3	470	421	921	33,5	8,6	946
September	32,9	487	414	934	37,9	6,0	966
Oktober	40,8	566	484	1.091	30,8	38,6	1.083
November	40,7	567	477	1.085	29,5	44,2	1.070
December	44,2	583	480	1.107	26,1	44,4	1.088
1957 Januari	45,5	617	485	1.148	27,0	50,8	1.124
Februari	39,9	543	445	1.028	32,5	51,0	1.010

* Aantal centrales in werking in het begin van het jaar 1955 : 213; in het begin van het jaar 1956 : 196.

1 Netto-voortbrenging van de centrales hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

2 Tot december 1955 : bruto-voortbrenging.

VI. — GAS
(Productie, Invoer en Uitvoer) 1
(miljoenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Administratie van de Nijverheid).

Tijdvak	Productie					Invoer (6)	Uitvoer (7)	Saldo invoer uitvoer (8) = (6) - (7)	Totaal in België beschikbaar gas (9) = (5) + (8)
	der gasfabrieken (1)	der cokesfabrieken		der steenkoolmijnen (4)	totaal (5) = (1) + (2) + (4)				
		totaal (2)	waarvan produktie voor rechtstreekse industriële leveringen (3)						
1955 Gemiddelde	0,62	158,71	91,74	12,77	172	0,31	3,94	-3,63	168
1956 Gemiddelde	0,38	171,18	98,73	15,33	187	0,40	5,76	-5,36	182
1955 December	0,26	172,86	101,88	16,43	190	0,43	5,19	-4,76	185
1956 Januari	0,27	178,09	103,73	18,28	197	0,44	5,70	-5,26	191
Februari	1,37	176,70	92,01	19,65	198	0,62	6,53	-5,91	192
Maart	0,29	177,32	101,52	16,69	194	0,41	6,47	-6,06	188
April	0,27	165,79	97,96	16,69	183	0,39	5,70	-5,31	177
Mei	0,31	169,66	99,78	14,38	184	0,41	5,85	-5,44	179
Juni	0,30	168,10	99,45	13,16	182	0,39	5,79	-5,40	176
Juli	0,32	157,11	92,09	13,25	171	0,19	5,59	-5,40	165
Augustus	0,32	168,25	98,25	11,59	180	0,40	3,09	-2,69	177
September	0,30	168,80	97,06	11,74	181	0,42	5,59	-5,17	176
Oktober	0,28	175,38	102,75	14,83	190	0,38	5,92	-5,54	185
November	0,25	173,52	100,74	17,75	192	0,37	6,20	-5,83	186
December	0,25	175,51	99,46	15,96	192	0,38	6,68	-6,30	185
1957 Januari	0,25	183,75	101,81	18,28	202	0,44	7,46	-7,02	195
Februari	0,22	162,87	92,70	16,55	180	0,35	6,52	-6,17	173

1 Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de produktie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkoolmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas, gas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (3) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) De gasproductie vermeld in kolom (4) omvat het steenkoolgas als dusdanig geleverd en het verbeterd steenkoolgas, waarmee eventueel al dan niet verwerkt vloeibaar gemaakt petroleumgas aan gemengd werd.

d) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkoolmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal., 0° C., 760 mm Hg.

e) Het totale aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1955 en 1956 gas produceerden) bedraagt 18.

I. — Maandelijkse indexcijfers van de verkoop van verbruiksartikelen : basismiddelde 1953 = 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Grootwarenhuizen																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding					Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-papierhandel		Parf.	Spelen, speelgoed, sport, reis	
		Bedertelijk	Niet bedertelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal 1	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, elektriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel	Totaal		Toilet
1956 Maart	132	158	157	136	155	139	148	131	131	128	132	126	129	127	144	130	126	122	108	110	123	66
1956 April	110	124	114	128	121	114	136	107	108	108	113	110	112	112	143	117	101	95	97	97	107	60
1956 Mei	119	119	116	118	118	119	158	134	139	129	111	130	120	117	161	125	105	86	92	91	113	84
1956 Juni	120	128	118	123	124	101	145	105	145	120	114	125	119	122	163	129	126	97	89	90	120	95
1956 Juli	121	103	104	129	106	101	160	130	172	135	115	120	117	119	160	126	121	111	88	92	129	122
1956 Augustus	111	115	118	125	117	73	102	88	109	95	106	110	108	124	149	128	121	106	180	169	121	77
1956 September	113	121	126	115	122	92	104	99	102	98	117	126	121	117	196	131	116	96	190	176	107	49
1956 Oktober	123	134	128	138	132	110	173	145	135	136	112	128	115	121	223	139	123	109	109	109	110	75
1956 November	163	152	223	141	175	117	167	115	176	151	125	99	113	121	194	133	154	260	147	163	150	367
1956 December	166	162	186	165	170	96	145	119	179	154	115	116	116	149	246	166	271	285	222	231	172	252
1957 Januari	117	131	114	138	126	104	103	91	144	115	144	107	127	112	207	128	120	113	115	114	104	40
1957 Februari	105	128	116	124	124	93	67	68	96	84	109	122	115	117	184	129	107	95	96	96	99	45
1957 Maart	122	137	125	143	134	132	134	109	119	114	127	139	132	126	181	135	118	105	102	102	112	67

1 Dit totaal omvat daarenboven : mercerie, linten, patronen; schoenen, pantoffels; allerlei opschikartikelen.

* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 562.

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding			Coöperaties												Winkels met bijhuizen		Groot-handel
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkom. kledingstukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding behalve bakkerij	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verschillende	Onderg., bijkom. kledingstukken, opschikartikelen	Schoenen	Algemene voedingswaren	
1956 Maart	164	122	107	126	114	131	136	146	122	106	78	141	105	102	109	v 85	v122	
1956 April	151	120	96	111	101	116	114	160	98	102	77	116	110	89	84	v 98	v110	
1956 Mei	144	116	100	117	102	122	119	123	109	90	89	138	117	108	110	v134	v128	
1956 Juni	124	88	103	125	109	126	103	108	105	99	123	116	107	191	104	v 99	v121	
1956 Juli	120	94	126	113	99	118	88	198	97	105	153	139	122	112	134	v119	v117	
1956 Augustus	80	58	58	120	106	127	91	117	103	105	146	119	109	144	77	v 76	v136	
1956 September	100	83	77	123	103	128	106	196	101	99	230	101	114	132	87	v103	v130	
1956 Oktober	150	146	103	130	110	133	137	159	111	108	115	122	112	135	107	v102	v133	
1956 November	144	101	109	153	103	167	156	135	107	113	137	171	108	162	125	v113	v204	
1956 December	132	97	141	140	112	150	136	105	107	135	116	164	129	131	138	v124	v164	
1957 Januari	113	96	134	128	102	136	123	163	98	96	61	102	98	138	v108	v 86		
1957 Februari	73	49	60												v 95	v 89		
1957 Maart	138	106	85															

II. — TABAKSVERBRUIK

(Produktie en invoer)

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			(tonnen)
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1955 Gemiddelde	13,1	44,7	720	788
1956 Gemiddelde	14,4	47,9	740	770
1956 April	12,7	48,2	851	781
1956 Mei	12,4	41,5	748	796
1956 Juni	14,4	53,6	722	800
1956 Juli	12,4	46,4	830	798
1956 Augustus	15,3	50,2	773	756
1956 September	17,1	56,1	772	766
1956 Oktober	22,1	55,7	769	798
1956 November	17,3	47,5	865	757
1956 December	16,8	57,5	624	860
1957 Januari	15,6	42,0	773	787
1957 Februari	14,2	41,8	741	652
1957 Maart	12,3	35,1	724	698
1957 April	13,7	43,9	833	710

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR-

NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1955 Gemiddelde	21,0	3,7	10,9	31,3	5,6
1956 Gemiddelde	19,1	3,5	9,5	33,9	5,1
1956 Februari	20,2	3,8	10,1	34,7	8,6
1956 Maart	18,3	3,8	10,9	31,1	3,5
1956 April	19,4	3,6	10,9	33,0	2,4
1956 Mei	20,0	3,5	12,1	36,0	2,4
1956 Juni	16,7	3,2	9,3	32,0	1,8
1956 Juli	16,6	3,4	8,6	31,0	1,5
1956 Augustus	20,1	3,6	10,1	35,2	1,9
1956 September	17,7	3,4	8,1	31,0	2,8
1956 Oktober	22,1	3,8	9,8	41,1	8,5
1956 November	18,1	2,6	7,4	33,7	10,5
1956 December	19,0	2,9	8,0	34,8	8,2
1957 Januari	18,0	2,2	8,1	32,3	8,3
1957 Februari	18,3	2,8	7,7	32,2	5,4

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(miljoenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen ²	Totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	239	- 13	106
1955 Gemiddelde	319	604	111	1.034	996	38	96
1956 Gemiddelde	334	628	135	1.097	1.053	44	96
1956 Januari	325	584	140	1.049	1.043	6	99
Februari	271	566	126	963	1.050	- 87	109
Maart	308	706	137	1.151	1.063	88	92
April	328	624	129	1.081	1.010	71	93
Mei	326	624	128	1.078	1.045	33	97
Juni	320	650	153	1.123	1.063	60	95
Juli	406	571	135	1.112	1.042	70	94
Augustus	385	603	132	1.120	1.076	44	96
September	345	613	130	1.088	1.028	60	94
Oktober	326	703	136	1.165	1.081	84	93
November	302	684	131	1.117	1.056	61	95
December	359	610	144	1.113	1.079	34	97
1957 Januari	330	657	104	1.091	1.071	20	99
Februari	288	619	91	998	1.021	- 23	102
Maart	334	662	95	1.091	1.061	30	97

¹ Nord-Belge inbegrepen.

² Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd ¹

c) Transportstatistiek 70² 1° Algemeen spoorverkeer

Tijdvak	A	B	C	A + C	Reizigers		Wagenladingen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
					(duizenden)				(miljoenen)		duizenden
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1955 Gemiddelde	279	100	67	346	19,4	654	5.745	175	261	111	547
1956 Gemiddelde	279	93	68	347	20,4	694	5.874	184	264	129	577
1956 Januari	263	99	64	327	20,4	660	5.592	162	261	118	541
Februari	225	81	63	288	19,2	596	4.799	143	235	138	516
Maart	305	108	78	383	21,2	685	6.463	201	295	153	649
April	277	96	64	341	21,0	692	5.851	185	257	109	551
Mei	284	96	63	347	20,6	721	5.772	186	244	117	547
Juni	301	96	71	372	19,5	697	6.267	203	277	127	607
Juli	258	80	63	321	18,8	747	5.331	169	260	117	546
Augustus	272	84	63	335	18,9	718	5.773	177	264	124	565
September	274	83	65	339	20,0	671	5.647	180	254	115	549
Oktober	316	102	72	388	21,2	700	6.655	220	282	138	640
November	295	100	73	368	21,6	713	6.316	202	266	138	606
December	272	96	78	350	21,9	733	6.028	179	274	151	604
1957 Januari	266	96	75	341	v22,2	725	5.908	168	272	166	606
Februari	254	95	70	324	v20,5	v664	5.530	168	257	137	562
Maart	277	98	77	354	v21,2	v697	6.026	183	275	141	599

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Vanaf januari 1956, militair vervoer *inbegrepen*.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de ton-km betreft.

c) Transportstatistiek

70³

2° Vervoer der voornaamste zware goederen

A. — Gezamenlijk verkeer ¹

Tijdvak	Tonnen- km.	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen
	(miljoenen)										
1955 Gemiddelde ...	547	5.745	185	2.425	79	946	792	1.011	27	259	21
1956 Gemiddelde ...	577	5.874	181	2.306	83	980	918	1.016	25	298	67
1956 Januari	541	5.592	108	2.392	82	961	861	796	19	304	69
Februari	516	4.799	114	1.972	84	798	897	488	23	348	75
Maart	649	6.463	180	2.644	97	1.063	1.040	1.004	27	338	70
April	551	5.851	122	2.335	83	1.007	878	1.092	24	242	68
Mei	547	5.772	114	2.326	76	898	880	1.131	26	256	65
Juni	607	6.267	92	2.371	74	1.036	1.012	1.247	22	342	71
Juli	546	5.331	81	2.006	68	919	768	1.133	16	272	68
Augustus ...	565	5.773	97	2.130	78	1.037	879	1.188	20	281	63
September ...	549	5.647	97	2.076	74	994	888	1.137	55	265	61
Oktober	640	6.655	391	2.510	87	1.084	1.030	1.136	30	318	69
November	606	6.316	503	2.538	92	932	894	974	17	301	65
December	604	6.028	269	2.371	98	1.037	992	864	24	308	65
1957 Januari	606	5.908	123	2.461	98	1.006	996	793	25	341	65
Februari	562	5.530	107	2.355	78	919	951	738	22	296	64
Maart	599	6.026	130	2.494	76	999	1.011	917	27	298	74

¹ Vanaf januari 1956, militair vervoer inbegrepen.B. — Belgisch binnenlands verkeer ¹70⁴

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen	II Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg. Vervoerde T.-km. (duizend.)
1955 Gemiddelde ...	3.028	95	1.596	29	180	307	688	8	122	3	1.201
1956 Gemiddelde ...	3.055	86	1.591	30	175	334	682	4	138	15	965
1956 Januari	2.866	28	1.636	33	156	338	530	1	128	16	690
Februari	2.229	31	1.380	25	111	297	256	1	115	13	368
Maart	3.300	39	1.826	38	170	369	676	2	164	16	795
April	3.140	30	1.636	35	193	324	771	1	131	19	818
Mei	3.142	24	1.625	31	181	322	807	1	134	17	790
Juni	3.319	28	1.645	26	186	383	872	1	162	16	906
Juli	2.690	29	1.331	21	169	272	715	1	135	17	778
Augustus	2.979	30	1.465	23	183	312	810	5	137	14	792
September ...	2.971	33	1.426	26	186	336	788	30	133	13	768
Oktober	3.595	272	1.753	31	206	383	772	7	156	15	1.734
November	3.408	360	1.720	34	173	328	639	1	136	17	2.000
December	3.024	126	1.650	33	183	341	549	2	128	12	1.135
1957 Januari	2.874	26	1.665	36	148	360	494	1	129	15	556
Februari	2.809	25	1.648	29	146	348	471	1	129	12	551
Maart	3.070	28	1.709	31	159	372	605	1	143	22	708

¹ Vanaf januari 1956, militair vervoer inbegrepen.

III. — HAVENVERKEER

71¹

a) Haven van Antwerpen

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto-tonne-maat (duizend. register-tonnen)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen geladen	op balast	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 2	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 2
1955 Gemiddelde ...	1.144	2.830	1.439	979	163	1.234	3.632	1.636	697	3.640	1.643	934
1956 Gemiddelde ...	1.299	3.172	1.865	1.087	206	1.279	4.032	1.850	719	3.957	1.821	1.194
1956 April	1.309	3.150	1.651	1.100	182	1.305	4.043	1.909	790	3.975	1.879	1.163
Mei	1.281	3.091	1.678	1.117	180	1.284	4.202	1.923	781	3.998	1.816	1.123
Juni	1.343	3.245	1.912	1.149	197	1.504	4.253	1.920	734	4.078	1.856	1.166
Juli	1.363	3.366	2.031	1.111	220	1.066	4.324	1.990	781	4.238	1.943	1.319
Augustus	1.308	3.402	2.205	1.076	231	1.468	4.371	2.044	744	4.384	2.076	1.424
September ...	1.259	3.013	1.690	1.025	216	1.192	4.292	1.966	765	4.298	1.977	1.348
Oktober	1.327	3.342	2.202	1.120	223	1.205	4.621	2.097	840	4.377	1.996	1.344
November	1.261	3.097	2.002	1.050	204	1.189	4.286	1.960	746	4.239	1.948	1.321
December	1.330	3.240	1.971	1.069	234	1.129	4.342	1.993	744	4.147	1.926	1.257
1957 Januari	1.378	3.287		1.155	251		4.368	1.957	750	4.196	1.936	1.222
Februari	1.295	2.900		1.081	172		3.733	1.779	742	3.723	1.748	1.054
Maart	1.408	3.231		1.198	211		4.145	1.937	833	4.012	1.839	1.106
April	1.296	3.193		1.108	185							

1 Internationaal verkeer. — 2 Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen 1	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registerton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registerton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) 1	Gelost	Geladen
1955 Gemiddelde	184	154	155	182	152	118	144	155
1956 Gemiddelde	196	178	216	195	177	82	143	92
1956 April	183	146	186	188	134	72	159	119
Mei	200	178	180	203	183	102	157	95
Juni	191	183	201	186	178	97	163	108
Juli	201	175	234	197	187	80	164	96
Augustus	197	193	262	191	178	59	178	91
September	199	189	278	201	203	77	165	109
Oktober	209	211	240	217	209	77	173	98
November	185	176	263	185	179	70	140	103
December	197	164	216	191	148	66	156	76
1957 Januari	207	162		210	180			
Februari	233	162		224	157			
Maart	238	169		238	172			
April	209	149		218	149			

1 Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen														
	Binnen verkeer					Binnen-verkeer					Binnen-verkeer				
	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer	Invoer	Uitvoer	
1954 Gemiddelde	6.838	3.672	2.914	580	14.004	1.745	1.317	1.062	134	4.258	169,7	86,2	69,3	17,8	343,0
1955 Gemiddelde	7.161	3.845	3.379	698	15.083	1.881	1.370	1.319	167	4.737	184,8	92,1	84,8	23,1	384,8
1955 November	7.394	3.728	3.118	747	14.987	1.934	1.322	1.130	180	4.566	180,5	91,8	70,9	25,7	368,9
December	7.661	3.484	3.078	875	15.098	2.038	1.261	1.167	204	4.670	193,9	83,9	79,0	28,4	385,2
1956 Januari	6.839	3.120	3.054	626	13.639	1.886	1.145	1.157	150	4.338	186,8	71,6	74,8	22,0	355,2
Februari	2.701	1.140	1.069	217	5.127	716	457	442	51	1.666	51,8	22,0	24,8	7,7	106,3
Maart	7.186	3.448	3.055	702	14.391	1.978	1.251	1.191	167	4.587	197,5	77,4	76,3	23,1	374,3
April	7.585	3.934	3.628	728	15.875	1.976	1.389	1.371	171	4.907	196,2	98,7	90,7	24,0	409,6
Mei	7.955	4.297	3.589	727	16.568	2.107	1.572	1.345	170	5.195	201,3	105,4	92,0	23,8	422,5
Juni	8.152	4.181	3.824	652	16.809	2.054	1.581	1.414	158	5.207	195,5	103,1	94,5	21,9	415,0
Juli	7.879	3.967	3.538	634	16.018	2.005	1.483	1.323	155	4.966	204,0	95,8	86,6	22,4	408,8
Augustus	7.730	4.401	3.710	582	16.423	2.023	1.591	1.362	147	5.123	194,6	104,8	89,0	22,2	410,6
September	8.240	4.216	3.379	483	16.318	2.125	1.544	1.273	115	5.057	206,3	101,6	79,1	17,3	404,3
Oktober	8.434	4.368	3.725	516	17.043	2.185	1.605	1.391	126	5.307	210,7	107,8	87,9	17,6	424,0
November						2.075	1.388	1.177	121	4.761					

**BUITENLANDSE HANDEL
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE**

**NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL
VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)**

75

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	(0) Voedings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen behalve brand- stoffen	(3) Mine- rale brand- stoffen, smeer- middel- en der- gelijke prod.	(4) Oliën en vetten van dierlijke of plant- aardige oorsprong	(5) Schei- kundige produk- ten	(6) Fabri- katen hoofdza- kelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- mate- riaal	(8) Diverse fabri- katen	(9) Niet elders genoem- de goe- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer-(+) of invoersaldo (-) van de han- delsbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pct.
<i>Invoer.</i>														
Waarde (miljoenen franken)														
1955 Gemiddelde ...	1.589	177	2.725	1.208	164	645	2.796	1.918	529	99	11.850	2.879		
1956 Gemiddelde ...	1.807	191	3.046	1.519	143	732	3.203	2.376	579	39	13.635	2.982		
1956 Februari	1.398	139	2.540	1.204	129	640	3.017	2.074	494	40	11.675	3.549		
Maart	1.877	184	2.946	1.537	240	770	3.014	2.635	671	63	13.937	3.155		
April	1.562	184	2.886	1.359	125	701	3.479	2.341	556	48	13.241	2.956		
Mei	1.799	194	2.966	1.441	142	710	3.456	2.374	578	39	13.699	3.024		
Juni	1.672	216	3.275	1.346	97	702	2.905	2.869	572	33	13.687	2.934		
Juli	1.618	171	2.866	1.511	118	671	3.176	2.453	533	39	13.156	2.751		
Augustus	1.704	170	2.993	1.687	121	666	3.329	1.948	564	31	13.213	2.654		
September ...	1.826	195	3.005	1.298	130	759	2.824	2.214	671	34	12.956	2.826		
Oktober	2.043	221	3.355	1.868	141	807	3.577	2.435	694	33	15.174	2.876		
November	2.115	208	3.070	1.700	164	802	3.131	2.587	602	32	14.411	3.000		
December	2.450	248	3.591	1.813	171	859	3.364	2.524	528	32	15.580	3.240		
1957 Januari											15.330	3.267		
Februari ... v											14.142	3.262		
<i>Uitvoer.</i>														
1955 Gemiddelde ...	415	20	870	778	92	781	6.730	1.291	458	145	11.580	4.547	- 270	97,7
1956 Gemiddelde ...	518	26	907	807	90	854	7.744	1.511	560	160	13.177	5.169	- 458	96,6
1956 Maart	524	30	882	730	119	863	7.883	1.587	557	155	13.330	6.098	- 607	95,6
April	600	21	860	927	130	818	7.845	1.687	553	152	13.593	4.988	+ 352	102,7
Mei	637	27	970	933	123	900	8.064	1.825	529	167	14.175	4.869	+ 476	103,5
Juni	511	30	949	949	65	911	8.253	1.478	556	171	13.873	4.717	+ 186	101,4
Juli	399	29	793	786	71	802	7.059	1.558	516	135	12.148	4.773	-1.008	92,3
Augustus	452	29	697	888	68	851	6.864	1.537	571	174	12.131	4.511	-1.082	91,8
September ...	498	25	861	781	101	794	7.830	1.350	607	144	12.991	4.979	+ 35	100,3
Oktober	528	26	1.109	753	57	836	8.417	1.641	690	177	14.234	5.676	- 940	93,8
November	562	29	942	761	102	836	7.558	1.305	581	170	12.846	5.038	-1.565	89,1
December	566	27	1.026	732	60	866	7.980	1.433	592	148	13.430	5.624	-2.150	86,2
1957 Januari	537	31	988	665	103	1.003	8.810	1.539	562	170	14.408	5.965	v- 922	94,0
Februari ... v											12.742	5.896	-1.400	90,1
Maart											14.785	6.000		
<i>Invoer.</i>														
Gewicht (duizenden tonnen)														
1955 Gemiddelde ...	256	9,8	2.273	1.245	13,4	123	153	35,4	5,2	1,9	4.116			
1956 Gemiddelde ...	285	17,4	2.444	1.459	11,2	145	160	42,1	5,8	2,0	4.572			
1956 Februari	206	6,9	1.634	1.149	10,8	122	123	31,4	4,6	2,1	3.290			
Maart	280	10,9	2.239	1.465	19,3	175	165	52,6	5,9	3,7	4.417			
April	228	10,6	2.462	1.370	9,9	169	170	51,2	5,4	2,7	4.479			
Mei	280	11,4	2.449	1.417	11,0	149	162	42,3	6,0	2,2	4.530			
Juni	249	12,2	2.708	1.333	7,2	139	159	50,0	6,2	1,6	4.665			
Juli	245	62,1	2.644	1.483	9,2	124	160	47,4	5,8	1,9	4.783			
Augustus	269	9,5	2.785	1.582	9,3	123	159	33,8	5,9	1,6	4.978			
September ...	299	9,7	2.695	1.246	10,6	132	147	36,6	6,7	1,7	4.585			
Oktober	363	42,1	2.707	1.771	10,7	135	185	54,5	7,0	1,5	5.276			
November	372	11,2	2.442	1.615	11,9	150	160	34,7	6,2	1,4	4.804			
December	373	12,4	2.387	1.631	13,2	181	168	35,7	5,5	1,3	4.808			
1957 Januari											4.693			
Februari ... v											4.335			
<i>Uitvoer.</i>														
1955 Gemiddelde ...	71	1,8	408	853	6,6	306	811	29,6	5,0	54,6	2.547			
1956 Gemiddelde ...	70	2,2	490	704	6,0	332	839	30,4	5,7	69,8	2.549			
1956 Maart	56	1,3	289	648	7,9	286	789	31,7	6,4	71,0	2.186			
April	89	1,8	531	827	8,4	317	848	36,7	6,3	59,9	2.725			
Mei	98	2,3	602	865	7,4	351	862	39,0	6,0	78,4	2.911			
Juni	63	2,7	580	823	4,6	398	952	30,9	5,9	81,2	2.941			
Juli	45	2,2	572	666	4,7	334	829	35,8	4,7	51,9	2.545			
Augustus	51	4,6	538	758	4,5	353	853	39,2	5,6	82,0	2.689			
September ...	63	2,0	604	647	7,1	332	865	23,7	5,6	59,8	2.609			
Oktober	71	1,7	520	617	3,9	298	882	30,8	5,9	76,5	2.508			
November	82	1,9	535	631	7,1	336	847	21,5	6,2	81,6	2.550			
December	73	1,7	495	637	4,0	298	802	22,0	5,6	50,5	2.388			
1957 Januari	60	1,8	451	497	6,5	368	942	23,8	6,0	58,4	2.415			
Februari ... v											2.161			
Maart											2.464			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
	(duizenden)						(duizenden)		
1956 April	129	118	247	101	34	135	2.817	958	3.775
Mei	109	98	207	85	30	115	1.880	652	2.532
Juni	97	127	225	78	35	113	1.868	852	2.720
Juli	96	91	187	73	25	98	2.101	734	2.835
Augustus	85	204	289	67	33	100	1.539	755	2.294
September	93	85	178	66	21	87	1.983	639	2.622
Oktober	85	86	171	66	23	89	1.526	533	2.059
November	93	146	239	74	35	109	1.706	814	2.520
December	118	214	332	89	53	142	2.505	1.489	3.994
1957 Januari	122	194	316	102	77	179	2.439	1.853	4.292
Februari	116	162	278	98	51	149	2.339	1.229	3.568
Maart				86	26	112			
April				78	24	102			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											

Daggemiddelde der maand

1956 April	—	—	28	134,7	27,6	21,6	25,0	34,8	10,9	7,8	4,4	0,5	2,1
Mei	—	—	22	115,2	22,1	18,8	21,1	30,7	9,9	7,0	3,6	0,2	1,8
Juni	—	—	24	113,1	21,9	18,5	18,6	29,5	13,0	6,5	3,1	0,2	1,8
Juli	—	—	29	97,7	18,5	17,4	15,8	26,9	8,6	6,0	2,7	0,2	1,6
Augustus	—	—	23	99,7	16,3	16,4	13,2	24,0	15,9	7,7	4,4	0,2	1,6
September	—	—	30	87,3	17,3	15,6	13,7	22,3	7,8	6,0	2,7	0,3	1,6
Oktober	—	—	23	89,5	18,6	15,5	15,1	21,6	7,5	6,3	2,9	0,4	1,6
November	—	—	23	109,1	22,9	19,2	18,6	24,8	8,7	7,1	4,5	1,1	2,2
December	—	—	28	142,1	29,1	23,7	26,2	32,0	11,3	9,0	6,0	2,1	2,7
1957 Januari	—	—	24	178,7	36,1	29,6	30,3	38,1	14,8	12,1	9,5	3,9	4,2
Februari	—	—	24	148,7	31,0	24,5	26,6	31,7	11,7	9,4	7,1	3,2	3,5
Maart	—	—	30	112,4	25,8	19,2	19,1	24,2	8,7	7,3	5,0	0,9	2,2
April	—	—	22	102,0	23,6	17,4	16,6	22,9	8,4	6,6	4,2	0,4	1,9

Daggemiddelde der week

1957 April	7	13	6	102,1	23,2	17,7	17,1	22,6	8,3	6,7	4,2	0,4	1,9
	14	20	6	102,2	24,7	17,4	16,1	22,9	8,3	6,5	4,1	0,4	1,8
	21	27	5	103,1	24,2	17,7	16,3	23,4	8,6	6,5	4,2	0,3	1,9
	28	4/5	5	100,4	22,2	17,0	17,1	22,9	8,5	6,5	4,0	0,3	1,9
Mei	5	11	6	98,0	22,4	16,5	16,8	21,8	8,2	6,4	3,8	0,3	1,8
	12	18	6	93,5	21,1	16,3	14,6	21,4	8,0	6,2	3,8	0,3	1,8

III. — DAGGEMIDDELE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81³

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1955 Gemiddelde	114,2	58,2	172,4	75,1	41,4	116,5	39,1	16,8	55,9
1956 Gemiddelde	101,4	43,4	144,8	61,4	29,7	91,1	40,0	13,7	53,7
1956 April	86,9	47,8	134,7	67,2	33,3	100,5	19,7	14,5	34,2
Mei	71,3	43,9	115,2	54,8	30,6	85,4	16,5	13,3	29,8
Juni	70,9	42,2	113,1	49,6	28,2	77,8	21,3	14,0	35,3
Juli	61,1	36,6	97,7	47,3	25,1	72,4	13,8	11,5	25,3
Augustus	66,1	33,6	99,7	43,2	23,7	66,9	22,9	9,9	32,8
September	55,2	32,1	87,3	42,6	23,4	66,0	12,6	8,7	21,3
Oktober	56,9	32,6	89,5	42,6	23,7	66,3	14,3	8,9	23,2
November	74,6	34,5	109,1	48,9	24,9	73,8	25,7	9,6	35,3
December	101,1	41,0	142,1	62,8	26,4	89,2	38,3	14,6	52,9
1957 Januari	138,9	39,8	178,7	73,6	27,9	101,5	65,3	11,9	77,2
Februari	111,7	37,0	148,7	70,5	27,0	97,5	41,2	10,0	51,2
Maart	78,6	33,8	112,4	61,4	25,1	86,5	17,2	8,7	25,9
April	70,4	31,6	102,0	55,7	22,6	78,3	14,7	9,0	23,7

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP
(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

814

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Postbouw, jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardwerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout-ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leider, hui-den, schoen-nijverheid	Voeding, tabak	Verkeer	Haven-arbeiders	Scheeps-herstellers	Hotels-epi-juhuizen	Huis-personeel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1956 Februari	12,9	0,6	0,9	1,4	5,9	1,4	30,1	6,3	11,9	1,5	0,8	0,8	16,9	8,7	2,5	6,6	9,3	—	—	5,1	3,5	0,3	8,5	0,9	136,2
Maart	10,2	0,5	0,9	1,0	4,1	1,4	22,0	5,0	10,9	1,4	0,9	0,8	16,0	6,6	2,3	6,6	8,8	—	—	4,4	3,2	0,3	8,1	0,8	116,2
April	8,5	0,4	0,9	0,8	2,1	1,4	16,8	4,1	9,8	1,3	0,8	0,7	14,7	5,5	2,1	6,2	8,1	—	—	4,0	3,2	0,3	7,9	0,9	100,5
Mei	5,0	0,4	0,8	0,7	1,5	1,3	13,0	3,3	8,8	1,3	0,7	0,6	13,6	5,0	2,0	5,2	7,2	—	—	3,4	3,0	0,2	7,4	1,0	85,4
Juni	4,7	0,4	0,7	0,6	1,4	1,2	11,3	2,9	8,0	1,1	0,7	0,5	12,4	4,9	1,9	4,4	6,5	—	—	3,0	2,9	0,2	7,1	1,0	77,8
Juli	5,5	0,4	0,7	0,5	1,2	1,2	10,6	2,6	7,3	1,0	0,6	0,5	11,5	5,1	1,8	3,5	6,0	—	—	1,9	2,8	0,2	6,7	0,8	72,4
Augustus	3,9	0,4	0,7	0,5	1,2	0,9	9,9	2,4	7,0	1,0	0,5	0,5	10,4	5,0	1,7	3,2	5,7	—	—	1,8	2,7	0,2	6,5	0,8	66,9
September	3,4	0,4	0,7	0,5	1,4	1,1	9,7	2,3	6,7	1,0	0,6	0,5	9,5	4,4	1,6	3,1	5,5	—	—	3,2	2,6	0,2	6,8	0,8	66,0
Oktober	2,4	0,4	0,7	0,5	2,5	1,1	10,1	2,4	7,0	0,9	0,5	0,5	8,9	4,0	1,5	3,0	5,5	—	—	4,1	2,6	0,2	6,8	0,7	66,3
November	4,8	0,4	0,7	0,6	3,0	1,2	12,4	2,7	7,4	0,9	0,5	0,5	8,9	4,5	1,6	3,2	5,8	—	—	4,5	2,6	0,2	6,8	0,7	73,9
December	8,3	0,4	0,8	0,7	3,9	1,3	17,4	3,9	8,5	1,0	0,5	0,6	9,5	5,5	1,7	4,0	6,4	—	—	4,3	2,7	0,2	6,9	0,7	89,2
1957 Januari	9,2	0,5	0,9	0,8	4,7	1,4	22,8	4,3	9,1	1,0	0,6	0,6	10,0	6,2	1,9	4,8	7,2	—	—	4,6	2,7	0,2	7,3	0,7	101,5
Februari	9,0	0,5	0,9	0,8	4,5	1,4	21,6	3,9	8,8	1,1	0,6	0,6	9,5	5,3	1,8	5,1	7,0	—	—	4,4	2,7	0,2	7,1	0,7	97,5
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1956 Februari	4,0	3,2	0,2	5,4	1,9	0,2	127,3	8,8	8,2	0,8	0,4	0,2	14,9	10,7	3,9	3,3	6,1	4,4	0,1	0,4	0,4	0,1	0,5	0,0	205,4
Maart	1,0	0,5	0,1	0,5	0,5	0,4	13,6	2,0	3,0	0,4	0,3	0,2	11,0	4,8	2,2	1,8	2,7	3,8	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	49,8
April	0,5	0,3	0,0	0,1	0,3	0,5	1,9	0,8	1,8	0,4	0,2	0,2	10,9	4,1	2,6	1,7	1,9	5,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	34,2
Mei	0,5	0,2	0,1	0,0	0,2	0,4	1,2	0,7	1,5	0,4	0,2	0,1	10,1	3,5	2,7	1,4	1,6	4,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	29,8
Juni	1,7	0,2	3,9	0,0	0,4	0,4	1,5	0,6	1,4	0,3	0,1	0,1	8,2	4,4	3,9	1,7	1,7	4,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	35,4
Juli	0,8	0,2	0,0	0,0	0,4	0,5	1,3	0,6	1,3	0,2	0,2	0,1	7,0	4,3	2,5	1,1	1,4	2,7	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	25,3
Augustus	0,9	0,2	11,2	0,0	0,3	0,2	1,2	0,6	1,3	0,3	0,2	0,1	5,9	3,7	1,3	1,1	1,3	2,3	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	32,8
September	0,8	0,3	0,3	0,0	0,4	0,3	1,2	0,6	1,3	0,2	0,1	0,1	5,2	3,1	1,3	1,1	1,2	3,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,3	0,0	21,3
Oktober	0,8	0,5	0,0	0,1	0,3	0,4	2,5	0,7	1,4	0,2	0,1	0,1	4,7	3,3	1,7	1,2	1,3	3,1	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	0,0	23,2
November	1,0	0,7	0,1	0,3	0,3	0,3	11,2	1,4	2,1	0,2	0,1	0,1	4,8	4,2	1,7	1,1	1,6	3,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	0,0	35,2
December	1,4	1,0	0,2	0,5	0,5	0,4	16,6	3,2	4,2	0,5	0,2	0,1	6,3	7,5	2,7	1,5	2,3	2,9	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	52,9
1957 Januari	1,7	1,5	0,3	1,0	0,8	0,3	41,4	4,0	3,5	0,4	0,1	0,2	5,2	6,2	1,4	1,7	3,3	3,2	0,0	0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	77,2
Februari	1,6	1,4	0,1	0,6	0,7	0,3	21,4	2,2	2,2	0,4	0,1	0,2	5,0	4,4	1,1	1,8	3,0	3,7	0,0	0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	51,2
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1956 Februari	16,3	3,8	1,1	6,7	7,8	1,6	157,4	15,1	20,2	2,3	1,2	1,0	31,8	19,4	6,4	9,9	15,5	4,4	0,1	5,4	3,9	0,4	9,0	0,9	341,6
Maart	11,2	0,9	1,0	1,6	4,7	1,8	35,6	7,0	14,0	1,8	1,1	1,0	27,0	11,4	4,5	8,3	11,4	3,8	0,0	4,7	3,6	0,3	8,5	0,8	166,0
April	9,0	0,7	0,9	0,9	2,3	1,9	18,7	4,9	11,6	1,7	1,0	0,9	25,6	9,6	4,7	7,9	10,1	5,0	0,0	4,3	3,5	0,3	8,2	1,0	134,7
Mei	5,5	0,6	0,9	0,7	1,7	1,7	14,2	4,0	10,2	1,6	0,9	0,7	23,7	8,6	4,7	6,6	8,8	4,0	0,0	3,7	3,3	0,3	7,8	1,0	115,2
Juni	6,4	0,6	4,6	0,6	1,7	1,6	12,7	3,6	9,4	1,4	0,8	0,7	20,6	9,3	5,7	6,1	8,2	4,0	0,0	3,3	3,2	0,2	7,4	1,0	113,1
Juli	6,2	0,6	0,7	0,6	1,6	1,7	11,9	3,2	8,6	1,3	0,7	0,6	18,4	9,3	4,3	4,6	7,5	2,7	0,0	2,1	3,1	0,2	6,9	0,9	97,7
Augustus	4,8	0,6	11,9	0,5	1,5	1,1	11,1	3,0	8,3	1,3	0,7	0,6	16,3	8,8	3,0	4,3	7,0	2,3	0,0	2,0	2,9	0,2	6,7	0,8	99,7
September	4,2	0,7	1,0	0,6	1,7	1,5	11,0	2,8	8,0	1,2	0,7	0,6	14,6	7,4	2,9	4,2	6,7	3,1	0,0	3,5	2,8	0,2	7,1	0,8	87,3
Oktober	3,2	0,9	0,7	0,6	2,9	1,4	12,6	3,1	8,4	1,1	0,6	0,6	13,6	7,3	3,2	4,2	6,8	3,1	0,0	4,4	2,8	0,2	7,1	0,7	89,5
November	5,8	1,1	0,9	0,8	3,3	1,5	23,6	4,1	9,4	1,1	0,6	0,6	13,7	8,7	3,3	4,3	7,4	3,2	0,0	4,8	2,9	0,2	7,1	0,7	109,1
December	9,7	1,4	0,9	1,1	4,5	1,7	34,1	7,1	12,7	1,4	0,7	0,7	15,8	12,9	4,4	5,5	8,8	2,9	0,0	4,7	3,0	0,2	7,2	0,7	142,1
1957 Januari	10,9	2,0	1,3	1,8	5,4	1,7	64,2	8,3	12,6	1,4	0,7	0,8	15,2	12,4	3,3	6,5	10,5	3,2	0,0	4,9	3,0	0,3	7,6	0,7	178,7
Februari	10,7	1,9	1,0	1,4	5,3	1,7	43,0	6,0	11,0	1,4	0,8	0,8	14,5	9,6	2,9	6,9	10,0	3,7	0,0	4,8	2,9	0,3	7,4	0,7	148,7

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIË EN BELGISCH-KONGO

ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹

(miljoenen franken)

85¹

Posten	1956 31 juli	1956 31 augustus	1956 30 september	1956 31 oktober	1956 30 november	1956 31 december	1957 31 januari	1957 28 februari
ACTIVA								
A. Spaargelden (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	2.884	2.812	2.911	3.019	3.016	5.647	3.015	3.005
Daggeld	1.369	2.252	2.432	2.276	2.051	1.957	1.596	1.760
Bankiers	4.533	4.336	4.409	4.227	4.439	4.602	4.521	4.789
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	575	727	849	820	688	826	890	1.048
Andere te innen waard. op korte term.	4.510	4.432	4.667	4.544	4.799	4.655	4.289	4.254
Wissels	46.186	47.788	47.345	49.354	48.347	44.983	46.332	45.833
a) Handelswissels ²	14.542	15.930	14.688	15.709	16.090	14.436	14.577	14.098
b) Overheidsf. herdicont. bij N.B.B.	8.975	10.923	11.900	11.853	11.636	9.962	10.460	10.906
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloep van 95 pct.	22.669	20.935	20.757	21.792	20.621	20.585	21.294	20.829
Prolongaties en voorschot. op effecten	1.332	1.237	1.247	1.267	1.296	1.216	1.225	1.265
Debiteuren wegens verstrekte accept.	10.094	9.976	9.805	10.082	10.331	11.071	11.252	11.243
Diverse debiteuren	19.482	19.523	20.380	20.754	20.659	21.051	20.856	21.253
Effecten	23.763	23.550	23.647	24.043	24.209	25.580	26.980	27.153
a) Belegde wettelijke reserve	286	286	286	286	286	289	289	289
b) Belgische overheidsfondsen	21.056	20.802	20.983	21.324	21.545	22.384	23.816	23.846
c) Buitenlandse overheidsfondsen ...	125	126	127	124	77	79	46	78
d) Bankaandelen	1.080	1.081	1.088	1.124	1.124	1.120	1.120	1.121
e) Andere fondsen	1.216	1.255	1.163	1.185	1.177	1.708	1.709	1.819
Diversen	1.055	778	907	894	918	909	919	878
Niet gestort kapitaal	5	5	5	5	5	5	5	5
Totaal beschikbare en vlottende middelen	115.788	117.416	118.604	121.285	120.758	122.502	121.880	122.486
C. Vastgelegde middelen :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	8	8	8	8	8	6	6	6
Gebouwen	962	964	963	968	962	973	973	972
Part. in dochtermaatsch. voor immobil.	270	266	267	267	267	267	267	267
Vord. op dochtermaatsch. voor immob.	313	316	318	315	317	324	319	322
Materieel en meubilair	123	125	124	126	127	116	117	117
Totaal vastgelegde middelen ...	1.676	1.679	1.680	1.684	1.688	1.686	1.682	1.684
Totaal der activa ...	117.464	119.095	120.284	122.969	122.446	124.188	123.562	124.170
PASSIVA								
A. Spaargelden (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	392	388	371	424	353	325	546	537
Daggeld	62	34	64	57	57	10	36	29
Bankiers	7.501	7.885	7.943	8.268	8.602	9.323	9.096	9.648
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.481	1.518	1.405	1.577	1.906	2.269	1.771	1.630
Geaccepteerde wissels	10.094	9.975	9.805	10.081	10.331	11.071	11.252	11.243
Andere te bet. waarden op korte term.	2.386	2.421	2.362	2.594	2.419	2.265	2.712	3.038
Crediteuren wegens wissels ter incasso	835	859	742	823	819	873	860	853
Deposito's en crediteuren	78.942	80.299	81.969	83.065	81.663	82.138	81.124	81.014
a) Dad. opvr. en op ten h. 30 d. ³	68.199	69.090	70.218	71.091	70.307	71.575	70.030	70.042
b) Op meer dan 30 dagen	10.743	11.209	11.751	11.974	11.356	10.563	11.094	10.972
Obligaties en kasbons	4.179	4.205	4.201	4.229	4.225	4.310	4.303	4.335
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	680	680	633	650	622	620	620	658
Diversen	3.842	3.401	3.357	3.739	3.988	3.425	3.677	3.608
Totaal opvraagbaar ...	110.034	111.665	112.852	115.507	114.985	116.629	115.997	116.592
C. Niet opvraagbaar :								
Kapitaal	4.250	4.250	4.250	4.280	4.280	4.331	4.331	4.336
Niet beschikb. res. wegens uitgiftpr. .	175	175	175	175	175	175	175	175
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185)	290	290	290	290	290	293	293	293
Beschikbare reserve	2.642	2.642	2.643	2.643	2.643	2.687	2.689	2.696
Reservefonds	73	73	74	74	73	73	77	78
Totaal niet opvraagbaar ...	7.430	7.430	7.432	7.462	7.461	7.559	7.565	7.578
Totaal der passiva ...	117.464	119.095	120.284	122.969	122.446	124.188	123.562	124.170

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermaatschappijen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken herdisconteerd, beliep op 31 juli, 31 augustus, 30 september, 31 oktober, 30 november, 31 december 1956, 31 januari en 28 februari 1957 respectievelijk 7.322, 6.135, 7.186, 6.445, 6.564, 9.809, 8.991 en 10.013 miljoen die niet bevat zijn in de handelswissels.

³ Incl. de deposito's ingeschreven in boekjes waarover slechts kan beschikt worden ten beloepe van 5.000 frank per periode van veertien dagen en ten beloepe van ten hoogste 50.000 frank per periode van veertien dagen, mits een vooropzeg van ten minste veertien dagen. Voor de maanden juli, augustus, september, oktober, november, december 1956, januari en februari 1957 beliepen deze deposito's respectievelijk fr 10.583, 10.643, 10.649, 10.688, 10.600, 10.668, 10.922 en 11.004 miljoen.

(miljoenen franken)

Posten	1957 21 maart	1957 28 maart	1957 4 april	1957 11 april	1957 18 april	1957 25 april	1957 2 mei	1957 9 mei
ACTIVA								
Goudvoorraad	42.745	42.379	42.580	42.674	42.448	42.448	42.495	42.495
Tegoed op het buitenland	1.051	1.061	1.003	3.528	3.358	3.397	3.465	3.446
Te ontvangen deviezen en goud	2.991	2.991	3.341	917	917	917	987	987
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) E.B.U.	9.348	9.348	9.225	9.225	9.118	9.118	9.070	9.070
b) landen, leden van de E.B.U.	418	539	601	635	277	302	257	334
c) andere landen	743	708	726	754	802	847	801	827
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	28	51	51	51	47	27	13	13
Handelspapier op België	8.659	9.329	10.518	10.583	9.340	10.513	11.487	11.120
Voorschotten op onderpand	1.133	1.201	1.454	1.518	677	1.228	1.831	1.713
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 september 1948 en 15 april 1952) :								
a) schatkistcertificaten	8.540	8.615	7.940	6.640	8.590	6.490	7.215	8.290
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	95	42	1.106	1.072	600	793	912	95
c) andere Belgische overheidseffecten.	257	242	227	222	197	192	162	167
Deel- en pasmunt	733	700	680	686	684	685	659	656
Tegoed bij de Dienst der Postchecks ...	1	1	2	2	2	2	2	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	2.232	2.232	2.232	2.232	2.232	2.230	2.230	2.233
Gebouwen, materieel en meubelen	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	922	922	920	920	924	926	926	921
Diversen	476	578	465	548	405	408	484	468
	116.146	116.713	118.845	117.981	116.392	116.297	118.770	118.611

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	109.071	109.388	111.353	110.001	108.975	108.514	110.843	110.301
Rekeningen-courant :								
Schatkist { gewone rekening	24	14	17	13	13	24	5	8
{ rekeningen Akkoord voor Econ. Samenwerking.	20	20	20	20	20	20	20	20
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	242	238	240	239	176	175	203	163
Diverse rekeningen-courant	1.187	1.508	1.260	1.473	1.062	1.233	1.134	1.304
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
Landen, leden van de E.B.U.	571	620	672	884	781	972	1.130	1.321
Andere landen	337	321	299	290	288	271	274	335
Totaal der verbintenissen op zicht	111.452	112.109	113.861	112.920	111.315	111.209	113.609	113.452
Speciale provisies :								
Overeenkomst van 14-9-54 : N.M.K.N.	475	475	450	450	450	450	450	450
Overeenkomst van 11-5-55 : N.M.K.N.	—	—	—	—	—	—	—	—
Te leveren deviezen en goud	676	555	936	983	979	978	1.033	1.022
Pensioenkas van het Personeel	922	922	920	920	924	926	926	921
Diversen	381	412	438	468	484	494	512	526
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840
	116.146	116.713	118.845	117.981	116.392	116.297	118.770	118.611

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-CONGO EN RUANDA-URUNDI

(miljoenen franken)

Posten	1956 31 augustus	1956 30 september	1956 31 oktober	1956 30 november	1956 31 december	1957 31 januari	1957 28 februari	1957 31 maart
ACTIVA								
Goudvoorraad	6.063	6.091	6.106	6.108	6.110	6.111	6.118	6.135
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	4.231	4.051	3.682	3.494	3.405	3.228	3.109	2.858
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen	35	56	1	6	225	27	1	—
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.322	1.222	1.572	1.423	1.355	1.327	1.453	1.407
Andere tegoeden	2.285	2.551	1.824	1.872	2.375	2.541	1.880	2.021
Tegoed in andere deviezen	24	23	29	30	32	35	36	33
Te ontvangen buitenlandse deviezen en goud	—	—	—	—	1	1	—	—
Deb. wegens termijnverk. v. dev. en goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelspapier op Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi	119	101	104	123	108	55	29	27
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen	92	54	82	80	28	2	22	61
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	6	11	6	10	9	10	4	7
Belgische overheidseff. uitgeg. in Kong. fr.	3.993	3.993	3.993	3.993	3.993	3.993	3.993	3.993
Overheidsfondsen (art. 6, § 1, litt. 12 en 13 der Statuten)	1.000	1.002	998	991	1.011	1.010	1.009	1.012
Gebouwen, materieel, meubelen	202	211	215	221	228	230	235	242
Diversen	141	170	161	192	120	118	127	135
	19.513	19.536	18.773	18.543	19.000	18.688	18.016	17.931

PASSIVA								
Biljetten en metalen munten in omloop ...	5.474	5.353	5.232	5.195	5.495	5.438	5.448	5.390
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Kongo	5.730	5.787	5.850	5.664	5.343	5.278	5.277	5.068
Ruanda-Urundi	1.063	1.033	655	755	511	543	516	701
Diverse rekeningen-courant	1.704	1.944	2.133	2.155	2.067	2.103	1.754	1.683
Te betalen waarden	196	167	190	288	442	222	250	226
Totaal der verbintenissen op zicht	14.167	14.284	14.060	14.057	13.858	13.584	13.245	13.068
Crediteuren wegens termijnaankopen van deviezen en goud	—	—	—	—	2	2	—	—
Verbindenissen in Belgische franken :								
Op zicht	535	608	645	704	1.192	795	928	1.037
Op termijn	3.595	3.279	2.888	2.606	2.543	3.092	2.777	2.423
Verbindenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	411	49	49	47	17	17	18	1
In andere deviezen	6	7	7	8	8	7	7	9
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	16	506	301	277	617	413	243	572
Diversen	443	463	483	504	423	438	458	481
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfonds	190	190	190	190	190	190	190	190
	19.513	19.536	18.773	18.543	19.000	18.688	18.016	17.931

Maand	Postrekeningen ¹	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken ^{2 3}
1956 Februari	3,78	1956 Februari	1,82
Maart	3,69	Maart	1,82
April	4,00	April	2,15
Mei	3,83	Mei	2,20
Juni	3,73	Juni	2,09
Juli	4,02	Juli	2,09
Augustus	3,81	Augustus	1,83
September	3,77	September	1,79
Oktober	3,85	Oktober	1,92
November	4,17	November	2,14
December	4,09	December	2,26
1957 Januari	4,55	1957 Januari	2,06
Februari	4,08	Februari	2,05
Maart	3,92	Maart	2,03
April	4,24	April	2,28

¹ Zie tabel nr 36.

² Voor de samenstelling : zie *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* oktobernummer 1950, blz. 222.

³ Nieuwe reeks : cijfers herleid tot type-maand van 25 dagen.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid en postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

BINNENLANDSE GELDHOEVEELHEID

(in miljarden franken)

Data	Chartaal geld			Giraal geld in handen van						Totale geldhoeveelheid	Procent chartaal geld	Veranderingen van de totale geldhoeveelheid
	Biljetten en muntten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Chartale geldhoeveelheid *	de Schatkist en de lagere publiek-rechtelijke lichamen	de bedrijven en particulieren **			Girale geldhoeveelheid				
					Rekeningen-courant bij de Nationale Bank van België *	Tegoeden op post-rekening *	Direct opeisbare deposito's en op ten hoogste 30 dagen bij de banken en parastatale instellingen *		Totaal			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (4) + (8)	10 = (3) + (9)	(11) = (3) / (10)	(12)	
1952 31-12	5,9	97,8	102,0	7,4	0,7	18,0	46,4	65,1	72,5	174,5	58,5	+ 2,2 ¹
1953 31-3	5,9	97,3	101,4	6,9	0,5	18,7	45,8	65,0	71,9	173,3	58,5	- 1,2
30-6	5,8	98,4	102,6	6,9	0,6	19,6	46,1	66,3	73,2	175,8	58,4	+ 2,5
30-9	5,9	100,1	104,4	7,3	0,5	19,7	46,3	66,5	73,8	178,2	58,6	+ 2,4
31-12	5,9	101,6	105,9	7,1	0,6	19,9	46,8	67,3	74,4	180,3	58,7	+ 2,1
1954 31-3	5,9	98,8	102,9	7,5	0,5	19,6	46,4	66,5	74,0	176,9	58,2	- 3,4
30-6	5,9	100,2	104,3	8,1	0,7	20,2	49,0	69,9	78,0	182,3	57,2	+ 5,4
30-9	5,9	101,2	105,2	7,9	0,5	19,1	47,5	67,1	75,0	180,2	58,4	- 2,1
31-12	5,9	102,7	106,7	7,4	0,5	20,6	48,4	69,5	76,9	183,6	58,1	+ 3,4
1955 31-3	5,9	104,0	107,5	7,1	0,4	19,0	50,7	70,1	77,2	184,7	58,2	+ 1,1
30-6	5,8	105,3	108,6	7,3	0,6	20,4	50,7	71,7	79,0	187,6	57,9	+ 2,9
30-9	5,7	106,4	109,7	7,4	0,3	20,0	50,0	70,3	77,7	187,4	58,5	- 0,2
31-12	5,6	107,6	110,7	7,9	0,6	21,0	52,5	74,1	82,0	192,7	57,5	+ 4,1
1956 31-1	5,6	104,7	107,8	7,3	0,4	21,3	50,1	71,8	79,1	186,9	57,7	- 5,8
29-2	5,5	106,1	109,2	6,4	0,4	21,0	51,4	72,8	79,2	188,4	58,0	+ 1,5
31-3	5,4	106,4	109,5	7,5	0,4	21,0	52,6	74,0	81,5	191,0	57,3	+ 2,6
30-4	5,4	107,0	110,0	6,9	0,4	21,7	52,8	74,9	81,8	191,8	57,4	+ 0,8
31-5	5,4	107,2	110,1	6,9	0,4	22,0	53,5	75,9	82,8	192,9	57,1	+ 1,1
30-6	5,4	108,4	111,4	6,7	0,3	22,6	54,1	77,0	83,7	195,1	57,1	+ 2,2
31-7	5,4	110,1	113,1	6,0	0,4	22,3	52,6	75,3	81,3	194,4	58,2	- 0,7
31-8	5,4	109,9	113,0	6,5	0,3	21,6	53,5	75,4	81,9	194,9	58,0	+ 0,5
30-9	5,4	109,8	112,8	7,7	0,4	21,2	53,9	75,5	83,2	196,0	57,6	+ 1,1
31-10	5,4	110,7	113,6	5,8	0,3	21,3	54,7	76,3	82,1	195,7	58,1	- 0,3
30-11	5,4	110,0	112,9	5,7	0,3	21,6	54,2	76,1	81,8	194,7	58,0	- 1,0
31-12	5,4	111,5	114,4	6,4	0,6	21,9	55,6	78,1	84,5	198,9	57,5	+ 4,2
1957 31-1	5,4	109,8	112,6	6,4	0,4	22,3	53,9	76,6	83,0	195,6	57,6	- 3,3
28-2	5,4	110,4	113,2	6,2	0,5	21,6	53,6	75,7	81,9	195,1	58,0	- 0,5

* Onder aftrek van de kasvoorraden der geldscheppende instellingen.

** Incl. administratieve parastatale instellingen.

¹ Verandering t.o.v. 30 september 1952.

GEZAMENLIJKE BALANSEN DER GELDSCEPPENDE INSTELLINGEN
(in miljarden franken)

Data	Geldhoeveelheid					Netto goud- en deviezenvoorraad				Vorderingen op de Schatkist en obligatievorderingen op andere openbare ontleners				Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren in België		Diversen			Salderingsposten	Totaal	Onder aftrek van					Verschil tot (25)		
	Char- taal geld	Giraal geld			Totaal	Direct opeisbare activa en verplichtingen (netto bedragen)		Andere netto tegoe- den en ver- plich- tingen (netto bedra- gen)	Totaal	Staats- schul- den	Obligatie- schuld van andere openbare ontleners	Voor- schot- ten aan het Ren- ten fonds	Totaal	bij de geldscheppende instellingen	pro memo bij en buiten de geld- scheppende instellingen	Saldo der niet kortlopende verrichtingen van het Gemeentebestuur, de Nationale Kas voor Beroepscrediet en het Muntfonds	Specifieke leningen en omtrentingen der niet geldscheppende financiële instellingen	Saldo der niet elders vermeldde vorderingen en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen			Totaal	in handen van de bedrij- ven en parti- culieren	Quasi-monetaire verplichtingen der geldscheppende instellingen tegenover de binnen- landse economie		in handen van de Schat- kist		Verschil tussen de eigen middelen en de vastgelegde middelen van participaties (Nationale Bank, Her- disconteringsinsti- tuten en depositobanken)	Obliga- tie- lingen (depo- sito- banken)
		in handen van de bedrijven en particulieren	in handen van de overheid	Totaal		N.B.B.	Particu- liere banken																in handen van de bedrij- ven en parti- culieren	depo- sito's in buitenlandse geld- soorten in handen van de bedrij- ven en parti- culieren				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)			
1951 31 december	99,1	62,0	7,4	69,4	168,5	+50,2	-13,4	+1,7	38,5	113,1	1,0	1,6	115,7	36,2	42,1	+1,4	+0,7	-2,0	+2,1	192,6	-14,6	-2,4	-1,1	-5,4	-0,6	168,5		
In pct. v. (20)	51,5	32,2	3,8	36,0	87,5	26,1	-7,0	0,9	20,0	58,7	0,5	0,8	60,0	18,8	22,1	0,7	0,4	-1,0	1,1	100,0	-7,6	-1,2	-0,6	-2,8	-0,3	87,5		
1952 31 december	102,0	65,1	7,4	72,5	174,5	+51,0	-4,3	+3,7	50,4	115,2	1,0	0,3	116,5	36,5	43,3	+0,4	-0,1	-1,6	+0,2	202,3	-18,6	-1,6	-1,4	-5,2	-1,0	174,5		
In pct. v. (20)	50,4	32,2	3,7	35,9	86,3	25,2	-2,1	1,8	24,9	56,9	0,5	0,2	57,6	18,0	21,6	0,2	-	-0,8	0,1	100,0	-9,2	-0,8	-0,7	-2,5	-0,5	86,3		
1953 31 december	105,9	67,3	7,1	74,4	180,3	+52,4	-4,8	+2,7	50,3	120,4	1,1	-	121,5	38,7	45,4	+0,1	+0,1	-1,9	+1,0	209,8	-20,6	-1,5	-0,2	-5,3	-1,9	180,3		
In pct. v. (20)	50,5	32,0	3,4	35,4	85,9	25,0	-2,3	1,3	24,0	57,4	0,5	-	57,9	18,5	21,6	-	-	-0,9	0,5	100,0	-9,8	-0,7	-0,1	-2,6	-0,9	85,9		
1954 30 juni	104,3	69,9	8,1	78,0	182,3	+49,7	-4,8	+2,9	47,8	121,9	1,2	0,2	123,3	38,2	46,2	+0,6	+1,0	-1,9	+2,6	211,6	-19,6	-1,6	-0,1	-5,5	-2,5	182,3		
In pct. v. (20)	49,3	33,1	3,8	36,9	86,2	23,5	-2,3	1,4	22,6	57,6	0,6	0,1	58,3	18,0	21,6	0,3	0,5	-0,9	1,2	100,0	-9,3	-0,7	-	-2,6	-1,2	86,2		
31 december	106,7	69,5	7,4	76,9	183,6	+50,5	-3,7	+1,5	48,3	119,9	1,4	1,2	122,5	41,7	49,8	+2,0	+1,0	-1,2	+1,6	215,9	-21,3	-2,0	-0,1	-6,0	-2,9	183,6		
In pct. v. (20)	49,4	32,2	3,4	35,6	85,0	23,4	-1,7	0,7	22,4	55,5	0,6	0,6	56,7	19,3	22,9	0,9	0,5	-0,5	0,7	100,0	-9,9	-0,9	-	-2,8	-1,4	85,0		
1955 31 maart	107,5	70,1	7,1	77,2	184,7	+53,7	-4,6	+2,3	51,4	120,5	1,7	0,1	122,3	41,3	49,6	+1,5	+1,3	-1,4	+1,3	217,7	-22,3	-1,7	-0,1	-5,7	-3,2	184,7		
In pct. v. (20)	49,4	32,2	3,3	35,5	84,9	24,7	-2,1	1,0	23,6	55,3	0,8	-	56,1	19,0	22,9	0,7	0,6	-0,6	0,6	100,0	-10,2	-0,8	-	-2,6	-1,5	84,9		
30 juni	108,6	71,7	7,3	79,0	187,6	+52,9	-4,8	+2,7	50,8	121,1	1,9	0,9	123,9	43,0	50,1	+2,1	+1,3	-2,0	+2,2	221,3	-22,4	-1,7	-0,1	-6,1	-3,4	187,6		
In pct. v. (20)	49,0	32,4	3,3	35,7	84,7	23,9	-2,1	1,2	23,0	54,7	0,9	0,4	56,0	19,4	22,9	0,9	0,6	-0,9	1,0	100,0	-10,2	-0,8	-	-2,8	-1,5	84,7		
30 september	109,7	70,3	7,4	77,7	187,4	+54,3	-4,8	+2,9	52,4	120,9	1,9	1,4	124,2	41,5	49,5	+2,9	+1,3	-1,9	+1,0	221,4	-22,2	-2,0	-0,1	-6,2	-3,5	187,4		
In pct. v. (20)	49,5	31,8	3,3	35,1	84,6	24,5	-2,1	1,3	23,7	54,6	0,9	0,6	56,1	18,7	22,9	1,3	0,6	-0,8	0,4	100,0	-10,1	-0,9	-	-2,8	-1,6	84,6		
31 december	110,7	74,1	7,9	82,0	192,7	+56,1	-4,8	+3,4	54,7	122,4	2,1	0,7	125,2	44,4	52,0	+3,7	+1,3	-1,8	+0,9	228,4	-23,4	-2,4	-0,1	-6,0	-3,8	192,7		
In pct. v. (20)	48,5	32,4	3,5	35,9	84,4	24,6	-2,1	1,4	23,9	53,6	0,9	0,3	54,8	19,4	22,9	1,6	0,6	-0,8	0,5	100,0	-10,2	-1,1	-	-2,6	-1,7	84,4		
1956 31 maart	109,5	74,0	7,5	81,5	191,0	+58,8	-4,9	+3,6	57,5	121,8	2,2	0,7	124,7	43,4	52,0	+2,7	+1,1	-1,6	+0,5	228,2	-24,5	-2,4	-0,1	-6,2	-4,0	191,0		
In pct. v. (20)	48,0	32,4	3,3	35,7	83,7	25,8	-2,1	1,5	25,2	53,4	1,0	0,3	54,7	19,0	22,9	1,2	0,4	-0,7	0,2	100,0	-10,7	-1,1	-	-2,7	-1,8	83,7		
30 juni	111,4	77,0	6,7	83,7	195,1	+59,2	-3,8	+3,1	58,5	124,2	2,6	1,4	128,2	42,1	52,6	+2,5	+1,4	-1,4	+1,9	233,2	-24,5	-2,8	-0,1	-6,6	-4,1	195,1		
In pct. v. (20)	47,8	33,0	2,9	35,9	83,7	25,4	-1,6	1,3	25,1	53,3	1,1	0,6	55,0	18,1	22,9	1,0	0,6	-0,6	0,8	100,0	-10,5	-1,2	-	-2,8	-1,8	83,7		
30 september	112,8	75,5	7,7	83,2	196,0	+59,2	-5,1	+2,3	56,4	123,4	2,6	1,3	127,3	45,1	55,3	+3,2	+1,4	-1,9	+1,8	233,3	-23,6	-2,6	-	-6,9	-4,2	196,0		
In pct. v. (20)	48,3	32,4	3,3	35,7	84,0	25,4	-2,2	1,0	24,2	52,9	1,1	0,5	54,5	19,3	22,9	1,4	0,6	-0,8	0,8	100,0	-10,1	-1,1	-	-3,0	-1,8	84,0		
31 december	114,4	78,1	6,4	84,5	198,9	+56,9	-6,1	+3,2	54,0	123,4	2,6	2,0	128,0	49,0	58,4	+4,2	+1,2	-1,6	+0,6	235,4	-22,3	-3,2	-	-6,7	-4,3	198,9		
In pct. v. (20)	48,6	33,2	2,7	35,9	84,5	24,2	-2,6	1,3	22,9	52,4	1,1	0,8	54,3	20,8	22,9	1,8	0,5	-0,6	0,3	100,0	-9,5	-1,4	-	-2,8	-1,8	84,5		

* Incl. de rekeningen van de administratieve parastatale instellingen.

OORZAKEN VAN DE VERANDERINGEN IN DE GELDHOEVEELHEID
(Bewegingen in miljarden franken)

85⁴

Tijdvak	Veranderingen in de geldhoeveelheid	Veranderingen in de quasi-monetaire liquiditeiten				Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (6) =(1)+(5)	Saldo der transacties met het buitenland (excl. de kapitaaltransacties van de overheid en de officiële schenkingen)	Monetaire financiering van de overheid *	Tegelde- making van de Staats- schuld en van andere overheids- fondsen	Bewegingen der discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan binnenlandse bedrijven en participaties bij de geldschepende instellingen	Veranderingen in het verschil tussen eigen middelen en vastgelegde middelen + participaties der geldschepende instellingen	Obligatien- leningen der deposito- banken	Saldi der niet kortlopende verrichtingen van het Muntfonds, het Gemeentekrediet en de Nationale Kas voor Beroepskrediet	Diversen		Salderings- posten	Totaal (17) = van (7) tot (16)
		Termijn- deposito's en speciale rekenin- gen der uitvoerders naar de E.B.U.	Deposito's in buiten- landse geldsoorten van Belgische ingeze- tenen	Tegoeden van de Schatkist	Totaal									Specifieke leningen en ont- leningen der niet geld- schepende financiële instel- lingen	Saldi der niet elders vermelde vorde- ringen op en ver- plichtingen tegenover Belgische ingeze- tenen		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17) = van (7) tot (16)
1951 Jaar	+ 12,4	+ 0,9	+ 0,5	+ 1,1	+ 2,5	+ 14,9	+ 10,5	+ 4,5	- 1,6	+ 3,0	- 0,7	- 0,3	+ 0,2	- 0,2	+ 0,2	- 0,7	+ 14,9
1952 Jaar	+ 6,0	+ 4,0	- 0,8	+ 0,3	+ 3,5	+ 9,5	+ 6,4	+ 5,3	+ 0,3	+ 0,3	+ 0,2	- 0,4	- 1,0	- 0,8	+ 0,4	- 1,2	+ 9,5
1953 1 ^e halfjaar	+ 1,3	+ 0,7	—	- 0,9	- 0,2	+ 1,1	- 1,1	+ 1,6	+ 1,1	- 0,4	—	- 0,2	- 1,3	+ 0,6	+ 0,2	+ 0,6	+ 1,1
2 ^e halfjaar	+ 4,5	+ 1,3	- 0,1	- 0,3	+ 0,9	+ 5,4	+ 0,1	+ 4,2	—	+ 2,6	- 0,1	- 0,7	+ 1,0	- 0,5	- 0,5	- 0,7	+ 5,4
Totaal ...	+ 5,8	+ 2,0	- 0,1	- 1,2	+ 0,7	+ 6,5	- 1,0	+ 5,8	+ 1,1	+ 2,2	- 0,1	- 0,9	- 0,3	+ 0,1	- 0,3	- 0,1	+ 6,5
1954 1 ^e halfjaar	+ 2,0	- 1,0	+ 0,1	- 0,1	- 1,0	+ 1,0	- 3,8	+ 1,6	+ 1,2	- 0,5	- 0,2	- 0,6	+ 0,5	+ 0,9	—	+ 1,9	+ 1,0
2 ^e halfjaar	+ 1,3	+ 1,7	+ 0,4	—	+ 2,1	+ 3,4	- 0,9	- 1,2	+ 2,0	+ 3,5	- 0,5	- 0,4	+ 1,4	—	+ 0,7	- 1,2	+ 3,4
Totaal ...	+ 3,3	+ 0,7	+ 0,5	- 0,1	+ 1,1	+ 4,4	- 4,7	+ 0,4	+ 3,2	+ 3,0	- 0,7	- 1,0	+ 1,9	+ 0,9	+ 0,7	+ 0,7	+ 4,4
1955 1 ^e kwartaal	+ 1,1	+ 1,0	- 0,3	—	+ 0,7	+ 1,8	+ 1,4	+ 2,2	- 0,6	- 0,4	+ 0,3	- 0,3	- 0,5	+ 0,2	- 0,1	- 0,4	+ 1,8
2 ^e kwartaal	+ 2,9	+ 0,1	+ 0,1	—	+ 0,2	+ 3,1	+ 0,5	- 1,0	+ 1,6	+ 1,7	- 0,4	- 0,2	+ 0,6	+ 0,1	- 0,6	+ 0,8	+ 3,1
3 ^e kwartaal	- 0,2	- 0,2	+ 0,2	—	—	- 0,2	+ 1,7	- 0,3	+ 0,6	- 1,5	- 0,1	- 0,2	+ 0,8	—	—	- 1,2	- 0,2
4 ^e kwartaal	+ 5,3	+ 1,2	+ 0,4	—	+ 1,6	+ 6,9	+ 0,5	+ 2,3	+ 0,4	+ 2,9	+ 0,2	- 0,2	+ 0,8	- 0,1	+ 0,2	- 0,1	+ 6,9
Totaal ...	+ 9,1	+ 2,1	+ 0,4	—	+ 2,5	+ 11,6	+ 4,1	+ 3,2	+ 2,0	+ 2,7	—	- 0,9	+ 1,7	+ 0,2	- 0,5	- 0,9	+ 11,6
1956 1 ^e kwartaal	- 1,7	+ 1,1	—	—	+ 1,1	- 0,6	+ 3,2	- 1,4	+ 0,2	- 1,0	- 0,2	- 0,2	- 1,0	- 0,2	+ 0,2	- 0,2	- 0,6
2 ^e kwartaal	+ 4,1	—	+ 0,4	—	+ 0,4	+ 4,5	+ 1,9	+ 1,2	+ 1,3	- 1,3	- 0,4	- 0,1	- 0,2	+ 0,4	+ 0,2	+ 1,5	+ 4,5
3 ^e kwartaal	+ 0,8	- 0,9	- 0,2	—	- 1,1	- 0,3	- 1,0	- 2,1	+ 0,3	+ 3,0	- 0,3	- 0,1	+ 0,7	—	- 0,5	- 0,3	- 0,3
4 ^e kwartaal	+ 2,9	- 1,2	+ 0,5	—	- 0,7	+ 2,2	g- 1,3	- 1,3	g+ 1,0	+ 3,9	+ 0,2	- 0,1	+ 1,1	- 0,3	+ 0,3	- 1,3	+ 2,2
Totaal ...	+ 6,1	- 1,0	+ 0,7	—	- 0,3	+ 5,8	g+ 2,8	- 3,6	g+ 2,8	+ 4,6	- 0,7	- 0,5	+ 0,6	- 0,1	+ 0,2	- 0,3	+ 5,8

* Beweging der directe kredieten aan de Schatkist + saldo der kapitaaltransacties van de overheid met het buitenland.
g : Gerectificeerde cijfers.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

BANQUE DE FRANCE
(miljarden Franse franken)

86¹

Posten	1956 6 september	1956 4 oktober	1956 8 november	1956 6 december	1957 10 januari	1957 7 februari	1957 7 maart	1957 4 april
ACTIVA								
Goudvoorraad	301	301	301	301	301	301	301	301
Dadelijk opeisbare tegoeden in het buitenl.	113	106	91	68	49	33	33	23
Deelmunten	17	16	16	15	13	14	14	14
Postrekeningen	36	41	38	42	48	39	48	44
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ¹	131	140	133	91	48	34	26	22
Verhandelbare Schatkistbon : Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	4	4	4	4	4	4	4	4
Renteloze leningen aan de Staat ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20-7-1944 ³ ...	426	426	426	426	426	426	426	426
Voorlopige voorschotten aan de Staat ⁴ .	179	158	178	179	179	175	175	172
Bijzondere voorschotten aan de Staat ⁵ .	20	—	—	—	—	—	—	—
Discontoportefeuille	1.588	1.670	1.596	1.690	1.790	1.818	1.807	1.917
<i>Gedisconteerde binnenlandse wissels</i> ...	657	662	671	675	702	713	724	725
<i>Gedisconteerde buitenlandse wissels</i> ...	0,5	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4
<i>Wissels door het « Office des Céréales » gewaARBorgd ⁶</i>	3	14	26	32	34	27	28	31
<i>Wissels ter mobilis. van halflange kred.</i>	928	994	899	983	1.054	1.078	1.055	1.161
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁷	275	256	280	264	286	279	316	304
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsf ^{sen}	6	8	23	16	16	15	25	19
Voorschotten op effecten	9	11	11	11	10	11	11	13
Voorschotten op goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Bankgebouwen en -meubelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renten met bijzondere bestemming ⁸ ...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wissels welke worden geïncasseerd	20	34	21	20	25	19	19	29
Diversen	52	53	54	55	56	61	69	67
Totaal	3.227	3.274	3.222	3.232	3.301	3.279	3.324	3.405

PASSIVA

Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	3.001	3.021	2.975	2.933	3.059	3.032	3.066	3.112
Rekeningen-courant	143	150	153	156	150	153	166	204
<i>Rekening-courant van de Schatkist .</i>	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
<i>Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen</i>	73	81	86	88	77	76	99	131
<i>Andere rekeningen-courant en geldde- posito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen</i>	70	69	67	68	73	77	67	73
Kapitaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten ⁹	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Wettel. reserves van roerende goederen ⁸	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	82	103	94	93	92	93	92	89
Totaal	3.227	3.274	3.222	3.232	3.301	3.279	3.324	3.405

¹ Overeenkomst van 27 juni 1949.

² Wet van 9 juni 1857, overeenkomst van 20 maart 1878, wet van 13 juni 1878 verlengd, wetten van 17 november 1897, 29 december 1911, 20 december 1918 en 25 juni 1928, overeenkomst van 12 november 1938, decreet van 12 november 1938, overeenkomst van 27 maart 1947, wet van 29 maart 1947.

³ Overeenkomsten van 25 augustus, 29 oktober, 12 december, 30 december 1940, 20 februari, 30 april, 10 mei, 11 juni, 11 september, 27 november, 26 december 1941, 5 maart, 30 april, 11 juni, 17 september, 19 november 1942, 21 januari, 31 maart, 8 juli, 30 september, 16 december 1943, 23 maart, 17 mei en 20 juli 1944.

⁴ Overeenkomst van 29 september 1938 goedgekeurd bij decreet van 1 september 1939, overeenkomst van 29 februari 1940 goedgekeurd bij decreet van 29 februari 1940, overeenkomst van 9 juni 1940 goedgekeurd bij decreet van 9 juni 1940, overeenkomst van 8 juni 1944 goedgekeurd bij de wet van 15 juli 1944, overeenkomst van 24 juni 1947 goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1947, overeenkomst van 25 september 1947 goedgekeurd bij decreet van 1 oktober 1947, overeenkomst van 22 januari 1958 goedgekeurd bij de wet van 23 januari 1953.

⁵ Overeenkomst van 11 juli 1953 goedgekeurd bij de wet van dezelfde dag.

⁶ Wet van 15 augustus 1936, decreet van 29 juli 1939; wet van 19 mei 1941.

⁷ Decreet van 17 juni 1938.

⁸ Wet van 17 mei 1884, decreten van 27 april en 2 mei 1848, wet van 9 juni 1857.

⁹ Wetten van 9 juni 1857 en 17 november 1897.

BANK OF ENGLAND
(miljoenen £)

86²

Posten	1956 10 oktober	1956 7 november	1956 5 december	1957 9 januari	1957 6 februari	1957 6 maart	1957 10 april	1957 8 mei
--------	--------------------	--------------------	--------------------	-------------------	--------------------	-----------------	------------------	---------------

Issue department

ACTIVA

Rijkschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	1.910	1.910	1.960	1.960	1.910	1.910	1.960	1.960
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	3	3	3	3	3	3	3	3
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	1.925	1.925	1.975	1.975	1.925	1.925	1.975	1.975
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	1.925	1.925	1.975	1.975	1.925	1.925	1.975	1.975

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
in omloop	1.883	1.887	1.938	1.928	1.863	1.886	1.927	1.948
bij het Banking department	42	38	37	47	62	39	48	27
	1.925	1.925	1.975	1.975	1.925	1.925	1.975	1.975

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	264	254	254	254	229	224	199	202
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	18	27	14	11	23	34	52	65
Effecten	17	17	17	17	18	20	19	19
Bankbiljetten	42	39	38	47	62	39	48	27
Munten	2	2	2	2	2	2	2	2
	343	339	325	331	334	319	320	315

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	3	3	3	4	4	4	3	3
Overheidsdeposito's	19	11	14	18	14	11	20	9
Incl. Schatkist, Spaarbanken, Commis- sarissen van de Rijkschuld en de Dividendrekeningen								
Andere deposito's :								
Banken	232	238	220	220	228	218	210	211
Andere rekeningen	74	71	73	74	73	71	72	77
	343	339	325	331	334	319	320	315

FEDERAL RESERVE BANKS ¹

86³

(miljoenen \$)

Posten	1956 10 oktober	1956 7 november	1956 5 december	1957 9 januari	1957 6 februari	1957 6 maart	1957 10 april	1957 8 mei
ACTIVA								
Goudcertificaten	20.373	20.378	20.467	20.389	20.695	20.764	20.774	20.789
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	850	853	857	880	867	859	848	852
Totaal reserves goudcertificaten	21.223	21.231	21.324	21.269	21.562	21.623	21.622	21.641
F.R.-biljetten van andere banken	314	283	286	476	520	447	366	373
Andere kasmiddelen	341	338	313	379	478	465	403	364
Disconto en voorschotten	579	1.087	570	346	839	797	1.227	804
Leningen aan het bedrijfsleven	1	1	1	1	1	1	1	1
Accepten rechtstreeks aangekocht	19	20	26	34	29	23	25	23
Accepten aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	6	10	5	—	—	3	—
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	944	910	1.476	1.680	474	166	305	386
Certificaten	10.933	10.933	10.932	10.933	10.933	11.362	11.362	11.362
Biljetten	9.154	9.154	9.154	9.154	9.154	8.571	8.571	8.571
Obligaties	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	23.833	23.799	24.364	24.569	23.363	22.901	23.040	23.121
Aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	32	58	89	—	84	—	182	59
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	23.865	23.857	24.453	24.569	24.447	22.901	23.222	23.180
Totaal der leningen en overheidsfondsen .	24.464	24.971	25.060	24.955	24.316	23.722	24.478	24.008
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen	4.422	4.359	4.766	4.780	4.431	4.577	4.333	4.500
Onroerende goederen	71	72	74	74	74	75	76	77
Andere tegoeden	295	341	231	269	198	120	103	153
Totaal activa	51.132	51.595	52.054	52.202	51.579	51.029	51.381	51.116
OPEISBAAR								
F.R.-bankbiljetten in omloop	26.632	26.707	27.155	27.165	26.652	26.540	26.447	26.359
Deposito's :								
Aangesloten banken — reservereken. .	18.588	18.871	18.999	19.233	19.189	18.545	18.922	18.779
U.S.-Schatkist — algemene rekening ...	426	400	338	363	314	406	377	365
Buitenlandse	303	290	310	327	386	320	334	353
Andere	297	286	279	282	239	210	308	234
Totaal deposito's	19.614	19.847	19.926	20.205	20.128	19.481	19.941	19.731
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	3.562	3.782	3.670	3.591	3.518	3.682	3.610	3.719
Andere verplichtingen en dividenden	20	22	26	17	15	17	19	19
Totaal opeisbaar ...	49.828	50.358	50.777	50.978	50.313	49.720	50.017	49.828
KAPITAALREKENINGEN								
Volstort kapitaal	319	320	321	326	328	330	331	332
Overschot (sectie 7)	694	694	694	748	748	748	748	748
Overschot (sectie 13b)	28	28	28	28	28	28	27	27
Andere kapitaalrekeningen	263	195	234	122	162	203	258	181
Totaal passiva	51.132	51.595	52.054	52.202	51.579	51.029	51.381	51.116
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	53	52	51	54	62	58	64	63
Verpl. wegens len. a/h. part. bedrijfsleven	2	2	2	2	2	2	2	2
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	45,9 %	45,6 %	45,3 %	44,9 %	46,1 %	47,0 %	46,6 %	47,0 %

¹ Algemene staat van de twaalf federal-reservebanken.

NEDERLANDSCHE BANK

86⁴

(miljoenen guldens)

Posten	1956 8 oktober	1956 6 november	1956 10 december	1957 7 januari	1957 4 februari	1957 4 maart	1957 8 april	1957 6 mei
ACTIVA								
Wissels, promessen en schuldbr. in disc. ¹	158	119	40	92	82	58	60	33
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o , van de Bankwet 1948)	—	—	—	103	—	65	—	—
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	460	460	460	460	460	460	460	460
Voorschotten in rekening-courant op onderpand (incl. beleningen) ²	252	109	138	287	41	181	161	43
<i>op effecten, enz.</i> ²	250	108	137	285	39	179	160	42
<i>op goederen en celen</i>	2	1	1	2	2	2	1	1
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	36	—	—	23
Boekvordering op de Staat ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	200	200	200	200	200	200	200	200
Munt en muntmateriaal	3.233	3.233	3.234	3.197	3.160	3.103	3.084	3.056
<i>Gouden munt en gouden muntmateriaal</i>	3.230	3.230	3.230	3.192	3.154	3.097	3.078	3.050
<i>Zilveren munt, enz.</i>	3	3	4	5	6	6	6	6
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten ³ ⁴	985	997	771	735	721	699	716	722
Buitenlandse betaalmiddelen ³	0,4	0,6	0,4	0,3	0,3	0,5	1,0	0,6
Vorderingen in guldens voortvloeiende uit betalingsaccorden ⁴	187	186	192	204	185	207	233	235
Belegging van kapitaal, reserves, en voorzieningsfonds personeel in tijdelijke dienst	154	154	154	154	154	153	153	137
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	40	43	44	48	51	57	59	38
	5.670	5.503	5.234	5.481	5.091	5.185	5.128	4.948
PASSIVA								
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	25	25	25	25	25	25	25	20
Bijzondere reserves	108	108	108	108	108	108	108	105
Voorzieningsfonds personeel in tijdelijke dienst	1	2	2	2	2	2	2	1
Bankbiljetten in omloop	3.962	3.998	3.874	3.955	3.916	3.960	3.945	3.988
Bankassignaties in omloop	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekening-courant saldo's	1.475	1.269	1.115	1.281	914	973	947	756
<i>'s Rijks Schatkist</i>	453	304	209	293	—	121	121	—
<i>'s Rijks Schatkist, bijzondere rekening</i>	419	419	368	368	368	368	368	218
<i>Saldo's van banken in Nederland</i>	435	362	358	425	382	341	316	359
<i>Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.</i>	120	136	131	136	100	85	95	79
<i>Andere saldo's van niet-ingezetenen</i> ...	17	16	18	19	24	22	25	21
<i>Andere saldo's</i>	31	32	31	40	40	36	22	79
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten ...	19	18	25	20	18	9	9	8
Diverse rekeningen	60	63	65	70	88	88	72	50
	5.670	5.503	5.234	5.481	5.091	5.185	5.128	4.948
¹ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)	—	—	—	—	—	—	—	—
² Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad nr 99)	18	18	18	18	18	18	18	18
³ Van deze twee posten tezamen is convertibel overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 onder (e) juncto artikel 3 onder (b) van het Koninklijk besluit van 27 juni 1956 (Stb. 357) een bedrag van	394	405	185	157	182	181	187	195
⁴ In deze posten zijn begrepen geconsolideerde vorderingen tot een totaal van	95	93	92	90	89	88	86	85
N. B. — Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin guldenessaldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd	39	31	22	20	19	19	15	14
— Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbilj.	141	142	139	140	136	134	134	135

SVERIGES RIKSBANK

(miljoenen Kr.)

86⁵

Posten	1956 29 september	1956 31 oktober	1956 30 november	1956 31 december	1957 31 januari	1957 28 februari	1957 30 maart	1957 30 april
ACTIVA								
Gouden munten en baren	579	583	584	586	564	564	556	550
Meerwaarde van het goud	780	786	787	790	760	760	749	740
Buitenlandse overheidsfondsen *	678	731	755	803	861	845	945	870
Buitenlandse wissels *	64	65	68	70	67	64	69	67
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	214	164	214	199	152	116	143	175
Andere buitenlandse tegoeden	1	1	1	1	1	1	1	—
Zweedse schatkistwissels en obligaties *	3.759	3.959	4.010	4.390	4.140	4.103	4.322	4.326
Binnenlandse wissels *	12	14	14	13	13	13	12	10
Leningen op onderpand *	95	8	13	7	7	7	7	8
Voorschotten in rekening-courant *	—	—	—	—	—	—	—	—
Leningen op afbetaling	53	53	53	53	54	54	54	54
Pensioenfonds gedeponoord bij het Bestuur der Overheidsschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	29	27	26	23	29	31	33	31
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	6	8	21	16	3	5	15	8
Andere binnenlandse activa	18	18	26	46	63	61	46	42
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O. volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal ...	6.915	7.044	7.199	7.624	7.341	7.251	7.579	7.508

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	5.129	5.235	5.315	5.598	5.334	5.337	5.271	5.359
Bankwissels	4	2	3	4	1	1	2	2
Rekening-courantsaldi	234	247	317	504	470	372	462	286
<i>Staatsinstellingen</i>	164	85	199	260	291	269	316	139
<i>Handelsbanken</i>	67	159	113	241	175	93	143	143
<i>Andere depositohouders</i>	3	3	5	3	4	10	3	4
Deposito's	509	508	507	519	518	522	826	838
Koersverschilrekening	354	354	354	356	356	356	357	357
Andere verplichtingen	79	92	97	37	27	28	28	37
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservefonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winsten	1	1	1	1	1	1	1	1
Winst voor 1956	—	—	—	—	31	31	31	31
Internationaal Monetair Fonds	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	75	75	75	75	73	73	71	67
Totaal	6.915	7.044	7.199	7.624	7.341	7.251	7.579	7.508

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten, (artikel 10 van de wet op de Rijksbank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.
¹ Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet nr 240 van 1 juni 1958 bedraagt 6.000 miljoenen Kr.

BANCA D'ITALIA
(miljarden lires)

86⁶

Posten	1956 30 juni	1956 31 juli	1956 31 augustus	1956 30 september	1956 31 oktober	1956 30 november	1956 31 december *	1957 31 januari *
ACTIVA								
Goudvoorraad	4	4	4	4	4	4	4	4
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas ¹	12	10	14	12	12	11	10	9
Discontoportefeuille	327	344	388	401	406	399	427	404
Wissels ter incasso	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	109	100	86	77	86	76	107	71
Deviezen in het buitenland	72	70	71	71	71	71	74	71
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	60	57	57	64	63	63	61	61
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	805	843	874	878	886	867	856	820
Diverse vorderingen	3	3	3	3	3	3	3	3
Voorlopige voorschotten aan de Staat	77	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor haar rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ²	—	31	—	34	—	49	131	154
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	327	327	320	335	330	335	345	345
Diverse diensten voor rekening van de Staat	6	10	13	10	9	17	17	13
Diverse uitgaven	18	20	22	23	25	26	32	1
Totaal activa	2.310	2.386	2.419	2.479	2.462	2.488	2.634	2.523
PASSIVA								
Biljettenomloop ³	1.554	1.609	1.600	1.633	1.602	1.620	1.818	1.654
Cheques en andere schulden op zicht ⁴ ...	13	15	14	13	15	13	21	13
Rekeningen-courant op zicht	85	78	79	85	82	97	102	89
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	476	511	519	570	582	581	503	600
Diverse crediteuren	127	134	133	137	137	141	146	151
Rekeningen-courant van de Openbare Schatkist :								
gewone	10	—	30	—	6	—	—	—
bijzondere	3	—	3	—	2	—	—	—
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	21	16	16	15	8	7	8	11
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	1	2	2	2	2	2	2	2
Buitengewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar	19	20	22	23	25	26	33	2
Totaal passiva en eigen middelen ...	2.310	2.386	2.419	2.479	2.462	2.488	2.634	2.523
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	4.286	4.155	3.993	3.888	3.810	3.714	3.723	3.589
Schatkistgeld (netto)	—	—	—	—	38	40	41	40
Bank- en schatkistgeld (netto)	—	—	—	—	1.638	1.659	1.859	1.693
Betaalmiddelen	—	—	—	—	4.613	4.667	4.975	—
Gedane disconteringen	44	133	197	60	50	131	225	52
Gedane voorschotten	426	395	446	312	413	349	598	340
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers vereffend	5.570	5.226	5.568	4.700	5.861	5.134	6.166	6.206
¹ Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist	9	8	12	12	11	10	8	8
² Saldo van het speciaal fonds	—	2	—	2	—	2	2	2
³ Omvat de biljetten bij de Schatkist	—	—	—	—	1	1	1	1
⁴ Omvat waarden en assignaties	11	13	13	10	11	10	15	11

* Voorlopig.

BANK DEUTSCHER LÄNDER

(miljoenen D.M.)

86⁷

Posten	1956 7 september	1956 6 oktober	1956 7 november	1956 7 december	1957 7 januari	1957 7 februari	1957 7 maart	1957 6 april
--------	---------------------	-------------------	--------------------	--------------------	-------------------	--------------------	-----------------	-----------------

ACTIVA

Goud	5.341	5.426	5.571	5.796	6.231	6.531	6.931	7.334
Tegoeden bij buitenlandse banken	10.369	10.813	11.179	11.299	11.019	11.183	11.299	11.023
Vreemde deviezen, buitenlandse wissels en cheques	693	722	778	725	779	745	679	728
Tegoeden in postrekening	75	76	96	80	127	91	89	77
Binnenlandse wissels	1.169	1.133	849	799	886	713	652	631
Schatkistwissels en renteloze Schatkist- bons der Staatsbesturen	124	144	23	25	11	65	122	—
Duitse rekenmunten	54	56	61	40	61	82	75	76
Leningen tegen compensatievorderingen .	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten en kredieten op korte termijn	79	61	67	63	25	28	25	28
Effecten	51	68	71	74	66	74	79	82
Vorderingen op de overheid	1.536	1.536	1.536	1.536	1.536	1.537	1.537	1.537
a) <i>compensatievorderingen</i>	914	914	914	914	914	915	915	915
b) <i>obligaties</i>	622	622	622	622	622	622	622	622
Kredieten aan de Staat wegens deelne- ming aan het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank	391	391	391	391	391	391	391	391
Andere activa	84	102	152	135	183	111	112	70
	19.966	20.528	20.774	20.963	21.315	21.551	21.991	21.977

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	13.592	13.725	13.366	14.430	13.747	13.437	13.971	13.908
Deposito's :								
a) der Landeszentralbanken	996	1.100	1.610	1.349	2.135	1.725	1.795	1.768
b) der Staatsbesturen	4.197	4.471	4.578	3.957	3.857	4.882	4.680	4.768
<i>tegenwaarderekeningen van de Staat</i>	189	190	205	188	187	201	165	163
<i>andere tegoeden</i>	4.008	4.281	4.373	3.769	3.670	4.681	4.515	4.605
c) geallieerde overheid	159	137	118	141	130	117	144	132
d) andere	94	88	137	96	123	80	117	120
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	205	264	207	216	583	587	547	622
Andere passiva	343	363	378	394	360	343	357	241
a) <i>reserves</i>	185	185	185	185	184	184	184	237
b) <i>andere</i>	158	178	193	209	176	159	173	4
Maatschappelijk kapitaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Wettelijke en andere reserves	280	280	280	280	280	280	280	318
	19.966	20.528	20.774	20.963	21.315	21.551	21.991	21.977

BANQUE NATIONALE SUISSE

(miljoenen Zwitserse franken)

 86⁸

Posten	1956 6 oktober	1956 7 november	1956 7 december	1957 7 januari	1957 7 februari	1957 7 maart	1957 6 april	1957 7 mei
ACTIVA								
Goudvoorraad	6.921	6.925	7.046	7.108	7.062	6.999	6.931	6.866
Deviezen	577	616	559	570	553	543	478	463
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	577	616	559	570	553	543	478	463
<i>andere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels	106	125	192	249	171	125	119	125
<i>Wissels</i>	106	125	187	227	171	125	119	125
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	—	—	5	22	—	—	—	—
Voorschotten op onderpand	57	66	68	105	38	27	29	37
Effecten	46	46	46	46	45	46	45	45
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	—	—	—	—	—	1	—	—
<i>andere</i>	46	46	46	46	45	45	45	45
Binnenlandse correspondenten	11	17	14	9	9	11	9	12
Andere actiefposten	35	36	36	43	34	28	30	28
Totaal	7.753	7.831	7.961	8.130	7.912	7.779	7.641	7.576

PASSIVA								
Eigen middelen	48	48	48	48	48	48	49	49
Bankbiljetten in omloop	5.305	5.327	5.477	5.558	5.272	5.340	5.409	5.431
Andere dadelijk opvraagbare verbintenis.	2.224	2.278	2.255	2.343	2.420	2.217	2.012	1.924
<i>Girorekeningen van handels- en industriële banken</i>	1.593	1.665	1.684	1.749	1.907	1.832	1.661	1.478
<i>Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen</i>	631	613	571	594	513	385	351	446
Andere passiefposten	176	178	181	181	172	174	171	172
Totaal	7.753	7.831	7.961	8.130	7.912	7.779	7.641	7.576

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN (*)

(op 30 april 1957)

 86⁹

(in pct. vanaf de aangeduide datum)

België	6 decemb. 1956	3,50 ¹	Nederland	22 oktober 1956	3,75
Belg. Kongo en Ruanda-Urundi	6 april 1953	3,50 ²	Noorwegen	14 februari 1955	3,50
Denemarken	25 mei 1955	5,50	Oostenrijk	17 novemb. 1955	5,—
Duitsland	11 januari 1957	4,50	Portugal	12 januari 1944	2,50
Finland	19 april 1956	6,50	Spanje	10 septemb. 1956	4,25
Frankrijk	11 april 1957	4,—	Turkije	6 juni 1956	6,—
Griekenland	1 mei 1956	10,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York) ...	24 august. 1956	3,—
Groot-Brittannië	7 februari 1957	5,—	Zweden	22 novemb. 1956	4,—
Ierland	26 mei 1956	5,—	Zwitserland	26 novemb. 1936	1,50 ³
Italië	6 april 1950	4,—			

(*) Canada : sedert 1 november 1956 discontovoet bepaald elke donderdag van de week.

1 Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

2 Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten.

3 Sedert 15 mei 1957 : 2,50 pct.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE WELKE
Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
 [eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

ACTIVA	28 februari 1957		31 maart 1957		30 april 1957		PASSIVA	28 februari 1957		31 maart 1957		30 april 1957	
		pct.		pct.		pct.			pct.		pct.		pct.
I. Gouden baren en munten	604.285	28,4	513.016	23,5	489.729	21,6	I. Kapitaal :						
II. Kasmiddelen en banktegoeden op zicht	38.593	1,8	56.877	2,6	54.352	2,4	Aandelen waarvan 25 pct. gestort	125.000	5,9	125.000	5,7	125.000	5,5
III. Herdiskontopapier :	589.381		696.060		835.049		II. Reserves :	21.252	1,0	21.252	1,0	21.252	0,9
1. Handelswissels en bankaccepten	60.508	2,8	60.747	2,8	65.962	2,9	1. Wettelijke Reserve	7.909		7.909		7.909	
2. Schatkistpapier	528.873	24,8	635.313	29,1	769.087	33,9	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343	
IV. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	23.757	1,1	23.672	1,1	23.802	1,0	III. Deposito's (goud) :	651.889		626.753		593.207	
V. Deposito's op termijn en voorschotten	143.287		146.490		137.008		1. Circulatiebanken :						
1. Goud :							a) van 3 tot 6 maanden	142.270	6,7	97.447	4,5	66.412	2,9
a) op ten hoogste 3 maanden ...	4.244	0,2	22.574	1,0	12.894	0,6	b) op ten hoogste 3 maanden ...	250.594	11,8	295.443	13,5	320.737	14,1
b) van 3 tot 6 maanden	18.345	0,9	—	—	—	—	c) dadelijk opvraagbaar	105.672	5,0	77.474	3,6	49.668	2,2
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	12.850	0,6	12.850	0,6	2. Andere depositanten :						
d) van 9 tot 12 maanden	12.850	0,6	—	—	—	—	a) van 3 tot 6 maanden	3.569	0,2	3.569	0,2	4.326	0,2
e) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	b) op ten hoogste 3 maanden ...	147.045	6,9	147.032	6,7	147.039	6,5
2. Munt :							c) dadelijk opvraagbaar	2.739	0,1	5.788	0,3	5.025	0,2
a) op ten hoogste 3 maanden ...	16.153	0,8	16.146	0,7	16.166	0,7	IV. Deposito's (munt) :	1.175.960		1.249.426		1.368.795	
b) van 3 tot 6 maanden	91.695	4,3	94.920	4,4	95.098	4,2	1. Circulatiebanken :						
c) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	a) op meer dan één jaar	57.348	2,7	57.535	2,6	57.663	2,6
VI. Andere effecten en titels :	661.384		673.823		658.865		b) van 9 tot 12 maanden	13.265	0,6	1.428	0,1	1.431	0,1
1. Goud :							c) van 6 tot 9 maanden	3.059	0,1	16.393	0,7	13.328	0,6
a) op ten hoogste 3 maanden ...	72.520	3,4	136.558	6,3	130.031	5,7	d) van 3 tot 6 maanden	66.349	3,1	56.232	2,6	31.685	1,4
b) van 3 tot 6 maanden	70.539	3,3	16.760	0,8	16.807	0,7	e) op ten hoogste 3 maanden ...	829.051	38,9	907.860	41,6	905.724	39,9
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	15.475	0,7	15.514	0,7	f) dadelijk opvraagbaar	23.366	1,1	32.056	1,5	182.560	8,1
d) van 9 tot 12 maanden	15.437	0,7	—	—	—	—	2. Andere depositanten :						
2. Munt :							a) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—
a) op ten hoogste 3 maanden ...	383.859	18,0	385.877	17,7	446.817	19,7	b) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—
b) van 3 tot 6 maanden	80.314	3,8	80.281	3,7	7.283	0,3	c) van 3 tot 6 maanden	154.203	7,2	153.307	7,0	275	0,0
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	3.416	0,2	d) op ten hoogste 3 maanden ...	25.676	1,2	21.226	1,0	173.217	7,6
d) op meer dan één jaar	38.715	1,8	38.872	1,8	38.997	1,7	e) dadelijk opvraagbaar	3.643	0,2	3.389	0,2	2.912	0,1
VII. Diverse activa	2.822	0,1	2.774	0,1	1.377	0,1	V. Diversen	26.398	1,2	27.271	1,2	28.918	1,3
VIII. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	3,2	68.291	3,1	68.291	3,0	VI. Verlies- en Winstrekening :	4.852	0,2	4.852	0,2	4.852	0,2
							Overdr. v. h. boekj. afgesl. 31 maart 1956	4.852		4.852		4.852	
<i>Totaal activa</i> ...	2.131.800	100,0	2.181.003	100,0	2.268.473	100,0	VII. Fonds voor eventuele lasten	126.449	5,9	126.449	5,8	126.449	5,6
							<i>Totaal passiva</i> ...	2.131.800	100,0	2.181.003	100,0	2.268.473	100,0

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden : (zie noot 2)						Deposito's op lange termijn :			
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		221.019	1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuïteiten-Trust (zie noot 3)	152.606		152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		76.181	2. Deposito van de Duitse Regering	76.303		76.303
<i>Totaal</i> ...	297.200		297.200		297.200	Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie hierboven)	68.291		68.291
						<i>Totaal</i> ...	297.200		297.200

Noot 1. — Zijn in deze staat niet begrepen, het « earmarked » goud en de waarden die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard. Zijn hierin ook niet begrepen de gelden en waarden aangehouden door de Bank in hoedanigheid van Agent van de Europese Organisatie voor Economische Samenwerking (Europese Betalingsunie), van Overeengekomen Derde luidens het contract van inpandgeving afgesloten met het Hoge Gezagsorgaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, alsook van lasthebber-trustees of financieel Agent voor internationale leningen.

Noot 2. — Luidens een Overeenkomst van 9 januari 1953, afgesloten tussen de regering van de Duitse Bondsrepubliek en de Bank, en die deel uitmaakt van het Akkoord over de Duitse buitenlandse schulden van 27 februari 1953, werd overeengekomen dat de Bank, niet vóór 1 april 1966 de terugbetaling zou eisen van de hoofdsom harer beleggingen in Duitsland, die hierboven aangegeven zijn, met inbegrip van de desbetreffende achterstallige interesten per 31 december 1952.

Noot 3. — De Bank ontving van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380.— Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfers mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV. — EUROPESE BETALINGSUNIE

88¹

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode
in miljoenen rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

ACTIVA	Begin der verricht. 1-7-1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode								
		Junij 1953	Dec. 1953	Junij 1954	Dec. 1954	Junij 1955	Dec. 1955	Junij 1956	Dec. 1956	Maart 1957
I. Beschikbare middelen.										
a) Bedrag verschuld. door de reg. der V.S.A. (\$)	350,0	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5
b) Goud in staven	—	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	248,3	290,6	264,3	201,3
c) Saldo in rekening-courant (dollars)	—	17,1	20,1	174,7	46,2	50,6	4,0	17,9	0,5	57,7
d) Schatkistpapier V.S.A. aan kostende prijs ...	—	142,6	177,9	92,4	100,2	72,3	—	5,9	1,5	—
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30-6-51.	350,0	436,2	474,5	543,6	422,9	399,4	375,8	437,9	389,8	382,5
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	44,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zweden	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	150,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	215,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Aan verdragsl. part. verstrekte len. (19-9-1950)										
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	—	0,7	—	—
Denemarken	—	40,4	62,5	97,6	97,4	122,7 ³	106,0	100,4	93,2	91,4
Frankrijk	—	312,0	312,0	312,0	241,4	148,9	86,6	74,6	217,1	289,3
IJsland	—	1,8	3,4	5,6	4,5	4,6	5,2	5,2	5,4	5,3
Italië ¹	—	12,0	83,9	122,3	116,9	182,7	179,0	162,0	156,2	166,9
Noorwegen	—	49,7	79,8	89,2	98,6	107,3	114,2	100,7	88,2	81,4
Verenigd-Koninkrijk	—	530,3	559,4	485,4	343,4	275,9	344,3	323,6	352,4	333,4
Turkije	—	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Portugal	—	—	—	—	—	0,2	0,2	—	—	—
	—	976,2	1131,0	1142,1	932,2	872,3	865,5	797,2	942,5	997,7
IV. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangscreditsaldi, toegekend bij wijze van lening ²										
Noorwegen	—	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Turkije	—	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
	—	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
V. Diversen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	565,3	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	1276,3	1270,1	1367,3	1415,2
PASSIVA										
I. Werkkapitaal	286,3	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6
II. Nog uitstaande aanvangscreditsaldi toegekend als schenkingen voor het boekj. eindigend 30-6-1951.										
Oostenrijk	80,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	115,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJsland	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	279,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50).										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	201,3	201,3	201,3	148,3	162,3	165,3	181,9	183,4	172,4
Duitsland	—	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Oostenrijk	—	19,3	42,0	42,0	42,0	1,0	1,0	—	2,4	1,6
Griekenland	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,8
Nederland	—	213,0	213,0	206,7	181,2	182,8	171,4	125,2	110,0	101,1
Portugal	—	38,5	33,5	29,6	6,5	—	—	—	—	—
Zweden	—	121,3	136,6	104,7	40,3	9,0	13,3	2,4	11,3	18,8
Zwitserland	—	150,0	150,0	150,0	150,0	123,8	100,9	78,5	69,8	49,3
	—	1043,4	1076,4	1034,3	868,3	778,9	751,9	688,0	677,0	644,0
IV. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50) ⁴										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	34,7	34,8	15,7	—	—	—	—	—	—
Duitsland	—	38,7	160,6	303,8	197,9	233,5	230,2	298,4	407,4	488,2
Oostenrijk	—	—	13,6	30,8	2,0	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	7,6	—	—	—	—	—	—	—
Portugal	—	11,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Zwitserland	—	4,1	32,5	31,3	17,6	—	—	—	—	—
	—	89,0	249,1	381,6	217,5	233,5	230,2	298,4	407,4	488,2
V. Bijz. krediet toegest. door B.L.E.U. (19-9-50).	—	40,0	40,0	30,0	30,0	20,0	20,0	10,0	10,0	10,0
VI. Diversen	—	3,4	3,4	3,2	2,7	2,7	2,6	2,1	1,3	1,4
	565,3	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	1276,3	1270,1	1367,3	1415,2

N. B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komt in bovenstaande staten voor. — 1 Inbegrepen een krediet van 59,7 miljoen rekeneenheden (juni 1955), 56,0 miljoen rekeneenheden (december 1955), 39,0 miljoen rekeneenheden (juni 1956), 33,2 miljoen rekeneenheden (december 1956) en 43,9 miljoen rekeneenheden (maart 1957), aan Italië toegestaan, ingevolge artikel 18(a) van 19 september 1950. — 2 De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangscreditsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangscreditsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 september 1950. — 3 Inbegrepen een krediet van 5,7 miljoen rekeneenheden, aan Denemarken toegestaan ingevolge artikel 18(a) van 19 september 1950. — 4 Buiten quotum.

EUROPESE BETALINGSUNIE — VERRICHTINGEN IN DE MAAND MAART 1957

(in miljoenen rekeneenheden)

 88²

Lidstaten (en hun muntzones) *	Netto-overschot (+) of -tekort (-) voor de maand	Vereffend door ¹				Kredieten tijdens de maand door de lidstaat (+) of aan de lidstaat (-) terugbetaald uit hoofde van bilaterale delgingsakkoorden	Positie op 31 maart 1957 Vordering van de lidstaat (+) of schuld (-) van de lidstaat t.o.v. de Unie
		Storting (of terugbetaling) van goud		Verlening (of terugbetaling) van krediet			
		door de lidstaat	aan de lidstaat	aan de lidstaat	door de lidstaat		
Oostenrijk	- 1,1	0,8	—	0,3	—	—	+ 1,6
België-Luxemburg	- 4,4	3,3	—	1,1	—	- 3,5	+ 172,4 ²
Denemarken	- 6,4	4,8	—	1,6	—	+ 1,1	- 91,4
Frankrijk	- 93,7	70,3	—	23,4	—	+ 2,0	- 289,3
Duitsland	+ 107,2	—	80,4	—	26,8	- 4,6	+ 788,2
Griekenland	- 0,3	0,2	—	0,1	—	—	+ 0,8
IJsland	+ 0,0	—	0,0	—	0,0	+ 0,1	- 5,3
Italië	+ 0,6	—	0,5	—	0,2	+ 6,1	- 166,9
Nederland	- 2,1	1,6	—	0,5	—	- 2,6	+ 101,1
Noorwegen	+ 11,3	—	8,5	—	2,8	+ 1,1	- 81,4 ²
Portugal	- 6,1	6,1 (a)	—	—	—	—	nihil ³
Zweden	+ 31,5	—	23,6	—	7,9	- 0,7	+ 18,8
Zwitserland	- 21,2	15,9	—	5,3	—	- 2,0	+ 49,3
Turkije	- 6,8	6,8 (b)	—	—	—	—	- 30,0 ²
Verenigd-Koninkrijk	- 8,4	6,3	—	2,1	—	+ 3,0	- 333,4
Totalen ...	+ 150,6	116,2	113,0	34,4	37,7	+ 13,4	+1.132,2 - 997,7

* Ierland is begrepen in de muntzone van het Verenigd-Koninkrijk, die eveneens de overzeese gebiedsdelen van het Verenigd-Koninkrijk en de niet deelnemende sterlinglanden omvat.

¹ De vereffeningen gebeuren voor 75 pct. in goud (of in dollars) en voor 25 pct. in krediet met uitzondering van de volgende gevallen :

(a) Portugal — het vierde van dit bedrag komt overeen met het gedeelte van zijn tekort waarvoor Portugal het recht had kredieten te bekommen, maar dat het verkoos tijdelijk in goud (of in dollars) te regelen, overeenkomstig artikel 11(d).

(b) Turkije — volledig vereffend door een storting van goud (of van dollars) door de Unie overeenkomstig artikel 13(a).

² De Belgisch-Luxemburgse Economische Unie heeft bovendien aan de Unie een speciaal krediet van 50 miljoen rekeneenheden toegestaan, waarvan 10 miljoen rekeneenheden nog niet werden terugbetaald. De hierboven aangegeven schulden t.o.v. de Unie omvatten eveneens de aanvankelijke saldi niet die uit hoofde van lening aan Noorwegen en aan Turkije werden toegekend voor resp. 10 en 25 miljoen rekeneenheden.

³ Dit cijfer omvat het bedrag niet dat overeenstemt met het gedeelte van zijn tekorten waarvoor Portugal de vereffening in krediet had kunnen bekommen doch dat het tijdelijk verkoos te vereffenen in goud (of in dollars) overeenkomstig artikel 11(d) en (e). Na uitvoering van de verrichting voor maart belooft dit bedrag 28,0 miljoen rekeneenheden.

Ten gevolge van de verrichtingen betreffende de maand maart 1957 werd de goud- en inwisselbare deviezenvoorraad van de Unie, die na de verrichtingen voor januari 1957 379,2 miljoen rekeneenheden bedroeg, op 382,5 miljoen rekeneenheden gebracht.

INHOUDSTAFEL

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

GELDMARKT.	Tab.	PRODUKTIE.	Tab.
Ia. — Officieel rentetarief voor disconto en beleningen ...	2	I. — Indexcijfers der bedrijvigheid en der industriële produktie	50
Ib. — Rentevoet van het callgeld en de Schatkiscertificaten op zeer korte termijn	2	II. — Brandstoffen en metallurgische produkten ... 55 ¹ en	55 ²
II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	III. — Textielgoederen	56 ¹
III. — Daggeld	8	IV. — Diverse produkten	56 ²
IV. — Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ...	86 ⁹	V. — Elektrische energie	58
		VI. — Gas	59
		VERBRUIK.	
EDELE METALEN.		I. — Maandelijkse indexcijfers van de verkoop van verbruiksartikelen : basismiddelde 1953 = 100 65 ² en 65 ³	
Notering der edele metalen	9	II. — Tabaksverbruik	66
		III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
VALUTAMARKT.		VERVOER.	
I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers	10 ¹	I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische spoorwegen :	
II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de Nationale Bank van België	10 ²	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven	70 ¹
		b) wagens aan de nijverheid geleverd	70 ²
KAPITAALMARKT.		c) verkeer :	
I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen	14	1° algemeen spoorverkeer	70 ²
II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen op de Beurs te Brussel en Antwerpen	15 ¹	2° zware goederen	70 ³
III. — Omzet op de Beurs te Brussel	15 ²	A) gezamenlijk verkeer	
IV. — Rendement van vast renderende waarden op de Beurs te Brussel	16	B) binnenlands verkeer	
V. — Emissies van de Nijverheids- en Handelsvennootschappen :		II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70 ⁴
Retrospectief overzicht	17 ¹	III. — Havenverkeer :	
Emissies van de Belgische vennootschappen in november en december 1956 :		a) Haven van Antwerpen	71 ¹
Groepering naar de grootte van het kapitaal ..	17 ⁴	b) Haven van Gent	71 ²
VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid	18	IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart	72
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19	BUITENLANDSE HANDEL.	
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20	Nomenclatuur der afdelingen volgens de typeclassificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)	75
RIJKSFINANCIËN.		WERKLOOSHEID.	
I. — Stand van de Staatsschuld	25 ¹	I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid	81 ¹
II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België	25 ²	II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie	81 ²
III. — Overzicht van de uitvoering der begroting	25 ³	III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen	81 ³
IV. — Opbrengst van de belastingen	26	IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfstgroep	81 ⁴
INKOMEN EN SPAREN.		BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.	
I. — Rendement der Belgische en Kongolese vennootschappen op aandelen :		I. — België en Belgisch-Kongo :	
Retrospectief overzicht	30 ²	Algemene Staten der banken	85 ¹
II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31	Nationale Bank van België :	
a) Inlagen op de spaarboekjes der particulieren ;		Weekstaten	85 ²
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi :	
III. — Kwartaalindexcijfers der lonen	32	Maandstaten	85 ³
LOOP DER ZAKEN.		Snelheid van de girale geldomloop in België	85 ⁵
I. — Bedrijvigheid der Verrekeningskamers Debetverrichtingen	35	Binnenlandse geldhoeveelheid	85 ⁴
II. — Postchèque- en giroverkeer	36	Gezamenlijke balansen der geldscheppende instellingen	85 ⁴
PRIJZEN.		Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid	85 ⁴
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45 ¹	II. — Buitenlandse emissiebanken.	
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland	45 ²	Staten :	
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46	Banque de France	86 ¹
		Bank of England	86 ²
		Federal Reserve Banks	86 ³
		Nederlandsche Bank	86 ⁴
		Sveriges Riksbank	86 ⁵
		Banca d'Italia	86 ⁶
		Bank Deutscher Länder	86 ⁷
		Banque Nationale Suisse	86 ⁸
		Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ...	86 ⁹
		III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ...	87
		IV. — Europese Betalingsunie :	
		Samenvattende tabel van de stand	88 ¹
		Afrekening van de positie der deelnemende landen	88 ²

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.

Drukkerij
der Nationale Bank van België.

Hoofdingenieur
der Technische Diensten :

Ch. AUSSEMS
15, Nationaquare, Brussel
